



20

23

Jaarverslag
KBC Verzekeringen

Opmerkingen voor de lezer van dit jaarverslag

Naam van de vennootschap

Overal waar in dit jaarverslag sprake is van KBC, de groep, wij of KBC Verzekeringen, wordt (tenzij anders aangeduid) de geconsolideerde verzekeringsentiteit bedoeld, dat is KBC Verzekeringen NV inclusief alle in de consolidatiekring opgenomen groepsmaatschappijen. Waar sprake is van KBC Verzekeringen NV wordt alleen de niet-geconsolideerde entiteit bedoeld. In het hoofdstuk Vennootschappelijke jaarrekening gaat het altijd over de niet-geconsolideerde entiteit.

Verschil KBC Verzekeringen – KBC Groep

KBC Verzekeringen NV is een dochtermaatschappij van KBC Groep NV. De juridische structuur van de KBC-groep bestaat vereenvoudigd uit één enkele entiteit – KBC Groep NV – die enkele onderliggende vennootschappen controleert, waarvan KBC Bank en KBC Verzekeringen NV de belangrijkste zijn. De aandelen van KBC Verzekeringen NV zijn 100% in handen van KBC Groep NV. Overal waar in dit jaarverslag sprake is van KBC Groep of de KBC-groep wordt KBC Groep NV, inclusief alle in de consolidatiekring opgenomen groepsmaatschappijen bedoeld.

Toekomstgerichte mededelingen

De in het jaarverslag opgenomen verwachtingen, prognoses en verklaringen over toekomstige ontwikkelingen zijn gebaseerd op onze veronderstellingen en inschattingen bij het opmaken van dat verslag begin maart 2023. Toekomstgerichte verklaringen zijn per definitie onzeker. Diverse factoren kunnen ertoe leiden dat de uiteindelijke resultaten en ontwikkelingen afwijken van de initiële verklaringen.

Vertaling

Het jaarverslag is verkrijgbaar in een Nederlandse en Engelse versie. We hebben alles gedaan wat redelijkerwijs mogelijk is om verschillen tussen de verschillende taalversies te vermijden, maar als er toch verschillen zijn, dan heeft de Nederlandse versie voorrang.

Artikel 3:6 en 3:32 van het Belgische Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen (WVV)

Deze artikelen leggen vast wat de minimale inhoud is van de door de wet vereiste jaarverslagen over de vennootschappelijke en geconsolideerde jaarrekening. De betreffende informatie is verwerkt in de diverse hoofdstukken van het hiernavolgende Verslag van de Raad van Bestuur, dat daarnaast bijkomende, niet-verplichte informatie bevat. In bepaalde gevallen wordt in dat deel, om herhaling van informatie te vermijden, verwezen naar informatie die al in de andere delen van deze brochure wordt vermeld. KBC Verzekeringen combineert het jaarverslag over de vennootschappelijke jaarrekening met het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening. Andere rapporten en de website www.kbc.com, waarnaar in bepaalde paragrafen wordt verwezen, maken geen deel uit van het jaarverslag.

Verklaring niet-financiële informatie

We verstrekken de door de wet (art. 3:6 §4 en 3:32 §2 WVV) bepaalde verklaring over niet-financiële informatie op het niveau van de hoogste Belgische consoliderende entiteit, namelijk (in het jaarverslag van) KBC Groep. Dat geldt ook voor de al verplichte delen van de EU Taxonomie. Het jaarverslag van KBC Groep is beschikbaar op www.kbc.com. Niettemin wordt een deel van de niet-financiële informatie ook aangeraakt in het jaarverslag van KBC Verzekeringen.

Contacten

Kurt De Baenst (directeur Investor Relations Office)

IR4U@kbc.be

KBC Global Services NV, Investor Relations Office, Havenlaan 2, 1080 Brussel, België.

Viviane Huybrecht (directeur Corporate Communicatie, woordvoester)

pressofficekbc@kbc.be

KBC Global Services NV – Corporate Communicatie - Havenlaan 2 1080 Brussel België

Filip Ferrante (directeur Duurzaam KBC)

csr.feedback@kbc.be

KBC Global Services NV, Duurzaam KBC, Havenlaan 2, 1080 Brussel, België

Gebruikte ratio's

U vindt een overzicht van de belangrijkste in dit verslag gebruikte ratio's en termen (inclusief de zogenaamde 'alternative performance measures') achteraan in dit verslag.

Verantwoordelijk uitgever

KBC Groep NV, Havenlaan 2, 1080 Brussel, België – BTW BE 0403 227 515 –RPR Brussel - bankrekening 734-0051374-70.

Inhoud

Korte voorstelling van KBC Verzekeringen	7
Ons bedrijfsmodel	8
Onze strategie	19
Hoe beheren we onze risico's?	45
Verklaring deugdelijk bestuur.....	71
Geconsolideerde winst-en-verliesrekening	75
Geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten (<i>comprehensive income</i>)	76
Geconsolideerde balans	78
Geconsolideerde vermogensmutaties.....	79
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	80
1.0 Toelichtingen in verband met de grondslagen voor financiële verslaggeving	82
Toelichting 1.1: Verklaring van overeenstemming.....	82
Toelichting 1.2: Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving	82
Toelichting 1.3: Belangrijke schattingen en significante oordelen	102
Toelichting 1.4: Klimaatgerelateerde informatie	103
Toelichting 1.5: IFRS 17 transitie	103
2.0 Toelichtingen in verband met segmentinformatie	105
3.0 Toelichtingen bij de winst-en-verliesrekening	106
Toelichting 3.1: Nettorente-inkomsten.....	106
Toelichting 3.2: Dividendinkomsten.....	106
Toelichting 3.3: Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.....	107
Toelichting 3.4: Nettoprovisie-inkomsten.....	108
Toelichting 3.5: Netto overige inkomsten	108
Toelichting 3.6: Winstgevendheid verzekeringen	109
Toelichting 3.6.1: Winstgevendheid verzekeringen – winst en -verliesrekening.....	109
Toelichting 3.6.2: Winstgevendheid verzekeringen – niet-gerealiseerde resultaten (OCI)	112
Toelichting 3.6.3: Verzekeringsinkomsten (Leven en Niet-leven) per component.....	113
Toelichting 3.6.4: Verkoop levensverzekeringen	113
Toelichting 3.6.5: Winstgevendheid schadeverzekeringen per product (winst-en-verliesrekening).....	114
Toelichting 3.7: Exploitatiekosten	114
Toelichting 3.8: Personeel.....	115
Toelichting 3.9: Bijzondere waardeverminderingen (impairments) – winst-en-verliesrekening	115
Toelichting 3.10: Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	115
Toelichting 3.11: Belastingen	116
4.0 Toelichtingen bij de financiële instrumenten op de balans	117
Toelichting 4.1: Financiële instrumenten volgens portefeuille en product	117
Toelichting 4.2: Financiële activa volgens portefeuille en kwaliteit.....	120
Toelichting 4.2.1: Financiële activa waarvoor bijzondere waardeverminderingen zijn geboekt.....	120
Toelichting 4.2.2. Details over bijzondere waardeverminderingen m.b.t. leningen en voorschotten tegen geamortiseerde kostprijs	121

Toelichting 4.3: Maximaal kredietrisico en offsetting	123
Toelichting 4.4: Reële waarde van financiële instrumenten – algemeen	125
Toelichting 4.5: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – waarderingshiërarchie	126
Toelichting 4.6: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – overdrachten tussen niveau 1 en 2	129
Toelichting 4.7: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – focus op niveau 3	129
Toelichting 4.8: Derivaten	129
Toelichting 4.8.1 Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	129
Toelichting 4.8.2 Afdekkingsderivaten	130
5.0 Toelichtingen bij de andere posten op de balans	133
Toelichting 5.1: Overige activa	133
Toelichting 5.3: Investerings in geassocieerde ondernemingen en joint ventures	134
Toelichting 5.4: Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen	135
Toelichting 5.5: Goodwill en andere immateriële vaste activa	136
Toelichting 5.6: Balans verzekeringen	138
Toelichting 5.6.1: Verdeling van vorderingen en verplichtingen m.b.t.uit (her)verzekeringscontracten	138
Toelichting 5.6.2: Wijzigingen in verplichtingen uit levensverzekeringscontracten	141
Toelichting 5.6.3: Wijzigingen in verplichtingen uit schadeverzekeringscontracten	144
Toelichting 5.6.4: Veranderingen in componenten van verplichtingen uit levensverzekeringscontracten (BBA, VFA)	146
Toelichting 5.6.5: Veranderingen in componenten van verplichtingen uit schadeverzekeringscontracten (BBA)	148
Toelichting 5.6.6: Nieuwe contracten van het jaarproductie (BBA/VFA)	150
Toelichting 5.6.7: Toekomstige opname van CSM m.b.t. verzekeringscontracten in de winst-en-verliesrekening (aan het einde van de verslagperiode) (BBA/VFA)	150
Toelichting 5.6.8: Reële waarde van activa ter dekking van verzekerings- en beleggingscontracten	151
Toelichting 5.6.9: Wijzigingen in geaccumuleerde OCI voor FVOCI die staan tegenover verzekeringscontracten waarvoor de reëlewaarde-benadering is gebruikt	151
Toelichting 5.7: Voorzieningen voor risico's en kosten	152
Toelichting 5.7.1: Overzicht	152
Toelichting 5.7.2: Details van voorzieningen voor verbintenissen en financiële garanties buiten balans	152
Toelichting 5.7.3: Details van de voorzieningen voor andere risico's en kosten	152
Toelichting 5.8: Overige verplichtingen	153
Toelichting 5.9: Pensioenverplichtingen	154
Toelichting 5.10: Eigen vermogen van de aandeelhouders	155
Toelichting 5.11: Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten en verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten (IFRS 5)	155
6.0 Andere toelichtingen	156
Toelichting 6.1: Verstrekte en ontvangen verbintenissen en financiële garanties buiten balans	156
Toelichting 6.2: Leasing	156
Toelichting 6.3: Transacties met verbonden partijen	157
Toelichting 6.4: Bezoldiging van de commissaris	158
Toelichting 6.5: Dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen	159
Toelichting 6.6: Belangrijkste wijzigingen in de consolidatiekring	160
Toelichting 6.7: Risicobeheer en kapitaaltoereikendheid	160
Toelichting 6.8: Gebeurtenissen na balansdatum	161
Toelichting 6.9: Algemene gegevens betreffende de vennootschap	161
Verslag van de commissaris	162
Vennootschappelijke jaarrekening	168
Overige informatie	262
Gebruikte ratio's	263
Verklaring van de verantwoordelijke personen	264

Verslag van de Raad van Bestuur

Korte voorstelling van KBC Verzekeringen

Ons werkgebied

KBC Verzekeringen is een verzekeringsgroep voor hoofdzakelijk retail-, kmo- en midcapklanten. De groep concentreert zich op zijn thuismarkten in België en een selectie van vier landen in Centraal- en Oost-Europa (Tsjechië, Slowakije, Hongarije en Bulgarije).

Belangrijkste groepmaatschappijen

België	KBC Verzekeringen NV
Tsjechië	ČSOB Pojišť'ovna a.s.
Slowakije	ČSOB Poist'ovňa a.s.
Hongarije	K&H Biztosító
Bulgarije	DZI Insurance
Luxemburg	KBC Group Re

Onze aandeelhouders

KBC Verzekeringen is voor 100% in handen van KBC Groep NV. KBC Groep NV is beursgenoteerd.

Onze klanten, medewerkers en netwerk

Klanten (schatting)	6,6 miljoen
Personeel (vte), gemiddeld over 2022	4 067
Verzekeringsnetwerk	292 agentschappen in België, diverse distributiekkanalen in Centraal- en Oost-Europa

Onze langetermijnkredietratings (24 juni 2021)

KBC Verzekeringen NV	Standard & Poor's	A
----------------------	-------------------	---

Management

CEO	Johan Thijs
Voorzitter Raad van Bestuur	Koenraad Debackere

Meer informatie

Website	www.kbc.com
---------	-------------

Ons bedrijfsmodel

De strategie, het bedrijfsprofiel en de managementstructuur van KBC Verzekeringen is ingebed in die van de KBC-groep. Hieronder volgt een samenvatting van het bedrijfsprofiel van de KBC-groep, waarbij KBC Bank in essentie de bankactiviteiten voor zich neemt en KBC Verzekeringen de verzekeringsactiviteiten.

Hoe creëren we duurzame waarde? (KBC Groep)

Als bankier zorgen we ervoor dat onze klanten goed geïnformeerd kunnen sparen en beleggen, waarbij we ook actief duurzame beleggingsproducten aanbieden. Op die manier kan iedere klant zijn vermogen laten aangroeien volgens zijn eigen wensen en risicoprofiel, en daarbij rekenen op onze expertise. Met de deposito's die de klanten aan ons toevertrouwen, verlenen we kredieten aan particulieren, ondernemingen en overheden, en houden op die manier de economie draaiende, ook in moeilijker omstandigheden, zoals tijdens de coronacrisis. We houden ook een beleggingsportefeuille aan en investeren dus ook onrechtstreeks in de economie. Bovendien financieren we ook specifieke sectoren en projecten, zoals de socialprofitsector en infrastructuurprojecten met een belangrijke invloed op de binnenlandse economische ontwikkeling.

Als verzekeraar bieden we onze klanten de mogelijkheid om hun activiteiten met een gerust gemoed uit te oefenen en hun risico's te beperken. We streven ernaar elke dag de beste verzekering aan te bieden voor een correcte prijs en we investeren in een kwaliteitsvolle schadeafhandeling. We gebruiken ook onze kennis over ongevalsoorzaken bij het opzetten van preventiecampagnes en we hebben een lange traditie van samenwerking met organisaties die actief zijn op het vlak van verkeersveiligheid, welzijn en begeleiding van slachtoffers.

We bieden onze klanten ook verschillende andere diensten aan die voor hen belangrijk zijn in hun dagelijkse leven. We denken dan bijvoorbeeld aan betalingsverkeer, cashmanagement, handelsfinanciering, leasing, corporate finance, geld- en kapitaalmarktproducten, enz. Ook op die manier leveren we een bijdrage aan het economische raderwerk.

Bij al die activiteiten trachten we rekening te houden met de impact ervan op de samenleving en het milieu, en we vertalen dat in concrete doelstellingen. We kiezen er ook bewust voor om waar mogelijk onze positieve impact op de samenleving te vergroten, en we leggen daarbij de focus op gebieden waar we als bank-verzekeraar het verschil kunnen maken, zoals financiële geletterdheid, milieubewustzijn, ondernemerschap en de gezondheids- en vergrijzingsproblematiek. In onze bedrijfsvoering besteden we ook terdege aandacht aan zaken zoals cyberrisico, anticorruptiemaatregelen, klimaatverandering en in toenemende mate ook andere milieuaspecten (zoals biodiversiteit, circulaire economie, waterbeheer en vervuiling).



We willen onze klanten proactief financieel ontzorgen, via ons oplossingsgerichte bank-verzekeringsmodel, en gaan daarbij zelfs verder dan pure bank- of verzekeringsproducten.

Wat klimaat betreft, hebben we als bank-verzekeraar een rechtstreekse invloed op de klimaatverandering door ons eigen energieverbruik. Belangrijker is echter de onrechtstreekse invloed, via kredietverlening, het aanhouden van een beleggingsportefeuille, het aanbieden van beleggingen aan klanten en het verzekeren van tegenpartijen die een belangrijke invloed op het klimaat kunnen hebben. We ondervinden bovendien zelf de invloed van klimaatverandering. Daarbij denken we bijvoorbeeld aan hogere schadeclaims bij onze verzekeringen als gevolg van extreme weersomstandigheden of een impact op onze kredieten of beleggingen wanneer de betrokken tegenpartijen negatieve gevolgen ondervinden van de klimaatverandering of de transitie naar een CO₂-armere samenleving. We houden daar terdege rekening mee, niet alleen om negatieve gevolgen te verminderen of te vermijden, maar ook om actief bij te dragen door bijvoorbeeld duurzame producten en diensten te lanceren. We volgen onze prestaties op dat gebied van nabij op en hanteren daarvoor specifieke doelen. Sinds 2022 hebben we de scope van ons Sustainable Finance Programme verder uitgebreid naar andere milieuaspecten, zoals biodiversiteit en circulariteit.

Als grote lokale speler in elk van onze kernlanden zijn we bovendien een deel van het lokale economische en sociale weefsel. We dragen in al onze kernmarkten in belangrijke mate bij tot de werkgelegenheid en we beseffen dat we een belangrijke impact hebben op het leven van onze mensen. We stimuleren verantwoord gedrag bij onze medewerkers en we bieden hun een faire vergoeding voor hun werk. Zo dragen we bij tot hun koopkracht en tot de welvaart van de landen waarin we actief zijn.

Wat maakt ons tot wie we zijn? (KBC Groep)

We vatten onze bedrijfscultuur samen in het letterwoord PEARL+. Dat staat voor *Performance, Empowerment, Accountability, Responsiveness* en *Local Embeddedness*. Het plusteken in PEARL+ symboliseert onze focus op gezamenlijke ontwikkeling en 'smart copy' van oplossingen, initiatieven en ideeën zodat ze overal in de groep gemakkelijk bruikbaar en inzetbaar zijn. Daardoor kunnen we efficiënter werken, sneller schakelen en lokale talenten groepswijd benutten. We moedigen al onze medewerkers aan zich responsive, respectvol en resultaatgericht te gedragen. In het schema leggen we uit wat we daarmee bedoelen.

PEARL+ is een mindset, een werkcultuur van al onze medewerkers. Om er zeker van te zijn dat al onze medewerkers doordrongen zijn van die waarden, stelden we een specifieke PEARL-manager aan die aan onze CEO rapporteert. Om die cultuur in de volledige groep in te bedden en tot een succes te maken, implementeren we ze niet alleen top-down, maar ook bottom-up. Zo hebben we op de werkvloer honderden *PEARL ambassadors* die PEARL concreet vormgeven en andere collega's daarin voorhelpen.



Wat ons onderscheidt van onze concurrenten

Ons geïntegreerde bankverzekeringsmodel

1

We spelen geïntegreerd in op de bank- en verzekeringsbehoeften van onze klanten. Ook onze organisatie is geïntegreerd: de meeste diensten werken op een overkoepelend niveau en we sturen de groep ook geïntegreerd aan. Voor onze klanten biedt ons geïntegreerde model het voordeel van een uitgebreide relevante en gepersonaliseerde *one-stop* financiële dienstverlening, waarbij ze kunnen kiezen uit een breder, complementair en geoptimaliseerd aanbod, dat zelfs het pure bankverzekeren overstijgt. Voor onszelf biedt het voordelen inzake inkomstendiversificatie, risicospreiding, bijkomend verkooppotentieel door de intense samenwerking tussen de bank- en verzekeringskanalen, belangrijke kostenbesparingen en synergieën, en verhoogde interactiemogelijkheden met en een vollediger inzicht in onze klanten.

Onze digitale aanpak

2

In onze strategie vormt digitale interactie met de klanten de basis van ons bedrijfsmodel, zowel op het vlak van verkoop en advies als wat proces- en productontwikkeling betreft. Naast een digitaal productaanbod bieden we dus ook digitaal advies aan onze klanten én ontwikkelen we alle processen en producten alsof ze digitaal verkocht moeten worden. Bij digitale verkoop en advies zullen artificiële intelligentie en data-analyse een belangrijke rol spelen. Kate, onze persoonlijke digitale assistent, speelt daarbij een essentiële rol. Uiteraard blijft het zo dat er voor complexe vragen of advies op belangrijke levensmomenten experts beschikbaar zijn in onze kantoren of callcentra. Net dankzij het succes van onze digitale aanpak kunnen we tegelijk ook meer tijd vrijmaken om meer klanten nog beter te adviseren.

Onze sterke geografische focus en local responsiveness

3

We concentreren ons op onze kernmarkten België, Tsjechië, Slowakije, Hongarije en Bulgarije. Met deze selectie van landen werken we in een mix van mature markten en groeiemarkten, en kunnen we bij die laatste rekenen op het inhaalpotentieel inzake financiële dienstverlening. In de rest van de wereld zijn we beperkt aanwezig, onder meer om de activiteiten van onze bedrijfsklanten in de kernmarkten te ondersteunen. In onze kernlanden willen we duurzame relaties met onze lokale klanten opbouwen. We willen onze lokale klanten beter begrijpen en kennen, alert zijn voor signalen en er proactief op inspelen, diensten en producten op maat aanbieden en focussen op duurzame ontwikkeling van de verschillende gemeenschappen waarbinnen we actief zijn. Waar relevant werken we tussen onze kernlanden samen om dubbel werk te vermijden en onze klanten het beste te kunnen aanbieden.

Onze duurzaamheidsaanpak

4

Als financiële instelling hebben we een belangrijke directe en indirecte impact op de samenleving. KBC wil de transitie naar een duurzamere en klimaatbestendigere samenleving ondersteunen. Daarom is duurzaamheid een integraal onderdeel van onze algemene bedrijfsstrategie en verankerd in onze dagelijkse bedrijfsactiviteiten en de producten en diensten die we aanbieden. Onze duurzaamheidsstrategie, afgestemd op de lokale economie en samenleving, bestaat uit financiële veerkracht en drie hoekstenen: verantwoord gedrag bij alle medewerkers stimuleren, onze positieve impact op de samenleving vergroten en onze nadelige impact op de samenleving beperken.

Onze aandeelhoudersstructuur

5

Bijzonder aan onze aandeelhoudersstructuur is het vaste aandeelhouderssyndicaat bestaande uit Cera, KBC Ancora, MRBB en de andere vaste aandeelhouders, die eind 2023 samen ruwweg 41% van onze aandelen in handen hadden. Die aandeelhouders treden op in onderling overleg en verzekeren op die manier de aandeelhoudersstabiliteit van onze groep.

Onze sterktes en uitdagingen

Sterktes

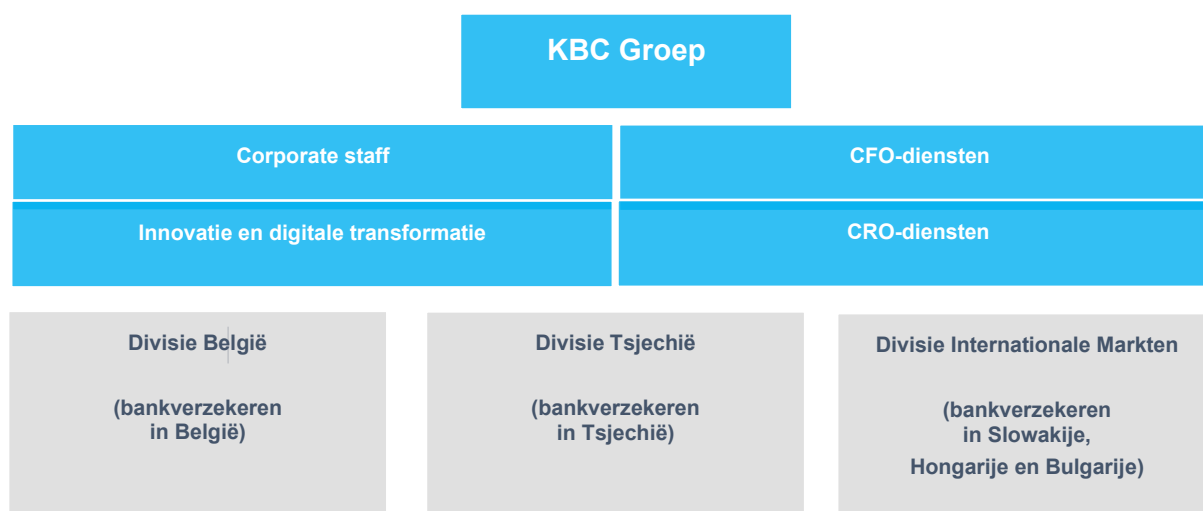
Uniek bank-verzekeringsmodel en innovatieve data-gedreven digitale strategie, waardoor we direct kunnen inspelen op de behoeften van onze klanten	Sterke commerciële bank- en verzekerings-franchises in al onze divisies	Succesvolle historische inzake onderliggende bedrijfsresultaten	Solide kapitaalpositie en sterke liquiditeit	Sterke inbedding in de lokale economieën van onze kernlanden	Sterke focus op duurzaamheid. Ambitieuze klimaatdoelstellingen waarmee we ook onze klanten begeleiden naar een duurzamere toekomst.
---	---	---	--	--	---

Uitdagingen

Macro-economische omgeving gekenmerkt door onder meer geopolitieke uitdagingen en een gewijzigde rente-omgeving	Invloed van de klimaatverandering op onze activiteiten en die van onze klanten, en benutten van opportuniteiten gerelateerd aan de overgang naar een groenere economie	Strengere regelgeving omtrent klantenbescherming, solvabiliteit, milieu, enz.	Veranderend klantengedrag, concurrentie en nieuwe spelers op de markt	Nieuwe technologieën en cybercriminaliteit
---	--	---	---	--

In onze groep bepaalt de Raad van Bestuur de strategie, het algemene beleid en het niveau van te nemen risico's. Een aantal gespecialiseerde comités staat die Raad bij: het Auditcomité, het Risico- en Compliancecomité, het Benoemingscomité en het Remuneratiecomité. We gaan dieper in op die comités in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur. De belangrijkste onderwerpen die in 2023 in de Raad werden besproken, en ons vergoedingsbeleid voor het management bespreken we in datzelfde hoofdstuk.

Ons Directiecomité zorgt voor het operationele bestuur van de groep en doet dat binnen de door de Raad van Bestuur goedgekeurde algemene strategie. Het Directiecomité omvat, naast de CEO, ook de chief financial officer (CFO), de chief risk officer (CRO) en de chief innovation officer (CIO) van de groep, en de CEO's van de drie divisies.



In welke omgeving zijn we actief? (KBC Groep)

2023 was een jaar van verschillende groeitempo's van de grote economieën. De economie van de eurozone had nog te lijden van de naweeën van de energieprijsschok uit 2022, wat in 2023 resulteerde in een stagnerende kwartaalgroei in de buurt van 0% (jaargemiddelde groei 0,5%).

De Amerikaanse economie, en in het bijzonder de Amerikaanse consument, had daar veel minder last van, wat resulteerde in een bovengemiddelde kwartaalgroei tot en met het vierde kwartaal. Per saldo leidde dat tot een jaargemiddelde groei van 2,5%. In China heerste er in het eerste kwartaal van 2023 een groeioptimisme na het loslaten van de meeste beperkende coronamaatregelen. Als gevolg van de zwakke wereldconjunctuur en de onevenwichtige binnenlandse vraag (met o.m. een aanhoudende crisis in de vastgoedsector) ontgoochelde de groeidynamiek echter in de daaropvolgende kwartalen. Per saldo bedroeg de jaargemiddelde groei er 5,2%.

Zowel in Europa als in de VS is de inflatie voorbij de piek. De desinflatiegolf van 2023 was vooral het gevolg van het feit dat de hoge energieprijzen van 2022 geleidelijk uit de vergelijkingsbasis van de jaar-op-jaar inflatie verdwenen. Ook de onderliggende kerninflatie (inflatie exclusief energie- en voedingsprijzen) droeg naar het jaareinde van 2023 bij tot het desinflatiepad. Hoe snel de headline-inflatie in de eurozone en de VS opnieuw de doelstelling van de Fed en ECB van 2% bereiken, hangt er dan ook in grote mate van af of, en in welke mate, er zich in de loop van 2024 nieuwe inflatie-impulsen voordoen.

Nu de inflatie over haar hoogtepunt heen lijkt, en gegeven het feit dat de monetaire verkrappingen met vertraging nog hun volle impact op de groei en inflatie moeten tonen, hebben zowel de Fed als de ECB in 2023 de piek van hun verkrappingscyclus bereikt. De beleidsrente van de Fed bereikte in juli de band tussen 5,25% en 5,50%, waarna de ECB in september haar depositorente een laatste maal verhoogde tot 4%. Om de inflatie voldoende snel terug te brengen naar de doelstelling van 2% zullen beide centrale banken allicht hun rente nog enige tijd op dat restrictieve peil houden. Een eerste renteverlaging door de ECB is dan ook pas waarschijnlijk rond het midden van 2024.

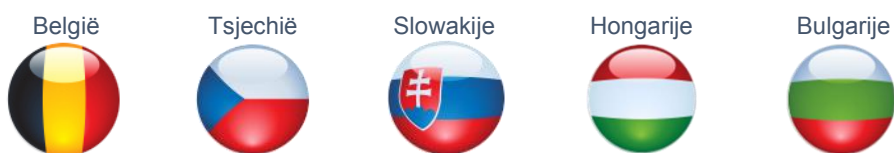
In 2023 volgde de ECB het pad van de Fed en begon ze in maart met het niet-herbeleggen van aflopende activa uit haar APP-portefeuille ook aan haar kwantitatieve verstrakking. Net zoals dat het geval is voor de Fed, loopt die verstrakking allicht voort na het begin van de renteverlagingscyclus in 2024. Volgens de ECB-communicatie zal ze haar bestaande PEPP-portefeuille vanaf de tweede jaarhelft van 2024 niet meer volledig herbeleggen, zodat de totale portefeuille gemiddeld per maand met 7,5 miljard euro zal krimpen. Vanaf 2025 zal de ECB herbeleggingen van de PEPP-portefeuille volledig stopzetten. Na het stopzetten van die flexibele PEPP-herbeleggingen, zal de ECB vooral rekenen op het Transmission Protection Mechanism (TPI) om de intra-EMU rentespreads binnen voor de aanvaardbare grenzen te houden.

Onder impuls van de stijgende beleidsrentes en de normaliserende risicopremies stegen in 2023 de Amerikaanse en Duitse tienjaarsrentes in het derde kwartaal tot respectievelijk ca. 5% en 3%. Beide referentierentes daalden echter opnieuw fors in het vierde kwartaal tot respectievelijk 4% en 2% naar het jaareinde van 2023 toe. Een matige opwaartse correctie deed zich voor in januari 2024.

De Amerikaanse dollar was ook in 2023 volatiel, gedreven door 'vlucht naar kwaliteit' en (verwachte) rente- en groeiverschillen. Per saldo verzwakte de Amerikaanse dollar in 2023 ten opzichte van de euro licht van circa 1,07 tot 1,10 dollar per euro.

De belangrijkste beleidsuitdaging voor 2024 is het vinden van een evenwicht tussen enerzijds het voeren van een voldoende restrictief (monetair) beleid om de inflatie duurzaam terug te brengen tot de 2%-doelstelling, en anderzijds het vermijden van een het veroorzaken van een ernstige recessie.

De marktomstandigheden in onze belangrijkste landen in 2023 (KBC Verzekeringen)



	België	Tsjechië	Slowakije	Hongarije	Bulgarije
Marktomgeving in 2023					
Wijziging van het bbp (reëel)	1,5%	-0,4%	1,2%	-0,6%	1,9%
Inflatie (gemiddelde jaarstijging van de consumptieprijsen)	2,3%	12,1%	11,0%	17,0%	8,6%
Werkloosheidsgraad (% van de beroepsbevolking, jaareinde, Eurostat-definitie (uitgezonderd Ierland))	5,7%	2,8%	5,8%	4,4%	4,3%
Financieringssaldo overheid (% van het bbp)	-4,6%	-3,8%	-6,1%	-6,0%	-3,0%
Overheidsschuld (% van het bbp)	105,8%	43,9%	57,5%	72,5%	22,0%
Geschatte verwachte groei van het reële bbp in de komende jaren					
2024	1,1%	1,4%	2,2%	2,8%	2,3%
2025	1,1%	3,1%	3,3%	3,6%	3,0%
Positie van KBC Verzekeringen in elk kernland					
Belangrijkste merken	KBC & CBC & KBC Brussels	ČSOB	ČSOB	K&H	UBB & DZI
Netwerk	292 verzekeringsagentschappen onlinekanalen	Verzekeringen via verschillende kanalen onlinekanalen	Verzekeringen via verschillende kanalen onlinekanalen	Verzekeringen via verschillende kanalen onlinekanalen	Verzekeringen via verschillende kanalen onlinekanalen
Recente overnames of verkopen (2021-2023)	-	-	-	-	Overname Bulgaarse pensioen- en levensverzekeringsactiviteiten van NN (2021).
Verzekeringssklanten (miljoenen, schatting)	1,7	2,0	0,5	1,1	1,3
Marktaandeelen (schatting)					
- levensverzekeringen	12%	7%	2%	3%	32%
- schadeverzekeringen	9%	10%	5%	7%	12%

Onze belangrijkste uitdagingen (KBC Groep)



Klimaatverandering, wereldwijde gezondheidsrisico's, geopolitieke uitdagingen

Uiteraard beïnvloeden de wereldeconomie, de financiële markten en de demografische ontwikkelingen ons resultaat. De coronacrisis en de recente extreme weersomstandigheden toonden dat ook klimaatverandering en gezondheidsrisico's significante invloed kunnen hebben. Ook geopolitieke ontwikkelingen, zoals de oorlog in Oekraïne, kunnen een belangrijke impact op de economie hebben en dus mogelijk gevolgen voor onze resultaten.

Hoe gaan we daarmee om?

- ✓ We zorgen er in onze langetermijnplanning en onze langetermijnsenario's voor dat onze kapitaal- en liquiditeitsposities een negatief scenario kunnen doorstaan.
- ✓ We berekenen de impact van wijzigingen in de belangrijke parameters en schatten de invloed van significante gebeurtenissen zo goed mogelijk in.
- ✓ Wanneer blijkt dat de modellen het verhoogde kredietrisico resulterend uit bepaalde gebeurtenissen niet opvangen, leggen we bijkomende reserves aan gebaseerd op een beoordeling door het management.
- ✓ Waar nodig (bijvoorbeeld n.a.v. de coronacrisis) nemen we de nodige maatregelen inzake toegankelijkheid en bedrijfscontinuïteit.
- ✓ We vertalen onze strategie inzake milieu en klimaatverandering in concrete doelstellingen en engageren ons in diverse internationale initiatieven ter zake. We rapporteren uitvoerig over duurzaamheid in dit rapport, maar ook in ons Duurzaamheidsrapport, op www.kbc.com.
- ✓ We passen ons aanbod aan producten en diensten voortdurend aan, bijvoorbeeld door in te spelen op de vraag naar duurzame producten. We willen ook voor onze klanten een partner zijn in hun transformatie naar een duurzamere toekomst.
- ✓ We streven ernaar onze inkomsten te diversifiëren, onder andere door meer fee business, naast interestinkomsten.



Wijzigend klantengedrag en concurrentie

We hebben te maken met sterke concurrentie (van traditionele spelers, internetbanken, fintechs, bigtechs, enz.), technologische veranderingen en wijzigend klantengedrag. Dat beïnvloedt de verwachtingen van klanten inzake snelheid, digitale interactie, pro-activiteit, personalisatie en relevantie en verhoogt het belang van digitalisering en innovatie in onze groep en noodzaakt tot een wendbare, snelle organisatie die in staat is continu aanpassingen te doen aan processen en systemen.

Hoe gaan we daarmee om?

- ✓ Om ons te wapenen tegen concurrentie en technologische veranderingen zijn de creatieve input en de diversiteit qua opleiding en achtergrond van onze medewerkers bijzonder belangrijk.
- ✓ We hebben een grote hoeveelheid gegevens ter beschikking wat – mits toestemming van de klant – ons in staat stelt beter te begrijpen wat klanten echt willen. Ons geïntegreerde model stelt ons in staat betere inzichten te verwerven en completere oplossingen aan te bieden dan pure banken of verzekeraars. We staan bovendien dichter bij onze klanten dan bijvoorbeeld de bigtechbedrijven.
- ✓ We hebben een proces om ervoor te zorgen dat de business op een efficiënte manier een beslissing verkrijgt om een nieuw product of dienst te lanceren, waarbij ook de risico's grondig bekeken worden. We herzien regelmatig alle bestaande producten om ze aan te passen aan gewijzigde klantenbehoeften of omstandigheden.
- ✓ In verschillende vennootschappen van de groep worden activiteiten inzake onderzoek en ontwikkeling verricht die kaderen binnen een programma dat tot doel heeft om nieuwe en innovatieve financiële producten en diensten te ontwikkelen. We lanceerden in de afgelopen jaren tal van succesvolle innovatieve toepassingen (zie hoofdstuk Onze Divisies).
- ✓ We volgen actief trends op en analyseren de markt.
- ✓ Toepassingen worden waar mogelijk gekopieerd in verschillende kernmarkten van de groep. We staan ook open voor samenwerking met fintechbedrijven en branchegenoten.
- ✓ Naast innovatie en digitalisering zetten we ook in op vereenvoudiging en automatisatie van producten en processen (straight-through processing). Onder meer via onze digitale assistent Kate focussen we op ontzorging van onze klanten.



Regelgeving

De komende jaren zullen de volgende trends en regelgevingen een belangrijke impact hebben:

- ✓ duurzaamheid: EU-maatregelen om financiële middelen te mobiliseren voor duurzame groei o.m. via aangepaste rapportering (CSRD & artikel 8 Taxonomieverordening);
- ✓ digitaliteit: EU-initiatieven rond de impact van nieuwe technologieën op de financiële dienstensector (Digital Operational Resilience Act, Cyber Resilience Act, AML-Richtlijn (virtuele valuta), Markets in Crypto-Assets Regulation, voorstellen van verordeningen over Financial Data Access, de digitale euro en de European Digital Identity);
- ✓ artificial intelligence: de EU wil via een risicogebonden aanpak verkoop, ontwikkeling en toepassing van AI-systemen op Europees niveau regelen;
- ✓ prudentieel toezicht: omzetting van Basel IV in de Verordening en Richtlijn kapitaalvereisten (CRR3 en CRD6); herziening van Solvency II; ontwikkelingen m.b.t. de hervorming van het Crisis Management & Deposit Insurance Framework; ontwikkelingen rond het ontwerp van de Richtlijn herstel- en resolutieplanning voor verzekeringsondernemingen;
- ✓ betalingsverkeer: voorstel van Verordening voor onmiddellijke overmakingen in euro, herziening juridisch kader voor de betalingsdiensten en voorstel voor richtlijn (PSD3) dat zich richt op de prudentiële aspecten;
- ✓ financiële markten en producten: hervorming Verordening Europese marktinfrastructuur, voorstel Richtlijn voor verkoop op afstand van financiële diensten; EU Green Bonds Standards Regulation.

Hoe gaan we daarmee om?

- ✓ We bereiden ons degelijk voor op nieuwe regelgeving: gespecialiseerde teams volgen de trends en regelgeving op de voet en stellen acties voor, onder meer met betrekking tot de kapitaalplanning van de groep.
- ✓ We nemen deel aan werkgroepen in belangenverenigingen, waar we ontwerpteksten analyseren.
- ✓ Een speciaal team bekommert zich om de contacten met de overheden en de toezichthouders.
- ✓ We bereiden nota's voor en geven opleidingen voor de business.
- ✓ We bekijken de impact van de regelgeving op het klantengedrag en passen onze producten en processen waar nodig aan het wijzigende klantengedrag aan; ook de impact op transformatie- en innovatieprojecten wordt bekeken.



Cyberrisico en gegevensbeveiliging

In een snel digitaliserende wereld zijn cyberaanvallen een contante bedreiging. Deze bedreigingen volgen evoluties in het digitale landschap. Ontwikkelingen die gebruik maken van artificiële intelligentie verhogen het aantal mogelijke cyberaanvallen en introduceren nieuwe manieren om cyberaanvallen uit te voeren. Binnen KBC focussen we op een optimale bescherming tegen cybercriminaliteit, zowel van onze klanten als van onze entiteiten zelf.

Hoe gaan we daarmee om?

- ✓ We maken onze medewerkers bewust van cyberrisico's door digitale opleidingen aan te bieden waarbij we aandacht besteden aan zaken zoals phishing, smishing (sms phishing), vishing (voice phishing) en cyberfraude in het algemeen. Via simulatietesten wordt gecontroleerd of medewerkers correct reageren op diverse scenario's.
- ✓ We werken aan sterk beveiligde en betrouwbare ICT-systemen en databeschermingsprocedures.
- ✓ We zetten sterk in op het verzamelen van threat intelligence en gebruiken diverse tools om zo snel en accuraat mogelijk te anticiperen/reageren op verschillende cyberbedreigingen zoals DDoS en ransomware.
- ✓ Het groepswijde competentiecentrum voor Information Risk Management en Business Continuity volgt alle risico's op die gerelateerd zijn aan gegevensbeveiliging, cybercrime en operationele ICT. Het team informeert en assisteert de lokale entiteiten, test de verdedigingssystemen van KBC en faciliteert trainingen.
- ✓ We zijn lid van de Belgische Cyber Security Coalition, een kennis- en overlegplatform van zo'n vijftig overheids- en privébedrijven en academici.
- ✓ We laten de cyberrisico's en de verdedigingsmechanismen van onze entiteiten evalueren door interne en externe beveiligingsexperts.
- ✓ Zie ook Hoe beheren we onze risico's, onder Niet-financiële risico's en De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur, onder Privacy, databescherming, communicatie en inclusie, en in ons Duurzaamheidsverslag, op www.kbc.com.

Onze medewerkers, kapitaal, netwerk en relaties (KBC Groep)

Onze medewerkers

Onze waarden zijn groepswijd dezelfde en steunen op onze bedrijfscultuur PEARL+. De E uit PEARL+ staat voor Empowerment, waarmee we bedoelen dat we elke medewerker de ruimte bieden om zijn talent en creativiteit te ontplooiën en om die in te zetten bij de realisatie van onze bedrijfsstrategie. De + in PEARL+ staat voor cocreëren over de landsgrenzen heen en slim kopiëren van elkaar. Zo halen we meer voordeel uit de rijkdom en verscheidenheid in onze groep. We stimuleren die cultuur bij onze medewerkers actief. Met de verschillende Team Blue-initiatieven zoals Team Blue Challenges en Group Inspiration Days willen we alle collega's uit de verschillende landen verenigen, zodat ze fier zijn op hun team en hun bedrijf en gebruikmaken van elkaars ervaring.

Het blijft de vaste ambitie om onze organisatie en medewerkers toekomstbestendig te houden en medewerkers zoveel mogelijk aan boord te houden en te laten meegroeien met KBC. We zetten in op een leercultuur waarbij leren integraal deel uitmaakt van de dagelijkse activiteiten. Ons bedrijf is in volle transformatie (denk maar aan de introductie van Kate) en heeft dus continu nieuwe skills nodig. Daarom vragen we onze medewerkers om continu te blijven leren en te focussen op die skills die ertoe doen. Om dat op een slimme manier mogelijk te maken, werken we met een AI-gestuurd leer- en talentenplatform, dat de naam StiPPLE draagt. Dat reikt medewerkers de juiste hr-info aan om hun loopbaan naar een hoger niveau te tillen. Ze krijgen leerinhoud op maat, niet alleen voor de relevante skills, maar ook voor het juiste skillsniveau. Via progressiedialogen met de leidinggevende helpt StiPPLE hen te focussen op de juiste prestatie- en ontwikkelingsdoelen. StiPPLE vormt ook een geïntegreerde marktplaats voor interne vacatures, waarbij openstaande jobs en interne talenten gematcht worden. De medewerkers kunnen via het platform ook inzicht krijgen in hun loopbaan: welke jobs sluiten aan bij hun profiel en welke skills zijn nog te ontwikkelen om hun ambities waar te maken. Medewerkers kunnen sinds dit jaar ook een beroep doen op career counseling om een beter inzicht te krijgen in hun persoonlijke talenten en interesses en in hun loopbaanmogelijkheden binnen KBC. Het digitale leer- en talentenplatform is al deels internationaal uitgerold.

Onze medewerkers kunnen uiteraard ook rekenen op een marktconform en fair loon, aangevuld met extralegale voordelen. We nemen de gezondheid en het welzijn van onze medewerkers ter harte. Een goede balans tussen business performance en welzijn van de medewerkers is belangrijker dan ooit. Daarom gaan we op zoek naar creatieve oplossingen, zodat we met zijn allen gezond en met enthousiasme aan de slag kunnen blijven. KBC heeft een eigen medische en preventiedienst en commissies voor veiligheid en gezondheid op het werk in alle kernlanden. Bij KBC België werkt een apart Work Life Support-team in de context van langer werken geïntegreerde oplossingen uit voor de preventieve aanpak van burn-outs en mentale issues, voor een goede opvang van collega's die na ziekte opnieuw aan de slag gaan, en voor duurzame eindeloopbaanvoorstellen. En postcorona investeren we in de herinrichting van onze hoofdkantoren met het oog op een aangename werkomgeving met meer aandacht voor connectie met collega's en een betere ondersteuning van het hybride werken.

We doen het goed in de war for talent, getuige bijvoorbeeld de ruwweg 560 nieuwe aanwervingen in 2023 in België. Dat belet echter niet dat de zoektocht naar gespecialiseerde profielen om KBC mee uit te bouwen nog altijd doorgaat. Het nieuwe AI-gedreven talent acquisition platform dat in 2022 in België geïntroduceerd werd, vermijdt vooroordelen en fricties bij aanwerving. Kandidaten doorlopen hun testen op een digitale wijze, waar en wanneer zij het verkiezen, wat resulteert in kortere doorlooptijden en een excellente kandidaatbeleving. In 2023 verliepen 54% van de nieuwe aanwervingen via dat platform: digitaal, maar met de human touch op het gepaste moment. Dankzij al die nieuwe talenten telt KBC in België alleen al 50 nationaliteiten.

Goede leidinggevendenden zijn de sleutel om het beste in onze medewerkers naar boven te halen en om de KBC-strategie succesvol te implementeren. We investeren dan ook in de opleiding van alle leidinggevendenden. We bieden een intensieve opleiding aan voor startende leidinggevendenden en hebben een open aanbod van klassikale trainingen om ervaren leidinggevendenden zich te laten verdiepen in cruciale skills en vaardigheden. Daarnaast voorzien we intensieve begeleiding en training van groepen van leidinggevendenden die leiderschap opnemen in een specifieke transformatie. In België blijven we inzetten op de 'SAMEN Werkt!'-sessies waarin we formele en informele leiders inspireren en activeren aan de hand van bedrijfswijde uitdagingen. Om een gemeenschappelijke visie te kunnen uitdragen, nemen senior managers uit de hele groep deel aan de KBC University, een ambitieus ontwikkelingsprogramma. Nieuw benoemde senior managers gaan door een leiderschapstraject in de lijn van onze bedrijfscultuur PEARL+ en volgen ook een module over de strategie. We maken ook actief werk van een apart beleid voor toptalentmanagement, waarmee we toekomstige senior managers in kaart brengen en klaarstomen voor de uitdagingen van morgen. Het thema genderdiversiteit krijgt hierin speciale aandacht.

We volgen de mening van onze medewerkers nauw op via een groepswijde Shape Your Future Survey. In 2023 organiseerden we twee bevestigingen waarop de globale responsgraad 80% bedroeg in de tweede jaarhelft. In België was de antwoordratio 81% in maart en 80% in oktober. Groepswijd voelde 72% van de medewerkers zich betrokken bij KBC (België 77%, Tsjechië 75%, Slowakije 65%, Hongarije 65%, Bulgarije 64%). Betrokkenheid is gebaseerd op trots zijn, motivatie in de functie en verbondenheid

Belangrijke uitdagingen

- ✓ Blijvende aandacht hebben voor het welzijn van onze medewerkers
- ✓ Investeren in duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers
- ✓ Investeren in de juiste skills en een cultuur van continu leren
- ✓ Inzetten op coachend en inspirerend leiderschap
- ✓ Aanwerven van toekomstgerichte profielen

met KBC. Net die verbondenheid steeg in België in 2023 tot 79%, op groepsniveau bleef het ongewijzigd op 72%. Medewerkers zijn trots op de stabiliteit van KBC als bedrijf en zijn innovatieve aanpak. Behalve naar betrokkenheid peilen we in de Shape Your Future Survey ook naar het draagvlak en de impact van de KBC-strategie bij onze medewerkers en naar andere aspecten van PEARL+, zoals het gevoel van autonomie en empowerment. Uit de resultaten blijkt onder meer dat 75% van de medewerkers ziet hoe hun job helpt om de KBC-strategie in de praktijk om te zetten. De bevragingen leidden ook tot een aantal acties, zoals initiatieven om managers te ondersteunen in hun coachingrol. De managers zelf hebben toegang tot hun resultaten en nemen specifieke actie waar nodig.

Sinds 1 januari 2023 installeerde KBC België een nieuw distributiemodel voor Retail, Private Banking en Commercial Banking. Voor Retail werd het functiemodel aangepast aan de toenemende digitalisering met onder meer Kate. Functies werden meer veelzijdig gemaakt en worden complexer dan voorheen, wat meer groeikansen biedt aan de medewerkers.

In onze hr-beleidslijnen, ons rekruterings- en promotiebeleid en onze loonsystemen maken we geen onderscheid inzake geslacht, leeftijd, geloof, etnische achtergrond of seksuele geaardheid. Onze beleidsvisie met algemene principes wordt gepubliceerd op www.kbc.com en we zijn voor de derde keer opgenomen in de Bloomberg Gender Equality Index en doen voor de tweede keer mee met het Workforce Disclosure Initiative. Intern zijn er meer concrete richtlijnen. We hebben twee specifieke focuspunten: gender en mensen met een fysieke beperking. Aan de hand van focusgroepen, surveys en andere participatieve methoden luisteren we actief naar de ervaringen en behoeftes van onze collega's. Deze waardevolle inzichten dragen niet alleen bij tot een inclusievere werkomgeving, maar maken ook concrete stappen mogelijk om aanpassingen te doen die toegankelijkheid van de werkvloer vergroten. Elke entiteit werkt een plan met concrete verbeteracties uit rond diversiteit en inclusie en kijkt bij de samenstelling van teams niet alleen naar skills maar ook naar factoren als geslacht, leeftijd, culturele achtergrond, enz. Omdat we dit thema belangrijk vinden, hanteren we een nultolerantie ten aanzien van flagrant respectloos gedrag. We verhogen ook het bewustzijn rond diversiteit bij onze medewerkers via inspiratiesessies. Binnen KBC hebben we een netwerkorganisatie rond diversiteit en inclusie, genaamd Diversity Rocks, met een lokale groep per land. In 2023 vond trouwens ook een eerste internationale Group Diversity Day plaats. Op het vlak van verloning wordt jaarlijks een paygapanalyse uitgevoerd. In België loopt jaarlijks een studie om na te gaan welke rol geslacht speelt, in vergelijking met andere factoren, bij beslissingen in verband met verloning.

We investeren in een goede sociale dialoog met de werknemersvertegenwoordigers. In ons sociale overleg komen zeer uiteenlopende thema's aan bod, zoals loon- en arbeidsvoorwaarden, strategie, reorganisaties en welzijn. Om rekening te houden met de lokale wettelijke en bedrijfseigen situaties, organiseren we het sociale overleg voornamelijk per land en onderneming. Daarnaast is er op groepsniveau jaarlijks een vergadering van de Europese ondernemingsraad. Op de agenda staan topics van grensoverschrijdend belang, zodat er een forum is om de sociale impact van beslissingen ook op groepsniveau te bespreken.

We volgen de toepassing van ons hr-beleid zorgvuldig op. Dat doen we niet alleen met kwalitatieve bevragingen, maar ook met hr-data. Het Beehive-dashboard, bijvoorbeeld, geeft in één oogopslag weer wat belangrijke parameters zijn voor ons senior & middle management. Daarmee brengen we onder andere FTE-ontwikkelingen, performantie- en progressiecijfers, evoluties over skills en reward in kaart. Ook andere dashboards en diverse ad hoc analyses stellen ons in staat inzichten te halen uit hr-data en daar de juiste acties aan te koppelen. Jaarlijks bekijken we aan de hand van een operational risk framework de belangrijke risico's in het hr-proces. Een belangrijk onderdeel daarvan is de implementatie en monitoring van wetgeving. We zorgen ervoor dat we die strikt toepassen op het hr-domein. Daarbij denken we onder meer aan de EBA-richtlijnen voor outsourcing, diverse wetgeving inzake het loonbeleid (inclusief variabel loon) en de privacywetgeving. Zaken waar we extra op focussen in deze context zijn Schrems II (dataverwerking buiten de Europese Economische Ruimte) en data loss prevention. In de verschillende landen waar we actief zijn, zorgen we dat alle medewerkers in orde zijn met alle wettelijke opleidingsvereisten, bijvoorbeeld voor de distributie van verzekeringen, kredieten of beleggingsproducten. Ook verhogen we via gerichte campagnes en training het algemene risicobewustzijn van onze medewerkers, onder andere voor cyber risico. Een belangrijk operationeel risico voor human resources is people risk. We volgen in samenwerking met onze risicoafdeling de diverse risico's op de voet. In de zeer snel veranderende financiële sector zou KBC zonder de juiste medewerkers met de juiste competenties niet in staat zijn een referentie te blijven in de Europese financiële sector.

Al de inspanningen vertalen zich in extern gevalideerde hr-awards voor de hele KBC-groep. In 2023 behaalden niet alleen KBC en CBC in België het certificaat Top Employer 2023, ook K&H in Hongarije en onze shared service centers in Tsjechië en Bulgarije kregen die erkenning.

Ons kapitaal

Onze activiteiten zijn alleen mogelijk als we beschikken over een degelijke kapitaalbasis. Eind 2023 bedroeg ons totale eigen vermogen 24,3 miljard euro en werd ons kapitaal vertegenwoordigd door 417 305 876 aandelen. Onze aandelen zijn in handen van een groot aantal aandeelhouders in verschillende landen. MRBB, Cera, KBC Ancora en de Andere vaste aandeelhouders vormen de groep van onze vaste aandeelhouders.

Onze activiteiten bestaan voor een belangrijk deel in het omzetten van deposito's en andere financieringsvormen in kredieten. Naast kapitaal is dus ook onze financiering via deposito's en schuldpapier een belangrijke *grondstof* voor onze groep. We hebben daarom een sterke depositobasis bij particulieren en midcaps opgebouwd in onze kernmarkten. We geven bovendien regelmatig schuldinstrumenten uit, onder meer via KBC Ifima, KBC Bank en KBC Groep NV zelf.

Ons netwerk en onze relaties

Naast medewerkers en kapitaal zijn ook ons netwerk en onze relaties bijzonder belangrijk voor onze activiteiten. U vindt een overzicht van ons netwerk bij De marktomstandigheden in onze kernmarkten in 2023.

Ons maatschappelijk en relationeel kapitaal omvat alle relaties met onze klanten, aandeelhouders, overheden, regelgevers en andere belanghebbenden, waardoor we maatschappelijk relevant kunnen blijven en handelen als een maatschappelijk verantwoord bedrijf. Dat onderwerp komt uitgebreid aan bod in het deel Onze strategie, in de paragraaf Onze rol in de samenleving.

Onze strategie

De strategie, het bedrijfsprofiel en de managementstructuur van KBC Verzekeringen is ingebed in die van de KBC-groep. Hieronder volgt een samenvatting van de strategie van de KBC-groep, waarbij KBC Bank in essentie de bankactiviteiten voor zich neemt en KBC Verzekeringen de verzekeringsactiviteiten.



Onze strategie steunt op de volgende principes:

- Onze klanten staan centraal in alles wat we doen.
- We willen onze klanten een unieke bankverzekeringservaring bezorgen.
- We bekijken de ontwikkeling van onze groep op lange termijn en we willen duurzame en rendabele groei realiseren.
- We nemen onze verantwoordelijkheid in de samenleving en de lokale economieën.
- We voeren onze strategie uit binnen een strikt kader van beheer van risico's, kapitaal en liquiditeit.

In het kader van onze bedrijfscultuur PEARL+ focussen we daarbij op de gezamenlijke ontwikkeling van oplossingen, initiatieven en ideeën binnen de groep.

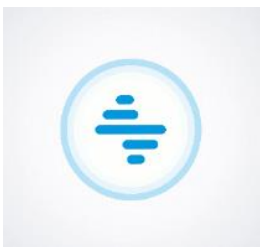
De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur (KBC Groep)

Toegang tot financiële diensten en degelijk financieel advies voor elk deel van de bevolking draagt bij tot economische ontwikkeling en is de basis voor financiële en sociale integratie.

Als bank-verzekeraar zetten we in op financiële geletterdheid en willen we door degelijk en transparant advies onze klanten helpen de juiste beslissingen te nemen. We nemen initiatieven om de financiële geletterdheid te bevorderen. We lanceerden bijvoorbeeld de mogelijkheid om financieel-economisch nieuws te ontvangen via KBC Mobile. Op die manier dragen we bij tot een verbreding van kennis en financiële educatie. We verwachten ook dat onze medewerkers op een toegankelijke, duidelijke en begrijpelijke en transparante manier communiceren met onze klanten.

Sinds een aantal jaren ontwikkelen we producten, diensten en processen vanuit de invalshoek digital first. Dat impliceert dat ze aangepast werden vooraleer ze te digitaliseren, zodat ze eenvoudiger en gebruiksvriendelijker worden, schaalbaar zijn en toelaten om snel en gepast antwoorden te geven op vragen en verwachtingen van onze klanten. Voor klanten die dat wensen, gaan we de beschikbare data op een slimme en correcte manier gebruiken.

We evolueren dan ook van een omnikanaaldistributiemodel naar een digital first distributiemodel. In beide modellen blijft de menselijke factor belangrijk en staan onze medewerkers en kantoren ter beschikking van de klanten. Bij een digital first distributiemodel vormt digitale interactie met de klanten de startbasis. We zullen dan ook op termijn alle relevante commerciële oplossingen via mobiele applicaties aanbieden. Naast een digitaal productaanbod zullen we onze klanten digitaal advies aanbieden én alle processen en producten ontwikkelen alsof ze digitaal verkocht worden.



Kate – onze persoonlijke, digitale assistent – speelt een belangrijke rol in de digitale verkoop en adviesverlening door proactief gepersonaliseerde en relevante oplossingen te bieden. De klant kan zelf vragen met betrekking tot zijn financiële basistransacties aan Kate stellen. Hij krijgt in zijn mobiele app ook regelmatig discreet en proactief voorstellen en wordt daardoor maximaal ontzorgd. Wanneer de klant op een voorstel ingaat, zal die oplossing volledig digitaal aangeboden en verwerkt worden.

De medewerkers in het kantorennetwerk en in de contactcenters blijven als vertrouwensbaken voor onze klanten functioneren. Onze medewerkers ondersteunen en stimuleren bovendien ook het gebruik van digitale processen en volgen dat op. Ze worden daarbij geholpen door artificiële intelligentie, data en data-analyse.

Om onze klanten maximaal gebruiksgemak te kunnen bieden en steeds meer mogelijkheden via Kate te kunnen aanbieden, veranderden we ook onze interne processen, de manier waarop we producten en diensten aanbieden en de manier waarop we ons intern organiseren, wat tegelijkertijd een verdere mentaliteitsverandering en bijscholing van onze medewerkers vereist. Zo zorgt Kate er bijvoorbeeld voor dat bepaalde administratieve handelingen geautomatiseerd verlopen of beantwoordt Kate vragen waardoor die niet meer door de medewerkers moeten behandeld worden. Dat bespaart tijd en die tijd wordt dan gebruikt om effectief met klanten te praten over zaken die hen bezighouden.

In 2022 lanceerden we onze eigen banktech, Discai, die onze intern ontwikkelde, baanbrekende artificiële intelligentietoepassingen wereldwijd op de markt brengt. De eerste toepassing richtte zich op de strijd tegen het groeiende probleem van witwassen van geld. Discai's portfolio zal geleidelijk worden uitgebreid met oplossingen die binnen KBC zijn ontwikkeld en die aansluiten bij de behoeften van de markt op het gebied van regelgeving en technologie.

Belangrijke uitdagingen

- ✓ De klantbeleving centraal stellen en focussen op operationele efficiëntie
- ✓ Proactieve klantvriendelijke oplossingen aanbieden, dankzij artificiële intelligentie en kwalitatieve data
- ✓ Bijzondere aandacht voor databescherming en privacy, en voor transparante klantcommunicatie



Discai krijgt een plaats in de top RegTech100 innovators wereldwijd

FinTech Global heeft de RegTech100 voor 2024 vrijgegeven. Het betreft 's werelds meest innovatieve RegTech-bedrijven, die vooroplopen met baanbrekende oplossingen op het gebied van regelgevende technologie.

KBC's dochteronderneming, Discai, heeft – komende van een longlist van 1 400 bedrijven – de top 100 gehaald.



KBC Mobile voor de derde keer op rij bekroond tot beste mobile banking app in België door internationaal onderzoeksbureau Sia Partners.

Het onafhankelijke internationale onderzoeksbureau Sia Partners heeft KBC Mobile in september 2023 opnieuw uitgeroepen tot de beste mobile banking & insurance app in België. KBC Mobile versterkte zijn leiderspositie nog t.o.v. vorig jaar. Wereldwijd vervolledigt KBC de top 3. Sia Partners riep bovendien KBC's mobiele app uit als beste inzake gebruikservaring voor auto- en woonpolis.

In 2022 zorgden we met de Kate Coin voor een primeur in Europa. Sinds begin 2023 kunnen KBC-klienten Kate Coins verwerven door bij ons bepaalde producten of diensten af te nemen, zoals een woningkrediet, een woningverzekering of sparen met wisselgeld. Ze kunnen de Kate Coins vervolgens gebruiken om geld te besparen door ze in te ruilen voor extra voordelen en cashbacks. Zo kunnen KBC-klienten Kate Coins inzetten in het kader van een beleggingsplan, een prepaidkaart, een persoonlijke ongevallenverzekering, een familiale verzekering, en meteen genieten van een cashback. In het najaar breidden we dat aanbod gevoelig uit. Helemaal nieuw is dat Kate Coins kunnen worden verworven of uitgegeven bij een aankoop bij een aantal commerciële partners. De klienten krijgen meteen een cashback, of na hun volgende aankoop bij deze partner. De partners bepalen zelf de voorwaarden en de timing van hun aanbod. KBC zal de mogelijkheden en samenwerking met deze partners stelselmatig blijven uitbreiden. Klienten zullen in KBC Mobile kunnen volgen bij welke nieuwe partners zij geld kunnen verdienen en in hun Kate Coin Wallet in KBC Mobile opvolgen hoeveel Kate Coins zij bij KBC en bij de diverse partners hebben opgebouwd of besteed.

De afgelopen drie jaar hebben we ons ingespannen voor de digitale transformatie van ons kernbedrijfsmodel. Die strategie, die we 'Differently, the Next Level' noemden, hield in dat we ons digital first bankverzekeringsmodel uitbouwden, klienten toegang gaven tot niet-financiële oplossingen, Kate lanceerden en Kate Coins introduceerden. Al die inspanningen hebben duidelijk voordelen opgeleverd, vanuit het oogpunt van klantervaring en operationele efficiëntie. De implementatie van onze digitale transformatiestrategie is echter nog niet voltooid. In de afgelopen jaren lanceerden we een aantal concepten en bouwstenen zoals Digital First, Bank-insurance+, Kate en Kate Coins, die extra waarde creëren wanneer ze met elkaar in contact komen. Die elementen brengen we nu samen in zogenaamde ecosystemen, waarbij we onze klienten een nieuwe soort dienstverlening aanbieden. Die bestaat erin dat we hen ondersteunen bij elke stap in de zoektocht naar oplossingen voor problemen rond wonen, mobiliteit, energie, enz., niet alleen via onze eigen producten, maar ook via producten en diensten van partners en leveranciers. Dat laat onze klienten toe geld te besparen én te verdienen, zowel binnen als buiten de traditionele bank- en verzekeringsomgeving. We noemen die volgende stap in onze strategie 'S.T.E.M., the Ecosphere', waarbij S.T.E.M. staat voor 'Save Time and Earn Money'.

Digitalisering brengt ook de plicht met zich mee om de beschikbare gegevens op een verantwoorde manier te gebruiken. We besteden er dan ook continu aandacht aan dat we gegevens verwerken in overeenstemming met de GDPR en alle privacyregels, en dat er processen worden opgezet om dat ook te garanderen voor elke nieuwe dienst die we lanceren. We houden daarbij rekening met de belangrijke gegevensbeschermingsprincipes van purpose limitation (gegevens niet gebruiken voor een ander doel dan waarvoor ze zijn verzameld), data minimisation (niet meer gegevens verzamelen dan nodig is voor het beoogde doel) en transparancy (transparant zijn over de verzamelde en gebruikte gegevens). Dat laatste gaat hand in hand met ons privacybeleid, dat door elke entiteit van onze groep via de gepaste kanalen werd gepubliceerd om ervoor te zorgen dat alle personen van wie persoonsgegevens worden verwerkt, goed geïnformeerd zijn. We doen er alles aan om gegevens te beveiligen en te beschermen tegen ongewenste of ongeoorloofde toegang, verlies of beschadiging, geen persoonsgegevens te bewaren zodra die niet meer nodig zijn voor het doel waarvoor ze zijn verzameld, en de persoonsgegevens accuraat en up-to-date te houden. We hebben alle rechten van de betrokkenen vastgelegd en waken tegen elke inbreuk op de fundamentele mensenrechten door onze toegang tot gegevens. Privacy en gegevensbescherming zijn niet alleen objectieve, in wetten vastgelegde begrippen, maar tegelijk ook erg subjectief. We willen klienten dan ook zelf laten beslissen wat we met hun data doen en wat Kate met hun data kan doen. Daarbij willen we transparant communiceren en onze klienten een duidelijk privacy-overzicht bieden, waarbij ze op elk ogenblik van keuze kunnen veranderen.

U vindt informatie over onze beleidslijn inzake gegevensbescherming in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur.

Omdat de klient centraal stellen de hoeksteen van onze strategie is, volgen we dat grondig op. We bevragen onze klienten continu en hebben regelmatig debatten met klientenpanels. We gaan ook specifiek in dialoog met ngo's en organiseren regelmatig een stakeholderdebat. We volgen onze reputatie nauwlettend op en we delen die analyse met alle betrokken diensten en personen, zodat die het nodige kunnen doen.

We bieden onze klanten een unieke bankverzekeringservaring (KBC Groep)

Als bank-verzekeraar stellen we onze klant centraal met een geïntegreerd product- en dienstenaanbod. Voor de klant biedt ons geïntegreerde model het voordeel van een uitgebreide, relevante en gepersonaliseerde one-stop dienstverlening, waarbij hij kan kiezen uit een breder, complementair en geoptimaliseerd aanbod. Voor de groep biedt het voordelen inzake inkomstendiversificatie, risicospreiding, bijkomend verkooppotentieel door de intense samenwerking tussen de bank- en verzekeringskanalen, belangrijke kostenbesparingen, synergieën en verhoogde interactiemogelijkheden met en een meer volledig inzicht in onze klanten.

Zoals al vermeld, doen we er alles aan om onze kanalen (bank- en verzekeringskantoren, contactcenters, automaten, de website, de homebankingtoepassing en mobiele apps) te integreren. Omdat we zowel een bank als een verzekeraar zijn, kunnen we voluit gaan voor die integratie en naadloze service.

We ontwikkelden een uniek concept voor samenwerking tussen de bank- en verzekeringsbedrijven van onze groep. Dat model gaat veel verder dan een bank die verzekeringsproducten verkoopt. Het gaat immers om een volledige integratie van backoffices en ondersteunende diensten. Dat levert operationele en commerciële optimalisaties op, zowel voor de klant als voor KBC zelf. In onze werking volstaat bijvoorbeeld één communicatieafdeling, één marketingafdeling, één risicobeheerdienst, enz. Enkel de achterliggende productfabrieken werken afzonderlijk, omdat het om specifieke metiers gaat.

Naast het operationeel werken als één bedrijf streven we naar een digital first, lead-gedreven en AI-gestuurde organisatie. Dat impliceert volledig geïntegreerde front- en back-end-toepassingen ontworpen volgens het principe 'digital first'. In al onze kernlanden wordt er volop op ingezet om – op eigen ritme – data- en AI-gestuurd te worden. Kate (zie vorig hoofdstuk) is het kernelement van een dergelijke datagestuurde organisatie. Uiteraard blijft het zo dat er voor complexe vragen of advies op belangrijke levensmomenten experts beschikbaar zijn in onze kantoren of callcentra.

Vroeger boden we in onze mobiele apps enkel onze eigen bank- en verzekeringsproducten en -diensten aan. Ondertussen is 'Bankverzekeren+' een feit. Dat betekent dat we in onze kernlanden ook niet-financiële oplossingen aanbieden, naast de traditionele bankverzekeringsopties. Het gaat daarbij om oplossingen die het onze klanten mogelijk maken geld te besparen (bijvoorbeeld een voorstel om naar een goedkopere energieleverancier over te schakelen), geld te verdienen (denk bijvoorbeeld aan de kortingen via Kate Coins in België), dagelijkse betalingen te vergemakkelijken (zoals automatisch betalen van een parkeersessie) of bedrijfsactiviteiten te ondersteunen. Voor die oplossingen werken we samen met derde partijen.

Dankzij ons bankverzekeringsmodel realiseren we nu al verschillende commerciële synergieën. In België bijvoorbeeld namen onze klanten in 2023 bij 8 à 9 op de 10 woningkredieten van KBC Bank ook een schuldsaldoverzekering bij KBC Verzekeringen en bij meer dan 9 op de 10 een woningverzekering. Bij de ČSOB-groep in Tsjechië namen 5 à 6 op de 10 klanten die in 2023 een hypothecaire lening aangingen, ook een woningverzekering van de groep. Nog een ander voorbeeld: in de hele groep bezat eind 2023 zo'n 77% van de actieve klanten minstens 1 bankproduct en 1 verzekeringsproduct van de groep; ruwweg 24% heeft zelfs minimaal 2 bank- en 2 verzekeringsproducten (3-3 in België). Het aantal dergelijke bankverzekeringsklanten groeide in 2023 met respectievelijk 4% (1-1) en 7% (2-2, en 3-3 in België).

De belangrijkste kernindicatoren (KPI's) die te maken hebben met bank-verzekeren vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

Belangrijke uitdagingen

- ✓ Naadloze samenwerking tussen data-, communicatie- en verkoopkanalen
- ✓ Opereren als één bedrijf en streven naar een digital first, lead-gedreven en AI-gestuurde aanpak als bank-verzekeraar
- ✓ Bankverzekeren+: uitbreiding van het aanbod naar bredere economische dienstverlening
- ✓ Opdrijven van commerciële synergieën en het aantal bank-verzekeringsklanten

We focussen op duurzame en rendabele groei (KBC Groep)

Langetermijnrelaties uitbouwen met onze klanten is cruciaal om ons bestaan op lange termijn veilig te stellen. We mikken niet op hoge rendementen op korte termijn waaraan overdreven risico's verbonden zijn, maar kiezen voor duurzame en rendabele groei op lange termijn.

Duurzaam langetermijndenken betekent ook dat we ons concentreren op de lokale economieën van onze kernmarkten België, Tsjechië, Slowakije, Hongarije en Bulgarije. In die kernlanden zien we onze aanwezigheid als een engagement op lange termijn en we willen er onze aanwezigheid verder optimaliseren door organische groei of interessante overnames, volgens duidelijke en strikte strategische en financiële criteria.

Als gevolg van de terugtrekking uit Ierland kunnen fusie- en overnamemogelijkheden buiten onze kernmarkten worden onderzocht (en ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Raad van Bestuur), rekening houdend met zeer strikte strategische, financiële, operationele en risicocriteria.

Recente voorbeelden (meer informatie in het hoofdstuk Onze divisies en in Toelichting 6.6 van de Geconsolideerde jaarrekening):

- In februari 2022 verkochten we nagenoeg de volledige portefeuille non-performing hypothecaire kredieten van KBC Bank Ireland. In februari 2023 verkochten we (voornamelijk performing) kredieten en de depositoportefeuille aan Bank of Ireland.
- In juli 2022 finaliseerden we het akkoord met Raiffeisen Bank International over de overname van Raiffeisenbank Bulgaria, een universele bank in Bulgarije, die een volledig gamma bank-, vermogensbeheer-, leasing- en verzekeringsdiensten aanbiedt aan particulieren, kmo's en bedrijvenklanten. De juridische fusie van Raiffeisenbank Bulgaria en KBC's bestaande bankdochter UBB werd op 10 april 2023 geregistreerd. De nieuwe entiteit gaat door het leven als UBB en zorgt voor een verdere versterking van onze positie op de Bulgaarse bankmarkt. Bovendien creëert deze overname bijkomende mogelijkheden voor kruisverkoop met DZI op het vlak van verzekeringen.

We willen voor al onze producten en diensten in staat zijn topklasse af te leveren. Wat onze kernactiviteiten betreft, houden we de productie ervan in eigen hand. Maar voor de randactiviteiten kijken we in de meeste gevallen naar uitbesteding of samenwerkingsverbanden met (of in sommige gevallen overname van) specialisten, waaronder bijvoorbeeld start-ups. Zo werken we bijvoorbeeld in België samen met een start-up die voor onze klanten een renovatie-inschatting van een pand maakt en de weg



Naast rente-inkomsten willen we meer inkomsten genereren uit fee business en uit onze verzekeringsactiviteiten. Een gediversifieerde inkomstenbasis draagt immers bij tot duurzame en rendabele groei.

wijst naar de juiste premies en subsidies. Dat laatste is natuurlijk niet onze corebusiness, maar het gaat – naast het bevorderen van de klanttevredenheid en het ontzorgen van de klanten – om het verwerven van inzichten over onze klanten om zo onze corebusiness te verbeteren. Als we – mits toestemming van de klant – toegang hebben tot de gegevens van die transacties, kunnen we toegevoegde waarde genereren voor onze klanten door op basis van analyse betere oplossingen voor te stellen en hun op die manier geld te besparen of hen verder te ontzorgen.

Om duurzaamheid te kunnen waarborgen is een strikt risicobeheer bij alles wat we doen een absolute voorwaarde. Daarover vindt u meer in de paragraaf We willen onze ambities waarmaken binnen een strikt risicobeheer.

De belangrijkste kernindicatoren (KPI's) die te maken hebben met duurzame en rendabele groei vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

Belangrijke uitdagingen

- ✓ Langetermijnrelaties uitbouwen met onze klanten
- ✓ Aanwezigheid in kernlanden verder optimaliseren en overgenomen activiteiten integreren
- ✓ Inkomstenbasis diversifiëren
- ✓ Relevante partnerships en samenwerkingsverbanden opzetten

Onze rol in de samenleving (KBC Groep)

Uitgebreide informatie over onze rol in de samenleving vindt u in ons Duurzaamheidsverslag op www.kbc.com.

Meer informatie over hoe we stakeholders betrekken en op welke wijze we de onderwerpen selecteren waarover we rapporteren, vindt u in dit jaarverslag, onder Stakeholderinteractie en materialiteitsanalyse.

Belangrijke uitdagingen

- ✓ Duurzaamheid integreren in de belangrijkste processen en bedrijfsactiviteiten
- ✓ Doelen bepalen voor het verminderen van de impact van onze activiteiten en acties implementeren om die te bereiken
- ✓ Waarde voor al onze stakeholders blijven genereren in een onzekere omgeving
- ✓ Managen van risico's die klimaatverandering met zich meebrengt voor ons en de bedrijven die we financieren
- ✓ Opvolgen van nieuwe en gewijzigde wetgeving over duurzaamheid
- ✓ Aandacht voor verantwoord gedrag in alle lagen van onze onderneming

Duurzame ontwikkelingsdoelen

De Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties hebben een belangrijke invloed gehad op hoe onze duurzaamheidsstrategie is vormgegeven. We geloven dat we een grotere impact kunnen hebben door te focussen op een beperkt aantal SDG-onderwerpen die direct gelinkt zijn aan onze activiteiten als bank-verzekeraar en kozen er daarom voor te focussen op vijf doelstellingen.



Goede gezondheid en welzijn

We dragen bank- en verzekeringsproducten ontwikkelen gericht op gezondheid, gezondheidszorg en het verbeteren van de levenskwaliteit. Met onze maatschappelijke projecten en preventiecampagnes focussen we onder andere op gezondheid en verkeersveiligheid en trachten we zo nog meer impact te realiseren. We promoten een goede werk-levensbalans bij onze werknemers.



Betaalbare en duurzame energie

We dragen actief bij tot het verhogen van het aandeel hernieuwbare energie in de energiemix. We investeren in initiatieven op het gebied van hernieuwbare energie en energie-efficiëntie via onze bank- en verzekeringsactiviteiten en we hebben een geleidelijk exitprogramma uitgewerkt voor de financiering van niet-duurzame energieoplossingen zoals thermische steenkool, olie en gas.



Eerlijk werk en economische groei

Via onze bank- en verzekeringsactiviteiten ondersteunen we ondernemerschap en de creatie van jobs en dragen we bij tot duurzame economische groei. We ondersteunen startende ondernemers en investeren in innovatie en technologie door samenwerkingsverbanden met start-ups en fintechs. We hebben een belangrijke rol bij de bescherming van de fundamentele arbeidsrechten, eerlijke verloning, gelijke kansen en opleidings- en ontwikkelingsmogelijkheden voor al onze medewerkers. Via onze microfinancierings- en microverzekeringsactiviteiten, in samenwerking met BRS, bieden we lokale rurale ondernemers en landbouwers in het Zuiden toegang tot financiële diensten, vergemakkelijken we duurzame lokale ontwikkeling en dragen we bij tot financiële inclusie.



Verantwoorde consumptie en productie

We ondersteunen de overgang naar een CO2-arme en circulaire economie. We ontwikkelen duurzame bank- en verzekeringsproducten en -diensten die tegemoet komen aan sociale en ecologische uitdagingen. We adviseren maatschappelijk verantwoorde fondsen aan al onze klanten. We streven ernaar onze eigen negatieve impact te verminderen door duurzaam om te gaan met energie, papier, water, mobiliteit en afval en door onze broeikasgasemissies te reduceren.



Klimaatactie

We passen een strikt milieubeleid toe op onze krediet-, beleggings- en verzekeringsportefeuille. Een belangrijk onderdeel van onze duurzaamheidsstrategie is onze focus op duurzame beleggingen. We houden rekening met de klimaatprestaties van onze beleggingen en werken actief samen met de bedrijven waarin we beleggen. We ontwikkelen bedrijfsoplossingen die klanten helpen om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen en de overgang naar een koolstofarme economie te verwezenlijken. We beperken onze eigen milieu-impact en communiceren daarover. We trachten klimaatgerelateerde risico's aan te pakken en richten ons ook op klimaatgerelateerde opportuniteiten.

We willen verantwoord gedrag bij alle medewerkers stimuleren

Het vertrouwen van onze stakeholders staat of valt met verantwoord gedrag van elke medewerker. We verwachten dan ook van al onze medewerkers dat ze zich verantwoord gedragen. Dat onderwerp staat dan ook elk jaar hoog op onze agenda.

De basis van verantwoord gedrag is integriteit, en die vereist eerlijkheid, correctheid, transparantie, vertrouwelijkheid én een gezond risicobewustzijn. Integriteit en ethische waarden worden eveneens weerspiegeld in onze KBC-Gedragslijn voor medewerkers. Meer daarover vindt u in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur.

Aangezien verantwoord gedrag moeilijk te definiëren is, hebben we gekozen om richtlijnen te bepalen over wat verantwoord gedrag is en hebben we principes weergegeven. Die principes zijn gebundeld in het 'Kompas voor (mijn) verantwoord gedrag'. Verantwoord gedrag komt bij een bank-verzekeraar nadrukkelijk tot uiting in gepaste adviesverlening en verkoop. We besteden daarom speciale aandacht aan opleiding (inclusief testen) en bewustwording. We ontwikkelden een online training om het belang van verantwoord gedrag duidelijk te maken en reiken een kader aan dat onze medewerkers helpt bij het nemen van moeilijke beslissingen en bij het omgaan met dilemma's. Deze online training maakt nu ook deel uit van het onboardingprogramma voor nieuwe medewerkers. In 2023 werd een nieuw initiatief inzake bewustwording van verantwoord gedrag gelanceerd, onder de vorm van een verplichte webinar.

We communiceren in alle transparantie over onze regels en beleidslijnen. U vindt ze op www.kbc.com. Meer informatie over het Integriteitsbeleid en de toepassing ervan vindt u in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur.

We willen onze positieve impact op de samenleving vergroten

We willen onze positieve impact op de samenleving vergroten en leggen daarbij de focus op de domeinen waar wij als bank-verzekeraar toegevoegde waarde kunnen creëren: financiële geletterdheid, ondernemerschap, milieubewustzijn, vergrijzing en/of gezondheid.

Milieubewustzijn

We verkleinen onze directe en indirecte milieuoetafdruk via uiteenlopende initiatieven en doelstellingen. We ontwikkelen diensten en producten die een positieve bijdrage kunnen leveren aan het milieu.

Financiële geletterdheid

We helpen klanten de juiste keuzes te maken door goede en transparante adviesverlening en duidelijke communicatie. We verbreden de kennis van financiële concepten en producten bij het brede publiek. We hebben de ambitie om jongeren financieel geletterd te maken over complexere producten zoals woningkredieten.

Ondernemerschap

We dragen bij tot economische groei door innovatieve ideeën en projecten te ondersteunen.

Vergrijzing en gezondheid

In België en Tsjechië focussen we op vergrijzing. We passen ons aanbod van diensten en producten aan rekening houdend met het feit dat mensen langer leven. In Bulgarije, Slowakije en Hongarije focussen we op gezondheid. We ontwikkelen diensten, producten en projecten die erop gericht zijn gezondheid, gezondheidszorg en levenskwaliteit te verbeteren.

We willen onze nadelige impact op de samenleving beperken

We onderwerpen onze bedrijfsactiviteiten aan strikte duurzaamheidsregels in verband met mensenrechten, milieu, ethisch ondernemen en gevoelige of controversiële maatschappelijke thema's. Gezien de steeds wijzigende maatschappelijke verwachtingen en bekommernissen herbekijken we minimaal om de twee jaar onze duurzaamheidsbeleidslijnen. Voor een volledig overzicht van onze duurzaamheidsbeleidslijnen – inclusief voor specifieke sectoren zoals steenkool en thema's zoals biodiversiteit – verwijzen we naar ons Duurzaamheidsverslag en naar ons Duurzaamheidskader, op www.kbc.com.

Belangrijke KBC -duurzaamheidsrichtlijnen

Blacklist van bedrijven en activiteiten	We leggen strenge ethische beperkingen op aan bedrijven die betrokken zijn bij controversiële wapensystemen (inclusief nucleaire en wittefosforwapens) en aan bedrijven die beschouwd worden als 'zware' overtreders van de UN Global Compact Principles (UNGC)
Rechten van de mens	Ons beleid over mensenrechten is gebaseerd op de VN-beleidslijnen voor bedrijven en mensenrechten en de principes van de UN Global Compact. Zie verder in een aparte paragraaf hierna.
Controversiële regimes	We willen niet betrokken zijn in financiële activiteiten met controversiële regimes die fundamentele inbreuken plegen tegen de mensenrechten en die elke vorm van deugdelijk bestuur, wettigheid of economische vrijheid ontberen. We maken wel een uitzondering voor strikt humanitaire goederen. Op basis van erkende externe bronnen beslissen we elk jaar welke landen moeten worden opgenomen in de lijst van controversiële regimes.
Sustainable & responsible bank, advisory and insurance policy	We hebben restricties vastgelegd voor de kredietverlening, de adviesverlening en het verzekeren van controversiële en maatschappelijk gevoelige sectoren en activiteiten, zoals de energiesector, projectfinanciering, activiteiten in verband met wapens, tabak, gokken, sectoren met een grote impact op de biodiversiteit (palmolieproductie, mijnbouw, enz.), grondverwerving en onvrijwillige verhuizing van inheemse bevolking, dierenwelzijn (o.m. bont) en prostitutie.
KBC Asset Management, uitsluiting uit fondsen	<p>Voor alle fondsen (conventionele en fondsen die verantwoord beleggen) en onze eigen beleggingen passen we de minimale uitsluitingen toe op basis van de blacklist van bedrijven die te maken hebben met controversiële wapensystemen of zware inbreuken plegen tegen de principes van de UN Global Compact en het beleid inzake controversiële regimes. Daarenboven zijn beleggingsproducten die gebaseerd zijn op speculatie op voedselprijzen volledig uitgesloten. Verder hebben we beslist om de tabaksindustrie uit de beleggingsfondsen van KBC Asset Management en de eigen beleggingsportefeuille van KBC te weren en zijn mijnbouwbedrijven die steenkool ontginnen, net zoals nutsbedrijven die hun energieproductie uit steenkool halen, uitgesloten uit alle beleggingsfondsen en eigen beleggingen.</p> <p>Voor verantwoord beleggen gaan we nog verder in de uitsluiting en restricties van omstrede activiteiten zoals alle fossiele brandstoffen, gokken, defensie, bont, enz.</p>

We controleren de naleving van ons duurzaamheidsbeleid onder meer door:

- een actieve interne screening van de toepassing van ons duurzaamheidsbeleid op onze krediet-, verzekerings- en beleggingsactiviteiten;
- een algemene ESG-beoordeling van de duurzaamheidsprestaties van de betrokken bedrijven door externe partijen, met de nadruk op de duurzaamheidsstrategie en het publieke duurzaamheidsbeleid van de ondernemingen en op eventuele recente controverses waarbij ze betrokken zijn geweest.

Voorbeelden van maatregelen wanneer inbreuken worden vastgesteld:

- nultolerantie voor bedrijven op de blacklist in al onze bedrijfsactiviteiten;
- uitsluiting van ondernemingen die niet voldoen aan de *UN Global Compact Principles*, zoals beoordeeld door een externe ESG-beoordelaar, voor leningen, verzekeringen en eigen activa;
- toepassing, in samenspraak met de betrokken partijen, van een exitstrategie of specifieke voorwaarden op bestaande krediet- of verzekeringsrelaties en adviesdiensten, en afwijzing van nieuwe aanvragen.

Duurzaamheidsgovernance

Raad van Bestuur: wordt geïnformeerd door het Directiecomité over de duurzaamheidsstrategie, inclusief het beleid over klimaatverandering maar ook andere relevante duurzaamheidsthema's zoals genderdiversiteit. Aangezien klimaat- en milieugerelateerde risico's zijn aangemerkt als een top risk, volgt het Risico- en Compliancecomité duurzaamheidsgerelateerde risico's van nabij op. De Raad beoordeelt de implementatie van de duurzaamheidsstrategie door middel van een Sustainability Dashboard en spreekt zich uit over belangrijke wijzigingen aan de duurzaamheidsbeleidslijnen.

Directiecomité: is het hoogste niveau met directe verantwoordelijkheid voor duurzaamheid, met inbegrip van het beleid over klimaatverandering. Het bekrachtigt de beslissingen van de Interne Duurzaamheidsraad en het Sustainable Finance Steering Committee.

Interne Duurzaamheidsraad (ISB): wordt voorgezeten door de CEO en bestaat uit de CFO als ondervoorzitter, de senior managers van alle bedrijfsonderdelen en kernlanden en de senior general manager van Group Corporate Sustainability. Het is het belangrijkste platform voor het aansturen van duurzaamheid op groepsniveau en neemt beslissingen over elke kwestie die verband houdt met duurzaamheid.

Group Corporate Sustainability: verantwoordelijk voor de ontwikkeling en uitvoering van de duurzaamheidsstrategie en het toezicht daarop. Het team rapporteert aan de Interne Duurzaamheidsraad over de implementatie van de strategie en stelt het KBC Sustainability Dashboard op. De dienst werkt onder leiding van de Senior General Manager Group Corporate Sustainability, die rechtstreeks rapporteert aan de groeps-CEO.

Sustainable Finance Steering Committee: houdt toezicht op het Sustainable Finance Programme en wordt voorgezeten door de CFO. Het rapporteert aan het Directiecomité en de Raad en staat in contact met de ISB.

CSRD Steering Committee: houdt toezicht op de conceptualisering en de implementatie van ons CSRD-programma.

Data and Metrics Steering Committee: beheert de uitdagingen met betrekking tot het verzamelen en rapporteren van klimaatgerelateerde gegevens.

General Managers Sustainability in elk kernland: hebben de eindverantwoordelijkheid voor alles wat met duurzaamheid te maken heeft in hun land. Zij maken deel uit van het topmanagement. Ze zijn verantwoordelijk voor de communicatie rond duurzaamheid in elk land en voor de integratie van de duurzaamheidsstrategie. Ze maken deel uit van de lokale organisatie in het land en rapporteren dan ook hiërarchisch. Inhoudelijk werken ze echter nauw samen met zowel hun lokale ISB-vertegenwoordiger als met Group Corporate Sustainability. Ze worden dan ook functioneel mee aangestuurd door de Senior General Manager Group Corporate Sustainability.

Sustainability-afdelingen en -comités in elk kernland: zijn zo georganiseerd dat ze hun senior managers, die zitting hebben in de Interne Duurzaamheidsraad en de General Manager Corporate Sustainability per land ondersteunen bij het integreren van onze duurzaamheidsstrategie en het organiseren van en communiceren over lokale duurzaamheidsinitiatieven. De verantwoordelijke medewerkers en comités leveren en valideren onder meer ook niet-financiële informatie.

Externe Duurzaamheidsraad: bestaat hoofdzakelijk uit duurzaamheidsdeskundigen uit de academische wereld en adviseert Group Corporate Sustainability over duurzaamheidsbeleid en -strategie.

Focus op het klimaat (KBC Groep)

Voor diepgaande(re) informatie over de gebruikte klimaatscenario's, de bepaling van de meest relevante sectoren, de scope en afbakening van onze klimaatmaatstaven, -gegevens en -doelen, en onze aanpak voor biodiversiteit, vervuiling, waterbeheer en circulariteit verwijzen we naar ons Klimaatrapport en ons Duurzaamheidsverslag op www.kbc.com.

Klimaat en milieu in ons bedrijfsmodel

Als bank-verzekeraar hebben we zelf op twee manieren een invloed op de klimaatverandering en het milieu. Vooreerst door onze eigen directe impact, onder andere via ons energieverbruik. Onze afhankelijkheid van natuurlijke grondstoffen is relatief beperkt, maar we beheren niettemin onze rechtstreekse broeikasgasemissies met als doel die voortdurend te verminderen in overeenstemming met de vooropgestelde doelstellingen.

Belangrijker is de onrechtstreekse invloed, die we hebben door kredieten te verlenen, een beleggingsportefeuille aan te houden, beleggingen aan te bieden aan klanten en tegenpartijen te verzekeren die een belangrijke invloed op het klimaat en het milieu kunnen hebben. We beperken de indirecte negatieve impact via duidelijke beleidslijnen die ook restricties inhouden voor de meest vervuilende activiteiten, en we vergroten de positieve impact door acties met betrekking tot de meest klimaat- en milieugevoelige sectorportefeuilles, door de dialoog over duurzaamheid aan te gaan met onze klanten, door bedrijven te ondersteunen die bij hun investeringsbeslissingen rekening houden met milieu-, sociale en bestuursaspecten, en door in al onze kernlanden nieuwe innovatieve bedrijfsoplossingen te ontwikkelen om een CO₂-arme en circulaire economie te stimuleren.

Als bank-verzekeraar ondervinden we ook zelf de invloed van de klimaatverandering. Daarbij denken we aan mogelijke risico's als gevolg van acute of chronisch veranderende weerpatronen die kunnen leiden tot hogere schadeclaims bij onze verzekeringen, of een impact op onze kredieten of beleggingen wanneer de betrokken tegenpartijen negatieve gevolgen ondervinden van de klimaatverandering of de transitie naar een CO₂-armere samenleving (wat kan leiden tot terugbetalingsproblemen). Het gaat ook over de invloed die we ondervinden van mogelijke wijzigingen in de wetgeving en kapitaalvereisten ter zake, rechtsgeschillen, veranderend klantengedrag (inclusief het risico van gemiste opportuniteiten), de impact van stijgende marktprijzen voor de emissies van broeikasgassen en technologische vernieuwingen.

We passen ons bedrijfsmodel actief aan, niet alleen om negatieve gevolgen te verminderen of te vermijden, maar ook om onze bijdrage te leveren om de klimaatopwarming te beperken binnen de doelen die bepaald zijn door het Akkoord van Parijs. Daarnaast willen we uiteraard ook inspelen op de vele opportuniteiten die de transitie naar een meer duurzame en groenere economie met zich meebrengt. Dat gaat dan zowel over het verder uitbouwen van het aanbod duurzame producten en diensten op het gebied van beleggingen, verzekeringen, leasing, enz. als over het actief bijstaan van klanten in hun transitie naar activiteiten met minder CO₂-uitstoot en minder impact op het milieu.

Het is de bedoeling om op termijn de weerbaarheid van ons bedrijfsmodel in kaart te brengen, rekening houdend met verschillende klimaatscenario's en tijdshorizonten, via specifieke meet- en rapporteringsinstrumenten (zie verder).



We zijn er trots op dat Euronext in 2023 het KBC-aandeel opgenomen heeft in de nieuwe BEL@ESG-beursindex. Deze nieuwe index identificeert en volgt de BEL@20- en BEL@Mid-bedrijven die door hun concrete werking en beleid een uitstekende ESG-score krijgen via een erkend extern assessment.

Klimaat- en milieugovernance

Klimaat- en milieugovernance is een deel van onze algemene duurzaamheids-governance. Als deel van het duurzaamheidsbeleid bestaat er binnen de groep een Sustainable Finance-programma dat focust op de integratie van de klimaat- en milieuaanpak in de groep.

- Het Sustainable Finance-programma wordt aangestuurd door een programmamanager die deel uitmaakt van Group Corporate Sustainability, samen met een kernteam bestaande uit vertegenwoordigers van de meest betrokken departementen. Het kernteam staat in contact met andere afdelingen en werkt nauw samen met de duurzaamheidsteams in alle kernlanden.
- Een stuurgroep, voorgezeten door de groeps-CFO, ziet toe op de voortgang en de implementatie van de acties in het Sustainable Finance-programma. De belangrijkste strategische beslissingen worden evenwel genomen door de Interne Duurzaamheidsraad (ISB), onder het voorzitterschap van de groeps-CEO en met vertegenwoordiging van alle kernlanden.
- Onder meer via het KBC Sustainability Dashboard wordt de voortgang van het programma ook regelmatig besproken in het Directiecomité en de Raad van Bestuur.
- Een Externe Duurzaamheidsraad adviseert Group Corporate Sustainability over alle duurzaamheidsthema's, inclusief ons klimaat- en milieubeleid.

De belangrijkste milieu- en klimaataspecten van ons duurzaamheidsbeleid

- Het toepassen en regelmatig herzien van een strikt beleid om de negatieve milieu-impact van onze activiteiten te beperken, onder meer via onze specifieke beleidslijnen met betrekking tot energie en andere maatschappelijk gevoelige sectoren, het volgen van de Equator Principles bij projectfinancieringen en de KBC-Blacklist;
- De ontwikkeling van specifieke bank-, verzekerings- en beleggingsproducten en -diensten die een duurzame, CO₂-arme en klimaatbestendige samenleving ondersteunen (voorbeelden: zie tabel);
- Het creëren van bewustzijn van milieuverantwoordelijkheid bij onze interne (medewerkers) en externe (klanten, leveranciers, enz.) stakeholders;
- Het ondersteunen van onze klanten in hun transitie naar een duurzamer bedrijfsmodel, onder andere via partnerships die hun advies verlenen en effectief begeleiden om energie-performanter te worden;
- De aanpassing van onze activiteiten om de wereldwijde temperatuurstijging te beperken in overeenstemming met het Akkoord van Parijs, en onze toetreding tot de Collective Commitment to Climate Action van de VN;
- Het opvolgen van de aanbevelingen van de TCFD (Taskforce on Climate-related Financial Disclosures): we brengen onze klimaatrisico's in kaart en spelen tegelijkertijd in op kansen die de groene transitie biedt. We dragen bij aan de ontwikkeling van methodes om de impact van het klimaat op ons bedrijfsmodel te meten met het oog op het vastleggen van onderbouwde doelstellingen. We rapporteren hierover op een transparante manier (zie ook ons Duurzaamheidsverslag).
- KBC Groep heeft zich eind 2023 er ook toe verbonden om over de impact op de natuur te rapporteren volgens de TNFD-aanbevelingen (Taskforce on Nature-related Financial Disclosures). De eerste volledig op TNFD afgestemde publicatie is voorzien voor boekjaar 2025. In tussentijd rapporteren we wel de relevante acties die we hieromtrent nemen in ons Duurzaamheidsverslag.

Een belangrijke uitdaging is het integreren van klimaatgerelateerde risico's, opportuniteiten en doelstellingen in onze sectorbenadering. Dat geldt ook voor andere milieu-gerelateerde aspecten.

- In een eerste fase zijn we gestart met het analyseren van onze kredietportefeuille, en ondertussen zijn ook onze verzekeringsportefeuilles opgenomen in de interne analyses. Op basis van een materialiteitsbeoordeling hebben we ons gericht op de sectoren die meer dan 5% van het klimaatgevoelige en CO₂-intensieve deel van de industriële kredietportefeuille vertegenwoordigen. Die analyses vormen de basis om een strategie en doelstellingen te bepalen die onze klimaatverbintenis in het kader van het Akkoord van Parijs de facto moeten helpen waarmaken. Omdat we die oefening zijn begonnen met een open geest en een blanco blad noemden we ze 'white papers'.
- We hebben white papers uitgewerkt voor de sectoren energie, commercieel vastgoed, landbouw, voedselproductie, bouw & constructie, chemie, transport (inclusief luchtvaart en de maritieme sector) en metalen en voor drie productlijnen voor particulieren: woningkredieten, autoleningen en autoleasing. In de white papers werd steeds ook de lokale context van al de kernlanden geanalyseerd, om vervolgens beleidsbeslissingen te nemen voor de volledige portefeuille van de groep. De white papers worden regelmatig geactualiseerd. Ook voor specifieke milieuthema's worden sectoroverschrijdende white papers uitgewerkt.
- In 2022 vormden deze white papers de basis voor ons eerste Klimaatrapport. Dat rapport bevat een duidelijk overzicht van onze nulmeting en reductiedoelstellingen voor 2030 en 2050, die we hebben bepaald voor de meest relevante koolstofintensieve industriële sectoren en productlijnen in onze kredietverlening. Het rapport bevat ook de bijhorende beleidsbeslissingen om die doelen te realiseren. In ons Duurzaamheidsverslag rapporteren we jaarlijks over onze voortgang voor deze doelen.

We rapporteren over onze aanpak op milieugebied, onder meer in ons Klimaatrapport, in ons Duurzaamheidsverslag, in dit Jaarverslag en met duurzaamheidsvragenlijsten. We verscherpen regelmatig onze aanpak, rekening houdend met wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen, maatschappelijke trends en de veranderende opvattingen van onze stakeholders en laten ons ook op geregelde tijdstippen challengen door onze Externe Duurzaamheidsraad.

We willen voor onze klanten een partner zijn in hun transformatie naar een duurzamere toekomst. Samen met Encon voerde KBC in België gesprekken met grote klanten uit het bedrijvensegment om hun bedrijfsprocessen te helpen verduurzamen. Dat resulteerde in meer dan 130 adviescontracten in 2023. Naar analogie met de Encon-samenwerking voor grotere bedrijven kunnen nu ook kmo's een beroep doen op klimaatadvies via ecoWise, een gespecialiseerde dochteronderneming van KBC. Daar kwamen ondertussen al meer dan 200 contracten uit voort. Ook ČSOB in Tsjechië biedt haar bedrijfsklanten ondersteuning aan via Green0meter, een platform dat de CO₂-voetafdruk berekent, het verzamelen van ESG-gegevens vergemakkelijkt en geïndividualiseerde rapporten en advies levert.

Ook onze leveranciers zijn belangrijke stakeholders en we wensen dat ook zij sociale, ethische en milieucriteria integreren in hun beleid. Voor informatie over onze gedragslijn voor leveranciers en onze interne procedure bij de screening van leveranciers verwijzen we naar Focus op mensenrechten. In het proces zijn ook milieueisen voor producten ingebed, onder andere door de verplichting om KBC te informeren over nieuwe milieuvriendelijke producten en het gebruik van milieuvriendelijk verpakkingsmateriaal. We betrekken onze leveranciers ook bij het opzetten van circulaire inkoopmodellen.

Een van de pijlers van ons duurzaamheids- en klimaatbeleid is de focus op verantwoord beleggen. Ons uitgebreide aanbod geeft klanten de mogelijkheid hun totale portefeuille volledig verantwoord in te vullen. In ons digitale verkoopproces adviseren we standaard de verantwoorde variant. Wanneer zowel de traditionele als de verantwoorde variant beschikbaar is, bieden onze medewerkers in het reguliere verkoopkanaal ook altijd de verantwoorde belegging als eerste aan. Alle KBC-fondsen die

verantwoord beleggen in België, voldoen aan de Towards Sustainability- kwaliteitsstandaard. Die standaard werd ontwikkeld op initiatief van en staat onder toezicht van het Central Labelling Agency.

We nemen onze verantwoordelijkheid in verschillende internationale organisaties en initiatieven:

- We onderschreven in december 2017 de TCFD-aanbevelingen. Eind 2023 hebben we ons er ook toe verbonden om vanaf boekjaar 2025 te rapporteren over onze natuurgerelateerde aanpak volgens de TNFD-aanbevelingen.
- We volgen en implementeren de verschillende acties die voortvloeien uit het EU-Actieplan voor Duurzame Financiering.
- We zijn lid van het UN Environment Programme Finance Initiative (UNEP FI) en een Founding Signatory van de UNEP FI Principles for Responsible Banking (PRB's). We onderschreven ook het Collective Commitment to Climate Action (CCCA).
- We onderschreven de UNEP FI Principles for Sustainable Insurance en de Principles for Responsible Investment.
- Als bestuurslid van de International Capital Markets Association (ICMA) werken we mee aan de ontwikkeling van groene obligaties in de EU.
- We zijn sinds 2004 lid van de Equator Principles en hebben die principes geïntegreerd in ons algemene kredietbeleid.

Enkele voorbeelden van recente producten en initiatieven die met duurzaamheid en/of milieu te maken hebben bij de KBC-groep*

In augustus 2022 bracht KBC als eerste financiële instelling in België een sociale obligatielening (social bond) uit van 750 miljoen euro, die wordt aangewend voor de (her)financiering van projecten in de ziekenhuissector. In juni 2023 volgde een tweede sociale obligatielening van 750 miljoen euro, aangewend in de sector van onderwijs en gezondheidszorg.

We bieden een veelzijdig aanbod van fondsen aan die verantwoord beleggen, inclusief ECO-thematische fondsen en Impact Investing-fondsen. We doen een diepgaande doorlichting om te bepalen welke bedrijven en landen behoren tot het beleggingsuniversum voor verantwoorde beleggingsoplossingen. Daarnaast worden alle bedrijven die gelinkt kunnen worden aan fossiele brandstoffen, uitgesloten uit al onze fondsen die verantwoord beleggen.

We zijn actief betrokken bij de financiering van hernieuwbare energieprojecten in alle kernlanden en in onze buurlanden. Het Project Finance Team financierde vorig jaar 97,1 MWp geïnstalleerd vermogen aan hernieuwbare energie. Er werden succesvolle transacties gerealiseerd in onshore en offshore windenergie in Frankrijk, Nederland en het Verenigd Koninkrijk.

We bieden diverse producten aan om de meest energie-efficiënte woningen en energierenovatie financieel te ondersteunen en te stimuleren. Zo biedt KBC tariefkortingen aan op basis van de energiezuinigheid van woningen (gebaseerd op het EPC) of op leningen specifiek bedoeld voor energetische renovaties. Daarnaast wordt ook het Vlaamse renovatiekrediet met rentesubsidie aangeboden aan klanten. In onze andere kernlanden ondersteunen we eveneens de overgang naar energie-efficiënte woningen door het aanbieden van hypotheaire en renovatieleningen tegen goede voorwaarden.

Naast financiële stimulansen wil KBC klanten praktisch ontzorgen bij duurzame renovaties. Een voorbeeld hiervan is de participatie in de start-up Settle. Settle laat klanten toe om op een zo eenvoudig mogelijke manier een renovatieplan op te stellen met een inschatting van de renovatiekosten en de eventuele premies en subsidies. Daarnaast biedt KBC klanten ook de mogelijkheid om, in samenwerking met derde partijen, zonnepanelen te laten installeren (met of zonder thuisbatterij) of hun huis te laten isoleren.

Zo'n 39% van de nieuwe wagens in de vloot van KBC Autolease zijn nu al volledig elektrische wagens. KBC Autolease is bovendien marktleider in fietsleasing, met 30 500 fietsen in portefeuille. We zijn de partner van de Vlaamse overheid om fietsleasing aan te bieden aan hun medewerkers als een duurzaam mobiliteitsalternatief. In Slowakije promoot ČSOB Leasing, in samenwerking met andere partners, actief emissievrije en emissiearme voertuigen.

In België en in Slowakije biedt onze autoverzekering een uitgebreide dekking en adequate hulp aan voor elektrische en hybride auto's. Voor klanten die zelf een laadpaal installeren, is die in België standaard meeverzekerd in de Woningpolis, waarin ook een aantal andere groene investeringen zoals zonnepanelen en thuisbatterijen worden gedekt. Daarnaast bieden we de eigen multiklimaatrisicoverzekering voor landbouwers aan. Landbouwers met open teelten, zoals fruitteelaars of akkerbouwers, kunnen zich hiermee verzekeren tegen schade aan gewassen als gevolg van extreme en ongunstige weersomstandigheden zoals storm, hagel, vorst, ijs, neerslag en droogte.

KBC Asset Management neemt via proxy voting zijn verantwoordelijkheid om onze klanten, die via onze aandelenfondsen investeren in bedrijven, te vertegenwoordigen op de aandeelhoudersvergaderingen. KBC Asset Management is al geruime tijd aangesloten bij Climate Action 100+, een initiatief van investeerders om ervoor te zorgen dat 's werelds grootste bedrijven die broeikasgassen uitstoten, de nodige actie ondernemen tegen klimaatverandering. Eind 2023 heeft KBC Asset Management zich ook aangesloten bij het Nature Action 100-initiatief, dat bedrijven wilt aanzetten tot meer ambitie en actie om de impact van hun activiteiten op de natuur en de achteruitgang van biodiversiteit aan te pakken.

KBC promoot duurzame financieringsoplossingen bij zijn bedrijfsklanten in alle kernlanden, waaronder groene en duurzame obligaties en groene en duurzaamheidsgerelateerde leningen. We zijn ook actief in de gesynceerde markt van sustainability-linked loans. Vorig jaar hebben we dergelijke leningen ook frequent gerealiseerd op bilaterale basis. KBC is ook actief als duurzaamheidscoördinator om bedrijven bij te staan bij de integratie van duurzaamheidskenmerken in hun bankfinanciering op lange termijn.

* Het gebruik van terminologie zoals 'groen' of 'duurzaam' hier en elders in dit rapport betekent geenszins dat wat wordt beschreven, al volledig in overeenstemming is met de EU-taxonomie.

Onze maatstaven, gegevens en doelen

Onze indirecte impact

We gebruiken geavanceerde methodes (waaronder PCAF en PACTA) om de klimaatimpact van bepaalde sectoren en de transitie in de kredietportefeuille te meten. Meer hierover vindt u in ons Klimaatrapport, op www.kbc.com. KBC Asset Management brengt sinds vier jaar volgens dezelfde methode de klimaatimpact van alle beleggingsfondsen in zijn portfolio in kaart. Die analyse, gebaseerd op gegevens en de aanpak van TRUCOST, werd in 2023 ook voor de derde keer toegepast op de eigen investeringsportefeuille van KBC Verzekeringen en op de investeringen van het KBC Pensioenfonds.

We rapporteren over de geschatte broeikasgasemissies die samenhangen met onze kredietverlening. We hanteren hiervoor de berekeningsmethode die aangereikt wordt door het Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF). De tabel hierna geeft een overzicht van de resultaten. We verwijzen ook naar ons Duurzaamheidsverslag, waarin uitgebreid toelichting gegeven wordt over de PCAF-berekeningsmethode, onze berekeningsaanpak en de begrenzingen waarmee rekening moet worden gehouden bij het interpreteren van de resultaten. Ook vindt u er informatie over hoe wij door het verzamelen van meer adequate en verfijnde data onze rapportering over deze emissies gradueel willen verbeteren.

De tabel met gefinancierde (scope 3) emissies (geschatte broeikasemissies geassocieerd met onze kredietverlening) vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

Hoe bepaalden we onze sectorale klimaatdoelstellingen? Op basis van klimaatwetenschap gealigneerd op doelstellingen van het Akkoord van Parijs en rekening houdend met de lokale context, maakten alle KBC-entiteiten met krediet- of leasingactiviteiten projecties voor de verwachte portefeuille- en sectorspecifieke decarbonisatieontwikkeling, uiteindelijk uitmondend in bedrijfsdoelstellingen. Alle doelstellingen werden samengevoegd tot één projectie op KBC-groepsniveau, die wordt vergeleken met klimaatbenchmarks afgeleid van klimaatscenario's met de doelstelling 'minder dan 2 °C klimaatopwarming', d.w.z. trajecten die in overeenstemming zijn met onze CCCA-verbintenis. Meer daarover vindt u in ons Klimaatrapport. Om onze klimaatdoelstellingen onafhankelijk te laten verifiëren, hebben KBC Bank en haar geconsolideerde entiteiten eind 2022 een engagement getekend bij het Science Based Targets initiative (SBTi). Via dat engagement verbinden we ons ertoe om onze klimaatdoelstellingen binnen de 2 jaar na ondertekening door SBTi te laten valideren.

Terwijl we ook de lopende Net Zero-initiatieven nauwlettend volgen, hebben wij ervoor gekozen ons te richten op de zorgvuldige uitvoering van de doelstellingen in dit verslag in al onze kredietverleningsactiviteiten en in alle kernlanden alvorens nieuwe verplichtingen aan te gaan. Zie verder in het Duurzaamheidsverslag.

Ook voor onze assetmanagementactiviteiten hebben we de doelstellingen aangescherpt, onder meer inzake het belang van fondsen die verantwoord beleggen en de koolstofintensiteit van de bedrijfsinvesteringen in deze fondsen. We hebben recent ook voor de eigen investeringen in aandelen en bedrijfsobligaties van KBC Verzekeringen een reductiedoelstelling van de koolstofintensiteit van de portefeuille bepaald (-25% tegen 2025 en -40% tegen 2030, beide t.o.v. 2019, zie Duurzaamheidsverslag). Deze doelstelling werd nog niet opgenomen in de tabel verderop.

De klimaatdoelstellingen werden besproken en goedgekeurd door de Interne Duurzaamheidsraad, het Directiecomité en de Raad van Bestuur. Specifiek voor de risico-onderschrijving van de schadeverzekeringsactiviteiten zijn in 2023 de eerste berekeningen gebeurd van de verzekeringsgerelateerde emissies voor enkele takken (volgens de PCAF-methodologie die in 2023 is gepubliceerd). De PCAF-richtlijnen voor de andere verzekeringstakken zijn nog niet beschikbaar. Er werden daarom ook nog geen klimaatdoelstellingen opgesteld voor die activiteiten.

Eigen directe impact

De impact van onze eigen activiteiten als bank-verzekeraar is zeer beperkt, zeker in vergelijking met industriële bedrijven en met onze indirecte impact via onder meer kredietverlening. Niettemin berekenen we ook onze directe eigen broeikasgasimpact (van onder andere onze gebouwen en onze eigen vloot). Ook daarvoor hanteren we bepaalde doelstellingen.

Hierna vindt u gegevens over onze eigen milieuoetafdruk. De data en berekeningen van de broeikasgasemissies werden geverifieerd door Vinçotte volgens ISO 14064-3. Daarnaast investeren we sinds 2021 in klimaatprojecten om het deel van onze emissies dat we nu nog niet kunnen verminderen, te compenseren en streven we zo naar koolstofneutraliteit. De gekozen projecten hebben ook toegevoegde waarde voor het verhogen en beschermen van biodiversiteit en voor lokale gemeenschappen.

Meer informatie over onze milieuoetafdruk inclusief verdere detaillering, methodologie en scope van de berekeningen en compensatieprojecten vindt u in het Duurzaamheidsverslag. U vindt de doelstellingen in de tabel in het jaarverslag van KBC Groep.

Hoe willen we onze doelen bereiken?

Energie: We willen in alle segmenten de decarbonisering van het energiesysteem ondersteunen door de financiering van bijkomende hernieuwbare energieproductiecapaciteit en het stimuleren van energie-efficiëntie. We steunen daarbij de energieplannen van de lokale overheden in onze kernlanden. Al die plannen moeten voldoen aan de regels van het Europese 'Fit for 55'-pakket en de ambities van de Green Deal. We zijn de toonaangevende bank in de financiering van offshore windenergieprojecten in België en actief in deze markt in het Verenigd Koninkrijk, Duitsland en Nederland.

Vastgoed: We bieden diverse producten aan om de meest energie-efficiënte woningen en energierenovatie financieel te ondersteunen en te stimuleren. Zo biedt KBC tariefkortingen aan op basis van de energiezuinigheid van woningen (gebaseerd op het EPC) of op leningen specifiek bedoeld voor energetische renovaties. Daarnaast wordt ook het Vlaamse renovatiekrediet met rentesubsidie aangeboden aan klanten. In onze andere kernlanden ondersteunen we eveneens de overgang naar energie-efficiënte woningen door het aanbieden van hypotheculaire en renovatieleningen tegen goede voorwaarden. Naast financiële stimulansen wil KBC klanten praktisch ontzorgen bij duurzame renovaties. Een voorbeeld hiervan is de participatie in de start-up Setle. Setle laat klanten toe om op een zo eenvoudig mogelijke manier een renovatieplan op te stellen met een inschatting van de renovatiekosten en de eventuele premies en subsidies. Daarnaast biedt KBC klanten ook de mogelijkheid om, in samenwerking met derde partijen, zonnepanelen te laten installeren (met of zonder thuisbatterij) of hun huis te laten isoleren.

Mobiliteit: We moedigen klanten aan om groenere vervoerskeuzes te maken, zoals gebruik van elektrische voertuigen, openbaar vervoer, fietsen of een combinatie daarvan. In sommige kernlanden biedt KBC al fietsleasing en fietsverzekeringen aan. Nieuwe diensten en gerichte prijszetting moeten de keuze voor alternatieve vormen van transport nog aantrekkelijker maken.

Landbouw: We informeren klanten en inspireren en ondersteunen hen bij het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen (methaan, distikstofmonoxide en CO₂). We moedigen efficiëntieverbeteringen en investeringen in hernieuwbare energie aan en bieden bv. in Bulgarije en Hongarije een 'carbon footprint calculator' aan waarmee klanten inzicht krijgen in hun emissies.

Cement, staal, aluminium: Voor deze sectoren verwachten we dat nieuwe klanten transitieplannen hebben op het vlak van CO₂-reductie die voldoen aan de doelstellingen voor 2030 die KBC vooropstelt. We zullen ook de vooruitgang inzake decarboniseringsstrategieën van onze klanten actief opvolgen.

Fondsen die verantwoord beleggen: We vragen beleggers naar hun voorkeuren inzake duurzaamheid en houden daar rekening mee bij beleggingsadviezen. KBC Asset Management is aangesloten bij Climate Action 100+, een initiatief om de dialoog aan te gaan met bedrijven die aanzienlijke mogelijkheden hebben om de overgang naar schone energie te helpen verwezenlijken. Ons beleid inzake verantwoord beleggen staat onder toezicht van de onafhankelijke Responsible Investing Advisory Board, bestaande uit academici.

Eigen CO₂-emissies: De belangrijkste bronnen van onze directe CO₂-uitstoot zijn ons directe energieverbruik en transport. Voorbeelden van initiatieven om onze eigen milieuoetadruk te verminderen zijn de overstap naar 100% elektriciteit uit hernieuwbare bronnen, het plaatsen van fotovoltaïsche panelen op eigen gebouwen, en de heroriëntering van het mobiliteitsbeleid voor onze medewerkers naar openbaar vervoer, fietsen en elektrische auto's.

Meer informatie in ons Duurzaamheidsverslag, op www.kbc.com.

Duurzaamheid geïntegreerd in ons verloningsbeleid

- Voor de variabele vergoeding van de leden van het Directiecomité wordt onder meer rekening gehouden met het behalen van een aantal collectieve doelstellingen. Elementen zoals duurzaamheid worden daarbij alsmaar belangrijker en bepalen vandaag ten minste 30% van de collegiale resultaatsgebonden vergoeding. De vooruitgang op het vlak van duurzaamheid, wordt onder meer wordt beoordeeld via de halfjaarlijkse rapportering van het KBC Sustainability Dashboard. De Raad van Bestuur beoordeelt, via het Remuneratiecomité, de criteria voor de evaluatie van de leden van het Directiecomité in dit verband. Meer info vindt u in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur, in het remuneratieverslag.
- Duurzaamheid is ook geïntegreerd in de variabele verloning van de directie. Ten minste 10% van de variabele verloning van het senior management is afhankelijk van het behalen van individuele doelstellingen die vooraf zijn overeengekomen in het kader van het duurzaamheidsbeleid van de groep, waaronder het klimaatbeleid.
- De niet-recurrente resultaatsgebonden vergoeding van de medewerkers in België is gedeeltelijk gekoppeld aan duurzaamheidsdoelstellingen (bijvoorbeeld de verhouding groene kilometers tot het aantal woon-werkkilometers).

Ons klimaatrisicomanagement

In het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's vindt u meer informatie over hoe we omgaan met klimaatgerelateerde risico's.

EU-taxonomie

De Taxonomieverordening legt een EU-breed kader vast aan de hand waarvan investeerders en bedrijven kunnen beoordelen of bepaalde economische activiteiten ecologisch duurzaam zijn. De vereiste informatie vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

Focus op mensenrechten (KBC Groep)

We nemen onze verantwoordelijkheid om mensenrechten, sociale rechtvaardigheid en arbeidsrechten in de hele groep te respecteren. We verbinden ons tot het naleven van de letter en de geest van: (i) de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens; (ii) de principes inzake fundamentele rechten vastgelegd in de acht kernverdragen van de Internationale Arbeidsorganisatie en uiteengezet in de Verklaring inzake de fundamentele principes en rechten op het werk, (iii) de VN-Verklaring over de rechten van inheemse volkeren, (iv) de OECD Guidelines for Multinational Enterprises on Responsible Business Conduct en (v) de Britse wet over moderne slavernij, waarvoor KBC sinds 2017 een verklaring over moderne slavernij publiceert. Daarnaast zijn we sinds 2006 lid van de UN Global Compact en hebben we de tien principes over mensenrechten, arbeid, milieu en anti-corruptie opgenomen in onze beleidslijnen, zodat ze toegepast worden in al onze activiteiten. We rapporteren transparant over de vorderingen die we hebben geboekt bij de implementatie van deze principes. Deze informatie is beschikbaar op de website van UN Global Compact. Vanzelfsprekend volgen we de lokale wetgeving, regels en voorschriften die gelden in de landen waar we actief zijn, en respecteren we de internationale en regionale mensenrechtenverdragen die internationaal erkende normen bevatten waaraan het bedrijfsleven zich moet houden.

Om ons mensenrechtenbeleid, zoals omschreven in de KBC Group Policy on Human Rights, op te volgen, gebruiken we het UN Guiding Principles Reporting Framework van de VN. Ons mensenrechtenbeleid is van toepassing op onze activiteiten (klanten en leveranciers) en ook op onze eigen bedrijfsvoering (medewerkers).

KBC beschouwt voor zijn medewerkers het recht op vrijheid van vereniging, het recht op collectieve onderhandeling, het recht op een gezonde en veilige werkplek en het recht op vrijwaring van discriminatie als fundamenteel. We zetten ons dan ook ten volle in om de mensenrechten van onze medewerkers te respecteren en te handhaven. Daarnaast verwachten we ook van onze medewerkers dat ze de mensenrechten toepassen en respecteren tijdens hun activiteiten. Die principes lichten we toe in de KBC-Gedragslijn voor de groep en de KBC-beleidslijn Diversiteit en inclusie (op www.kbc.com). In al onze kernlanden zijn er strikte nationale en internationale wetten en regelgeving voor de bescherming van de mensenrechten. We verwachten van onze medewerkers dat ze handelen volgens de regelgeving en dat ze zich verantwoord gedragen in alles wat ze doen. We hebben bovendien specifieke procedures om de naleving te waarborgen en om klachten te behandelen, waaronder het beleid voor de bescherming van klokkenluiders.

Onze leveranciers zijn een belangrijke stakeholder in onze waardeketen. We werken dan ook nauw samen met hen. Onze strikte regels en kaders rond inkoop-, verkoop- en uitbestedingsactiviteiten bij leveranciers zijn samengevat in de KBC Code of Conduct for Suppliers en zijn van toepassing in al onze kernlanden. We hebben onze gedragslijn voor leveranciers vertaald naar een interne procedure in de vorm van een stappenplan, waarmee onze aankoopafdeling aan de slag kan. Leveranciers waarmee we samenwerken, worden gescreend met de KBC-Blacklist, de lijst met controversiële bedrijven waarmee KBC geen zaken wil doen. Verder doen we een beroep op de World-Check-lijst en op een gestandaardiseerde vragenlijst (over mensenrechten, arbeid, milieu en corruptiebestrijding) voor het screenen van onze belangrijkste leveranciers. Leveranciers die aan onze verwachtingen voldoen, krijgen een positieve evaluatie en ondertekenen de KBC Sustainability Code of Conduct for Suppliers. Als er tijdens de contractuele periode inbreuken worden vastgesteld die niet binnen een redelijke termijn fundamenteel kunnen worden opgelost, beëindigen we de overeenkomst.

Van onze klanten verwachten we als minimale norm dat ze de lokale en internationale wetten en regels respecteren. Dat wordt gecontroleerd door onze afdeling Compliance. Verder passen we in al onze dagelijkse activiteiten de KBC Group Policy on Blacklisted Companies, de KBC Group Human Rights Policy en de KBC Group Policy on Controversial Regimes toe. Het betreft bedrijven en landen die geheel of gedeeltelijk worden uitgesloten op basis van betrokkenheid bij onder meer een ernstige vorm van schending van de mensenrechten en de betrokkenheid bij controversiële wapensystemen. We besteden ook veel aandacht aan privacy en gegevensbescherming en volgen de naleving ervan nauw op. Waar relevant vragen we aan onze klanten om aan te tonen dat ze voldoen aan bepaalde beleidslijnen en de standaarden voor hun sector, waarbij respect voor mensenrechten een belangrijk aspect is. We hebben een specifiek due diligence-proces ontwikkeld voor kredieten, verzekeringsactiviteiten en adviesdiensten. Dat omvat ook procedures voor het geval dat er inbreuken vastgesteld worden, zoals uitsluiting van bedrijven voor al onze activiteiten, het toepassen van een exitstrategie of speciale voorwaarden op bestaande kredieten of verzekeringen. In geval van twijfel wordt er advies van de directie Group Corporate Sustainability of van experts in de kernlanden ingewonnen. Ook onze investeringsactiviteiten (vermogensbeheer en eigen beleggingen) ondergaan een interne screening. Fondsen die verantwoord beleggen worden bovendien onderworpen aan bijkomende controles en normen.

Voor internationale projectfinancieringen gelden de Equator Principles. De deelnemende financiële instellingen bepalen, beoordelen en beheren daarmee de ecologische en sociale risico's bij projectfinanciering.

Door de strikte toepassing van deze duurzaamheidsregels waken we over het reputatie- en financiële risico als gevolg van een mogelijke schending van de mensenrechten en andere controversiële kwesties in onze kernactiviteiten. Zie ook het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?, onder Bedrijfs- en strategisch risico. U vindt onze richtlijnen over mensenrechten, blacklists en dergelijke op www.kbc.com.

We willen onze ambities waarmaken binnen een strikt risicobeheer

Het beheren van risico's maakt volledig deel uit van onze strategie en ons besluitvormingsproces.

- We voeren risicoscans uit om alle toprisico's te identificeren.
- We bepalen duidelijk tot waar onze risicobereidheid gaat.
- We vertalen dat naar een strikte limietopvolging per activiteit en per divisie.
- We bewaken het risicoprofiel van bestaande en nieuwe producten door een product approval process.
- We onderwerpen het periodieke planningsproces aan stresstests.
- In alle relevante delen van onze organisatie hebben we onafhankelijke Chief Risk Officers.

Hoewel de activiteiten van een grote financiële groep zijn blootgesteld aan risico's die pas achteraf duidelijk worden, zien we op dit moment een aantal belangrijke uitdagingen voor onze groep. Die beschrijven we in het deel Ons bedrijfsmodel, onder In welke omgeving zijn we actief? Daarnaast zijn we als bank-verzekeraar blootgesteld aan typische risico's voor de sector. Een overzicht daarvan vindt u in de tabel. De omschrijving van elke risicosoort vindt u in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?

Typische risico's voor de sector	Hoe gaan we daarmee om?
Kredietrisico	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaan van een degelijk beheerskader • Boeken van waardeverminderingen, nemen van risicobeperkende maatregelen, optimalisering van het algemene kredietrisicoprofiel, rapportering, stresstesting, enz. • Limietssystemen om concentratierisico binnen de kredietportefeuille te beheersen, enz.
Marktrisico van niet-tradingactiviteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaan van een degelijk beheerskader • Basis-Point-Value (BPV), gevoeligheid van de Net Interest Income, sensitiviteit per risicotype, stresstests, limietopvolging voor cruciale indicatoren, enz.
Niet-financiële risico's (operationeel risico, compliancerisico, reputatierisico, bedrijfsrisico, strategisch risico)	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaan van een degelijk beheerskader • Group key controls, Risicoscans, Key Risk Indicators, enz. • Risicoscans en opvolging van risicosignalen • Strikt acceptatiebeleid, stresstests, monitoring, enz.
Marktrisico van tradingactiviteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaan van een degelijk beheerskader • Historical VaR-methode, BPV- en basisrisicolimieten, greeks en scenariolimieten voor producten met opties, stresstests, enz.
Liquiditeitsrisico	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaan van een degelijk beheerskader • Opstellen en testen van noodplannen voor het beheersen van een liquiditeitscrisis • Liquiditeitsstresstests, beheer van financieringsstructuur, enz.
Verzekeringstechnische risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaan van een degelijk beheerskader • Acceptatie-, tarifierings-, schadereserverings-, herverzekerings- en schaderegelingsbeleid, enz.
Klimaat- en andere ESG-risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Deze risico's zijn geïntegreerd in de bestaande risicobeheerskaders (zie hierboven).

Naast de uitgebreide opvolging van risico-indicatoren (zie hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?) volgen we onze prestaties inzake solvabiliteit en liquiditeit op aan de hand van een aantal ratio's. De belangrijkste daarvan vindt u in de tabel verderop.

Ons financieel rapport

- In dit hoofdstuk bespreken we de geconsolideerde resultaten en balans. De niet-geconsolideerde resultaten en balans vindt u in het deel Vennootschappelijke jaarrekening.
- De totale invloed op het nettoresultaat van wisselkoersverschillen van de belangrijkste niet-euromunten samen was beperkt.
- KBC Verzekeringen en KBC Bank gebruiken hetzelfde geconsolideerde resultaten- en balansschema als hun moedermaatschappij KBC Groep. Dat is een reflectie van de KBC-groep als geïntegreerde bank-verzekeraar.
- Informatie omtrent de belangrijke gebeurtenissen die na het einde van het boekjaar hebben plaatsgevonden: zie Geconsolideerde jaarrekening, Toelichting 6.8.
- Alle aandelen van KBC Verzekeringen zijn direct in handen van KBC Groep. KBC Verzekeringen betaalde in het vierde kwartaal van 2023 een interim-dividend van 200 miljoen euro uit aan KBC Groep.
- Als gevolg van de invoering van IFRS 17 in 2023 zijn de winst-en-verliesrekening, de balans en sommige ratio's gewijzigd en/of geherdefinieerd. Alle wijzigingen werden met terugwerkende kracht toegepast voor 2022, zoals vereist door IFRS 17. Zie het persbericht van 18 april 2023 op www.kbc.com en Toelichting 1.5 in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening

De geconsolideerde resultatenrekening van de KBC Verzekeringsgroep ziet er als volgt uit:

(in miljoenen euro)	Toelichting	2023	2022
Nettorente-inkomsten	3.1	392	442
<i>Rente-inkomsten</i>	3.1	544	468
<i>Rentelasten</i>	3.1	- 152	- 26
Verzekeringsinkomsten vóór afgestane herverzekering	3.6	2 690	2 431
<i>Niet-leven</i>	3.6	2 290	2 059
<i>Leven</i>	3.6	400	373
Dividendinkomsten	3.2	40	39
Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde via winst- en verliesrekening	3.3	106	- 63
Nettoprovisie-inkomsten	3.4	90	80
<i>Provisie-inkomsten</i>	3.4	166	156
<i>Provisielasten</i>	3.4	- 76	- 76
Verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten (voor uitgegeven verzekeringscontracten)	3.6	- 313	- 96
Overige netto-inkomsten	3.5	78	56
TOTALE OPBRENGSTEN		3 082	2 890
Exploitatiekosten (exclusief rechtstreeks toerekenbaar aan verzekeringscontracten)	3.7	- 188	- 149
<i>Totaal exploitatiekosten zonder verzekeringsheffingen</i>	3.7	- 541	- 483
<i>Totaal verzekeringsheffingen</i>	3.7	- 30	- 26
<i>Min: Exploitatiekosten toegerekend aan lasten uit hoofde van verzekeringsdiensten</i>	3.7	382	361
Lasten uit hoofde van verzekeringsdiensten vóór afgestane herverzekering	3.6	-2 123	-1 909
<i>waarvan betaalde verzekeringsprovisies</i>	3.6	- 463	- 421
<i>Niet-leven</i>	3.6	-1 872	-1 735
<i>Waarvan lasten verbonden aan schadevorderingen Niet-leven</i>	3.6	-1 159	-1 079
<i>Leven</i>	3.6	- 251	- 174
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	3.6	- 90	- 20
Waardeverminderingen	3.9	- 2	3
<i>op financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs en tegen FVOCI</i>	3.9	- 2	1
<i>op goodwill</i>	3.9	0	0
<i>op overige</i>	3.9	- 1	2
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	3.10	0	0
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN		679	814
Belastingen	3.11	- 152	- 179
Nettoresultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten		0	0
RESULTAAT NA BELASTINGEN		527	635
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen		0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij		527	635

Nettoresultaat

Het geconsolideerde resultaat van de KBC-verzekeringsgroep bedraagt 527 miljoen euro in 2023, een daling van -17% (-108 miljoen euro) t.o.v. vorig jaar, voornamelijk gedreven door:

- Stijging van het verzekeringstechnisch resultaat met 45 miljoen euro, dankzij een toename in verzekeringsinkomsten die de toename in lasten uit hoofde van verzekeringsdiensten overstijgt. Verdere details zijn terug te vinden in de bespreking van het technische en niet-technische resultaat.
- Toename van de nettoprovisie-inkomsten met 10 miljoen euro, onder meer gedreven door hogere provisie-inkomsten uit beleggingsverzekeringscontracten in België (tak23-producten gewaardeerd onder IFRS 9) en een stijging in provisie-inkomsten bij de niet-verzekering dochtermaatschappijen ADD, VAB en UBB Pension Insurance Company
- Afnome van het nettoresultaat uit herverzekering met -69 miljoen euro, grotendeels omwille van een afname van de verhaalbare bedragen op de herverzekeraar (grote stormschade in 2022) en verder versterkt door een stijging in te betalen herverzekeringpremies.
- Toename van de verzekeringsfinancieringslasten te wijten aan een stijging in opgelopen rente met -55 miljoen euro omwille van stijgende gemiddelde rentecurves.

- Daling in de beleggingsopbrengsten te wijten aan lagere nettorente-inkomsten en hogere waardeverminderingen, dewelke deels gecompenseerd worden door een stijging in netto overige inkomsten en een toename van het nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde via winst- en verliesrekening.
- Merk op dat hierbij de reële waardestijgingen van investeringen ten opzichte van beleggingsverzekeringscontracten (gewaardeerd volgens de variabelevergoedingsbenadering onder IFRS 17) buiten beschouwing worden gelaten, aangezien deze op niveau van de winst- en verliesrekening volledig geneutraliseerd worden door de reële waardestijgingen van de verzekeringsverplichtingen ten opzichte van de desbetreffende beleggingsverzekeringscontracten.
- Hogere exploitatiekosten onder meer door loonindexering, hogere marketing, ICT- en facilitaire kosten en hogere bank- en verzekeringsheffingen.
Dit resulteert in een stijging van de niet-rechtstreeks toewijsbare exploitatiekosten met -40 miljoen euro.

Bespreking van het technische en niet-technische resultaat

(in miljoenen euro)	Leven	Waarvan directe winstdeling Leven (VFA)	Niet-leven	Niet- technisch	Totaal
2023					
Verzekeringstechnisch resultaat	149	12	418	—	567
Verzekeringsinkomsten vóór afgestane herverzekering	400	25	2 290	—	2 690
Lasten uit hoofde van verzekeringsdiensten	- 251	- 12	- 1 872	—	- 2 123
Waarvan lasten verbonden aan schadevorderingen Niet-leven	—	—	- 1 159	—	- 1 159
Beleggingsresultaat en verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten	151	0	63	—	233
Beleggingsresultaat	434	96	93	19	546
Nettorente-inkomsten	304	0	87	1	392
Dividendinkomsten	22	0	4	14	40
Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	100	96	0	6	106
Overige netto-inkomsten	10	0	2	- 3	10
Bijzondere waardeverminderingen	- 1	0	0	0	- 2
Verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten, vóór herverzekering	- 283	- 96	- 30	—	- 313
Opgelopen rente	- 186	—	- 31	—	- 217
Effect van wijzigingen in financiële veronderstellingen en wisselkoersverschillen	- 1	0	1	—	- 1
Wijzigingen in de reële waarde van passiva van unit linked contracten gewaardeerd volgens IFRS 17	- 96	- 96	—	—	- 96
Nettoverzekerings- en beleggingsresultaat vóór herverzekering	300	12	481	19	800
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	- 3	—	- 87	—	- 90
Premies betaald aan de herverzekeraar	- 30	—	- 95	—	- 125
Ontvangen provisies	7	—	10	—	17
Op de herverzekeraar verhaalbare bedragen	21	—	0	—	21
Totaal herverzekeringsfinancieringsbaten of -lasten	0	—	- 2	—	- 2
Nettoverzekerings- en beleggingsresultaat na herverzekering	297	12	394	19	710
Niet-rechtstreeks toerekenbare baten of lasten	10	- 1	- 50	9	- 31
Nettoprovisie-inkomsten	67	0	- 2	24	90
Overige netto-inkomsten	- 1	—	—	69	68
Exploitatiekosten (incl. verzekeringsheffingen)	- 56	- 1	- 48	- 83	- 188
Waardeverminderingen - overige	0	0	0	0	- 1
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	—	—	—	0	0
Belastingen	—	—	—	- 152	- 152
Resultaat na belastingen	307	11	344	- 124	527
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	—	—	—	—	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	—	—	—	—	527

(in miljoenen euro)	Waarvan directe winstdeling				Totaal
	Leven	Leven (VFA)	Niet-leven	Niet-technisch	
2022					
Verzekeringstechnisch resultaat	198	9	324	—	522
<i>Verzekeringsinkomsten vóór afgestane herverzekering</i>	373	23	2 059	—	2 431
<i>Lasten uit hoofde van verzekeringsdiensten</i>	- 174	- 14	- 1 735	—	- 1 909
<i>Waarvan lasten verbonden aan schadevorderingen Niet-leven</i>	—	—	- 1 079	—	- 1 079
Beleggingsresultaat en verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten	179	0	95	—	318
Beleggingsresultaat uit activa	272	- 65	99	43	414
<i>Nettorente-inkomsten</i>	305	0	110	27	442
<i>Dividendinkomsten</i>	20	0	4	15	39
<i>Nettore resultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening</i>	- 65	- 65	5	- 2	- 63
<i>Overige netto-inkomsten</i>	12	0	- 20	1	- 8
<i>Bijzondere waardeverminderingen</i>	0	0	0	3	3
Verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten, vóór herverzekering	- 92	66	- 4	—	- 96
<i>Opgelopen rente</i>	- 157	—	- 4	—	- 161
<i>Effect van wijzigingen in financiële veronderstellingen en wisselkoersverschillen</i>	- 1	0	0	—	- 1
<i>Wijzigingen in de reële waarde van passiva van unit linked contracten gewaardeerd volgens IFRS 17</i>	66	66	—	—	66
Nettoverzekerings- en beleggingsresultaat vóór herverzekering	377	10	419	43	840
Nettore resultaat uit afgestane herverzekering	- 1	—	- 19	—	- 20
<i>Premies betaald aan de herverzekeraar</i>	- 28	—	- 81	—	- 109
<i>Ontvangen provisies</i>	12	—	9	—	21
<i>Op de herverzekeraar verhaalbare bedragen</i>	15	—	54	—	69
<i>Totaal herverzekeringsfinancieringsbaten of -lasten</i>	0	—	- 1	—	- 1
Nettoverzekerings- en beleggingsresultaat na herverzekering	376	10	400	43	819
Niet-rechtstreeks toerekenbare baten of lasten	20	- 1	- 37	12	- 5
<i>Nettoprovisie-inkomsten</i>	62	0	- 2	19	80
<i>Overige netto-inkomsten</i>	0	—	—	64	64
<i>Exploitatiekosten (incl. verzekeringsheffingen)</i>	- 42	- 1	- 35	- 71	- 149
<i>Waardeverminderingen - overige</i>	0	0	0	0	0
<i>Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures</i>	—	—	—	0	0
Belastingen	—	—	—	- 179	- 179
Resultaat na belastingen	396	9	363	- 124	635
<i>Toerekenbaar aan minderheidsbelangen</i>	—	—	—	—	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	—	—	—	—	635

Resultaat schadeverzekeringen

Het Resultaat vóór belastingen van schadeverzekeringen voor 2023 (344 miljoen euro) is lager dan in 2022 (363 miljoen euro).

In 2023 bedragen de Verzekeringsinkomsten vóór afgestane herverzekering van schadeverzekeringen 2 290 miljoen euro, een toename van 11% in vergelijking met 2022. De verandering in België bedraagt +9%, in Tsjechië +15% en in de drie andere Centraal- en Oost-Europese markten samen +15%. De verkoop van schadeverzekeringen bedroeg 2 351 miljoen euro en steeg 12% jaar-op-jaar, met groei in nagenoeg alle landen en takken, door een combinatie van volume- en tariefstijgingen.

De Lasten uit hoofde van verzekeringsdiensten vóór afgestane herverzekering bedragen -1 872 miljoen euro in 2023, een toename van 8% in vergelijking met 2022.

Het deel lasten verbonden aan schadevorderingen Niet-leven hiervan bedraagt -1 159 miljoen euro in 2023, een toename van 7% in vergelijking met 2022. Deze toename is merkbaar in de meeste markten en wordt onder andere aangedreven door aanpassingen in de parameters van de verzekeringsmodellen, gestegen schadevorderingen en de inflatie.

Het deel lasten niet verbonden aan schadevorderingen Niet-leven stijgt onder andere omwille van hogere commissies (gerelateerd aan de hogere verzekeringsinkomsten), hogere kosten en een bijkomende verzekeringsheffing in Hongarije.

Het Resultaat uit afgestane herverzekeringen in 2023 bedraagt -87 miljoen euro, ten opzichte van -19 miljoen euro vorig jaar. Deze afname is te verklaren door een stijging van de te betalen herverzekeringspremies in combinatie met een verlaagde herverzekeringsrecuperatie van de schadelasten.

Beleggingsresultaat en Verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten: zie verder.

Rekening houdend met de hogere Verzekeringsinkomsten, de toename van de Lasten uit hoofde van verzekeringsdiensten en het Resultaat uit afgestane herverzekeringen eindigt de gecombineerde ratio op een gunstige 87,0% (een lichte stijging t.o.v. 2022).

Niet Leven in%	2023	2022
Netto schade-ratio	55,7%	55,6%
Netto kostenratio (t.o.v. netto uitgegeven premie)	31,3%	31,0%
Netto gecombineerde ratio	87,0%	86,6%

Resultaat levensverzekeringen

Het Resultaat vóór belastingen van levensverzekeringen voor 2023 (307 miljoen euro) is 22% lager dan het resultaat voor 2022 (396 miljoen euro).

In 2022 werd het resultaat positief beïnvloed door een terugname van een verliescomponent voor een bedrag van per saldo 67 miljoen euro (vóór belastingen) vooral op moderne spaarproducten in België, als gevolg van hogere rentes. Deze negatieve impact wordt deels gecompenseerd door een CSM-vrijval in België in 2023 naar aanleiding van wijziging van een parameter in de verzekeringsmodellen m.b.t. de dekkingseenheden.

De Niet-rechtstreeks toerekenbare baten of lasten dalen met 52% van +20 miljoen euro in 2022 naar 10 miljoen euro in 2023. Dit wordt voornamelijk gedreven door een toename van de exploitatiekosten die niet rechtstreeks toerekenbaar zijn aan verzekeringscontracten door het effect van inflatie/loonindexering, in combinatie met hogere ICT, facilitaire en marketingkosten en een hogere verzekeringsheffing in Hongarije, deels gecompenseerd door een stijging van de Netto provisie-inkomsten.

Beleggingsresultaat en Verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten: zie verder.

De verkoop van levensverzekeringsproducten bedroeg 2 328 miljoen euro, een stijging met 12% ten opzichte van 2022, dankzij een gestegen verkoop van tak 23-producten, vooral in België. In totaal bedroeg het aandeel van tak 21-producten en tak 23-producten in onze totale verkoop van levensverzekeringen in 2023 respectievelijk 42% en 52%, waarbij de rest bestond uit hybride producten (voornamelijk in Tsjechië).

Niet-technisch resultaat

Het niet-technische resultaat bevat de resultaten van niet-verzekeringsdochtermaatschappijen zoals VAB en ADD. Deze dochtermaatschappijen van KBC Verzekeringen kunnen immers niet specifiek aan Leven of Niet-leven activiteiten worden toegewezen.

Bovendien bevat het niet-technische resultaat ook de beleggingsopbrengsten van het eigen vermogen (vnl. nettorente-inkomsten uit obligaties) en belastingen.

Het niet-technische resultaat na belastingen in 2023 bedraagt -124 miljoen euro en is ongewijzigd ten opzichte van 2022.

Het niet-technische resultaat vóór belastingen daalt met -27 miljoen euro, voornamelijk gedreven door lagere netto rente-inkomsten (-25 miljoen euro) en stijgende exploitatiekosten (-12 miljoen euro), die slechts gedeeltelijk gecompenseerd worden door stijgende netto provisie-inkomsten (5 miljoen euro) en hogere overige netto-inkomsten (5 miljoen euro).

Beleggingsresultaat

Het beleggingsresultaat stijgt met 133 miljoen euro ten opzichte van 2022.

Wanneer er echter abstractie wordt gemaakt van de reële waardestijgingen van investeringen ten opzichte van de beleggingsverzekeringscontracten gewaardeerd onder IFRS 17 (gecompenseerd in de verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten), dan daalt het beleggingsresultaat met -29 miljoen euro.

We onderkennen volgende onderliggende evoluties binnen het beleggingsresultaat:

- Een daling in de nettorente-inkomsten van -50 miljoen euro, voornamelijk veroorzaakt door lagere inkomsten uit inflatie gerelateerde obligaties (in 2023 minder uitgesproken stijging in inflatie indices in vergelijking met 2022) en hogere kosten op achtergestelde leningen. Dit wordt slechts gedeeltelijk gecompenseerd door verhoogde rente-inkomsten uit obligaties in de meeste van de thuismarkten.
- Een lichte stijging van de dividend inkomsten met 1 miljoen euro.
- De stijging van het nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde via winst- en verliesrekening met 169 miljoen euro wordt voornamelijk bepaald door de reële waardestijging (161 miljoen euro) van investeringen ten opzichte van beleggingsverzekeringscontracten, gewaardeerd onder IFRS 17, gegeven de gunstige evolutie op de aandelenmarkt.
- De toename van de Overige netto-inkomsten met 17 miljoen euro is grotendeels gedreven door het negatieve resultaat in 2022, als gevolg van gerealiseerde verliezen op de verkoop van laagrentende obligaties in 2022.
- Een daling van het resultaat voor bijzondere waardeverminderingen met -5 miljoen euro (voor het grootste deel wegens de terugname in 2022 voor 3 miljoen euro).

Verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten

De verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten dalen aanzienlijk ten opzichte van 2022 met -217 miljoen euro.

Wanneer we echter abstractie maken van de reële waardeveranderingen met betrekking tot de verzekeringsverplichtingen ten opzichte van de beleggingsverzekeringscontracten gewaardeerd onder IFRS 17 (-161 miljoen euro), noteren we een daling van -55 miljoen euro. Deze netto daling is volledig toe te kennen aan een stijging in opgelopen rente (Leven -29 miljoen euro / Niet-Leven -27 miljoen euro) als gevolg van hogere gemiddelde rentecurves.

Belastingen

De belastingen voor 2023 bedragen -152 miljoen euro, hetgeen resulteert in een gemiddelde belastingdruk van 22%, gelijkaardig aan de belastingdruk van 2022.

Geconsolideerde balans

(in miljoenen euro)	Toelichting	31-12-2023	31-12-2022
ACTIVA			
Geldmiddelen, tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's bij kredietinstellingen	-	535	377
Financiële activa	4.0	33 825	32 146
<i>Geamortiseerde kostprijs</i>	4.0	6 174	6 215
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde via OCI</i>	4.0	13 238	13 064
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening</i>	4.0	14 374	12 799
<i>Waarvan aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.0	21	26
<i>Afdekkingsderivaten</i>	4.0	38	69
Afgestane herverzekeringsvorderingen	5.6	64	55
Winst/verlies op posities in portefeuilles afgedekt tegen renterisico	-	0	0
Belastingvorderingen	5.2	80	97
<i>Actuele belastingvorderingen</i>	5.2	42	50
<i>Uitgestelde belastingvorderingen</i>	5.2	38	47
Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten	5.11	0	0
Investeringen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures	5.3	0	0
Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen	5.4	308	302
Goodwill en andere immateriële vaste activa	5.5	230	210
Overige activa	5.1	297	259
TOTAAL ACTIVA		35 338	33 446
VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN			
Financiële verplichtingen	4.0	14 216	13 203
<i>Tegen geamortiseerde kostprijs</i>	4.0	775	1 197
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening</i>	4.0	13 434	11 999
<i>Waarvan aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.0	2	3
<i>Afdekkingsderivaten</i>	4.0	7	7
Verplichtingen uit verzekeringscontracten	5.6	16 786	16 184
<i>Niet-leven</i>	5.6	2 924	2 740
<i>Leven</i>	5.6	13 862	13 444
Winst/verlies op posities in portefeuilles afgedekt tegen renterisico	-	0	0
Belastingverplichtingen	5.2	304	269
<i>Actuele belastingverplichtingen</i>	5.2	4	16
<i>Uitgestelde belastingverplichtingen</i>	5.2	300	253
Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten	5.11	0	0
Voorzieningen voor risico's en kosten	5.7	3	2
Overige verplichtingen	5.8	728	619
TOTAAL VERPLICHTINGEN		32 037	30 277
Totaal eigen vermogen	5.10	3 302	3 169
Eigen vermogen van de aandeelhouders	5.10	3 302	3 169
Belangen van derden	-	0	0
TOTAAL VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN		35 338	33 446

Eind 2023 bedroeg het geconsolideerd balanstotaal van KBC Verzekeringen 35 338 miljoen euro, 6% of 1 893 miljoen euro hoger dan eind 2022, voornamelijk door een stijging van de financiële verplichtingen (inclusief gerelateerd aan tak 23), een stijging van de Verplichtingen uit verzekeringscontracten en het eigen vermogen. Op het actief is er een stijging van de effectenportefeuille (inclusief gerelateerd aan tak 23).

De beleggingen gerelateerd aan tak 23 en de effectenportefeuille (obligaties en aandelen) vormen bijna 89% van de activa.

Effectenportefeuille (exclusief gerelateerd aan tak 23 en aangehouden voor handelsdoeleinden)

(In miljoenen euro)	31-12-2023	31-12-2022
Geamortiseerde kostprijs	3 884	3 862
OCI	13 238	13 064
Gewaardeerd tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening (exclusief trading)	4	0
Totaal	17 126	16 926
Aandelen	8,7%	8,1%
Obligaties	91,3%	91,9%

De effectenportefeuille (geen rekening houdend met beleggingen gerelateerd aan tak 23 producten en aangehouden voor handelsdoeleinden) stijgt met 200 miljoen euro ten opzichte van vorig jaar, voornamelijk een stijging van de marktwaarde van obligaties en aandelen. Het merendeel van de effectenportefeuille blijft belegd in obligaties.

Verzekeringsverplichtingen en financiële verplichtingen tak 23

De totale levensverzekeringsverplichtingen en financiële verplichtingen tak 23 stijgen met 7% of 1 853 miljoen euro, als gevolg van:

- een toename in de levensverzekeringsverplichtingen die gewaardeerd worden onder IFRS 17, met 3% of 418 miljoen euro. Dit is o.a. het resultaat van een stijging van de contractuele servicemarge, lagere interestvoeten en deels gecompenseerd door een uitstroom in koopsom producten (Life Capital en LF8) in België. Tevens stijgen de beleggingsverzekeringen gewaardeerd onder IFRS 17 dankzij performante aandelenmarkten in Hongarije en een sterke verkoop in Bulgarije.
- Een toename van de financiële verplichtingen, gerelateerd aan beleggingsverzekeringscontracten in België (tak23 beleggingsproducten, gewaardeerd onder IFRS 9), met 12% of 1 435 miljoen euro omwille van een stijging van de marktwaarde van de portefeuille en een hogere netto productie in België.

De schadeverzekeringsverplichtingen stijgen met bijna 7% of 184 miljoen euro, gelinkt aan de stijging van de verzekeringspremies in schadeverzekeringen en een hogere voorziening voor schadegevallen, deels gecompenseerd door een daling van de verplichtingen voor individuele verzekeringen Gewaarborgd Inkomen en Hospitalisatie in België.

(In miljoenen euro)	31-12-2023	31-12-2022
Levensverzekeringen	27 323	25 470
Verplichtingen uit verzekeringscontracten (IFRS 17)	13 862	13 444
Verplichtingen uit investeringscontracten (IFRS 9)	13 461	12 026
Schadeverzekeringen	2 924	2 740
Totaal	30 247	28 210

Eigen vermogen

Het geconsolideerde eigen vermogen stijgt met 133 miljoen euro, met een aantal compenserende elementen, zie onderstaande tabel.

(In miljoenen euro)	31-12-2023
Totaal wijziging eigen vermogen	133
Aandeel van de groep in het resultaat van het boekjaar	527
Uitgekeerde dividenden	- 509
OCI rechtstreeks erkend in eigen vermogen	114

Het gaat hierbij om:

- Het aandeel van de groep in het resultaat van het boekjaar, ten belope van +527 miljoen euro.
- Een uitkering van het slotdividend van 309 miljoen euro met betrekking tot vorig boekjaar en een interimdividend voor 2023 van 200 miljoen euro.
- Een stijging van de herwaarderingsreserves met 114 miljoen euro. Voornaamste bewegingen zijn de daling van de Verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten in OCI (-422m), meer dan gecompenseerd door een stijging vanuit de

Herwaarderingsreserve FVOCI schuldinstrumenten (+392 miljoen euro) en de Herwaarderingsreserve FVOCI aandelen (+132 miljoen euro).

Een gedetailleerd overzicht van de wijzigingen in het eigen vermogen vindt u in het deel Geconsolideerde jaarrekening, onder Geconsolideerde vermogensmutaties.

Solvabiliteit (volgens Solvency II)

(In miljoenen euro)	31-12-2023	31-12-2022
Beschikbaar kapitaal	4 130	3 721
Kapitaalvereiste	2 005	1 833
Solvency II ratio	206%	203%
Solvabiliteitssurplus	2 125	1 888

De solvabiliteitsratio bedroeg 206% en steeg met 3% ten opzichte van 2022.

De stijging in beschikbaar kapitaal van 409 miljoen euro overtrof de stijging in benodigd kapitaal van 172 miljoen euro, waardoor de kapitaalbuffer toenam met 237 miljoen euro.

Dit is voornamelijk een gevolg van:

- Een daling van de rente tot de periode van ongeveer 15 jaar in het laatste kwartaal van 2023. Hierdoor stijgt de reële waarde van de activa meer dan de passiva (gezien de activa een lagere gemiddelde looptijd hebben dan de passiva), waardoor het beschikbaar kapitaal stijgt. Dit positieve effect op de solvabiliteitsratio werd nog versterkt door een daling in benodigd kapitaal omwille van lagere kapitaalvereisten met betrekking tot renterisico en vroegtijdig beëindigingsrisico.
- Bovenstaande evolutie werd deels tenietgedaan door de stijging van de aandelenmarkten (MSCI World Index stijgt met 18%). Deze stijging leidt tot meer beschikbaar kapitaal, aangezien dit de waardering van de aandelenportefeuille doet stijgen. Het benodigd kapitaal stijgt echter relatief gezien meer (wegens het mechanisme van de 'symmetric adjustment' waardoor de toe te passen SII stress op aandelen vergroot), waardoor de stijging van de aandelenmarkten in de praktijk zorgen voor een daling van de solvabiliteitsratio.

Bestemming van het resultaat van KBC Verzekeringen NV over 2023

Voor boekjaar 2023 bedraagt het te bestemmen resultaat +435 miljoen euro op basis van de enkelvoudige jaarrekening. De Raad van Bestuur zal aan de Algemene Vergadering voorstellen een bedrag van 433 miljoen euro uit te keren als dividend en 2 miljoen euro als werknemersparticipatie. Hiervan werd reeds een interimdividend uitgekeerd van 200 miljoen euro in het vierde kwartaal van 2023.

Omstandigheden die de ontwikkeling van de vennootschap aanzienlijk kunnen beïnvloeden

Verzekeringsactiviteiten brengen typische risico's met zich mee, zoals kredietrisico's, marktrisico's, liquiditeitsrisico's en verzekeringstechnische risico's, maar ook operationele risico's. Die risico's beheersen is een van de meest cruciale opdrachten voor het management. Voor meer informatie over het beheer van deze risico's verwijzen we naar het hoofdstuk "Risicobeheer".

Onderzoek en ontwikkeling

Als groep moeten we blijven inspelen op de wisselende behoeftes van de cliënt en op de voortdurend veranderende marktomstandigheden. De commerciële relatie met onze cliënten wordt meer en meer bepaald door een stringent wettelijk kader dat de cliënt wil beschermen en zijn belangen verdedigen. Voldoen aan die regelgeving is uiteraard het minimum, maar het vertrouwen in KBC zal vooral worden bepaald door hoe de cliënt de dienstverlening van KBC ervaart.

In verschillende vennootschappen van de groep worden activiteiten inzake onderzoek en ontwikkeling verricht die kaderen binnen een programma dat tot doel heeft om nieuwe en innovatieve financiële producten en diensten te ontwikkelen. We lanceerden in de afgelopen jaren tal van succesvolle mobiele en andere innovatieve toepassingen.

Overige informatie

Informatie over het gebruik van financiële instrumenten en *hedge accounting* vindt u in het deel Geconsolideerde jaarrekening, onder meer Toelichting 1.2, 3.3 en 4.0, en in het hoofdstuk Risicobeheer.

Hoe beheren we onze risico's?

KBC Verzekeringen is blootgesteld aan een aantal typische risico's voor de sector, zoals kredietrisico, interest- en wisselkoersrisico, liquiditeitsrisico, risico van aangegane verzekeringsverplichtingen, operationeel risico en andere niet-financiële risico's. ESG-risico's en geïntegreerde risico's ontstaan wanneer de bovengenoemde risico's zich opstapelen. In dit hoofdstuk beschrijven we ons risicobeleidsmodel en de belangrijkste risico's die we lopen.

Uitgebreidere informatie vindt u in het Solvency and Financial Condition Report (SFCR), dat eind april 2024 beschikbaar zal zijn, en in het Risk Report van KBC, dat beschikbaar is op www.kbc.com (het Risk Report werd niet geauditeerd door de commissaris)

De commissarissen hebben de informatie in dit hoofdstuk die deel uitmaakt van de IFRS-jaarrekening, geauditeerd. Het betreft de volgende delen:

- Risicobeleid;
- Verzekeringstechnisch risico, inclusief de informatie met betrekking tot IFRS 17;
- Kredietrisico: Kredietrisicobeheer, de tabel Samenstelling beleggingsportefeuille van de verzekeringsentiteiten van de KBC-groep en de tabel Kredietrisico op (her)verzekeraars, per risicoklasse;
- Marktrisico in niet-tradingactiviteiten: Beheer van het marktrisico in niet-tradingactiviteiten, Bouwstenen voor het beheer van marktrisico in niet-tradingactiviteiten en de tabel Blootstelling aan obligaties;
- de Tabel Solvabiliteit, KBC Verzekeringen (geauditeerde delen zijn aangegeven in een voetnoot bij de tabel).

Inleiding

KBC en de hele financiële sector zijn actief in een snel veranderende omgeving die gekenmerkt wordt door volatiliteit, onzekerheid, complexiteit en ambiguïteit:

- De financiële sector maakt een grote transitie door, waarbij de digitale transformatie nieuwe mogelijkheden (bv. artificiële intelligentie (AI), big data-analyse en automatiseringstechnologieën in onze activiteiten integreren om de interactie met onze klanten instant, straight-through en frictieloos te maken) en uitdagingen (onder andere op het gebied van cyber risico's, ethische AI en nieuwe digitale concurrenten) met zich meebrengt.
- Tegelijkertijd speelt de financiële sector een cruciale rol in de overgang naar een groenere en duurzame economie: financiële instellingen moeten niet alleen nadenken over hun eigen activiteiten, rekening houdend met alle nieuwe regelgeving, maar spelen ook een cruciale rol in het bijstaan van hun klanten in hun transitie naar een duurzamere wereld.
- Daarnaast moet de sector nog altijd het hoofd bieden aan grote macro-economische, financiële en geopolitieke uitdagingen en instabiliteit, waarbij de druk en onzekerheid op het gebied van regelgeving en toezicht toenemen tot ongekende niveaus.

KBC antwoordt op die belangrijke uitdagingen met zijn datagedreven digitale strategie, die erop gericht is ecosystemen te creëren die onze klanten helpen tijd en geld te besparen door financiële en niet-financiële diensten te combineren, en door zijn ambitie om bij te dragen aan een duurzamere wereld.

De risico- en compliancefunctie hebben de duidelijke ambitie KBC bij te staan om deze strategische doelstellingen te bereiken, bij te dragen tot zijn veerkracht en wendbaarheid, het management en de Raad van Bestuur inzichten te verschaffen die een risicobewuste besluitvorming ondersteunen en hen te informeren over de risico's waarmee KBC wordt geconfronteerd. De strategie van de risico- en compliancefunctie is daarom gebaseerd op de algemene KBC-bedrijfsstrategie en de Pearl-cultuur en de vertaling daarvan in de KBC-risicobereidheid, die bepaalt waar de lat ligt voor risicobeheer in heel KBC.

Om mee te blijven met de veranderende bedrijfsomgeving en de KBC-bedrijfsstrategie beoordelen en actualiseren de risico- en compliancefunctie regelmatig hun strategie, rekening houdend met alle relevante elementen (bv. top risks), alsook de 'visie van externe toezichthouders' en aankomende wijzigingen in de regelgeving. Op die manier passen we het risicobeheerkader van KBC en de onderliggende risicobeheerprocessen voortdurend aan en versterken we ze verder.

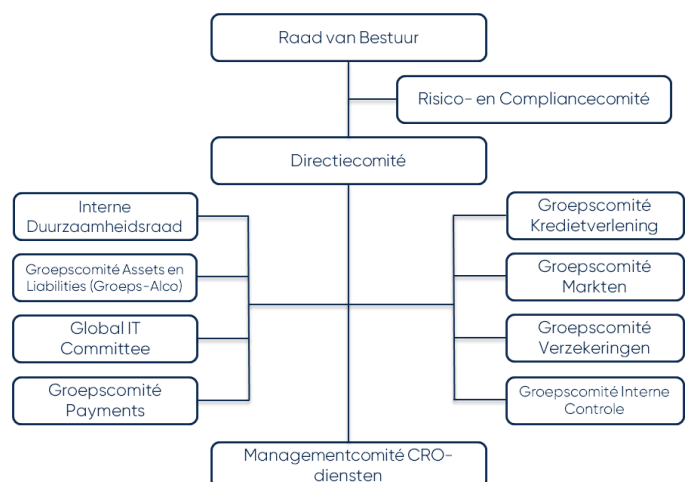
De strategie van de risico- en compliancefuncties is gebaseerd op drie belangrijke pijlers:

- De business ondersteunen: we ondersteunen, adviseren en challengen de business, zowel in hun dagelijkse activiteiten ('business-as-usual') als bij hun transformatie met als doel hen te helpen de controleomgeving van KBC op peil te houden en de risicobereidheid van KBC te allen tijde te respecteren.
- Onszelf transformeren: in overeenstemming met de strategie en de activiteiten van KBC worden we meer digitaal, datagedreven en STP, optimaliseren we onze operationele efficiëntie en smart copyen we oplossingen. Door efficiënter en effectiever te zijn in onze 'business as usual' processen, creëren we ruimte om de aanpak van nieuwe risico's te ontwikkelen. Bovendien 'denken we Ecosphere'. We breiden ons risico- en compliancekader uit en verbeteren het voor een steeds meer digitale, onderling verbonden en duurzame toekomst.
- Mensen: we trekken talent aan, koesteren het en bouwen zo aan de workforce of the future om de transformatie mogelijk te maken en onze dagelijkse activiteiten uit te voeren. We zorgen ervoor dat onze mensen een duidelijk zicht hebben op de strategische richting van KBC, hoe de transformatie van KBC hun job beïnvloedt en hoe ze bijdragen tot de strategie van KBC.

Risicobeleid

De voornaamste onderdelen van ons risicobeidsmodel zijn:

- De Raad van Bestuur, bijgestaan door het Risico- en Compliancecomité (RCC), beslist over de risicobereidheid – die het algemene risicospeelveld van de groep en de risicostrategie bepaalt – en houdt toezicht op de risicoblootstelling van KBC in verhouding tot die risicobereidheid. De Raad is ook verantwoordelijk voor de invoering van een sterke governance om te verzekeren dat alle belangrijke risico's van de KBC-groep op passende wijze worden beheerd, en bevordert een gezonde, consistente groepswijde risicocultuur.
- Het Directiecomité (ExCo) is als senior managementcomité verantwoordelijk voor geïntegreerd risicobeheer in overeenstemming met de beslissingen van de Raad van Bestuur met betrekking tot risicobereidheid, strategie en prestatiedoelstellingen.
- Het ExCo wordt ondersteund door het Managementcomité CRO-diensten (MC CRO-diensten) en activiteitengebonden



risicocomités (rechts in de figuur) en businesscomités (links in de figuur).

- We beheren onze risico's volgens het Three Lines of Defense-model:
- Risicobewuste commerciële managers treden op als eerste verdedigingslinie voor een gezond risicobeheer. Dat houdt in dat aan risico-onderwerpen voldoende prioriteit en capaciteit wordt toegekend, dat de juiste controles op de juiste manier worden uitgevoerd en dat de kwaliteit van risicozelfbeoordelingen door de business voldoende hoog is.
- Onafhankelijke gereguleerde controlefuncties, zowel op groepsniveau als op lokaal niveau, treden op als (een deel van) de tweede verdedigingslinie:
 - De risicofunctie ontwikkelt het Risk Management Framework, legt het op en bewaakt de consequente uitvoering ervan. Dat kader beschrijft de processen, methodes en benaderingen om risico's te identificeren, te meten en erover te rapporteren. Om de risicofunctie een krachtigere stem te geven en ervoor te zorgen dat de beslissingsorganen van de bedrijfsentiteiten passend worden uitgedaagd op het vlak van risicobeheer en daarover deskundig advies krijgen, heeft KBC in de hele groep onafhankelijke chief risk officers (CRO's) ingezet. Een nauwe samenwerking met de business is verzekerd omdat ze aanwezig zijn in managementcomités, terwijl hun onafhankelijkheid wordt gegarandeerd door een functionele rapporteringslijn naar de groeps-CRO. Als dat nodig is, kunnen ze hun vetorecht uitoefenen.
 - Het hoofddoel van de compliancefunctie is te voorkomen dat KBC een compliancerisico loopt (d.w.z. verlies of schade oplopen, van welke aard ook, als gevolg van het niet-naleven van de toepasselijke wetten, regelgeving of interne regels) dat tot het toepassingsgebied van de compliancefunctie behoort of binnen de domeinen valt die het ExCo haar heeft toegewezen (zoals beschreven in het Integriteitscharter). De compliancefunctie wordt gekenmerkt door haar specifieke statuut (zoals bepaald in de wet- en regelgeving en zoals beschreven in het Compliancecharter), haar plaats in het organigram (hiërarchisch onder de CRO) en de bijhorende rapporteringslijnen (rapportering aan het RCC en in bepaalde gevallen zelfs aan de Raad).
 - De actuariële functie zorgt voor een bijkomende kwaliteitsbewaking door deskundig technisch actuariële advies te verschaffen aan het toezichtsorgaan, het RCC en het uitvoerend orgaan van KBC Groep NV, KBC Verzekeringen NV en alle (her-)verzekeringentiteiten binnen de groep. Dat advies betreft onder meer de berekening van de technische voorzieningen voor verzekeringsverplichtingen, het herverzekeringsbeleid en het risico van aangegane verzekeringsverplichtingen. Zoals beschreven in het 'Charter van de actuariële functie' en om de onafhankelijkheid te waarborgen, rapporteert de actuariëlefunctiehouder functioneel aan de groeps-CRO.
- Interne Audit treedt op als derde verdedigingslinie. Het verschaft de Raad van Bestuur redelijke zekerheid dat de algemene internecontroleomgeving doeltreffend is en dat doeltreffende beleidslijnen en processen aanwezig zijn en consequent worden toegepast in de hele groep.

Meer informatie over risicobeheer vindt u in ons Risk Report, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

Onderdelen van een gezond risicobeheer

Risicobeheer verwijst naar het gecoördineerde geheel van activiteiten om de risico's waarmee KBC wordt geconfronteerd proactief te identificeren en te beheren. Het helpt KBC om zijn doelstellingen te bereiken en zijn strategie te verwezenlijken.

Het Enterprise Risk Management Framework (ERMF) van KBC, goedgekeurd door de Raad van Bestuur, bepaalt de risicogovernance, met inbegrip van de drie verdedigingslijnen, en legt duidelijke regels en procedures vast voor de manier waarop risicobeheer in de hele groep moet worden uitgevoerd. Het verwijst naar een reeks minimumnormen en risicomethoden, -processen en -tools die moeten worden vertaald naar alle risicospecifieke Risk Management Frameworks (RMF's) en die alle entiteiten moeten naleven. Het ERMF en de risicospecifieke RMF's beschrijven niet alleen hoe KBC risico's beheert bij een normale gang van zaken, maar ook bij veranderingen (kleine en grote transformaties) en in crisissituaties (gaande van eerder milde stresssituaties en bedreigingen voor de bedrijfscontinuïteit tot de meest stressvolle situaties, zoals herstel en afwikkeling). Ze hebben ook tot doel dat KBC blijft voldoen aan de wettelijke vereisten.

Om ervoor te zorgen dat ze altijd relevant blijven, worden het ERMF en de risicospecifieke RMF's jaarlijks herzien, terwijl de kwaliteit van hun toepassing een keer per jaar formeel wordt beoordeeld.

Het risicobeheerproces bestaat uit risico-identificatie, risicometing, de risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren, risicoanalyse, -rapportering en -opvolging.

Risico-identificatie

Risico-identificatie is het systematisch en proactief ontdekken, beoordelen en beschrijven van risico's, zowel binnen als buiten KBC, die een negatieve invloed zouden kunnen hebben op de strategische doelstellingen van de groep, vandaag en in de toekomst. Niet alleen de risicobronnen worden geanalyseerd, maar ook hun mogelijke gevolgen en materialiteit.

Met het oog op risico-identificatie heeft KBC krachtige en solide processen opgezet, zowel op strategisch als op operationeel niveau, om alle belangrijke risico's waaraan KBC is blootgesteld aan het licht te brengen. Die processen omvatten:

- de risicoscan, een strategische groepswijde oefening bedoeld om de top risks voor KBC aan het licht te brengen en te beoordelen, d.w.z. de financiële en niet-financiële risico's die een grote invloed kunnen hebben op ons bedrijfsmodel. De geïdentificeerde top risks worden meegenomen in het jaarlijkse financiëleplanningsproces en in verschillende risicobeheeroefeningen, waaronder het bepalen van de prioriteiten van de risicofunctie, van de risicobereidheid en voor stresstests;

- het New and Active Product Process (NAPP), een groepswijd, geformaliseerd proces om productgerelateerde risico's, zowel voor KBC als voor zijn klanten, te identificeren en te beperken. Binnen de groep kunnen geen producten, processen of diensten worden gecreëerd, gekocht, gewijzigd of verkocht zonder goedkeuring in overeenstemming met het NAPP-beleid. De risicoafdeling beoordeelt ook periodiek de impact van het verruimde en/of geactualiseerde aanbod van producten en diensten op het risicoprofiel van de groep;
- risicosignalen, die continu worden verzameld op alle niveaus van de organisatie (groep en lokaal). Zowel de interne als de externe omgeving wordt voortdurend en met behulp van alle mogelijke informatiebronnen gescand op gebeurtenissen of veranderingen die een rechtstreekse of onrechtstreekse impact kunnen hebben op de KBC-groep. De rapportering van risicosignalen geeft het management een overzicht van de geïdentificeerde risico's, hun potentiële gevolgen en mogelijke herstelacties.

Risicometing

KBC definieert risicometing als "de handeling om te komen tot een kwantitatieve uitdrukking van een risico, of een combinatie van risico's, voor een portefeuille van instrumenten/posities". Zodra risico's zijn geïdentificeerd, kunnen bepaalde kenmerken van het risico worden beoordeeld, zoals de impact, de waarschijnlijkheid dat het zich voordoet, de omvang van de blootstelling, enz. Dit gebeurt met behulp van risicomaatstaven, die het mogelijk maken om de materialiteit van risico's te beoordelen, ze in de tijd op te volgen (met een frequentie die past bij het risicotype) en de impact van risicobeheermaatregelen te beoordelen.

Risicomaatstaven zijn ontworpen om een specifiek risico of meerdere risico's tegelijk te meten en kunnen intern ontwikkeld zijn of opgelegd worden door de toezichthouder (inclusief de gebruikte berekeningsmethode). Een overzicht van de uitgebreide reeks risicomaatregelen die in de KBC-groep worden gebruikt (zowel wettelijk als intern bepaalde) is opgenomen in het ERMF en de risicospecifieke kaders.

Om te bewaken dat de risicomaatstaven geschikt en van hoge kwaliteit zijn en blijven, worden ze onderworpen aan strenge en solide processen, met inbegrip van een gepaste documentatie en sterke governance. Regelmatige herzieningen en de toepassing van het 'vierogenprincipe', inclusief een onafhankelijke interne validatie waar nodig, verbeteren verder de nauwkeurigheid en betrouwbaarheid van deze risicomaatstaven. Alle vereisten die betrekking hebben op deze processen zijn gedocumenteerd in de KBC Risk Measurement Standards (RMS).

De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren

Het nemen en omzetten van risico's maakt integraal deel uit – en is dus een onvermijdelijk gevolg – van de activiteiten van een financiële instelling. Het is dan ook niet de bedoeling van KBC om alle betrokken risico's uit te sluiten (risicomijding), maar wel om ze te identificeren, controleren en beheren voor een optimaal gebruik van zijn beschikbare kapitaal (d.w.z. risico's nemen als middel om waarde te creëren).

De risicotolerantie van KBC zit vevat in zijn 'risicobereidheid'. Die risicobereidheid drukt uit – zowel kwalitatief als kwantitatief – hoeveel en welke soorten risico's we willen nemen en binnen welke grenzen die risico's moet worden beheerd. De mogelijkheid om risico te aanvaarden wordt beperkt door financiële verplichtingen (beschikbaar kapitaal en liquiditeitsbuffers, leencapaciteit, enz.), niet-financiële beperkingen (strategisch vermogen, vaardigheden, juridische verplichtingen, enz.) en wettelijke bepalingen (bv. wettelijke minima voor kapitaal- en liquiditeitsratio's). De bereidheid om risico te aanvaarden is dan weer afhankelijk van de belangen van de verschillende stakeholders. Een belangrijke factor bij de bepaling van de risicobereidheid is dan ook dat we de verwachtingen van de belangrijkste stakeholders van de organisatie kennen.

De risicobereidheid wordt expliciet beschreven in de risicobereidheidsverklaring (Risk Appetite Statement - RAS) en bepaald op groeps- en lokaal niveau. De RAS weerspiegelt de visie van de Raad van Bestuur en het topmanagement over het aanvaardbare niveau en de samenstelling van risico's, om te verzekeren dat ze coherent zijn met het gewenste rendement en de groep zijn bedrijfsstrategie kan uitvoeren binnen een duidelijk risicospeelveld. De overkoepelende risicobereidheidsdoelstellingen, die jaarlijks worden herzien en herbevestigd door de Raad van Bestuur, worden verder uitgewerkt voor elk afzonderlijk risicotype via kwalitatieve en kwantitatieve verklaringen en via een risicobereidheidslabel, dat Laag, Middelmatig of Hoog kan zijn. De risicobereidheid op lange termijn wordt bewaakt op basis van een reeks risicomaatstaven waarvoor risicodrempels zijn vastgesteld. Tot slot wordt de risicobereidheid vertaald in risicospecifieke groepslimieten/-doelstellingen, die naar de lagere entiteiten worden uitgewaaierd.

Het risicobereidheidsproces is stevig ingebed in het financiële en strategische planningsproces (Alignment of Planning Cycles – APC), omdat het de focus en manier van werken van bedrijfs- en controlefuncties stuurt en helpt om dienovereenkomstig prioriteiten te stellen. De Raad van Bestuur keurt jaarlijks de voorlopige risicobereidheid goed als input voor het APC. Wanneer de financiële planning door de Raad wordt goedgekeurd, wordt ook de definitieve risicobereidheid bepaald en wordt die vertaald in concrete limieten en doelstellingen die waarborgen dat het risicoprofiel binnen de risicobereidheid blijft bij de uitvoering van het financiële plan.

Risicoanalyse, -rapportering en -opvolging

Risicoanalyse en -rapportering zijn bedoeld om het management meer transparantie te verschaffen door een allesomvattend, toekomstgericht en ex-postbeeld te geven van hoe het risicoprofiel is geëvolueerd ten opzichte van de risicobereidheid en in welke context KBC actief is.

Daarvoor worden rapporten opgesteld die zijn afgestemd op de gebruikers en rekening houden met de verschillende informatiebehoefte van de Raad van Bestuur, het senior management en andere niveaus van de organisatie, zodat zij de mogelijke problemen kunnen begrijpen en relevante acties kunnen ondernemen. Naast de interne rapportering worden ook externe rapporten opgesteld voor de verschillende stakeholders van KBC Groep, met name klanten, aandeelhouders, obligatiehouders, toezichthouders, regelgevers en ratingbureaus.

Het Directiecomité, het Risico- en Compliancecomité en de Raad van Bestuur worden periodiek en ad hoc op de hoogte gehouden over het risicolandschap van KBC via een uitgebreide interne risicorapportering. Daaronder valt ook het Integrated Risk Report, dat acht keer per jaar aan deze comités wordt bezorgd. Dat holistische risicorapport bestaat uit risicosignalen die als belangrijk voor de groep worden beschouwd, zodat indien nodig tijdig actie kan worden ondernomen, en uit een overzicht, voor alle risicotypes, van de ontwikkeling van verschillende risicomaatstaven ten opzichte van de risicobereidheid via het 'health check'-dashboard.

De belangrijkste externe rapporten aan de toezichthouder zijn het ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process), ILAAP (Internal Liquidity Adequacy Assessment Process) en ORSA (Own Risk and Solvency Assessment). Ze bieden een holistische en uitgebreide onderbouwing van de mening van de Raad van Bestuur en het Exco over de toereikendheid van het kapitaal en de liquiditeit van KBC. Er wordt ook jaarlijks een FICO (Financieel Conglomeraat) -rapport opgesteld. Dat geeft een overzicht van KBC als financieel conglomeraat, met nadruk op de financiële, commerciële en operationele verwevenheid tussen zijn bank-, verzekerings- en vermogensbeheeractiviteiten, en op de risico's die in deze context bijzonder relevant zijn en hoe deze worden beheerd en beperkt. Ook het KBC Group Recovery Plan wordt voorgelegd aan de toezichthouder, aangezien KBC ook heel wat gegevens moet leveren aan de afwikkelingsautoriteiten om hen te helpen bij het opstellen van een afwikkelingsplan voor KBC.

Stresstesting

Stresstesting is een belangrijk instrument dat ons risicobeheer en onze besluitvormingsprocessen ondersteunt door de mogelijke negatieve invloed van specifieke gebeurtenissen en/of ontwikkelingen in risicofactoren op de (financiële) toestand van KBC te simuleren, zodat we ons beter op die situaties kunnen voorbereiden.

Daartoe heeft KBC een uitgebreide reeks stresstests ontwikkeld, gaande van aannemelijke tot uitzonderlijke en zelfs extreme gebeurtenissen of scenario's, zowel op het niveau van individuele risicotypes als over risicotypes heen (geïntegreerde stresstests). Die laatste kijken naar de interactie en gecombineerde impact van stress op meerdere risicotypes, inclusief interactie en feedback loops tussen stresssituaties op financiële indicatoren.

De resultaten van deze stresstests worden gebruikt in belangrijke risicobeheerprocessen en -rapporten, waaronder ICAAP, ILAAP en ORSA, herstel- en afwikkelingsplanning. Als onderdeel van de jaarlijkse ICAAP-, ILAAP- en ORSA-processen simuleert KBC een stressgebeurtenis die zich een keer op 20 jaar voordoet om te controleren of en aan te tonen dat het zelfs in dergelijke stresssituaties kan voldoen aan de reglementaire kapitaal- en liquiditeitsvereisten en de interne risicobereidheidsdoelstellingen. Stresstests in het kader van herstelplanning zijn nog strenger en simuleren KBC op de rand van wanbetaling. In dergelijke scenario's moet KBC zijn herstelcapaciteit aantonen (zowel de diepgang als de snelheid van kapitaalverhogende en risicoverlagende acties). Ten slotte bereiden stresstests in het kader van afwikkeling KBC voor op situaties waarin de groep niet langer levensvatbaar is en de overheden moeten ingrijpen om de groep te redden (via een bail-in) of te liquideren.

Naast de stresstests die KBC op eigen initiatief uitvoert (op groeps- en/of lokaal niveau), kunnen ook de regelgever en de toezichthouder stresstests opleggen (bv. tweejaarlijkse EBA-stresstest, jaarlijkse EIOPA-stresstests, klimaatstresstest van de ECB, cyberstresstest van de ECB).

Meer informatie over risicobeheer vindt u in ons Risk Report, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

ESG in ons risicobeheer

In onze risicotaxonomie zijn ESG-risico's opgenomen als belangrijke risico's verbonden aan de bedrijfsomgeving van KBC, die zich manifesteren via (alle) andere traditionele risicodomeinen, zoals kredietrisico, verzekeringstechnisch risico, marktrisico, operationeel en reputatierisico. We beschouwen ESG dus niet afzonderlijk, maar stevig ingebed in alle aspecten en domeinen van ons risicobeheer.

Sinds 2018 wordt klimaatrisico aangemerkt als een top risk voor KBC in de jaarlijkse risicoscaneofening. In 2023 werden 'andere milieurisico's' toegevoegd om rekening te houden met het toenemende belang van de gevolgen van de aantasting van het milieu.

Hoewel de risicobeoordelingsmethodologieën voor klimaatrisico's verder gevorderd zijn dan voor sommige andere ESG-risicodomeinen, levert KBC voortdurend inspanningen om de integratie van klimaat- en andere ESG-risico's in het KBC-risicobeheerkader en in onze risicobeheerprocessen verder te verbeteren.

Bij het beheer van klimaat- en andere milieurisico's maken we een onderscheid tussen:

- transitierisico's: risico's die voortvloeien uit verstoringen en verschuivingen die gepaard gaan met de overgang naar een koolstofarme, klimaatbestendige of milieuduurzame economie;
- fysieke risico's: risico's die verband houden met mogelijke financiële gevolgen van fysieke verschijnselen die gepaard gaan met zowel klimaat- als milieutrends en die activiteiten, waardeketens of eigendommen kunnen verstoren.

KBC benadert klimaatrisico vanuit een dubbel materialiteitsperspectief en concentreert zich daarbij op:

- financiële materialiteit (outside-in view), waarbij wordt gekeken naar het effect van klimaatverandering op onze activiteiten. Fysieke risico's, bijvoorbeeld, kunnen het aantal schadeclaims onder de verzekeringspolissen die we aanbieden doen stijgen;
- milieu- en sociale materialiteit (inside-out view), waarbij wordt gekeken naar het effect van onze activiteiten op het klimaat. In dat verband hebben we, door in 2019 de Collective Commitment to Climate Action (CCCA) te ondertekenen, publiekelijk verklaard dat we een voortrekkersrol willen spelen en een belangrijke hefboom willen zijn in het overgangsproces naar een duurzamere samenleving en een koolstofarme economie, onder meer door ons ertoe te verbinden onze portefeuilles en bedrijfsstrategie af te stemmen op het Klimaatakkoord van Parijs om de opwarming van de aarde onder de 2 °C te houden, terwijl we streven naar 1,5 °C. Meer informatie over onze decarboniseringsdoelstellingen vindt u in het KBC Sustainability Report.

In dit hoofdstuk geven we een overzicht van onze belangrijkste ESG-risicobeheerprocessen vanuit een risicotypeoverschrijdend perspectief. Voor een meer gedetailleerd overzicht van onze ESG-risicobeheerprocessen verwijzen we ook naar de informatie over de specifieke risicotypes in het vervolg van dit hoofdstuk, die telkens een apart deel over ESG-risico bevat. Voor een gedetailleerde bespreking van hoe wij klimaat- en andere ESG-risico's beheren, verwijzen we naar ons Risk Report, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

Integratie van ESG in het bestaande risicobeleid

Het beheer van ESG-risico's zit volledig vervat in het bestaande risicobeleid, dat wordt beschreven in het deel Risicobeleid. Bovendien

- zijn de directeurs van Risico Groep en Kredietrisico Groep lid van de stuurgroep van het Sustainable Finance-programma en van de stuurgroep Sustainable Finance Data & Metrics en is de risicofunctie ook vertegenwoordigd in de Interne Duurzaamheidsraad;
- maakt de risicofunctie deel uit van het kernteam van het Sustainable Finance-programma, dat focust op de integratie van klimaatgerelateerde onderwerpen in de groep;
- aangezien een sterke inbedding in de lokale organisatie een belangrijke vereiste is, is in elk van de kernlanden van KBC een soortgelijk beleid ingevoerd, zijn lokale sustainability managers aangesteld en nemen de lokale risicofuncties actief deel aan lokaal opgerichte duurzaamheidscomités;
- worden, binnen ons auditkader, ESG-risico's behandeld in meerdere audittrajecten.
- is duurzaamheid geïntegreerd in de verloningssystemen voor onze medewerkers en voor het topmanagement in het bijzonder.

ESG-risico's zijn de risico's van (huidige of toekomstige) milieu-, sociale of (corporate-) governancefactoren die een invloed hebben op KBC, rechtstreeks of via zijn tegenpartijen en blootstellingen.

- Milieurisico is het risico dat voortvloeit uit klimaatverandering (klimaatrisico) of uit andere aantastingen van het milieu, zoals verlies van biodiversiteit, waterschaarste, (lucht-, water- en bodem-) vervuiling en afval.
- Sociaal risico is het risico dat voortvloeit uit veranderende verwachtingen inzake relaties met werknemers, leveranciers, klanten en gemeenschappen, bijvoorbeeld overwegingen inzake arbeid en personeel, mensenrechten en armoede, gevolgen voor de gemeenschap, klantenrelaties, enz.
- Governancerisico is het risico dat voortvloeit uit veranderende verwachtingen inzake corporate governance, de bestrijding van corruptie en omkoping en transparantie.

Meer informatie over duurzaamheidsbeleid vindt u in Onze rol in de samenleving en Focus op het klimaat en het milieu in het deel Verslag van de Raad van Bestuur.

Sterke focus op risico-identificatie en materialiteitsbeoordeling

We gebruiken verschillende benaderingen om ESG-risico's in kaart te brengen, zowel op de korte termijn (0 tot 3 jaar), als op de middellange (3 tot 10 jaar) en lange termijn (langer dan 10 jaar). Daardoor integreren we ook een forward-looking perspectief. Om een proactieve identificatie van risico's te waarborgen, hebben we de volgende initiatieven genomen:

- ESG-risicosignalen worden regelmatig gerapporteerd aan het Directiecomité, het Risico- en Compliancecomité en de Raad van Bestuur via het Integrated Risk Report.
- In 2021 ontwikkelde KBC een Climate Risk Impact Map. Dat jaarlijkse risico-identificatieproces is bedoeld om voor verschillende tijdshorizonten en klimaatscenario's de voornaamste klimaatrisicofactoren te identificeren die een invloed hebben op de activiteiten en portefeuilles van KBC, en de belangrijkheid (materialiteit) van die klimaatfactoren te beoordelen. Sinds 2022 nemen we de conclusies van de Climate Risk Impact Map op in onze belangrijkste risicobeheerprocessen, zoals risicobereidheid, stresstesting, rapportering en ons ICAAP-/ILAAP-/ORSA-proces. Een gedetailleerde bespreking van de Climate Risk Impact Map, de methodologie en de resultaten ervan vindt u in het Risk Report, dat beschikbaar is op www.kbc.com. Deze pilootoefeningen hebben de uitbreiding van de Climate Risk Impact Map naar een meer algemene Environmental Risk Impact Map mogelijk gemaakt.
- In 2023 hebben we een aantal bijkomende identificatieoefeningen uitgevoerd om meer inzicht te krijgen in andere milieurisico's (verlies van biodiversiteit, vervuiling en waterschaarste). We hebben daarvoor dezelfde methodologie gebruikt als voor de Climate Risk Impact Map (en dus ook rekening gehouden met verschillende fysieke- en transitierisicofactoren en tijdshorizonten).
- We blijven verschillende initiatieven nemen om het ESG-risicobewustzijn verder te vergroten. Zo hebben we de Sustainable Finance Legal Working Group opgericht om de nieuwe en veranderende regelgeving op te volgen en zorgen we voor interne communicatie en opleidingen voor (risico)medewerkers en leidinggevenden.

ESG-risicometing en -stresstests versterken

We gebruiken een reeks methodologieën om klimaatgerelateerde risico's beter te kunnen identificeren, meten en analyseren en benutten daarbij bestaande praktijken in de sector, maar ook intern ontwikkelde tools. Die geven meer inzicht in de gevolgen van de klimaatverandering op ons bedrijfsmodel, maar ook in de gevolgen van onze beleggings- en verzekeringsactiviteiten op het milieu. Door die methodologieën te integreren, kunnen we ons verzekeringsacceptatie- en beleggingsbeleid geleidelijk verbeteren, en ze geven de nodige ondersteuning in de dialoog met onze klanten. Meer informatie over de ESG-risicometingsinstrumenten vindt u in het Risk Report.



KBC wil ESG-overwegingen integreren in zijn besluitvorming, risicobeheerprocessen en interacties met klanten en derde partijen, met als doel een positieve bijdrage te leveren aan de samenleving en de duurzaamheid van KBC op lange termijn te vrijwaren.

Zowel klimaattransitie- en fysiekerisicofactoren als socialerisicofactoren zijn al in verscheidene interne stresstests geïntegreerd (bv. in reverse stresstests en stresstests in het kader van ICAAP/ILAAP/ORSA). De klimaatstresstests en het gebruik van klimaatscenario's worden voortdurend verbeterd op basis van nieuwe inzichten uit bijvoorbeeld onze interne Climate Risk Impact Map of andere toegepaste methodologieën die ons zullen helpen de impact van klimaatscenario's beter te vertalen naar financiële parameters.

Omdat data belangrijk zijn voor risicokwantificering en om onze portefeuilles verder te bewaken en te sturen, om doelstellingen te bepalen en te kunnen voldoen aan de verschillende regelgevingsvereisten (bv. van de EU-taxononomieverordening, de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)), coördineert een speciaal Data & Metrics-project binnen het Sustainable Finance-programma de gegevensverzameling in al onze kernlanden.

ESG-risico is ingebed in het risicobereidheidsproces

Gezien het toegenomen belang dat KBC toekent aan ESG-risico's, is ESG op het hoogste niveau opgenomen in de KBC-risicobereidheidsverklaring via een specifieke risicobereidheidsdoelstelling, die beide invalshoeken van de 'dubbele materialiteit' dekt. Door het klimaatrisico en andere ESG-risico's te integreren in ons risicobereidheidsproces richten we ons niet alleen op kortetermijneffecten, maar houden we ook rekening met langere tijdshorizonten. De potentiële gevolgen op korte, middellange en lange termijn die in de Climate Risk Impact Map zijn vastgesteld, geven input voor onze besprekingen over de risicobereidheid, zodat (vroeg) waarschuwingssignalen kunnen worden gegeven in geval van verwachte belangrijke gevolgen (voor alle tijdshorizonten) met als doel het strategische debat te sturen en tijdig risicobeperkende maatregelen te nemen (bv. het beleid aanpassen of bijkomende doelstellingen en limieten bepalen).

De risicobereidheid van KBC wordt ondersteund door beleidslijnen en duurzaamheidsdoelstellingen (zie Onze rol in de samenleving in het deel Verslag van de Raad van Bestuur). In ons beleid voor duurzame en verantwoorde kredietverlening, verzekeringen, adviesverlening en beleggingen identificeren we bijvoorbeeld controversiële activiteiten met betrekking tot het milieu (waaronder klimaat en biodiversiteit), mensenrechten, bedrijfsethiek en gevoelige/controversiële maatschappelijke thema's. Dat zijn economische activiteiten waarvoor we geen financiering, verzekering of advies willen verstrekken (zoals activiteiten in verband met thermische steenkool) of die we alleen onder strikte voorwaarden willen financieren (zoals biomassatechnologieën, de productie van palmolie, enz.).

In 2023 hebben we een aantal klimaatgerelateerde belangrijke risico-indicatoren (Key Risk Indicators – KRI's) opgenomen in ons risicobereidheidsproces. Die hebben we gedefinieerd voor de belangrijkste transitie- en fysieke risico's zoals bepaald in de Climate Risk Impact Map, en ze bestrijken een groot deel van de activiteiten en portefeuilles van KBC. Meer informatie vindt u in het Risk Report.

Risicoanalyse, -bewaking en -opvolging

Klimaatgerelateerde en milieugegevens worden steeds vaker opgenomen in zowel interne als externe rapporten.

ESG-risico's zijn goed geïntegreerd en komen uitgebreid aan bod in verschillende van onze belangrijkste risicobeheerrapporten (bv. ICAAP/ILAAP/ORSA, Integrated Risk Report, Risicobereidheidsverklaring, enz.) die worden bezorgd aan de Raad van Bestuur, het Risico- en Compliancecomité en het Directiecomité. In 2023 werd een eerste Climate Risk Dashboard opgenomen in het Integrated Risk Report (met een halfjaarlijkse frequentie). Het dashboard bevat een analyse en bewaking van klimaatgerelateerde transitie- en fysieke risicomatstaven voor de meest relevante portefeuilles en bedrijfsactiviteiten van KBC.

Verzekeringstechnisch risico

Specifieke informatie over de verzekeringsactiviteiten vindt u in het deel Geconsolideerde jaarrekening in Toelichtingen 3.6 en 5.6.

Beheer van het verzekeringstechnische risico

Op het vlak van verzekeringstechnisch risico wordt het Directiecomité bijgestaan door het Groepscomité Verzekeringen (GIC), dat toezicht houdt op de risico's en het kapitaal met betrekking tot de (her)verzekeringsactiviteiten. Het beleid, de regels en procedures voor de manier waarop het beheer van het verzekeringstechnisch risico in de hele groep moet worden uitgevoerd, zijn opgenomen in het Risk Management Framework voor verzekeringstechnisch risico. De toepassing ervan wordt bewaakt door Risico Groep en het Competentiecentrum voor Verzekeringstechnisch risico. Het Competentiecentrum ondersteunt de lokale implementatie en de functionele aansturing van de verzekeringsrisicobeheerprocessen van de verzekeringsdochtermaatschappijen.

Verzekeringstechnisch risico is het risico van verlies als gevolg van (her)verzekeringsverplichtingen of van ongunstige ontwikkelingen in de waarde van (her)verzekeringsverplichtingen met betrekking tot (her)verzekeringscontracten in Niet-Leven, Leven en Gezondheid, als gevolg van onzekerheid over de frequentie en ernst van schadegevallen.

De bouwstenen voor het beheer van het verzekeringstechnische risico

- **Risico-identificatie:** de identificatie en analyse van belangrijke verzekeringsrisico's door onder andere de analyse van nieuw opduikende risico's, concentratie- of accumulatie-risico's, NAPP-analyse en de ontwikkeling van vroege waarschuwingssignalen. Er wordt bijzondere aandacht besteed aan de toereikendheid van de technische voorzieningen. Het risico-identificatieproces bestaat deels uit een betrouwbare classificatie van alle verzekeringsrisico's waartoe (her)verzekeringscontracten aanleiding kunnen geven. Ingevolge de Solvency II-richtlijn worden de verzekeringsactiviteiten opgesplitst in drie hoofdcategorieën, namelijk Leven, Niet-leven en Gezondheid, met telkens een onderverdeling in catastroferisico's en niet-catastroferisico's.
- **Risicometing:** het verzekeringstechnische risico wordt gemeten aan de hand van zowel reglementaire maatstaven zoals de solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR) en de Best Estimate-waardering van verzekeringsverplichtingen, als interne maatstaven voor bijvoorbeeld de economische winstgevendheid van verzekeringsportefeuilles en kapitaalvereisten voor Niet-leven op basis van interne stochastische modellen. Deze maatstaven voor het verzekeringsrisico worden in de hele groep consequent gebruikt.
- **De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren:** de risicobereidheid voor verzekeringstechnisch risico staat onder toezicht van het GIC, dat de vastgestelde limieten herziet en rapporteert. De verzekeringsrisicolimieten worden bepaald en vastgelegd op groepsniveau en vervolgens uitgewaaierd naar de lokale entiteiten. De nodige nalevingscontroles worden uitgevoerd.
- **Risicoanalyse, -rapportering en -opvolging:** als het risicoprofiel niet overeenstemt met de risicobereidheid, moet de reden daarvoor worden vastgesteld en geanalyseerd (bv. welke bedrijfstakken dragen bij tot het afwijkende risicoprofiel) en moeten het resultaat en de corrigerende maatregelen worden besproken in het GIC. Inbreuken op groepsniveau moeten worden goedgekeurd door de Raad van Bestuur. Een regelmatige rapportering en opvolging van de risicometingen gebeurt in het geïntegreerde verzekeringsrisicorapport, dat elk kwartaal wordt voorgelegd aan het Groepscomité Verzekeringen. Daarnaast worden relevante risicosignalen regelmatig gerapporteerd als onderdeel van het Group (Insurance) Integrated Risk Report.
- **Stresstests:** er worden interne en extern opgelegde (wettelijke) stresstests en gevoeligheidsanalyses uitgevoerd en de resultaten van die tests worden gerapporteerd in het jaarlijkse verslag over de beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit (Own Risk and Solvency Assessment – ORSA).

ESG in het beheer van het verzekeringstechnische risico

Het beheer van ESG-risico's zit volledig vervat in het bovengenoemde Risk Management Framework voor Verzekeringstechnisch risico.

De Climate Risk Impact Map en de pilootoefeningen voor andere milieurisico's (biodiversiteit, waterschaarste en vervuiling) worden gebruikt om de klimaat- en milieurisicofactoren te identificeren die het meest relevant zijn voor de verzekeringsportefeuilles van KBC (zie ESG in ons risicobeheer). Daarnaast worden deep dives uitgevoerd om meer inzicht te krijgen in het verzekeringstechnische risico en de gevolgen van klimaatverandering. Er zijn strategische sectorprojecten (zogenaamde White Papers) opgezet, die waar relevant ook een beoordeling maken van de impact van klimaatverandering op specifieke verzekeringsportefeuilles van KBC (zoals verzekeringen voor vastgoed, mobiliteit en landbouw).

Voor onze schadeverzekeringsportefeuille beoordelen we meer extreme weersomstandigheden (zoals veranderingen in overstromings-, storm-, hagel- en neerslagpatronen) met behulp van een aantal interne en externe maatstaven en stresstests om hun mogelijke invloed te analyseren. Om dergelijke extreme gebeurtenissen te modelleren, gebruikt KBC ook modellen van externe brokers en vendors. KBC dringt aan op een actieve dialoog om klimaatverandering op te nemen in de scenarioanalyse uitgevoerd door die partijen. Fysieke risico's in andere delen van de wereld worden ook nauwlettend opgevolgd, omdat ze invloed kunnen hebben op de wereldwijde herverzekeringsmarkt waarop KBC een beroep doet. Voor sommige soorten natuurrampen (zoals overstromingen) wordt de laatste jaren een stijgende tendens in hun waarschijnlijkheid vastgesteld. Dat kwam het afgelopen jaar tot uiting in verwoestende natuurrampen in onze kernlanden.

Om de stabiliteit van de winst en het kapitaal van onze verzekeringsactiviteiten te versterken, worden de risico's op gepaste wijze beperkt door herverzekeringsprogramma's die bescherming bieden tegen de gevolgen van grote schadeclaims of een opeenstapeling van verliezen als gevolg van klimaatverandering en door een gediversifieerde exposure over alle kernmarkten heen.

Meer informatie vindt u in het Risk Report, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

Herverzekering

De verzekeringsportefeuilles worden beschermd tegen de invloed van grote schadeclaims of de opeenstapeling van verliezen door:

- limieten per polis;
- spreiding van de portefeuille over productlijnen en geografische regio's;
- herverzekeringsprogramma's.

Herverzekeringsprogramma's kunnen worden onderverdeeld in drie grote blokken, namelijk zaakschade-, aansprakelijkheids- en personenverzekeringen. Het overgrote deel van de herverzekeringscontracten is op niet-proportionele basis afgesloten, waardoor de impact van grote schadegebeurtenissen wordt afgedekt.

Het is de opdracht van de onafhankelijke verzekeringsrisicofunctie om:

- te adviseren over de hervorming van het herverzekeringsprogramma tijdens de jaarlijkse onderhandelingen;
- het management elk kwartaal te informeren over de belangrijkste schadeclaims door natuurrampen en de wijze waarop deze zijn beheerd en beperkt;
- ad-hocanalyses/deep dives uit te voeren naar aanleiding van risicosignalen of verzoeken van het management om mogelijke trends in rampen te analyseren.

De actuariële functie

Het regelgevingskader Solvency II eist dat er in elke verzekeringsentiteit en op het niveau van de verzekeringsgroep een actuariële functie wordt opgericht als een van de onafhankelijke controlefuncties (naast de risicobeheer-, compliance- en interne auditfunctie). Een actuariëlefunctiehouder wordt aangesteld om de activiteiten van de actuariële functie op zich te nemen. Die functie moet er eigenlijk voor zorgen dat de Raad van Bestuur van de vennootschap op onafhankelijke wijze volledig is ingelicht over technische actuariële onderwerpen.

De hoofdtaken van de actuariële functie zijn:

- ervoor zorgen dat de gebruikte methoden en onderliggende modellen en de bij de berekening van de technische voorzieningen gehanteerde aannames juist zijn;
- de toereikendheid en kwaliteit van de bij de berekening van de technische voorzieningen gebruikte gegevens beoordelen;
- best estimates vergelijken met ervaring;
- het bestuur, het management of de toezichthouder in kennis stellen van de betrouwbaarheid en toereikendheid van de berekening van de technische voorzieningen;
- een oordeel geven over het algemene acceptatiebeleid;
- een oordeel geven over de toereikendheid van herverzekeringsafspraken; en
- meewerken aan de effectieve implementatie van het risicobeheer, met name met betrekking tot de risicomodellering die ten grondslag ligt aan de berekening van de kapitaalvereisten.

Gevoeligheid voor parameters die ten grondslag liggen aan de IFRS 17-waardering van verzekeringsverplichtingen

De tabel geeft een overzicht van de gevoeligheid van verzekeringsverplichtingen volgens IFRS 17 voor een verandering op de rapporteringsdatum van een selectie van parameters die worden gebruikt bij de berekening van de vervullingskasstromen volgens

IFRS 17. Verplichtingen op de balans die onder IFRS 9 vallen, voornamelijk tak 23-verplichtingen, zijn niet opgenomen in de onderstaande gevoeligheidsrapportering. De impact wordt gerapporteerd vóór herverzekering, gezien de kleine invloed die de herverzekering heeft op de gevoeligheden.

Gevoeligheid (in miljoenen euro)	31-12-2023				31-12-2022			
	Verdisconteerde vervullingskasstromen	Contractuele dienstenmarge	Resultaat vóór belastingen	Eigen vermogen: OCI vóór belastingen	Verdisconteerde vervullingskasstromen	Contractuele dienstenmarge	Resultaat vóór belastingen	Eigen vermogen: OCI vóór belastingen
Levensverzekeringen: balans	11 745	2 117			11 542	1 902		
Invloed van:								
Sterftecijfers: + 1%	5	-3		-2	4	-3		-1
Sterftecijfers: - 1%	-5	3		2	-4	3		1
Ziektecijfers: +1%	6	-6		1	5	-6		1
Ziektecijfers: -1%	-6	6		-1	-5	6		-1
Uitgaven: +5%	49	-54	-3	9	41	-48	-3	11
Uitgaven: -5%	-49	53	3	-9	-41	48	3	-11
Vervalpercentage: + 10%	55	50	7	-112	37	24	4	-66
Vervalpercentage: - 10%	-58	-52	-6	116	-39	-23	-4	67
Schadeverzekeringen: balans	2 238				2 061			
Invloed van:								
Onbetaalde schadeclaims en uitgaven: +5%	111		-116	5	102		-110	8
Onbetaalde schadeclaims en uitgaven: -5%	-111		116	-5	-102		110	-8

Vergelijking van boekwaarde en uit te keren bedragen volgens IFRS 17 voor levensverzekeringscontracten

In deze tabel worden de 'onmiddellijk opeisbare bedragen' voor volgens IFRS 17 gewaardeerde levensverzekeringscontracten afgezet tegen de boekwaarde van deze contracten. De boekwaarde wordt gedefinieerd als de som van de contante waarde van toekomstige kasstromen van deze contracten vermeerderd met de risicoaanpassing en de contractuele dienstenmarge. De 'onmiddellijk opeisbare bedragen' zijn de bedragen waarop verzekeringnemers contractueel recht hebben als ze hun contracten op de verslagdatum zouden afkopen. De afkoopvergoeding is daar evenwel nog niet van afgetrokken.

Levensverzekeringen (in miljoenen euro)	31-12-2023			31-12-2022		
	Onmiddellijk opeisbare bedragen	Boekwaarde van verzekeringsverplichtingen	Vershil	Onmiddellijk opeisbare bedragen	Boekwaarde van verzekeringsverplichtingen	Vershil
Tak 23 (IFRS 17)	788	811	24	673	686	14
Tak 21	12 825	12 804	-21	12 972	12 525	-446
Hybride contracten	233	246	13	218	232	15
Totaal	13 846	13 862	16	13 862	13 444	- 418

Gevoeligheid van de IFRS 17-waardering van verzekeringsverplichtingen voor een verandering in de disconteringscurve

De tabel toont de gevoeligheid voor een parallele beweging van de disconteringscurve met 30 basispunten omhoog en omlaag.

Gevoeligheid (in miljoenen euro)	31-12-2023				31-12-2022			
	Vervullings- kas- stromen	Contra- tuele diensten- marge	Resul- taat vóór belast- ingen	Eigen vermogen: OCI vóór belast- ingen	Vervullings- kas- stromen	Contra- tuele diensten- marge	Resul- taat vóór belast- ingen	Eigen vermogen: OCI vóór belast- ingen
Levensverzekeringen:								
Rentedragende activa: balans	14 466				14 244			
<i>Invloed van disconteringsvoet +0,30%</i>	-220		2	-222	-196		1	-197
<i>Invloed van disconteringsvoet -0,30%</i>	228		-2	230	203		-1	204
Verzekeringsverplichtingen (excl. tak 23): balans	11 745	2 117			11 542	1 902		
<i>Invloed van disconteringsvoet +0,30%</i>	-306	5	1	300	-314	16	-0	296
<i>Invloed van disconteringsvoet -0,30%</i>	354	-6	-0	-348	336	-16	1	-317
<i>Gecombineerd effect</i>								
<i>Invloed van disconteringsvoet +0,30%</i>	86	5	3	78	118	16	1	100
<i>Invloed van disconteringsvoet -0,30%</i>	-126	-6	-2	-118	-132	-16	-0	-112
Schadeverzekeringen								
Rentedragende activa: balans	4 152				3 800			
<i>Invloed van disconteringsvoet +0,30%</i>	-12			-12	-16			-16
<i>Invloed van disconteringsvoet -0,30%</i>	12			12	17			17
Verzekeringsverplichtingen: balans	2 238				2 061			
<i>Invloed van disconteringsvoet +0,30%</i>	-31		0	31	-28		0	28
<i>Invloed van disconteringsvoet -0,30%</i>	31		-0	-31	28		-0	-28
<i>Gecombineerd effect</i>								
<i>Invloed van disconteringsvoet +0,30%</i>	19		0	19	12		0	12
<i>Invloed van disconteringsvoet -0,30%</i>	-19		-0	-19	-12		-0	-12

Schadeafwikkeling Niet-leven

Onderstaande tabel verstrekt informatie over de schadeafwikkeling (BBA Niet-leven is uitgesloten omdat die onbelangrijk is). Voor elk ongevalsjaar geeft deze tabel een jaarlijkse follow-up van de totale schadelast in de jaren volgend op het jaar waarin de claims zich voordeden. Door voor elk ongevalsjaar de bedragen die al betaald zijn af te trekken van de totale geschatte schadelast van dat jaar, wordt een schatting van de toekomstige kasstromen verkregen.

Gezien IFRS17 -conforme gegevens beschikbaar zijn vanaf 2022 tonen de laatste twee diagonalen de schadeafwikkeling berekend volgens IFRS 17-principes. De schuin gedrukte getallen werden gerapporteerd rekening houdend met IFRS 4 en worden als referentie meegegeven.

Claimontwikkeling KBC Verzekeringen	Niet-leven,	onge- vals- jaar vóór 2014	onge- vals- jaar 2014	onge- vals- jaar 2015	onge- vals- jaar 2016	onge- vals- jaar 2017	onge- vals- jaar 2018	onge- vals- jaar 2019	onge- vals- jaar 2020	onge- vals- jaar 2021	onge- vals- jaar 2022	onge- vals- jaar 2023	Totaal
Schattingen van niet- gedisconteerde cumulatieve claims vóór herverzekering													
Op het einde van het ongevalsjaar			990	940	1 024	1 000	1 072	1 149	1 018	1 262	1 097	1 091	
1 jaar later			880	796	888	882	939	1 019	897	1 022	1 091		
2 jaar later			826	751	825	849	894	989	782	1 020			
3 jaar later			805	720	811	833	876	895	793				
4 jaar later			789	708	806	816	782	903					
5 jaar later			781	697	787	743	786						
6 jaar later			779	690	746	743							
7 jaar later			770	651	751								
8 jaar later			751	654									
9 jaar later			749										
Schattingen van niet- gedisconteerde cumulatieve claims vóór herverzekering op rapporteringsdatum			749	654	751	743	786	903	793	1 020	1 091	1 091	8 581
Cumulatieve actuele claims vóór herverzekering laatste 10 ongevalsjaren			692	593	654	661	703	763	657	824	822	567	6 936
Totale (cumulatieve) niet- gedisconteerde toekomstige kasstromen vóór herverzekering		678	57	61	97	82	83	140	136	196	269	525	2 323
Effect van discontering													-350
Effect (gedisconteerde) risicoaanpassing													240
Overige													-7
Gedisconteerde verzekeringsverplichtingen uit hoofde van ontstane claims vóór herverzekering													2 206
Gedisconteerde activa uit afgestane herverzekering voor ontstane claims													84

Kredietrisico

Kredietrisicobeheer

Op het vlak van kredietrisico wordt het Directiecomité bijgestaan door het Groepscomité Kredietverlening (GLC) dat het kredietrisico van KBC en de daaruit voortvloeiende kapitaalvereisten op het vlak van kredietverlening beheert. Het beleid, de regels en procedures voor de manier waarop kredietrisicobeheer in de hele groep moet worden uitgevoerd, zijn opgenomen in het Kredietrisicobeheerkader (CRMF). De toepassing ervan wordt bewaakt door Kredietrisico Groep (GCRD) en het Competentiecentrum Kredietrisico. GCRD werkt nauw samen met de lokale CRO's en risicoafdelingen, die verantwoordelijk zijn voor de lokale toepassing van het CRMF. Bedrijfsentiteiten worden geraadpleegd voor die onderdelen van het CRMF die gevolgen hebben voor de bedrijfsprocessen en/of governance.

Kredietrisico is het risico dat betrekking heeft op de wanbetaling of wanprestatie door een contractpartij als gevolg van de insolventie of de onwil van die partij om te betalen of haar prestatie te leveren, of als gevolg van maatregelen van politieke of monetaire autoriteiten in een bepaald land.

ESG in kredietrisicobeheer

Het beheer van ESG-risico's zit volledig vervat in het bovengenoemde Kredietrisicobeheerkader.

De Climate Risk Impact Map, waarvan het concept wordt beschreven in het hoofdstuk over ESG in het algemene risicobeheer van KBC, wordt gebruikt voor kredietrisicobeheer. Ze identificeert op jaarbasis de klimaatrisicofactoren die het meest relevant zijn voor de kredietportefeuilles van KBC, zowel voor transitie- als fysieke risico's. Die oefening is in 2023 uitgebreid naar andere milieurisico's door pilootoefeningen aangaande verlies van biodiversiteit, vervuiling en waterschaarste.

Meer informatie vindt u in het Risk Report, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

Kredietrisico's verbonden aan de verzekeringsactiviteiten

Voor de verzekeringsactiviteiten zijn er vooral kredietrisico's in de beleggingsportefeuille en ten aanzien van herverzekeraars. We hebben richtlijnen vastgelegd om het kredietrisico in de beleggingsportefeuille te beheersen, bijvoorbeeld met betrekking tot de portefeuillesamenstelling en de ratings. Het bovenste deel van de onderstaande tabel geeft de marktwaarde van de beleggingsportefeuille van de verzekeringsentiteiten uitgesplitst naar activatype volgens Solvency II, terwijl het onderste deel meer details geeft over de obligaties en andere vastrentende effecten in die portefeuille.

Samenstelling beleggingsportefeuille

(in miljoenen euro, marktwaarde)¹

31-12-2023 31-12-2022

Per activatype (Solvency II)	31-12-2023	31-12-2022
Effecten	16 785	16 444
Obligaties en dergelijke	15 540	15 278
aandelen	1 205	1 097
Derivaten	40	69
Leningen en hypotheken	2 160	2 153
Leningen en hypotheken aan klanten	1 768	1 780
Leningen aan banken	393	374
Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen	328	309
Tak 23-beleggingen ²	14 348	12 771
Investerings in geassocieerde ondernemingen	298	295
Overige beleggingen	7	8
Totaal	33 926	31 981
Details over obligaties en soortgelijke effecten		
Per externe rating ³		
Investment grade	99%	99%
Non-investment grade	1%	1%
Zonder rating	0%	0%
Per sector ³		
Overheden	66%	65%
Financieel ⁴	22%	24%
Overige	12%	11%
Per restlooptijd ³		
Maximaal 1 jaar	12%	9%
Tussen 1 en 3 jaar	16%	18%
Tussen 3 en 5 jaar	14%	17%
Tussen 5 en 10 jaar	28%	29%
meer dan 10 jaren	30%	27%

¹ De totale boekwaarde bedroeg 34 155 miljoen euro eind 2023 en 32 897 miljoen euro eind 2022. Cijfers wijken af van die in Toelichting 4.1 in het deel Geconsolideerde jaarrekening als gevolg van de rapportering per activaklasse volgens Solvency II.

² Deze post vertegenwoordigt de actiefzijde van tak 23-producten en wordt volledig gespiegeld aan de passiefzijde. Er is geen kredietrisico voor KBC Verzekeringen.

³ Exclusief beleggingen verbonden aan tak 23-levensverzekeringen. In bepaalde gevallen gebaseerd op extrapolaties en schattingen.

⁴ Inclusief gedekte obligaties en financiële bedrijven die geen banken zijn.

We zijn ook blootgesteld aan een kredietrisico ten aanzien van (her)verzekeraars, aangezien die in gebreke zouden kunnen blijven voor hun verplichtingen die voortvloeien uit met ons gesloten (her)verzekeringscontracten. Dat type van kredietrisico meten we onder meer aan de hand van een nominale benadering (het maximale verlies) en het verwachte verlies (EL). Er gelden naamconcentratielimieten. De kans op een in gebreke blijven (PD) en het verwachte verlies worden berekend op basis van de interne of externe ratings. De Exposure at Default (EAD) bepalen we door de nettoschadereserves en de premies op te tellen, en het Loss Given Default (LGD)-percentage is vastgesteld op 50%.

Kredietrisico op (her)verzekeraars, per risicoklasse¹:

EAD en EL ² (in miljoenen euro)	EAD 2023	EL 2023	EAD 2022	EL 2022
AAA tot en met A-	178	0,1	171	0,1
BBB+ tot en met BB-	3	0,0	17	0,0
Lager dan BB-	0	0,0	0	0,0
Zonder rating	0	0,0	0	0,0
Totaal	181	0,1	188	0,1

¹ Op basis van interne ratings.

² EAD-gegevens zijn geauditeerd, EL-gegevens zijn niet geauditeerd.

Marktrisico in niet-tradingactiviteiten

Beheer van het marktrisico in niet-tradingactiviteiten

Inzake marktrisico in niet-tradingactiviteiten wordt het Directiecomité bijgestaan door het Groepscomité Assets and Liabilities (ALCO), dat het ondersteunt op het vlak van (geïntegreerd) balansbeheer op groepsniveau. Het beleid, de regels en procedures en de manier waarop het beheer van balansrisico's in de hele groep wordt uitgevoerd, worden beschreven in het Risk Management Framework voor marktrisico in niet-tradingactiviteiten. De toepassing ervan wordt bewaakt door Risico Groep en het Competentiecentrum voor Marktrisico in niet-tradingactiviteiten. Binnen de risicofunctie wil de Raad voor ALM en Liquiditeitsrisico – voorgezeten door de CFO Treasury en Markten – de goede en efficiënte integratie van alle taken die zijn toegewezen aan de lokale en groepsafdelingen tot stand brengen, vergemakkelijken, bevorderen en ondersteunen.

De Treasury-functies op groeps- en lokaal niveau treden op als eerste verdedigingslinie en meten en beheren het renterisico binnen een door de risicobereidheid en de limieten begrensd speelveld.

Bouwstenen voor het beheer van marktrisico in niet-tradingactiviteiten

- **Risico-identificatie:** om marktrisico's in de niet-tradingportefeuilles te identificeren wordt een aantal instrumenten gebruikt, waaronder het New and Active Products Process (NAPP), de Environmental Risk Impact Map, de risicoscan en vroegwaarschuwingprocessen die worden geactiveerd door regelmatige monitoring. Risicosignalen zijn ook een belangrijk instrument. Daarvoor wordt zowel de interne als externe omgeving gescand op gebeurtenissen en ontwikkelingen die een invloed zouden kunnen hebben op onze niet-tradingportefeuilles. Relevante risicosignalen worden, indien mogelijk, gerapporteerd aan het management, samen met mogelijke herstelacties. Nieuwe en komende regelgeving wordt op groepsniveau of lokaal opgevolgd om ervoor te zorgen dat ze wordt opgenomen in het beleid en de instructies van KBC.
- **Risicometingen:** een gemeenschappelijk reglement, dat het kader aanvult voor technische aspecten, en gedeelde meetinstrumenten verzekeren dat die risico's in de hele groep op dezelfde manier worden gemeten via, onder andere:
 - Basis-Point-Value (BPV) voor renterisico;
 - gapanalyse voor renterisico verbonden aan onevenwichtigheden in de herprijzing tussen activa en passiva en inflatierisico;
 - economische gevoeligheden voor muntrisico, aandelenkoersrisico en vastgoedprijrisico.
- **De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren:** limieten gelden voor alle belangrijke marktrisico's die de ALM-functie loopt: limieten voor het renterisico, het aandelenrisico, het vastgoedrisico en het wisselkoersrisico voor de geconsolideerde entiteiten worden goedgekeurd door de Raad van Bestuur en de limieten voor elke lokale entiteit worden goedgekeurd door het Directiecomité.
- **Risicoanalyse, -rapportering en -opvolging:** naast de wettelijke rapportering is er een structurele rapportering aan het ALCO. Het rapporteringsproces omvat een aftekeningsproces om de nauwkeurigheid van de gegevens te waarborgen.

ESG in het beheer van marktrisico in niet-tradingactiviteiten

Binnen ALM wordt rekening gehouden met ESG-risico's, met name klimaat- en andere milieurisico's, in de portefeuille van overheids- en bedrijfsobligaties, aandelenbeleggingen en direct vastgoed. Voor alle producten wordt het milieutransitierisico beoordeeld op basis van het sectorrisico (bedrijfsobligaties en directe aandelen), landenrisico (overheidsobligaties) of fysiek risico (direct vastgoed).

De obligatie- en aandelenportefeuilles worden gemonitord via KRI's voor klimaatrisico's om ervoor te zorgen dat de posities niet gevoeliger worden voor transitierisico. Voor bedrijfsobligaties en aandelenposities is het grootste deel van de blootstelling aanwezig in sectoren met een laag transitierisico en dat zal naar verwachting zo blijven. Dezelfde aanpak wordt gevolgd voor overheidsobligaties. Direct vastgoed vertegenwoordigt een kleine en stabielere blootstelling en wordt opgevolgd wanneer posities veranderen. Alle beleggingsbeslissingen van Treasury worden genomen in overeenstemming met het enige bindende kader, waarin de screeningcriteria voor verantwoorde beleggingen zijn vastgelegd.

Voor overheidsobligaties gebeurt de classificatie op basis van een interne duurzaamheidsbarometer van landen, die worden ingedeeld in landen met een laag, gemiddeld of hoog risico op het gebied van milieuverplichtingen. Bedrijfsobligaties en directe aandelenposities worden per sector ingedeeld als posities met een laag, gemiddeld of hoog klimaattransitierisico. De duurzaamheidsanalyse voor bedrijfsobligaties en aandelenposities volgt een scenario dat is geïnspireerd op het 'scenario van

Marktrisico houdt verband met wijzigingen in het niveau of de volatiliteit van prijzen op de financiële markten. Het beheersproces van onze structurele marktrisico's in niet-tradingactiviteiten omvat het renterisico, het gaprisico, het basisrisico, het optierisico (zoals het risico van vervroegde aflossing), het muntrisico, het aandelenkoersrisico, het vastgoedprijrisico, het creditspreadrisico en het inflatierisico. Met structurele risico's worden alle risico's bedoeld die inherent deel uitmaken van onze commerciële activiteit of onze beleggingen (bank en verzekeringen). De tradingactiviteiten vallen daar dus niet onder. Dit proces wordt ook Asset-Liability Management (ALM) genoemd.

een niet-ordelijke transitie', ontwikkeld door het 'Network for Greening the Financial System' (NGFS), dat werd gebruikt in de klimaatstresstest die de ECB in 2022 uitvoerde. Voor bedrijfsobligaties wordt de gevoeligheid gemeten door een creditspreadschok gebaseerd op de eerder genoemde spreadschokken uit de klimaatstresstest van de ECB in 2022. De aandelenwaarde wordt per sector onderworpen aan schokken gebaseerd op de ECB- klimaatschokken voor aandelen. Direct vastgoed wordt per positie gemeten met de nadruk op fysiek risico. De inzichten worden verzameld en gerapporteerd naar analogie van andere risicotypes in de Climate Risk Impact Map (zie ESG in ons risicobeheer).

Meer informatie vindt u in het Risk Report op www.kbc.com.

Renterisico en gaprisico

We beheren de ALM-renteposities van de bankentiteiten op basis van een marktgerichte interne prijsstelling voor looptijdgebonden producten en een replicating portfolio-techniek voor de niet-looptijdgebonden producten (bijvoorbeeld zicht- en spaarrekeningen). De bank past haar renteprofiel ook aan via rentederivaten om binnen de grenzen van de risicobereidheid te blijven.

De belangrijkste techniek die we gebruiken om renterisico's te meten, is de 10 Basis Point Value (BPV) -methode. Die geeft de waardeverandering van de portefeuille weer bij een stijging van de rentevoeten over de volledige swapcurve met tien basispunten (negatieve cijfers wijzen op een daling van de waarde van de portefeuille).

Invloed van een parallelle stijging van de swapcurve¹ met 10 basispunten

Invloed op de waarde² (in miljoenen euro)

	2023	2022
Totaal	11	4

¹ In overeenstemming met de marktnormen zijn de gevoeligheidscijfers gebaseerd op een risicovrije curve (swapcurve).

² Volledige marktwaarde, ongeacht de boekhoudkundige categorie of waardeverminderingregels.

Wat de verzekeringsactiviteiten van de groep betreft, worden de vastrentende beleggingen voor de Niet-levenreserves belegd in overeenstemming met de verwachte uitbetalingspatronen voor claims, op basis van uitgebreide actuariële analyses.

De tak 21-Levenactiviteiten combineren een rentegarantie met een discretionaire, door de verzekeringsmaatschappij te bepalen winstdeling. De belangrijkste risico's waaraan de verzekeraar in dat soort activiteiten is blootgesteld, zijn het lagerenterisico (het risico dat de beleggingsopbrengst beneden het gegarandeerde renteniveau zakt) en het risico dat de beleggingsopbrengst niet volstaat om een concurrentiële winstdeling voor klanten te verzekeren. Het lagerenterisico wordt beheerd door de kasstromen van activa en passiva van de levensverzekeringsportefeuilles die gedekt worden door vastrentende beleggingen, grotendeels op elkaar af te stemmen. Tak 23-beleggingsverzekeringen bespreken we hier niet, omdat die activiteit geen marktrisico's met zich meebrengt voor KBC.

Verwachte kasstromen, niet-verdisconteerd, Levenbedrijf (in miljoenen euro)

	0-1 jaar	1-2 jaar	2-3 jaar	3-4 jaar	4-5 jaar	> 5 jaar	Totaal
31-12-2023							
Vastrentende activa ter afdekking van verplichtingen met rentegarantie	1 787	741	932	787	1 044	8 225	13 516
Aandelen							937
Eigendom							108
Overige (geen vervalddag)							299
Verplichtingen volgend uit rentegarantie	1 595	1 201	807	882	834	9 474	14 793
Verschil in verwachte tijdgevoelige kasstromen	192	- 460	125	- 95	210	- 1 250	- 1 278
Gemiddelde duration van activa							6.72 Jaren
Gemiddelde duration van passiva							7.92 Jaren
31-12-2022							
Vastrentende activa ter afdekking van verplichtingen met rentegarantie	1 233	1 489	855	1 048	844	8 738	14 208
Aandelen							929
Eigendom							112
Overige (geen vervalddag)							95
Verplichtingen volgend uit rentegarantie	1 367	1 201	807	882	834	9 474	14 566
Verschil in verwachte tijdgevoelige kasstromen	-134	288	48	166	11	-737	-358
Gemiddelde duration van activa							6.66 Jaren
Gemiddelde duration van passiva							8.76 Jaren

Zoals hierboven vermeld, is het belangrijkste renterisico voor de verzekeraar het risico dat de rentes voor een langere periode laag blijven. Verplichtingen in Leven of bij arbeidsongevallen hebben vaak een looptijd die langer is dan de klassieke

beleggingshorizon en het risico bestaat dat herbeleggingen tegen lagere rentes moeten gebeuren. We concentreren ons in onze ALM-benadering op het beperken van het renterisico in overeenstemming met de risicobereidheid van KBC. Voor het resterende renterisico voeren we een beleid dat rekening houdt met de mogelijke negatieve gevolgen van een aanhoudende rentedaling en bouwden we al belangrijke supplementaire reserves op.

Indeling van de reserves voor tak 21 naar rentegarantie	31-12-2023	31-12-2022
5,00% en hoger	3%	3%
Meer dan 4,25% tot en met 4,99%	6%	7%
Meer dan 3,50% tot en met 4,25%	4%	4%
Meer dan 3,00% tot en met 3,50%	9%	9%
Meer dan 2,50% tot en met 3,00%	3%	3%
2,50% en lager	73%	72%
0.00%	2%	2%
Totaal	100%	100%

Creditspreadrisico

Om rente-inkomsten te realiseren, kopen we obligaties. Hun selectie is grotendeels conservatief en gebaseerd op criteria zoals kredietrisicoring, risico-rendementberekening en liquiditeitskenmerken.

We beheren het creditspreadrisico van onder meer de portefeuille overheidsobligaties door op te volgen in hoeverre de waarde van de overheidsobligaties zou veranderen als de creditspreads over de hele curve met 100 basispunten zouden stijgen. Naast de portefeuille overheidsobligaties heeft KBC een portefeuille niet-overheidsobligaties (banken, bedrijven, supranationale entiteiten). Meer details over de componenten van de obligatieportefeuille vindt u in het Risk Report.

Blootstelling aan overheidsobligaties op jaareinde 2023, boekwaarde (in miljoenen euro)

	Tegen geamortiseerde kostprijs	Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in other comprehensive income (FVOCI)	Aangehouden voor handelsdoeleinden	Totaal	Ter vergelijking: totaal einde 2022 ³	Economische invloed van +100 basispunten ¹
overheid	2 036	8 352	9	10 397	10 626	-681
waarvan ²						
België	261	3 461		3 722	3 587	-286
Frankrijk	332	1 585		1 917	1 977	-122
Tsjechië	322	679		1 000	1 042	-68
Slowakije	172	91	7	270	479	-34
Italië	29	436		465	460	-16
niet-overheid	1 847	3 409	4	5 260	5 341	-179

¹ Geeft de theoretische economische invloed op de reële waarde weer van een parallelle stijging van de spread met 100 basispunten over de volledige looptijdenstructuur. Die invloed wordt maar gedeeltelijk weerspiegeld in de winst-en-verliesrekening en/of het eigen vermogen.

² top 5 grootste portefeuilles overheidsobligaties.

³De cijfers van 2022 zijn aangepast als gevolg van de overgang naar IFRS17.

Aandelenrisico

Het grootste aandelenrisico ligt in het verzekeringsbedrijf, waar de ALM-strategieën gebaseerd zijn op een risico-rendementberekening, rekening houdend met het marktrisico dat verbonden is aan open aandelenposities. Het overgrote deel van de aandelenportefeuille wordt aangehouden als een economische afdekking van langlopende verplichtingen van de verzekeringsmaatschappij. Ook andere entiteiten van de groep houden kleinere aandelenportefeuilles aan die van strategische aard zijn, zoals deelnemingen met betrekking tot de uitvoering van het bedrijfsmodel van KBC. De verdeling van de portefeuille per sector is beschikbaar in het Risk Report.

Aandelenportefeuille, KBC Verzekeringen	31-12-2023	31-12-2022
(in miljarden euro)	1,39	1,33
Waarvan niet-genoteerd	0,18	0,14

Invloed van een 25%-daling van de aandelenkoersen, invloed op de waarde

(in miljoenen euro)	2023	2022
Totaal	-348	-333

Niet-tradingaandelenpositie (in miljoenen euro)	Netto gerealiseerde winst ¹ (in winst - en verliesrekening)		Netto niet-gerealiseerde winst ¹ op posities op het einde van het jaar (in eigen vermogen)	
	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2022
Totaal	2	-1	212	80

¹ 2022 cijfers zijn aangepast als gevolg van de overgang naar IFRS17

Vastgoedrisico

De vastgoedactiviteiten van de groep houden een beperkte vastgoedbeleggingsportefeuille aan. KBC Verzekeringen houdt ook een gediversifieerde vastgoedportefeuille aan als belegging voor zowel Niet-levenreserves als Levenactiviteiten op lange termijn. De vastgoedpositie wordt daarbij gezien als een langetermijnafdekking van inflatierisico's en als een manier om het risicorendementprofiel van die portefeuilles te optimaliseren.

Invloed van een 25%-daling van de vastgoedprijzen, Invloed op de waarde

(in miljoenen euro)	2023	2022
Totaal	-107	-78

Inflatierisico

Inflatie kan een financiële instelling op vele manieren indirect beïnvloeden, bijvoorbeeld via wijzigingen van de rentetarieven of de operationele kosten. Als concept van marktrisico is inflatie in het algemeen daarom niet gemakkelijk kwantificeerbaar. Bepaalde financiële producten of instrumenten zijn echter rechtstreeks gekoppeld aan inflatie en hun waarde wordt rechtstreeks beïnvloed door een verandering in de marktverwachtingen. KBC Bank gebruikt inflatiegerelateerde obligaties om zijn activaportefeuille te diversifiëren. Bij KBC Verzekeringen is het inflatierisico specifiek verbonden met de arbeidsongevallenverzekering, waar met name bij blijvende of langdurige arbeidsongeschiktheid een lijfrente-uitkering aan de verzekerde wordt uitbetaald (waarbij de lijfrente wettelijk gekoppeld is aan de inflatie). KBC Verzekeringen beperkt de risico's gedeeltelijk door te beleggen in inflatiegerelateerde obligaties en vult zijn inflatieafdeckingsprogramma aan met beleggingen in vastgoed en aandelen, omdat die activa traditioneel gecorreleerd zijn met de inflatie en geen einddatum hebben.

Voor de verzekeringsactiviteiten werd de BPI van de verplichtingen berekend op 4,8 miljoen euro, waartegenover inflatiegerelateerde obligaties worden aangehouden met een BPI van 4,4 miljoen euro, aangevuld met een vastgoedportefeuille van 26 miljoen euro. De gevoeligheid van de verplichtingen voor inflatie is pas bekend met een kwartaal vertraging. Daarom zijn de verzekeringscijfers in dit deel gebaseerd op het derde kwartaal van 2023.

Wisselkoersrisico

Bij het beheer van de structurele wisselposities volgen we een voorzichtig beleid. De belangrijke wisselpositie in de ALM-boeken van de bankentiteiten met een tradingportefeuille wordt via interne transacties overgedragen naar de tradingportefeuille, waar ze wordt beheerd binnen de toegekende tradinglimieten. De wisselpositie van bankentiteiten zonder tradingportefeuille, en van verzekerings- en andere entiteiten moet worden afgedekt als ze van betekenis is. Aandelen in niet-euromunten die zijn opgenomen in de beleggingsportefeuille zijn evenwel niet afgedekt, omdat de volatiliteit van de wisselkoersen wordt gezien als deel van de beleggingsopbrengst.

KBC concentreert zich op de stabilisatie van de common equity ratio voor wisselkoersschommelingen.

Invloed van een daling van de valutawaarde met 10%*

(in miljoenen euro)	31-12-2023	31-12-2022
CZK	-31	-31
HUF	-9	-7
BGN	-22	-17
USD	-52	-47

* Blootstelling voor valuta's waarvan de invloed meer dan 10 miljoen euro bedraagt.

Hedge accounting

Balansbeheer maakt gebruik van derivaten om rente- en valutarisico's te beperken. Het doel van hedge accounting is de volatiliteit van de winst-en-verliesrekening als gevolg van het gebruik van die derivaten te verminderen.

KBC heeft besloten geen hedge accounting toe te passen op krediet- en aandelenrisico's. Wanneer aan de noodzakelijke criteria is voldaan, wordt het toegepast om de boekhoudkundige mismatch tussen het afdekkingsinstrument en de afgedekte positie weg te nemen. Meer informatie over hedge accounting vindt u in de Toelichtingen in verband met de grondslagen voor financiële verslaggeving in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

Risicocategorieën waarvoor hedge accounting van toepassing is

Rentevoeten

Afdekkingsderivaten worden gebruikt om een renterisico te beperken dat voortvloeit uit een verschil in het renteprofiel van activa en hun financieringspassiva. De hedge-accountingstatus van een afdekking kan gekoppeld zijn aan de actiefpost of de passiefpost.

Rentederivaten kunnen worden aangemerkt als:

- afdekkingen van de reële waarde van activa of passiva. Wijzigingen in de reële waarde van derivaten die worden aangemerkt en kwalificeren als reëlewaardeafdekkingen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, samen met de veranderingen in de reële waarde van het afgedekte actief of passief die toe te schrijven zijn aan het afgedekte risico. De winst of het verlies met betrekking tot het niet-effectieve deel wordt eveneens opgenomen in de winst-en-verliesrekening;
- afdekkingen van de kasstroom van opgenomen activa en passiva die ofwel zekere, ofwel zeer waarschijnlijke verwachte transacties zijn. Het effectieve deel van de wijzigingen in de reële waarde van derivaten die worden aangemerkt en kwalificeren als kasstroomafdekkingen, wordt opgenomen in de afdekkingsreserve van kasstroomafdekkingen in het eigen vermogen. De winst of het verlies met betrekking tot het niet-effectieve deel wordt rechtstreeks opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

KBC gebruikt macrostrategieën voor hedge accounting voor homogene portefeuilles van kleinere elementen, waarbij de frequentie van optreden of de relatief kleine omvang van de gemiddelde transactie de één-op-één-relatie suboptimaal maakt. Dat is onder meer het geval voor hypotheekleningen, leningen aan kmo's of deposito's van klanten. Macrostrategieën kunnen dynamisch zijn en frequent veranderen, onder meer op basis van een balancering van de portefeuille (open portfolio hedge).

Microafdekking wordt gebruikt wanneer grote individuele activa of passiva worden afgedekt. Typische activa zijn grote bedrijfsleningen en obligatieaankopen waarvoor het creditspreadprofiel relevant is. Passiva kunnen eigen emissies van KBC zijn of specifieke langetermijnfaciliteiten aangeboden door een centrale bank. Microafdekkingen zijn gebaseerd op de reële waarde of op kasstromen.

Valuta

KBC heeft strategische beleggingen in niet-euromunten. De netto-inventariswaarde van belangrijke deelnemingen wordt deels in de lokale munt gefinancierd met deposito's en valutaderivaten om de stabiliteit van de common equity ratio te verzekeren. Door gebruik te maken van afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse activiteiten wordt de valutacomponent in het eigen vermogen opgenomen tot de realisatie (afwikkeling van de financiering als gevolg van liquidatie, dividenduitkeringen of andere verminderingen van de netto-inventariswaarde).

KBC heeft ook een beperkte portefeuille van obligaties in vreemde valuta die gefinancierd worden met opbrengsten in euro. Die obligaties worden afgedekt door cross-currency renteswaps om een synthetische vaste rente-opbrengst in euro te creëren. Kasstroomafdekkingen (micro-hedge) worden toegepast om de valutavolatiliteit te beperken.

Afdekkingseffectiviteit

De afdekkingseffectiviteit wordt bepaald bij het aangaan van de afdekkingsrelatie, en ook door periodieke prospectieve en retrospectieve effectiviteitsbeoordelingen om ervoor te zorgen dat er een relevante relatie blijft bestaan tussen de afgedekte positie en het afdekkingsinstrument.

Effectiviteitscontrole

Voor rentevoeten worden verschillende prospectieve en retrospectieve controles uitgevoerd om ervoor te zorgen dat de relatie tussen de afgedekte positie en het afdekkingsinstrument in aanmerking komt voor de hedge-accountingstrategie.

Prospectieve tests zijn meestal gebaseerd op een gevoeligheidsanalyse (waarbij wordt nagegaan of de basis point value van de afgedekte portefeuille ten opzichte van het afdekkingsinstrument binnen het interval van 80-125% blijft) of op volumetests (als de hoofdsom van de voor afdekking in aanmerking komende instrumenten hoger is dan het nominale volume van de afdekkingsinstrumenten waarvan wordt verwacht dat ze in elke gespecificeerde tijdsperiode worden geheprijsd of terugbetaald).

Voor macrokasstroomafdekkingen wordt aan de hand van uitgebreide toekomstgerichte analyses beoordeeld of het voldoende waarschijnlijk is dat het toekomstige volume van afgedekte posities het volume van de afdekkingsinstrumenten grotendeels zal dekken. Voor elke afdekkingsstrategie wordt een afdekkingsratio berekend, die meet welke proportie van een portefeuille met derivaten wordt afgedekt.

De retrospectieve effectiviteitscontrole van de afdekkingsrelatie wordt periodiek uitgevoerd door de verandering in de reële waarde van de portefeuille van afdekkingsinstrumenten te vergelijken met de verandering in de reële waarde van de afgedekte in aanmerking komende posities die toe te rekenen zijn aan het afgedekte risico over een bepaalde periode (de verhouding van de veranderingen in reële waarde blijft binnen het interval van 80-125%).

Voor de afdekking van valutarisico's wordt de effectiviteit verzekerd door de som van het nominale bedrag van de financieringstransacties en valutaderivaten aan te passen aan het beoogde afdekkingsbedrag van de strategische deelnemingen. Voor obligaties in vreemde valuta die zijn geswapt in euro worden ook de begindatum, de vervaldatum en de coupondata in overeenstemming gebracht.

Bronnen van niet-effectieve afdekking

Ineffectiviteit voor renteswaps kan optreden als gevolg van:

- verschillen in relevante aspecten tussen de afgedekte positie en het afdekkingsinstrument (kan verschillen in rentecurves en periodiciteit omvatten);
- een daling van het volume van de afgedekte positie tot onder het volume van de afdekkingsinstrumenten voor een tijdsblok;
- de aanpassing van de kredietwaardering van de renteswap die niet wordt gecompenseerd door de lening. De afdekkingswaps worden echter volledig gedekt door een onderpand of verhandeld via clearinginstellingen en de aanpassing van de kredietwaardering is beperkt.

Wat de afdekking van de netto-investering in vreemde valuta betreft, kan de rentecomponent van de afdekkingsinstrumenten een bron van inefficiëntie zijn. Het tegenpartijrisico op het afdekkingsinstrument, zelfs als er een zekerheid tegenover staat, kan ook een bron van inefficiëntie zijn.

Stopzetting van hedge accounting

Hedge-accountingstrategieën die de effectiviteitscontrole niet doorstaan, worden stopgezet. Een niet langer aangemerkt afdekkingsinstrument kan in een nieuwe afdekkingsrelatie opnieuw worden aangemerkt. Effectieve hedge-accountingstrategieën kunnen ook om technische of strategische redenen worden beëindigd. Elke eventuele invloed op de winst-en-verliesrekening die voortvloeit uit niet-effectieve afdekking en stopzetting wordt gerapporteerd aan het Groeps-ALCO.

Operationeel risico

Beheer van het operationeel risico

Op het vlak van operationeel risico wordt het Directiecomité bijgestaan door het Groepscomité Interne Controle (GICC) om de kwaliteit en de doeltreffendheid van het internecontrolesysteem van KBC te versterken. Het beleid, de regels en procedures voor de uitvoering van het operationeelrisicobeheer in de hele KBC-groep worden uiteengezet in het Operational Risk Management Framework. Dat kader sluit aan bij de Basel-vereiste inzake operationele veerkracht en de EU-wet inzake digitale operationele veerkracht (DORA) - Verordening (EU) 2022/2554. De toepassing ervan wordt gecoördineerd en bewaakt door het Competentiecentrum voor Operationeel Risico van Risico Groep, dat bestaat uit risico-experts op groeps- en lokaal niveau. Het Competentiecentrum werkt samen met andere expertfuncties voor de negen subtypes van operationeel risico: informatietechnologierisico, informatiebeveiligingsrisico, bedrijfscontinuïteitsrisico, procesrisico, uitbestedings- en derdenrisico, modelrisico, juridisch risico, frauderisico en persoonlijke- en fysiekeveiligheidsrisico.

Operationeel risico is het risico van ontoereikendheden of tekortkomingen in de werkwijzen en systemen, menselijke fouten of van plotse externe gebeurtenissen met een menselijke of natuurlijke oorzaak.

Bouwstenen voor het operationeelrisicobeheer

- **Risico-identificatie:** KBC identificeert zijn operationele risico's op basis van diverse bronnen, zoals het opvolgen van de wetgeving, gebruikmaken van de resultaten van het New and Active Products Process (NAPP), het uitvoeren van risicoscans, het analyseren van belangrijke risico-indicatoren (Key Risk Indicators) en het uitvoeren van onafhankelijke controlebewakingsactiviteiten en root cause analyses van operationele incidenten, near misses en verliezen. Er bestaat een gestructureerde set van operationele risico's en daarmee samenhangende risicobeperkende controles, waarbij een herzieningsproces ervoor zorgt dat de set wordt aangepast aan nieuwe of opduikende subtypes van operationele risico's. De interne beoordelingen van risico's in de operationele bedrijfsactiviteiten worden uitgevoerd door de eerste verdedigingslinie met als doel bijkomende lokale risico's en mogelijke hiaten in de operationele controles te identificeren. Er worden dynamische trigger-based risicobeoordelingen uitgevoerd, die gebaseerd zijn op de voortdurende screening van zowel interne als externe risicogebeurtenissen. Bovendien wordt regelmatig proactief een scan van de omgeving uitgevoerd om externe of interne (cyber)trends op te sporen die een directe of indirecte negatieve invloed op ons bedrijf kunnen hebben. Die worden ook wel risicosignalen genoemd en worden gerapporteerd via het Integrated Risk Report.
- **Risicometing:** Er zijn uniforme metrics en schalen op groepsniveau om de individuele (inherente en resterende) operationeelrisiconiveaus in de bedrijfsactiviteiten te bepalen en om het risicoprofiel van een entiteit te onderbouwen, op een alomvattende en geïntegreerde manier voor alle subtypes van operationeel risico en voor de hele KBC-groep en zijn entiteiten. Daarnaast wordt een groepswijde uniforme schaal gebruikt om de internecontrolestatus van bedrijfsactiviteiten en KBC-entiteiten uit te drukken. De datagestuurde risicobeoordeling van de controleomgeving resulteert in Internal Control Statement (ICS) -scores gebaseerd op de indicatoren die zijn afgeleid uit de groepswijde tools, bv:
 - de controlematuriteit, die de doeltreffendheid van de controles weerspiegelt;
 - het aantal uitstaande actieplannen en auditaanbevelingen;
 - risicoacceptaties;
 - operationele verliezen (en juridische claims);
 - near misses.Er zijn metrics bepaald om de doeltreffendheid van de controles te onderbouwen met feiten en cijfers. Enkele voorbeelden zijn, zonder limitatief te zijn, statistieken over vermogensbeheer, de klikratio van werknemers bij phishingcampagnes, de snelheid waarmee kwetsbaarheden in websites worden verholpen en andere metrics met betrekking tot bedreigingen voor KBC-klanten en -ondernemingen, het aantal fouten dat ex post wordt vastgesteld via de boekhoudkundige aansluiting en het aantal verwerkingsfouten.
- **De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren:** voor operationeel risico wordt overkoepelend een risicobereidheid bepaald, maar ook op het niveau van elk subtype van operationeel risico. Het risicoprofiel meet in welke mate KBC Groep en zijn entiteiten momenteel zijn blootgesteld aan elk risico. Het huidige operationeelrisicoprofiel in verhouding tot de operationeelrisicobereidheid wordt elk kwartaal besproken in het Operational and Compliance Core-rapport aan het GICC.
- **Risicoanalyse, -rapportering en -opvolging:** de analyse en rapportering van operationeel risico is bedoeld om het management een transparant en volledig, toekomstgericht en ex-postbeeld te geven van de ontwikkeling van het risicoprofiel en de context waarin KBC actief is. Er wordt structureel gerapporteerd aan het GICC via het Operational and Compliance Risk Report en het Integrated Risk Report (op kwartaalbasis) en aan het Global IT Committee (GITCO) (op maandbasis). Het GITCO fungeert als bestuursstructuur om de informatiebeveiligings- en IT-strategie binnen de groep op één lijn te brengen. De maturiteit van de internecontroleomgeving wordt een keer per jaar meegedeeld aan het senior management van KBC via de jaarlijkse Internal Control Statement (Verklaring Effectieve Leiding) aan het Directiecomité/het RCC/de Raad van Bestuur en aan de NBB, de FSMA en de ECB.
- **Stresstests:** het Competentiecentrum voor Operationeel Risico definieert scenario's met een potentiële negatieve impact op de (financiële) positie van KBC om de KBC-entiteiten voor te bereiden op (extreme) crisissituaties. Deze scenario's beschrijven specifieke operationeelrisicogebeurtenissen die gaan van plausibel tot uitzonderlijk of zelfs extreem en/of

veranderingen in de gevolgen van verlies door operationeel risico volgens het basisscenario en het ongunstige scenario. Dankzij stresstests, bijvoorbeeld, kunnen KBC-entiteiten lokale cybercrises het hoofd bieden en grote incidenten aanpakken. Om ervoor te zorgen dat de informatiebeveiligings- en informatietechnologierisico's effectief worden beperkt, wordt in de hele groep regelmatig een aantal tests uitgevoerd, zoals ethische hackingoefeningen, technische Cyber Resilience and Readiness-tests, gedetailleerde onderzoeken, phishingtests voor werknemers, crisissimulaties en andere incidentoefeningen.

In 2023 werd specifieke aandacht besteed aan:

Informatierisicobeheer

Binnen het operationeelrisicobeheer omvat informatierisicobeheer de risico's van informatiebeveiliging, informatietechnologie en bedrijfscontinuïteitsbeheer. Onder dit laatste valt ook crisismanagement. Het informatiebeveiligingsrisico is een van de belangrijkste risico's waarmee financiële instellingen vandaag de dag worden geconfronteerd, omdat het wordt bepaald door steeds belangrijker wordende externe (zoals geopolitieke spanningen, cybercriminaliteit, technologische groei en innovatie, bv. Artificiële intelligentie) en interne factoren (zoals verdere digitalisering, experimenten met opkomende technologie, enz.).

Het Competentiecentrum voor Informatierisicobeheer van KBC (Group IRM) maakt deel uit van Risico Groep en omvat zowel de traditionele zekerheidsactiviteiten (standaarden bepalen, controles ter discussie stellen, groepswijde rapportering) als het internationaal erkende en gecertificeerde Group Cyber Emergency & Response Team (CERT) van KBC. Elk land heeft een lokaal tweedelijnssteam (lokaal 2LoD IRM) dat zich concentreert op informatierisico en vergelijkbare verantwoordelijkheden heeft als Group IRM in zijn kernactiviteiten. Deze lokale teams worden functioneel aangestuurd door Group IRM om hun mogelijkheden te versterken.

Uitbestedingsrisicobeheer

Het beheer van het uitbestedingsrisico is een specifiek onderdeel van derdenrisicobeheer. De wettelijke vereisten inzake de opvolging, meting en rapportering van het uitbestedingsrisico zijn in de loop der jaren toegenomen. Omdat contracten sluiten met externe dienstverleners een essentieel onderdeel is van de operationele processen en uitbesteding binnen de groep een belangrijk aspect is van de KBC-strategie, blijft de noodzaak om aandacht te besteden aan het uitbestedingsrisico een belangrijk onderdeel van het groepswijde risicobeheer bij KBC.

Om een sterk beheer van zijn uitbestedingsprocessen en -risico's te verzekeren, heeft KBC een groepswijd uitbestedingskader ingevoerd, dat bestaat uit een groepswijd uitbestedingsbeleid en groepswijde uitbestedingsrisiconormen. Zowel het beleid als de normen worden ondersteund door advies van de eerste en tweede verdedigingslinie om een gestandaardiseerde aanpak binnen de hele KBC-groep te waarborgen, in overeenstemming met de EBA-richtsnoeren inzake uitbesteding.

Er bestaan belangrijke controledoelstellingen om de risico's die voortvloeien uit externe of interne uitbesteding gedurende de volledige levenscyclus van een dienstverlener, van de selectie en de precontractuele fase tot de strategieën voor verlenging, beëindiging en uitstap, adequaat te beperken. Een kwaliteitsvolle risicogovernance van de uitbestede activiteiten van KBC wordt verzekerd door regelmatige risicobeoordelingen (inclusief een reeks verplichte subrisico's: proces-, IT-, informatiebeveiligings-, ESG-, model-, fraude-, juridisch, concentratie-, offshoring- en step-inrisico), waarbij de frequentie wordt bepaald door hoe kritiek de uitbestede activiteit is.

Modelrisicobeheer

De datagedreven strategie van KBC wordt onderbouwd door een groeiende reeks geavanceerde wiskundige, statistische en numerieke modellen om de besluitvorming te ondersteunen, risico's te meten en te beheren, bedrijfsactiviteiten te beheren en processen te stroomlijnen. Op AI-gebaseerde modellen worden ook steeds vaker gebruikt in verschillende bedrijfsdomeinen (bankieren, verzekeren, vermogensbeheer). Naarmate het gebruik van modellen toeneemt, wordt het ook almaar belangrijker de risico's die verband houden met het ontwerp, de implementatie of het gebruik van modellen te herkennen, begrijpen en beperken, om zowel KBC als zijn klanten te beschermen.

De normen voor modelrisicobeheer van KBC bieden een kader om modelrisico's te identificeren, begrijpen en efficiënt te beheren, op dezelfde manier als elk ander risicotype.

Bedrijfscontinuïteitsbeheer, inclusief crisisbeheer

Om te garanderen dat kritieke diensten beschikbaar blijven, beschikt KBC over een bedrijfscontinuïteitsbeheerproces (BCM). Dat zorgt ervoor dat er regelmatig een businessimpactanalyse wordt uitgevoerd en dat er hersteltijd-doelstellingen worden bepaald en toegepast.

Het bedrijfscontinuïteitsbeheerproces is een matuur proces binnen de groep, waarbij de nadruk ligt op zowel preventie als respons. Crisispreventie is erop gericht de kans op een crisis te verkleinen, terwijl crisisrespons is gericht op het effectief en efficiënt afhandelen van een crisis als die zich voordoet. Daarvoor zijn praktische scenario's beschikbaar, draaiboeken genaamd, over hoe een lopende crisis moet worden aangepakt.

Compliancerisico

Op het vlak van compliancerisico wordt het Directiecomité bijgestaan door het Groepscomité Interne Controle (GICC) om de kwaliteit en de doeltreffendheid van het internecontrolesysteem van KBC te versterken. Het compliancerisico wordt behandeld door het Compliancecharter, het Integriteitsbeleid en de Groepscompliance-regels. Er is een gecoördineerde aanpak om compliancerisico's op te nemen in risicoprocessen als dat relevant is (bv. risicoscan, risicobereidheid, enz.).

Om compliancerisico's te beheren, streeft KBC ernaar de wetten en regelgeving in de compliancedomeinen na te leven, zoals bepaald in zijn Compliancecharter. De compliancefunctie vervult een tweeledige rol bij het beheer van die risico's: enerzijds geeft ze advies vanuit een onafhankelijke invalshoek over de interpretatie van wetten en regelgeving die betrekking hebben op de domeinen waarin ze actief is. Vanuit die preventieve rol heeft ze Groepscompliance-regels uitgevaardigd, die minimumvereisten definiëren voor de hele groep, stelt ze procedures en instructies en opleidingen op maat op, geeft ze dagelijkse adviezen en onafhankelijke opinies in het New and Active Products Process, levert ze informatie aan de governanceorganen over nieuwe regelgevende ontwikkelingen ter ondersteuning van de groepsstrategie en zorgt ze voor de implementatie van de wettelijke en regelgevende vereisten door de verschillende betrokken businesses. Anderzijds voert de compliancefunctie als tweede verdedigingslinie een risicogebaseerde controle uit om de toereikendheid van het internecontrolesysteem te waarborgen. Meer specifiek laat de controle toe om na te gaan of de wettelijke en reglementaire vereisten die betrekking hebben op de verschillende compliancedomeinen correct worden toegepast in de business. Het heeft ook tot doel de doeltreffendheid en efficiëntie te waarborgen van de controles die de eerste verdedigingslinie uitvoert. Bovendien worden in de belangrijkste entiteiten van de groep kwaliteitscontroles uitgevoerd om de Raad van Bestuur ervan te verzekeren dat het compliancerisico naar behoren wordt beoordeeld door de lokale compliancefunctie.

Compliancerisico is het risico dat aan een instelling en/of haar werknemers een gerechtelijke, administratieve of reglementaire sanctie wordt opgelegd voor het niet naleven van wetten en regelgeving met betrekking tot de compliancedomeinen, met reputatieverlies en mogelijke financiële schade tot gevolg. Dat reputatieverlies kan ook het gevolg zijn van het niet naleven van het interne beleid ter zake en van de eigen waarden en gedragsregels van de instelling met betrekking tot de integriteit van haar activiteiten.

De activiteiten van de compliancefunctie moeten prioritair en minimaal gericht zijn op de volgende integriteitsgebieden: de voorkoming van het witwassen van geld en terrorismefinanciering, de voorkoming van belastingfraude, bescherming van beleggers, gegevensbescherming, ethisch ondernemen, frauderisicobeheer, bescherming van de verzekeringnemer, non-discriminatie, consumentenbescherming, governance-aspecten van CRD IV en V, Solvency II en/of lokale wetgeving en duurzame financiering.

Sinds 2020 zijn er aanzienlijke inspanningen geleverd om de compliancefunctie schaalbaar en futureproof te maken. Dit werd bereikt door meer processen te vereenvoudigen, de samenwerking tussen teams in de hele groep te bevorderen en centrale sturing door middel van programma's om uitmuntendheid in ontwerp en efficiëntie te garanderen, bijvoorbeeld door automatisering en artificiële intelligentie. Daarom is als eerste stap een gemeenschappelijk geïntegreerd platform ontwikkeld om het beheer van het witwasrisico te verbeteren – 'Know Your Transaction' – dat wordt uitgerold in België en de Centraal-Europese entiteiten. Op basis van modellen en machine learning kan daarmee onder andere ongewoon gedrag beter worden opgespoord. In de afgelopen jaren zijn de middelen binnen de compliancefunctie uitgebreid, waardoor het Compliance Monitoring-programma aanzienlijk kon worden versterkt en we gelijke tred kunnen houden met de toenemende reglementaire vereisten en de snelle strategische en bedrijfsontwikkelingen.

De waarden die de Groep verdedigt en de belangrijkste vereisten worden verder uitgewerkt in het Integriteitsbeleid. Ze worden aangevuld met een inhoudelijke strategie en met backward- en forward-looking kwalitatieve en kwantitatieve Key Risk Indicators en prestatie-indicatoren, om het risicoprofiel van de organisatie beter te onderbouwen en om het uiteindelijke doel van conformiteit met de letter en de geest van de wet te weerspiegelen.

De voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, inclusief embargo's, was de voorbije jaren een topprioriteit voor de compliancefunctie en zal ook in 2024 een prioriteit blijven. Het is een domein waar kennis van de klant (Know Your Customer, KYC), het updaten van hun profiel en het opvolgen van transacties (Know Your Transaction, KYT) essentieel zijn. Er worden ononderbroken inspanningen geleverd om de organisatie aan te passen aan een voortdurend veranderende regelgeving, in het bijzonder ten aanzien van klanten die een verhoogd risico vormen en voor wie aanvullende informatie nodig is. Er werd een Financial Crime Unit opgericht om de synergieën tussen AML (Antiwitwas), Embargo's en Fraude te verbeteren. De compliancefunctie volgt ook van nabij de EU-ontwikkelingen op het vlak van de nieuwe AML-autoriteit (AMLA) en de reglementaire bepalingen die in 2024 wordt verwacht. Er wordt bijzondere nadruk gelegd op een preventieve aanpak van risicobeheer (bijvoorbeeld maatregelen tegen het omzeilen van embargo's).

De controlefuncties, waaronder Compliance, zorgen er in het kader van het New and Active Products Process voor dat de lancering van nieuwe producten in overeenstemming is met de vele wettelijke en reglementaire bepalingen, zoals MiFID II, de Verzekeringsdistributierichtlijn (IDD) en andere lokale en EU-regelgeving, en ook met de waarden van KBC.

De naleving van de GDPR en verplichtingen inzake gegevensbescherming is een centraal kenmerk van elke duurzame en klantgerichte organisatie. In het kader van de datagedreven strategie van KBC is het van cruciaal belang om aandacht te besteden aan alle (talrijke) aankomende ontwikkelingen in de regelgeving op het gebied van gegevensbescherming. Voortdurende waakzaamheid op het gebied van gegevensbescherming is essentieel om toekomstbestendige, geloofwaardige en betrouwbare bankverzekeringactiviteiten te garanderen.

Sinds 2020 is Kate, de persoonlijke assistent, slimmer geworden en slaagt ze er almaar beter in het dagelijkse leven van onze klanten gemakkelijker te maken. Het onderzoek naar een eventueel gebruik van generatieve AI-modellen wordt nauwlettend gevolgd om ervoor te zorgen dat de risico's naar behoren worden geïdentificeerd.

Reputatierisico

Reputatie is een waardevol goed in het bedrijfsleven en dat geldt zeker voor de financiële dienstensector, die in hoge mate drijft op vertrouwen. Het reputatierisico is doorgaans een secundair risico, omdat het meestal verbonden is aan en zich alleen voordoet samen met een ander risico. Om het reputatierisico te beheren, blijven we ons richten op duurzame en rendabele groei en bevorderen we een sterke bedrijfscultuur die verantwoord gedrag aanmoedigt, ook op het vlak van sociale en milieuverantwoordelijkheid. We stellen de belangen van de klant centraal en bevorderen het vertrouwen door de klant eerlijk en oprecht te behandelen.

Het beleid, de regels en procedures voor de manier waarop reputatierisicobeheer in de hele groep moet worden uitgevoerd, zijn opgenomen in het Reputational Risk Management Framework. De toepassing ervan wordt bewaakt door Risico Groep en het Competentiecentrum Reputatierisico. De business is verantwoordelijk voor het proactieve en reactieve beheer van het reputatierisico en wordt daarin bijgestaan door gespecialiseerde afdelingen (waaronder Communicatie Groep, Investor Relations en Compliance Groep).

Reputatierisico ontstaat uit het verlies van vertrouwen van of een negatieve perceptie bij stakeholders (zoals KBC-medewerkers en -vertegenwoordigers, klanten en niet-klanten, aandeelhouders, beleggers, financieel analisten, ratingbureaus, de lokale gemeenschap waarin het actief is, enz.) – al dan niet correct – die een nadelige invloed kunnen hebben op de mogelijkheid van een bedrijf om bestaande zakelijke of klantenrelaties te onderhouden of nieuwe relaties op te bouwen en om blijvend toegang te hebben tot financieringsbronnen.

ESG in het beheer van niet-financiële risico's

De belangrijkste effecten van klimaat- en andere milieurisico's op ons operationeel- en reputatierisicoprofiel worden geïdentificeerd in de Climate Risk Impact Map en pilootoefeningen voor andere milieurisico's (zie 'ESG in ons risicobeheer').

Binnen onze operationeelrisicobeheerprocessen zijn er controles voor het beheer van het cyberrisico, modelrisico (bv. het vermijden van vooroordelen in modellen, het waarborgen van ethische AI), de bedrijfscontinuïteit (bv. zorgen voor continuïteit van de dienstverlening aan klanten, ook in geval van verstoring door klimaat- of andere ESG-risicofactoren), juridisch risico (waaronder klimaatgeschillen), persoonlijke- en fysieke veiligheidsrisico's (met betrekking tot personeel en klanten).

Wat de sociale en governancerisico's betreft, hangen verscheidene compliancedomeinen zoals beschreven in het Compliancecharter van KBC nauw samen met sociale en governancerisico's (bv. Corporate Governance, Gedrag, Embargo, Beleggersbescherming, Gegevensbescherming, Ethiek & Fraude, Consumentenbescherming en Antiwitwas). Cyberrisico, compliancerisico's (waaronder antiwitwas, GDPR en embargo's) en gedragsrisico worden al enkele jaren door het Directiecomité en de Raad van Bestuur als top risks aangemerkt. Ook worden duurzame beleggingen en ESG-kenmerken in MiFID en IDD nauwlettend gevolgd vanuit complianceperspectief, evenals de strategie inzake duurzame financiering in het algemeen.

- We houden ook rekening met het duurzaamheids- en het klimaatbeleid bij de beslissing over nieuwe producten of diensten. Bijzondere aandacht gaat uit naar het correct toekennen van een 'groen' label aan nieuw ontwikkelde producten, in overeenstemming met regelgevingskaders zoals de EU-taxonomie en het International Capital Markets Association (ICMA) -kader voor groene obligaties.
-
- Om de reputatierisico's te beheren, stimuleert KBC een sterke bedrijfscultuur die verantwoord gedrag in de hele organisatie aanmoedigt, ook op het vlak van sociale en milieuverantwoordelijkheid. Om onze rol in de samenleving te vervullen, willen we onze klanten ondersteunen bij de transitie naar een koolstofarme economie in al onze kernactiviteiten. Ons duurzaamheidsbeleid, onze duurzaamheidsbeperkingen en -doelstellingen bepalen een duidelijk risicospeelveld met betrekking tot ESG-risico's. Bovendien houden we de reputatierisico's onder controle door onze ESG-ratings nauwlettend te bewaken en af te zetten tegen die van sectorgenoten, door gepaste beoordelingen te maken en te reageren op controverses.
-
- Meer informatie vindt u in het Risk Report, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

Liquiditeitsrisico

Beheer van het liquiditeitsrisico

Inzake liquiditeitsrisico wordt het Directiecomité bijgestaan door het Groepscomité Assets and Liabilities (ALCO), dat het ondersteunt op het vlak van (geïntegreerd) balansbeheer op groepsniveau, met inbegrip van liquiditeit en financiering. Het beleid, de regels en procedures en de manier waarop het beheer van balansrisico's in de hele groep wordt uitgevoerd, worden beschreven in het Liquidity Risk Management Framework. De toepassing ervan wordt bewaakt door Risico Groep en het Competentiecentrum voor Liquiditeitsrisico, die optreden als de tweede verdedigingslinie. Binnen de risicofunctie wil de Raad voor ALM en Liquiditeitsrisico – voorgezeten door de CRO Treasury en Markten – de goede en efficiënte integratie van alle taken die zijn toegewezen aan de lokale en groepsafdelingen tot stand brengen, vergemakkelijken, bevorderen en ondersteunen.

Het liquiditeitsrisico is het risico dat een bedrijf niet in staat zal zijn om zijn schulden en verplichtingen tijdig na te komen zonder hoger dan verwachte verliezen te lijden.

Treasury Groep en de lokale treasuryfunctie treden op als eerste verdedigingslinie en zijn verantwoordelijk voor het algemene liquiditeits- en financieringsbeheer van KBC. Treasury Groep bewaakt en stuurt het liquiditeitsprofiel dagelijks en bepaalt de beleidslijnen en aansturingsmechanismen voor het financieringsbeheer (intragroepsfinanciering, funds transfer pricing). Die beleidslijnen geven het lokale management een drijfveer om te streven naar een gezond financieringsprofiel. Daarnaast bewaakt Treasury Groep actief zijn collateral op groepsniveau.

Verzekeringentiteiten hebben doorgaans stabielere passiva dan bankentiteiten. De liquiditeit van een verzekeringentiteit wordt beheerd door de kasstromen op elkaar af te stemmen (cashflow matching) en erop toe te zien dat er voldoende wordt belegd in liquide activa, zodat onverwacht hoge afkopen gedekt kunnen worden door het verkopen of repoing van liquide activa. Bijgevolg zijn verzekeringensactiviteiten minder gevoelig voor 'echt' liquiditeitsrisico.

Bouwstenen voor het liquiditeitsrisicobeheer

- **Risico-identificatie:** het NAPP-proces, de Climate Risk Impact Map, de risicoscan, stresstests en materialiteitsbeoordelingen zijn belangrijke instrumenten voor de identificatie van risico's. Jaarlijks wordt ook een beoordeling gemaakt van de belangrijkste risicofactoren die de liquiditeit beïnvloeden. Risicosignalen worden, als ze relevant zijn, meegedeeld in Treasury Risk Reports en Integrated Risk Reports.
- **Risicometing:** vastgestelde liquiditeitsrisico's worden gemeten aan de hand van zowel reglementaire maatstaven zoals de EIOPA Liquidity Assessment, als interne maatstaven om – bijvoorbeeld – te analyseren of er voldoende liquide activa zijn om de netto uitstroom in een massa-vervals scenario te dekken.
- **De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren:** het ALCO houdt toezicht op de ontwikkeling van het liquiditeitsrisicoprofiel ten opzichte van de limieten.
- **Risicoanalyse, -rapportering en -opvolging:** om het dag-tot-dag liquiditeitsrisico te beperken, worden de groepswijde tendensen in financieringsliquiditeit en financieringsbehoeften voortdurend gevolgd door Treasury Groep. Treasury Groep heeft een liquiditeitscontingencyplan opgesteld om het hoofd te bieden aan een mogelijke liquiditeitscrisis, dat minstens een keer per jaar wordt getest.
- **Stresstests:** liquiditeitsstresstests beoordelen het liquiditeitscontingencyrisico van KBC door te meten hoe de liquiditeitsbuffer van de bank- en verzekeringentiteiten van de groep verandert in extreme stresssituaties. Die buffer is gebaseerd op veronderstellingen betreffende liquiditeitsuitstroom en -instroom als gevolg van liquiditeitsverhogende acties. De liquiditeitsbuffer moet volstaan om de liquiditeitsbehoeften te dekken over (i) de periode die nodig is om het vertrouwen van de markt in de groep te herstellen na een KBC-gebonden gebeurtenis, (ii) de periode die de markten nodig hebben om te herstellen van een algemene marktgebeurtenis, en (iii) een gecombineerd scenario, waarbij rekening wordt gehouden met zowel een KBC-gebonden gebeurtenis als een algemene marktgebeurtenis. Die informatie wordt verwerkt in het liquiditeitscontingencyplan.

Daarnaast heeft KBC ook een Internal Liquidity Adequacy Assessment Process (ILAAP) om ervoor te zorgen dat het beschikt over robuuste strategieën, beleidslijnen, processen en systemen voor het identificeren, meten, beheren en bewaken van het liquiditeitsrisico en financieringsposities over alle passende tijdshorizonten, om voldoende hoge liquiditeitsbuffers aan te houden.

ESG in liquiditeitsrisicobeheer

Klimaat- en andere milieurisico's worden in overweging genomen en geanalyseerd in het kader van liquiditeitsrisicobeheer. De Climate Risk Impact Map en pilootoefeningen voor andere milieurisico's (zie ESG in ons risicobeheer) tonen echter aan dat fysieke risico's en transitierisico's een beperkte impact zullen hebben op het beheer van het liquiditeitsrisico. Desondanks wordt het ALCO regelmatig geïnformeerd over ontwikkelingen in ESG-risico's in het kader van liquiditeitsrisicobeheer.

Meer informatie vindt u in het Risk Report, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

Verklaring deugdelijk bestuur

Samenstelling van de Raad van Bestuur en zijn comités op 31 december 2023

Naam	Functie	Periode in de Raad in 2023	Einde huidige mandaat	Biggewoonde Raadsvergaderingen	Niet-Uitvoerende bestuurders	Vertegenwoordigers aandeelhouders	Onafhankelijke bestuurders	Leden DC	AC	RCC
Aantal vergaderingen in 2023				13					8	11
DEBACKERE Koenraad	Voorzitter	Volledig jaar	2027	13	■					
DEPICKERE Franky	Ondervoorzitter van de Raad	Volledig jaar	2027	13	■	■				11(v)
THIJS Johan	Voorzitter Directiecomité / Uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2025	13				■(v)		
ANDRONOV Peter	Uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2025	12				■		
BLASEK Aleš	Uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2026	12				■		
LUTS Erik	Uitvoerend bestuurder	8 maanden	2025	10				■		
MOUCHERON David	Uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2025	12				■		
PEPELIER Luc	Uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2025	13				■		
VAN RIJSSEGHEM Christine	Uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2026	12				■		
BOSTOEN Alain	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2024	13	■	■				
CLINCK Erik	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2024	13	■	■				
DE BECKER Sonja	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2024	12	■	■				
DE CEUSTER Marc	Niet-uitvoerend bestuurder	8 maanden	2027	8	■	■			4(v)	
DONCK Frank	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2024	13	■	■				
HERMANN Peter	Onafhankelijk bestuurder	Volledig jaar	2025	12	■		■		7	11
LANGFORD Andrew	Onafhankelijk bestuurder	Volledig jaar	2026	13	■		■		8	11
OKKERSE Liesbet	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2024	13	■	■				
ROUSSIS Theodoros	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2024	13	■	■				
SELS Raf	Niet-uitvoerend bestuurder	8 maanden	2027	8	■	■				
VLERICK Philippe	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2024	13	■	■				

Katlijn Callewaert en Marc Wittemans waren bestuurder tot 26 april 2023. Zij namen deel aan 5 vergaderingen van de Raad.

Commissaris : PwC Bedrijfsrevisoren BV, vertegenwoordigd door Damien Walgrave en Kurt Cappoen.

Secretaris Raad van Bestuur: Wilfried Kupers.

Afkortingen: Raad van Bestuur: Raad; Directiecomité: DC; Auditcomité: AC; Risk & Compliance Comité: RCC. (v) Voorzitter van dit comité

Marc De Ceuster is aanwezig op elke vergadering van het AC vanaf zijn benoeming.

Wijzigingen in de Raad in 2023

- Marc De Ceuster en Raf Sels werden benoemd als bestuurder voor een mandaat van 4 jaar in vervanging van Katelijn Callewaert, respectievelijk Marc Wittemans.
- Koenraad Debackere en Franky Depickere werden herbenoemd als bestuurder voor een nieuw mandaat van 4 jaar.

Wijzigingen in de comités van de Raad in 2023

- Marc De Ceuster werd aangesteld als lid en Voorzitter van het Auditcomité (in vervanging van Marc Wittemans).

Voorgestelde wijzigingen in de Raad in 2024

- Op advies van het Benoemingscomité worden Alain Bostoën, Erik Clinck, Sonja De Becker, Frank Donck en Liesbet Okkerse voorgedragen voor een herbenoeming als bestuurder voor een nieuw mandaat dat afloopt na de algemene vergadering van 2027 en Theodoros Roussis voor een mandaat dat afloopt na de algemene vergadering van 2025.

Samenstelling van het DC (op 31.12.2023)

Het Directiecomité telt 7 leden: Johan Thijs (Groeps CEO/Voorzitter van het Directiecomité), David Moucheron (CEO Divisie België), Aleš Blažek (CEO Divisie Tsjechië), Erik Luts (Chief Innovation Officer), Peter Andronov (CEO Divisie Internationale Markten), Luc Popelier (Chief Financial Officer), Christine Van Rijsseghem (Chief Risk Officer).

Commissaris

De commissaris, PwC Bedrijfsrevisoren BV (PwC), wordt vertegenwoordigd door Damien Walgrave en Kurt Cappoen.

Overige informatie

- Ingevolge de verwerving op 23 december 2015, bezit KBC Verzekeringen 48.889 eigen aandelen.
- Belangenconflicten die onder de artikelen 7:115, 7:116 en 7:117 van het Belgisch Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen vallen:

In de loop van het boekjaar 2023 vereiste de beslissing van de Raad inzake de evaluatie van de leden van het DC de toepassing van artikel 7:115 van het WVV. Het voorstel werd besproken op de vergadering van de Raad van 8 februari 2023. Het verslag luidt als volgt (vertaling):

De Raad bespreekt op voorstel van het Remuneratiecomité de individuele prestatiescore van de leden van het directiecomité (behalve de CEO). De Raad gaat akkoord.

De CEO verlaat vervolgens de vergadering en de Raad bespreekt het voorstel van het Remuneratiecomité met betrekking tot de individuele prestatiescore van de CEO en gaat hiermee akkoord.

De voorzitter legt verder uit dat het Remuneratiecomité de (collectieve) KPI's van het Directiecomité voor 2022 heeft besproken en tot een globale score van 97,79% is gekomen (vergeleken met 96,4% in 2021). Aangezien voor de CRO de risk & control parameters dubbel tellen en de business parameters buiten beschouwing worden gelaten (vanwege regelgeving), is de eindscore voor de CRO 97,46%.

In de loop van het boekjaar 2023 vereiste de beslissing van de Raad tot het verlenen van kwijting aan de leden van het DC, in uitvoering van artikel 7:109, §3 van het WVV, de toepassing van artikel 7:115 van het WVV. Het voorstel werd besproken op de vergadering van de Raad van 16 maart 2023. Het verslag luidt als volgt (vertaling):

Er wordt toegelicht dat KBC Verzekeringen een duaal bestuursmodel heeft, doch hybride aangezien alle leden van het directiecomité ook lid zijn van de raad van bestuur. Artikel 7:109, §3 WVV bepaalt dat de Raad, na de vaststelling van de jaarrekening, moet beslissen over de aan de leden van het directiecomité te verlenen kwijting. De Raad moet de vermogensrechtelijke gevolgen van de voorgestelde beslissing omschrijven en het voorgenomen besluit verantwoorden.

De Raad erkent dat er een belangenconflict is van vermogensrechtelijke aard, maar dat er geen vermogensrechtelijke gevolgen zijn vermits de Raad niet de intentie heeft om een vordering tot schadevergoeding in te dienen tegen het Directiecomité en zijn leden.

De Raad beslist om kwijting te verlenen aan de leden van het Directiecomité.

Er kwamen geen belangenconflicten voor die een toepassing van artikel 7:116 of 7:117 WVV vereisten.

- Kwijting bestuurders en commissaris: aan de Algemene Vergadering wordt gevraagd aan de bestuurders en de commissaris kwijting te verlenen voor het in het boekjaar 2023 uitgeoefende mandaat.
- Op 31 december 2023 bestond het AC uit volgende leden:
 - Marc De Ceuster, niet-uitvoerend bestuurder, doctor in de toegepaste economische wetenschappen (UFSIA, Antwerpen) en licentiaat in de rechten (UIA, Antwerpen). Hij is hoogleraar Financiële economie aan de Universiteit Antwerpen. Hij is voorzitter van KBC Ancora NV en uitvoerend bestuurder van Cera Beheersmaatschappij NV en Almancora Beheersmaatschappij NV.
 - Andrew Langford, onafhankelijk bestuurder, graduate in Commerce en Fellow of the Institute of Chartered Accountants. Hij was Finance Director FBD Insurance van 2003 tot 2008. Hij was Group Chief Executive van FBD Holdings plc en van FBD Insurance plc tot 2015. Hij is sedert mei 2017 CFO en Executive Director van Version 1 Software UK Limited, een digitale transformatie partner voor grote binnenlandse en internationale ondernemingsklanten afkomstig uit alle industriële sectoren in het VK en Ierland.
 - Peter Hermann, onafhankelijk bestuurder, Master of Science in Actuarial Mathematics en MBA. Van 1997 tot 2011 werkte hij in diverse functies bij PFA Pension. Van 2011 tot 2013 was hij bestuurder en COO van Nordea Liv & Pension. Tussen 2014 en 2016 was hij verantwoordelijk voor de divisie Prevention, Health & Actuarial Department van PFA Pension. In 2016 werd hij CEO van Topdanmark Livsforsikring en sedert 2018 is hij groep CEO van Topdanmark A/S.

Zij beschikken op grond van hun opleiding en uiteenlopende bedrijfservaring over de nodige individuele en collectieve deskundigheid op het gebied van de activiteiten van KBC Verzekeringen en op het gebied van boekhouding en audit.

- Op 31 december 2023 bestond het RCC uit de volgende leden:
 - Franky Depickere, ondervoorzitter van de Raad, licentiaat in Commerciële en Financiële Wetenschappen, (Antwerpen UFSIA) en master in Financieel Management (VLEKHO Business School). Hij was intern auditor in CERA Bank en heeft functies en mandaten uitgeoefend in verschillende financiële instellingen. Hij is thans gedelegeerd bestuurder van Cera CV en KBC Ancora NV. Hij is voorzitter van het RCC.
 - Andrew Langford, onafhankelijk bestuurder.
 - Peter Hermann, onafhankelijk bestuurder.

Rekening houdend met de profielen en competenties van de leden kan worden besloten dat de leden individueel en het RCC in zijn geheel over de nodige vaardigheden en ervaring beschikken.

- In toepassing van de reglementering inzake de onverenigbaarheidsregeling voor de leiders van verzekeringsondernemingen geven we hierna, in overeenstemming met de circulaire NBB_2022_19 van de Nationale Bank van België over de uitoefening van externe functies door de leiders van gereguleerde ondernemingen, in bijlage, de externe functies weer die de effectieve leiders en de bestuurders van KBC Verzekeringen uitoefenen in andere vennootschappen.

Een overzicht van de externe mandaten van de niet-uitvoerende bestuurders KBC Verzekeringen NV per 31.12.2023 staat op de website www.kbc.com onder <https://www.kbc.com/nl/corporate-governance/management/externe-mandaten.html> .

Geconsolideerde jaarrekening

Gebruikte afkortingen

- AC (amortized cost): gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs
- BBA (building block approach): bouwsteenbenadering
- IFIE (insurance finance income and expense): verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten
- CSM (contractual service margin): contractuele servicemarge
- FVO (fair value option): bij eerste opname aangeduid als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening
- FVOCI (fair value through other comprehensive income): gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen via OCI
- FVPL (fair value through profit or loss): gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.
- HFT (held for trading): aangehouden voor handelsdoeleinden
- MFVPL (mandatorily at fair value through profit or loss): verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening
- OCI (other comprehensive income): andere gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten
- PAA (premium allocation approach): premiealloactiebenadering
- POCI (purchased or originated credit impaired assets): verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid
- VFA (variable fee approach): variablevergoedingsbenadering
- w&v: winst- en verliesrekening

Op 1 januari 2023 vervangt IFRS 17 de vroegere IFRS 4 (Verzekeringscontracten). Zie Toelichting 1.5.

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening

(in miljoenen euro)	Toelichting	2023	2022
Nettorente-inkomsten	3.1	392	442
<i>Rente-inkomsten</i>	3.1	544	468
<i>Rentelasten</i>	3.1	- 152	- 26
Verzekeringsinkomsten vóór afgestane herverzekering	3.6	2 690	2 431
<i>Niet-leven</i>	3.6	2 290	2 059
<i>Leven</i>	3.6	400	373
Dividendinkomsten	3.2	40	39
Nettore resultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde via winst- en verliesrekening	3.3	106	- 63
Nettoprovisie-inkomsten	3.4	90	80
<i>Provisie-inkomsten</i>	3.4	166	156
<i>Provisielasten</i>	3.4	- 76	- 76
Verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten (voor uitgegeven verzekeringscontracten)	3.6	- 313	- 96
Overige netto-inkomsten	3.5	78	56
TOTALE OPBRENGSTEN		3 082	2 890
Exploitatiekosten (exclusief rechtstreeks toerekenbaar aan verzekeringscontracten)	3.7	- 188	- 149
<i>Totaal exploitatiekosten zonder verzekeringsheffingen</i>	3.7	- 541	- 483
<i>Totaal verzekeringsheffingen</i>	3.7	- 30	- 26
<i>Min: Exploitatiekosten toegerekend aan lasten uit hoofde van verzekeringsdiensten</i>	3.7	382	361
Lasten uit hoofde van verzekeringsdiensten vóór afgestane herverzekering	3.6	-2 123	-1 909
<i>waarvan betaalde verzekeringsprovisies</i>	3.6	- 463	- 421
<i>Niet-leven</i>	3.6	-1 872	-1 735
<i>Waarvan lasten verbonden aan schadevorderingen Niet-leven</i>	3.6	-1 159	-1 079
<i>Leven</i>	3.6	- 251	- 174
Nettore resultaat uit afgestane herverzekering	3.6	- 90	- 20
Waardeverminderingen	3.9	- 2	3
<i>op financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs en tegen FVOCI</i>	3.9	- 2	1
<i>op goodwill</i>	3.9	0	0
<i>op overige</i>	3.9	- 1	2
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	3.10	0	0
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN		679	814
Belastingen	3.11	- 152	- 179
Nettore resultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten		0	0
RESULTAAT NA BELASTINGEN		527	635
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen		0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij		527	635

De verdeling van de rente-inkomsten en -lasten op financiële instrumenten berekend volgens de effectieve rentevoet en op andere financiële instrumenten (niet berekend volgens de effectieve rentevoet) vindt u in Toelichting 3.1.

Geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten (*comprehensive income*)

(in miljoenen euro)	2023	2022
RESULTAAT NA BELASTINGEN	527	635
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	527	635
OCI DIE NAAR DE WINST-EN-VERLIESREKENING KAN WORDEN OVERGEBOEKT	- 39	335
Nettowijziging van de herwaarderingsreserve FVOCI schuldinstrumenten	392	- 1 941
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	505	- 2 636
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	- 118	647
Overboeking van reserve naar nettoresultaat	5	48
<i>Bijzondere waardeverminderingen</i>	1	- 1
<i>Nettowinsten of -verliezen bij vervreemding</i>	5	63
<i>Uitgestelde belastingen</i>	0	- 13
Nettowijziging van de afdekkingsreserve (kasstroomafdekkingen)	2	- 1
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	2	- 2
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	- 1	0
Overboeking van reserve naar nettoresultaat	0	0
<i>Brutobedrag</i>	0	0
<i>Uitgestelde belastingen</i>	0	0
Nettowijziging van de omrekeningsverschillen	- 12	6
Brutobedrag	- 12	6
Uitgestelde belastingen	0	0
Afdekking van een netto-investering in buitenlandse entiteiten	0	0
Verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten voor uitgegeven (her)verzekeringscontracten	- 428	2 288
Aanpassingen van de huidige waarde vóór belastingen	- 561	3 039
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de huidige waarde	134	- 751
Overboeking van reserve naar nettoresultaat	0	0
<i>Brutobedrag</i>	0	0
<i>Uitgestelde belastingen</i>	0	0
Verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten voor afgestane (her)verzekeringscontracten	6	- 19
Brutobedrag	7	- 25
Uitgestelde belastingen	- 2	6
Nettowijziging m.b.t. geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	0
Brutobedrag	0	0
Uitgestelde belastingen	0	0
Overige mutaties	1	2
OCI DIE NIET NAAR DE WINST-EN-VERLIESREKENING ZAL WORDEN OVERGEBOEKT	154	- 243
Nettowijziging van de herwaarderingsreserve FVOCI aandelen	155	- 266
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	156	- 271
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	- 1	5
Nettowijziging van de toegezegdpensioenregelingen	- 1	22
Wijzigingen	0	30
Uitgestelde belastingen op wijzigingen	- 1	- 7
Nettowijziging van het eigen kredietrisico	0	0
Nettowijziging m.b.t. geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	0
Wijzigingen	0	0
Uitgestelde belastingen op wijzigingen	0	0
TOTAAL GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN	642	726
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	642	726

- Herwaarderingsreserves in 2023:
 - De nettowijziging in de herwaarderingsreserve FVOCI-schuldinstrumenten (+392 miljoen euro) wordt vooral verklaard door de lagere rentevoeten en het unwind effect van de negatieve uitstaande herwaarderingsreserve.

- De nettowijziging in de herwaarderingsreserve FVOCI-aandelen (+155 miljoen euro) wordt vooral verklaard door positieve reëlewaardeveranderingen gedreven door gestegen aandelenmarkten.
- De nettowijziging van de omrekeningsverschillen (-12 miljoen euro) is voornamelijk veroorzaakt door de depreciatie van de Tsjechische kroon tegenover de euro, deels gecompenseerd door de appreciatie van de Hongaarse forint tegenover de euro.
- De nettowijziging in de verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten voor uitgegeven en afgestane (her)verzekeringscontracten (-422 miljoen euro) wordt vooral verklaard door de gedaalde rentevoeten en het unwinding effect van de uitstaande positieve verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten via OCI.
- Herwaarderingsreserves in 2022:
 - De nettowijziging in de herwaarderingsreserve FVOCI-schuldinstrumenten (-1 941 miljoen euro) wordt vooral verklaard door hogere rentevoeten, grotendeels gerelateerd aan staatsobligaties van Europese landen.
 - De nettowijziging in toegezegdpensioenregelingen (+22 miljoen euro) wordt verklaard door de impact van de hogere discontovoet toegepast op de verplichtingen, deels tenietgedaan door het negatieve rendement van de fondsenbeleggingen en de hogere inflatie.
 - De nettowijziging in de herwaarderingsreserve FVOCI-aandelen (-266 miljoen euro) is vooral te wijten aan negatieve reëlewaardewijzigingen door gedaalde aandelenmarkten.
 - De nettowijziging in de verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten voor uitgegeven en afgestane (her)verzekeringscontracten (+2 288 miljoen euro) wordt vooral verklaard door de hogere rentevoeten.

Geconsolideerde balans

(in miljoenen euro)	Toelichting	31-12-2023	31-12-2022
ACTIVA			
Geldmiddelen, tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's bij kredietinstellingen	-	535	377
Financiële activa	4.0	33 825	32 146
<i>Geamortiseerde kostprijs</i>	4.0	6 174	6 215
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde via OCI</i>	4.0	13 238	13 064
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening</i>	4.0	14 374	12 799
<i>Waarvan aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.0	21	26
<i>Afdekkingsderivaten</i>	4.0	38	69
Afgestane herverzekeringsvorderingen	5.6	64	55
Winst/verlies op posities in portefeuilles afgedekt tegen renterisico	-	0	0
Belastingvorderingen	5.2	80	97
<i>Actuele belastingvorderingen</i>	5.2	42	50
<i>Uitgestelde belastingvorderingen</i>	5.2	38	47
Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten	5.11	0	0
Investeringen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures	5.3	0	0
Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen	5.4	308	302
Goodwill en andere immateriële vaste activa	5.5	230	210
Overige activa	5.1	297	259
TOTAAL ACTIVA		35 338	33 446
VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN			
Financiële verplichtingen	4.0	14 216	13 203
<i>Tegen geamortiseerde kostprijs</i>	4.0	775	1 197
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening</i>	4.0	13 434	11 999
<i>Waarvan aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.0	2	3
<i>Afdekkingsderivaten</i>	4.0	7	7
Verplichtingen uit verzekeringscontracten	5.6	16 786	16 184
<i>Niet-leven</i>	5.6	2 924	2 740
<i>Leven</i>	5.6	13 862	13 444
Winst/verlies op posities in portefeuilles afgedekt tegen renterisico	-	0	0
Belastingverplichtingen	5.2	304	269
<i>Actuele belastingverplichtingen</i>	5.2	4	16
<i>Uitgestelde belastingverplichtingen</i>	5.2	300	253
Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten	5.11	0	0
Voorzieningen voor risico's en kosten	5.7	3	2
Overige verplichtingen	5.8	728	619
TOTAAL VERPLICHTINGEN		32 037	30 277
Totaal eigen vermogen	5.10	3 302	3 169
Eigen vermogen van de aandeelhouders	5.10	3 302	3 169
Belangen van derden	-	0	0
TOTAAL VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN		35 338	33 446

Geconsolideerde vermogensmutaties

(in miljoenen euro)	Geplaatst en volgestort aandelenkapitaal	Uitgiftepremie	Eigen aandelen	Overgedragen resultaat	Totaal herwaarderingsreserves	Eigen vermogen van aandeelhouders	Minderheidsbelangen	Totaal eigen vermogen
2023								
Saldo aan het begin van de periode	65	1 086	- 203	801	1 420	3 169	0	3 169
Nettoresultaat over de periode	0	0	0	527	0	527	0	527
OCI erkend in eigen vermogen over de periode	0	0	0	1	114	114	0	114
Subtotaal	0	0	0	528	114	642	0	642
Dividenden	0	0	0	- 509	0	- 509	0	- 509
Overboeking van reserve naar ingehouden resultaat bij realisatie	0	0	0	24	- 24	0	0	0
Wijzigingen in minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal wijzigingen	0	0	0	43	90	133	0	133
Saldo aan het einde van het jaar	65	1 086	- 203	844	1 510	3 302	0	3 302
2022								
Saldo aan het begin van de periode	65	1 086	- 203	906	1 464	3 317	0	3 317
Nettoresultaat over de periode	0	0	0	635	0	635	0	635
OCI erkend in eigen vermogen over de periode	0	0	0	2	89	91	0	91
Subtotaal	0	0	0	637	89	726	0	726
Dividenden	0	0	0	- 875	0	- 875	0	- 875
Overboeking van reserve naar overgedragen resultaat bij realisatie	0	0	0	133	- 133	0	0	0
Wijzigingen in minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal wijzigingen	0	0	0	- 105	- 44	- 149	0	- 149
Saldo aan het einde van het jaar	65	1 086	- 203	801	1 420	3 169	0	3 169

Uitleg bij de wijzigingen in de herwaarderingsreserves: zie onder Geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten.

- De post Dividenden in 2022 (875 miljoen euro) bevat het slotdividend voor 2021 (524 miljoen euro) alsook de uitbetaling van een interim-dividend van 351 miljoen euro. De post Dividenden in 2023 (509 miljoen euro) bevat een brutoslotdividend over boekjaar 2022 van 308 miljoen euro, alsook de uitbetaling van een interim-dividend van 200 miljoen euro. We stellen aan de Algemene Vergadering van 24 april 2024 een brutoslotdividend voor over boekjaar 2023 van 233 miljoen euro, wat het totale brutodividend op 433 miljoen euro brengt.

Samenstelling van de 'Totaal herwaarderingsreserves' kolom in de vorige tabel (in miljoenen euro)	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021
Totaal	1 510	1 420	1 464
Herwaarderingsreserve FVOCI schuldinstrumenten	- 553	- 946	996
Herwaarderingsreserve FVOCI aandelen	208	76	475
Afdekkingsreserve kasstroomafdekkingen	0	- 2	0
Omrekeningsverschillen	11	24	18
Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit	1	1	1
Wijziging in toegezegdpensioenregelingen	45	46	24
Eigen kredietrisico via eigen vermogen	0	0	0
Verzekeringsfinancieringsbatens of -lasten na herverzekering	1 799	2 221	- 48

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(in miljoenen euro)	Toelichting ¹	2023	2022
BEDRIJFSACTIVITEITEN			
Resultaat vóór belastingen	Gec. w-&-v-rekening	679	814
Aanpassingen voor non-cash items in winst-en-verlies		- 27	- 888
<i>resultaat vóór belastingen m.b.t. beëindigde bedrijfsactiviteiten</i>	Gec. w-&-v-rekening	0	0
<i>bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen van materiële en immateriële activa, vastgoedbeleggingen en effecten</i>	3.9, 4.2, 5.4, 5.5	43	35
<i>winst of verlies uit de vervreemding van beleggingen</i>	—	- 12	- 74
<i>wijziging in waardeverminderingen voor verliezen op leningen en voorschotten</i>	3.9	1	0
<i>wijziging in verplichtingen uit verzekeringscontracten (vóór herverzekering)</i>	5.6	- 254	- 426
<i>wijzigingen in afgestane herverzekeringscontracten</i>	5.6	90	20
<i>wijzigingen in overige voorzieningen</i>	5.7	0	0
<i>overige niet-gerealiseerde winst of verlies</i>	—	106	- 443
<i>opbrengsten van geassocieerde ondernemingen en joint ventures</i>	3.11	0	0
Kasstroom uit bedrijfsresultaat vóór belastingen en vóór wijzigingen in bedrijfsactiva en -verplichtingen	—	652	- 74
Wijzigingen in bedrijfsactiva (exclusief geldmiddelen en kasequivalenten)		-1 314	2 363
<i>Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs, zonder schuld papier</i>	4.1	53	171
<i>Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI</i>	4.1	83	440
<i>Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening</i>	4.1	-1 577	1 850
<i>Waarvan financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.1	4	4
<i>Afdekkingsderivaten</i>	4.1	30	- 47
<i>Afgestane herverzekeringscontracten</i>	—	60	- 13
<i>Bedrijfsactiva m.b.t. groepen activa die worden afgestoten en overige activa</i>	—	38	- 37
Wijzigingen in bedrijfsverplichtingen (exclusief geldmiddelen en kasequivalenten)		1 736	-1 694
<i>Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs</i>	4.1	- 420	198
<i>Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening</i>	4.1	1 435	-1 637
<i>Waarvan financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.1	- 1	- 2
<i>Afdekkingsderivaten</i>	4.1	1	- 9
<i>Verplichtingen uit verzekeringscontracten</i>	5.6	609	- 298
<i>Bedrijfsverplichtingen m.b.t. groepen activa die worden afgestoten en overige verplichtingen</i>	—	111	52
Betaalde belastingen		- 82	- 112
Nettokasstroom uit of aangewend bij bedrijfsactiviteiten		992	482
INVESTERINGSACTIVITEITEN			
Aankoop van schuld papier gewaardeerd tegen AC	4.1	-1 485	- 796
Opbrengst van de terugbetaling van schuld papier gewaardeerd tegen AC	4.1	1 206	1 040
Overname van een dochteronderneming of een bedrijfsonderdeel zonder de overgenomen geldmiddelen (inclusief stijgingen in participatiepercentages)	6.6	0	- 52
Opbrengst van de afstoting van een dochteronderneming of bedrijfsonderdeel zonder de afgestoten geldmiddelen (incl. dalingen in participatiepercentages)	—	0	111
Aankoop van aandelen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures	—	0	0
Opbrengst verkoop van aandelen in geassoc. ondernemingen en joint ventures	—	0	0
Dividenden ontvangen van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	—	0	0
Aankoop van vastgoedbeleggingen	—	- 31	- 15
Opbrengst van de verkoop van vastgoedbeleggingen	—	11	2
Aankoop van immateriële vaste activa (exclusief goodwill)	—	- 26	- 19
Opbrengst van de verkoop van immateriële vaste activa (exclusief goodwill)	—	2	2
Aankoop van materiële vaste activa	—	- 15	- 6
Opbrengst van de verkoop van materiële vaste activa	—	5	4
Nettokasstroom uit of aangewend bij investeringsactiviteiten		- 333	271

(in miljoenen euro)

Toelichting¹

2023

2022

FINANCIERINGSACTIVITEITEN

Inkoop of verkoop van eigen aandelen	Gec. vermogensmut.	0	0
Uitgifte of terugbetaling van promessen en andere schuldbewijzen	4.1	0	0
Opbrengst van of terugbetaling van achtergestelde schulden	4.1	0	0
Opbrengst van de uitgifte van aandelenkapitaal	Gec. vermogensmut.	0	0
Uitgekeerde dividenden	Gec. vermogensmut.	- 509	- 875
Nettokasstromen uit of aangewend bij financieringsactiviteiten		- 509	- 875

MUTATIE VAN GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN

Nettotoename of -afname van geldmiddelen en kasequivalenten		149	- 122
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het begin van het boekjaar		387	510
Gevolgen van wisselkoerswijzigingen op geldmiddelen en kasequivalenten		- 1	- 1
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het einde van de periode		536	387

OVERIGE INFORMATIE

Betaalde rente ²	3.1	- 152	- 26
Ontvangen rente ²	3.1	544	468
Ontvangen dividenden (inclusief vermogensmutatiemethode)	3.2, 5.3	40	39

COMPONENTEN VAN GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN

Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's bij kredietinstellingen	Gec. balans	535	377
Termijnleningen aan banken in minder dan drie maanden, excl. reverse repo's	4.1	1	10
Reverse repo's met kredietinstellingen & beleggingsondernemingen in minder dan drie maanden	4.1	0	0
Deposito's van banken terugbetaalbaar op verzoek en onmiddellijk terugbetaalbaar	4.1	0	0
Geldmiddelen en kasequivalenten in groepen activa die worden afgestoten	—	0	0
Totaal	—	536	387
<i>Waarvan niet beschikbaar</i>	—	0	0

¹ De toelichtingen waarnaar wordt verwezen, bevatten niet altijd exact de bedragen zoals opgenomen in de kasstroomtabel. Op die bedragen worden immers onder meer correcties aangebracht in het kader van overnames/afstotingen van dochters zoals bepaald in IAS 7.

² De betaalde en ontvangen rente wordt in dit overzicht gelijkgesteld met de rentelasten en -inkomsten zoals vermeld in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening. Gezien de veelheid van onderliggende contracten aan de basis van de rentelasten en -inkomsten zou een exacte bepaling van de effectieve kasstromen een zeer grote administratieve inspanning vragen. Bovendien is het redelijk te veronderstellen dat voor een bank-verzekeraar de effectieve kasstromen niet in belangrijke mate afwijken van de geprorateerde rentelasten en -inkomsten, omdat de meeste renteproducten een periodieke rentebetaling inhouden binnen het jaar.

- KBC brengt verslag uit over kasstromen van bedrijfsactiviteiten volgens de indirecte methode.
- Nettokasstromen uit of aangewend bij bedrijfsactiviteiten omvatten in 2023 een positieve kasstroom uit de bedrijfswinst en een positieve nettowijziging van de bedrijfsactiva en -passiva. In 2022 bevatten deze nettokasstromen vooral een positieve nettowijziging van de bedrijfsactiva en -passiva.
- Nettokasstromen uit of aangewend bij investeringsactiviteiten omvatten in 2023 voornamelijk bijkomende investeringen in schuld papier tegen geamortiseerde kostprijs (-279 miljoen euro). In 2022 omvatten deze een afbouw van het schuld papier tegen geamortiseerde kostprijs (+244m miljoen euro) en tevens -52 miljoen euro gerelateerd aan de overname van Renaissance Magister Invest NV en +111 miljoen gerelateerd aan de verkoop van KBC Verzekeringen Vastgoed Nederland I BV.
- Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten omvatten zowel in 2023 als in 2022 de dividenduitkering (-509 miljoen euro, resp. -875 miljoen euro).

1.0 Toelichtingen in verband met de grondslagen voor financiële verslaggeving

Toelichting 1.1: Verklaring van overeenstemming

De Raad van Bestuur keurde de geconsolideerde jaarrekening van KBC Verzekeringen NV, inclusief alle toelichtingen, op 14 maart 2024 goed voor publicatie. De jaarrekening werd opgesteld volgens de International Financial Reporting Standards zoals goedgekeurd voor toepassing in de EU (endorsed IFRS) en bevat vergelijkende informatie over een jaar. Alle bedragen zijn uitgedrukt in miljoenen euro en afgerond op het miljoen (tenzij anders vermeld).

De volgende normen werden van kracht op 1 januari 2023:

- IFRS 17, met een significante invloed voor KBC. Zie Toelichting 1.5.
- Wijzigingen aan IAS 1 Presentatie van financiële staten: vereist dat ondernemingen informatie verstrekken over grondslagen voor financiële verslaggeving die materieel zijn, in plaats van een opsomming van hun belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving. De invloed daarvan was beperkt voor KBC.
- Wijziging aan IAS 12 Internationale belastinghervorming – Pijler 2-modelregels: stelt ondernemingen tijdelijk vrij van de erkennings- en toelichtingsvereisten voor uitgestelde belastingvorderingen/-verplichtingen gerelateerd aan de Pijler 2-inkomstenbelasting en introduceert daarnaast gerichte toelichtingsvereisten voor ondernemingen die door deze belastinghervorming worden beïnvloed. Zie Toelichting 3.11.

De volgende IFRS-normen werden gepubliceerd, maar zijn nog niet van kracht in 2023. KBC zal die normen toepassen zodra dat verplicht wordt.

- De IASB heeft enkele beperkte aanpassingen aan bestaande IFRS-normen en IFRIC's gepubliceerd. Ze zullen worden toegepast zodra dat verplicht is, maar we gaan er momenteel van uit dat hun impact verwaarloosbaar zal zijn.

Toelichting 1.2: Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving

Algemeen / Basisprincipe

De algemene boekhoudkundige principes van KBC Verzekeringen NV ('KBC') zijn gebaseerd op de International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals aangenomen door de Europese Unie, en op de IFRS-grondslagen. De jaarrekening van KBC is gebaseerd op de going concern-veronderstelling. KBC presenteert elke belangrijke categorie van soortgelijke posten afzonderlijk. Ongelijksoortige posten worden afzonderlijk gepresenteerd, tenzij ze niet van wezenlijk belang zijn, en posten worden alleen gesaldeerd als de IFRS in kwestie dat expliciet voorschrijft of toestaat.

Financiële activa

KBC past met ingang van 1 januari 2018 alle voorschriften van IFRS 9 toe, met uitzondering van afdekkingstransacties (hedge accounting), die nog altijd worden geboekt in overeenstemming met IAS 39.

Financiële activa – opname en niet langer opnemen in de balans

Opname: financiële activa en verplichtingen worden in de balans opgenomen als KBC een betrokken partij wordt bij de contractuele bepalingen van de instrumenten. Aan- en verkopen van financiële activa die volgens standaardmarktconventies worden afgewikkeld, worden in de balans opgenomen op de afwikkelingsdatum. Alle financiële activa, behalve de financiële activa die worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, worden bij hun eerste opname in de balans gewaardeerd tegen reële waarde vermeerderd met de transactiekosten die rechtstreeks zijn toe te rekenen aan hun verwerving.

Niet langer opnemen en herziening: KBC zal een financieel actief niet langer opnemen in de balans wanneer de contractueel vastgelegde kasstromen uit het actief aflopen of wanneer KBC zijn contractuele rechten op het ontvangen van de kasstromen uit het financiële actief overdraagt in een transactie waarbij nagenoeg alle risico's en voordelen van eigendom worden overgedragen. Als de voorwaarden wijzigen tijdens de looptijd van een financieel actief, beoordeelt KBC of de nieuwe voorwaarden aanzienlijk verschillen van de oorspronkelijke voorwaarden en of de wijziging inhoudt dat de oorspronkelijke rechten op de kasstromen uit het instrument zijn verlopen. Als wordt besloten dat de voorwaarden aanzienlijk verschillen, wordt de transactie verwerkt als het niet langer opnemen van een financieel actief, wat inhoudt dat het bestaande financiële actief uit de balans wordt verwijderd en

een nieuw financieel actief wordt opgenomen op basis van de gewijzigde voorwaarden. Als KBC daarentegen oordeelt dat de voorwaarden niet aanzienlijk verschillen, wordt de transactie geboekt als herziening van een financieel actief.

Afschrijvingen: KBC schrijft de brutoboekwaarde af van financiële activa (of het deel van de brutoboekwaarde) die het oninbaar acht. Dat betekent dat er geen redelijke verwachting is dat KBC enige rente of kapitaal tijdig zal terugkrijgen. De timing van afschrijvingen hangt af van verschillende factoren, waaronder de portefeuille, het bestaan en type van onderpand, het afwikkelingsproces in elke jurisdictie en de lokale wetgeving. Als een lening oninbaar is, wordt de brutoboekwaarde direct afgeschreven tegen de overeenkomstige bijzondere waardevermindering. Recuperaties van eerder afgeschreven bedragen worden opgenomen als terugnemingen van bijzondere waardeverminderingen in de winst-en-verliesrekening. KBC maakt een onderscheid tussen afschrijvingen met het oog op financiële rapportering (die nog steeds onderworpen zijn aan kredietuitvoering) en kwijtschelding van schulden. Dit laatste houdt in dat het wettelijke recht om de uitstaande schuld van de klant geheel of gedeeltelijk terug te vorderen, vervalt.

Classificatie van schuldinstrumenten en aandelen

Bij de eerste opname van een financieel actief beoordeelt KBC eerst de contractuele voorwaarden van het instrument om het te classificeren als een aandeel of een schuldinstrument. Onder aandeel wordt elk contract verstaan op grond waarvan een overblijvend belang in de nettoactiva van een andere entiteit wordt verkregen. Om na te gaan of aan die voorwaarde is voldaan, controleert KBC of het instrument niet gepaard gaat met een contractuele verplichting voor de emittent om geldmiddelen te leveren of financiële activa of financiële verplichtingen te ruilen met een andere entiteit onder voorwaarden die potentieel nadelig zijn voor de emittent. Instrumenten die niet voldoen aan de criteria om als aandeel te worden aangemerkt, classificeert KBC als schuldinstrument, tenzij het derivaten betreft.

Classificatie en waardering – schuldinstrumenten

Als KBC besluit dat een financieel actief een schuldinstrument is, kan het bij eerste opname in een van de volgende categorieën worden ondergebracht:

- gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies (FVPL);
 - verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies (MFVPL) – dit bevat ook instrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden (HFT);
 - bij eerste opname aangeduid als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (FVO);
- gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten (FVOCI);
- gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (AC).

Schuldinstrumenten moeten worden geclassificeerd in de categorie FVPL als (i) ze niet worden aangehouden binnen een bedrijfsmodel dat erop gericht is activa aan te houden om contractuele kasstromen te ontvangen of binnen een bedrijfsmodel waarvan het doel wordt bereikt door zowel contractuele kasstromen te ontvangen als financiële activa te verkopen, of (ii) ze worden aangehouden binnen een dergelijk bedrijfsmodel, maar de contractuele voorwaarden van het instrument op bepaalde data aanleiding geven tot kasstromen die niet uitsluitend bestaan uit aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom

Voorts kan KBC in sommige gevallen een financieel actief dat anderszins voldoet aan de voorwaarden om te worden gewaardeerd tegen AC of FVOCI, bij eerste opname onherroepelijk aanduiden als gewaardeerd tegen reële waarde (FVO), als die keuze een boekhoudkundige mismatch voorkomt of aanzienlijk beperkt.

Een schuldinstrument wordt alleen gewaardeerd tegen FVOCI als het niet is aangeduid voor waardering tegen FVO en aan beide onderstaande voorwaarden voldoet:

- Het actief wordt aangehouden binnen een bedrijfsmodel waarvan het doel wordt bereikt door zowel contractuele kasstromen te ontvangen als financiële activa te verkopen.
- Op bepaalde data geven de contractvoorwaarden van het financiële actief aanleiding tot kasstromen die uitsluitend bestaan uit aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom.

Een schuldinstrument wordt alleen gewaardeerd tegen AC als het aan beide onderstaande voorwaarden voldoet en niet is aangeduid voor waardering tegen FVO:

- Het actief wordt aangehouden binnen een bedrijfsmodel dat erop gericht is activa aan te houden om contractuele kasstromen te ontvangen.
- Op bepaalde data geven de contractvoorwaarden van het financiële actief aanleiding tot kasstromen die uitsluitend bestaan uit aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom.

Businessmodelbeoordeling

Het bedrijfsmodel wordt beoordeeld om te bepalen of schuldinstrumenten moeten worden gewaardeerd tegen AC of FVOCI. Bij die beoordeling licht KBC op portefeuilleniveau de doelstelling door van het bedrijfsmodel waarin een actief wordt aangehouden, omdat dit het best weerspiegelt hoe de bedrijfsactiviteiten worden beheerd en informatie aan het management wordt verstrekt. De in aanmerking genomen informatie behelst:

- het beleid en de doelstellingen die voor de portefeuille zijn vooropgesteld en hoe dat beleid in de praktijk wordt gebracht, en in het bijzonder of de strategie van het management erop is gericht contractuele rente-inkomsten te verwerven, een bepaald renteprofiel in stand te houden, de rentegevoeligheid van de financiële activa in overeenstemming te houden met die van de verplichtingen waarmee die activa zijn gefinancierd of kasstromen te realiseren door de activa te verkopen;
- hoe de prestatie van de portefeuille wordt beoordeeld en gerapporteerd aan het Directiecomité en de Raad van Bestuur van KBC;
- de risico's die de prestaties van het bedrijfsmodel (en van de binnen dat bedrijfsmodel aangehouden financiële activa) beïnvloeden en hoe die risico's worden beheerd;
- hoe bestuurders van het bedrijf worden vergoed – bijvoorbeeld of de vergoeding is gebaseerd op de reële waarde van de beheerde activa, dan wel op de ontvangen contractuele kasstromen; en
- de frequentie, het volume en het tijdstip van de verkopen in voorgaande perioden, de redenen voor die verkopen en de verwachtingen van KBC betreffende toekomstige verkoopactiviteiten. Informatie over de verkopen wordt evenwel niet afzonderlijk in aanmerking genomen, maar als onderdeel van een globale beoordeling van hoe het doel dat KBC met het beheer van de financiële activa beoogt, wordt bereikt en van hoe kasstromen worden gerealiseerd.

Financiële activa die worden aangehouden voor handelsdoeleinden of waarvan de prestaties worden beoordeeld op basis van de reële waarde, worden gewaardeerd tegen FVPL, omdat ze niet worden aangehouden om contractuele kasstromen te ontvangen, noch om zowel contractuele kasstromen te ontvangen als financiële activa te verkopen.

Beoordeling of contractuele kasstromen uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom betreffen (SPPI)

In het kader van deze beoordeling wordt 'hoofdsom' gedefinieerd als de reële waarde van het financiële actief bij eerste opname. 'Rente' wordt gedefinieerd als een vergoeding voor de tijdswaarde van geld, voor het tijdens een bepaalde periode aan de uitstaande hoofdsom verbonden kredietrisico en voor andere met kredietverlening samenhangende basisrisico's en -kosten (bv. het liquiditeitsrisico en administratieve kosten), en als winstmarge. Om te beoordelen of contractuele kasstromen uitsluitend bestaan uit aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom, houdt KBC rekening met de contractvoorwaarden van het instrument, wat een beoordeling inhoudt of het financiële actief een contractvoorwaarde bevat die het tijdstip of het bedrag van contractuele kasstromen kan wijzigen waardoor het instrument niet aan deze voorwaarde zou voldoen. Bij die beoordeling houdt KBC rekening met:

- onvoorziene gebeurtenissen die het tijdstip of het bedrag van de kasstromen kunnen wijzigen;
- hefboomwerking;
- voorwaarden voor vervroegde aflossing en verlenging;
- voorwaarden die de vordering van KBC op kasstromen uit nader omschreven activa beperken (bv. overeenkomsten aangaande activa zonder verhaalrechten); en
- kenmerken die de vergoeding voor de tijdswaarde van geld wijzigen (bv. periodieke herziening van de rente).

Herclassificaties

Financiële activa worden na hun eerste opname niet geherclassificeerd, behalve in een periode volgend op een besluit van KBC om zijn bedrijfsmodel voor het beheer van financiële activa te wijzigen, wat zich kan voordoen wanneer KBC een voor zijn bedrijfsactiviteiten belangrijke activiteit begint of stopt (bv. wanneer KBC een bedrijfsactiviteit verwerft, afstoot of beëindigt). De herclassificatie gaat in bij aanvang van de verslagperiode die onmiddellijk volgt op de wijziging.

Classificatie en waardering – aandelen

Financiële aandelen worden ondergebracht in een van de volgende categorieën:

- verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies (MFVPL): dit bevat alleen de eigenvermogensinstrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden (HFT);
- aandelen waarvoor gekozen is voor waardering tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten (FVOCI).

Er geldt een weerlegbaar vermoeden dat alle aandelen worden beschouwd als FVOCI als ze niet worden aangehouden voor handelsdoeleinden of een voorwaardelijke vergoeding in een bedrijvencombinatie waarop IFRS 3 van toepassing is. De keuze om eigenvermogensinstrumenten op te nemen in de categorie FVOCI is onherroepelijk bij eerste opname en kan gebeuren per instrument, wat door KBC wordt geïnterpreteerd als per aandeel. Als FVOCI geclassificeerde aandelen worden nadien gewaardeerd tegen reële waarde met opname van alle waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten en kunnen niet worden overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening, zelfs niet wanneer het instrument van de hand wordt gedaan. De enige uitzondering betreft dividendinkomsten, die worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening onder de post 'Dividendinkomsten'.

Classificatie en waardering – derivaten (handelsdoeleinden en afdekkingsdoeleinden)

KBC kan derivaten opnemen voor handelsdoeleinden of voor afdekkingsdoeleinden. Derivaten kunnen, afhankelijk van hun actuele marktwaarde, als activa of verplichtingen worden geboekt.

Derivaten voor handelsdoeleinden

Derivaten worden altijd gewaardeerd tegen reële waarde en KBC maakt het volgende onderscheid:

- Derivaten die worden aangehouden met het oog op afdekking, maar waarvoor geen hedge accounting wordt (kan worden) toegepast (economische afdekkingen): afdekkingsinstrumenten kunnen worden verworven om een externe blootstelling economisch af te dekken zonder toepassing van hedge accounting. De rentecomponent van die derivaten wordt opgenomen onder 'Nettorente-inkomsten', terwijl alle andere wijzigingen in de reële waarde worden opgenomen onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'.
- Derivaten die niet worden aangehouden met het oog op afdekking (handelsderivaten): KBC-entiteiten kunnen ook derivatencontracten aangaan die niet tot doel hebben een positie economisch af te dekken. Dat kan gebeuren in het kader van de nakende sluiting of verkoop van een externe positie of om op korte termijn winst te nemen. Alle wijzigingen in de reële waarde (inclusief interest) van dergelijke derivaten worden opgenomen onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'.

Afdekkingsderivaten

Afdekkingsderivaten zijn derivaten die uitdrukkelijk zijn aangewezen als onderdeel van een afdekkingsconstructie. Het proces voor de boeking van dergelijke derivaten wordt uitvoerig beschreven in 'Afdekkingstransacties'.

Financiële activa – Bijzondere waardeverminderingen

Definitie van default

KBC hanteert dezelfde definitie van het begrip financiële activa waarbij sprake is van default als voor interne risicobeheerdoeleinden, in overeenstemming met de leidraden en standaarden van toezichthouders van de financiële sector. Bij een financieel actief is er sprake van default wanneer aan minstens een van de volgende voorwaarden is voldaan:

- Er is een aanzienlijke verslechtering van de kredietwaardigheid.
- Het actief is aangemerkt als actief dat geen rente meer opbouwt.
- Het actief is een geherstructureerd actief en voldoet aan de criteria van default volgens het interne beleid inzake herstructurering (bijvoorbeeld wanneer aan een geherstructureerd actief dat nog niet de defaultstatus heeft, binnen een periode van twee jaar na het toekennen van een eerste herstructurering een extra herstructurering wordt toegekend, of wanneer een dergelijk actief binnen de twee jaar meer dan 30 dagen achterstallig wordt).
- KBC heeft de rechtbank verzocht de kredietnemer failliet te verklaren.
- De tegenpartij heeft het faillissement of een gelijkaardige bescherming tegen haar schuldeisers aangevraagd.
- De aan de klant verleende kredietopening is beëindigd.

KBC hanteert een 'backstop' voor kredietopeningen met een betalingsachterstand van 90 dagen of meer. Onder 'backstop' wordt in dit kader een laatste controle verstaan om te garanderen dat alle activa die moeten worden aangemerkt als 'activa waarbij sprake is van default', dat ook daadwerkelijk zijn.

Model van te verwachten kredietverliezen (ECL) – algemeen

Het ECL-model wordt gebruikt om bijzondere waardeverminderingen van financiële activa te meten.

Het toepassingsgebied van het ECL-model is gebaseerd op de classificatie van de financiële activa. Het model is van toepassing op de volgende financiële activa:

- financiële activa gewaardeerd tegen AC en tegen FVOCI;
- verplichtingen uit hoofde van leningen en financiëlegarantiecontracten;
- vorderingen voor financiële leasing;
- handels- en overige vorderingen.

Voor beleggingen in aandelen worden geen te verwachten verliezen berekend.

Op financiële activa waarop het ECL-model van toepassing is, wordt een bijzondere waardevermindering geboekt ten belope van de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen als het kredietrisico na de eerste opname significant toeneemt. In andere gevallen komt de voorziening voor verliezen overeen met de binnen twaalf maanden te verwachten kredietverliezen (zie hierna voor nadere toelichting van het begrip 'significante toename van het kredietrisico').

Om een onderscheid te maken tussen de verschillende categorieën met het oog op de kwantificering van de te verwachten kredietverliezen, gebruikt KBC de internationaal aanvaarde terminologie voor de indeling van financiële activa in 'stages' of categorieën: categorie 1, categorie 2 en categorie 3.

Tenzij het activa met verminderde kredietwaardigheid betreft, worden alle financiële activa bij eerste opname geclassificeerd in categorie 1 en geboekt met de binnen twaalf maanden te verwachten kredietverliezen. Zodra zich een significante toename van het kredietrisico voordoet na de eerste opname, wordt het actief ondergebracht in categorie 2 en geboekt met de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen. Zodra een actief aan de definitie van default voldoet, wordt het ondergebracht in categorie 3.

Voor handelsvorderingen staat IFRS 9 het gebruik van een praktisch hulpmiddel toe. De te verwachten kredietverliezen voor handelsvorderingen kunnen worden gewaardeerd als een bedrag dat overeenkomt met hun tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen. KBC past dit praktische hulpmiddel toe op handels- en overige vorderingen.

Bijzondere waardeverminderingwinsten en -verliezen op financiële activa worden opgenomen onder de noemer 'Bijzondere waardeverminderingen' in de winst-en-verliesrekening.

Financiële activa die worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden in de balans gepresenteerd tegen hun nettoboekwaarde, die overeenkomt met de brutoboekwaarde verminderd met de bijzondere waardeverminderingen. Schuldinstrumenten gewaardeerd tegen FVOCI worden in de balans gepresenteerd tegen hun boekwaarde, die overeenkomt met hun reële waarde op de verslagdatum. De aanpassing voor te verwachten verliezen wordt opgenomen als een herclassificatie-aanpassing tussen de winst-en-verliesrekening en de niet-gerealiseerde resultaten.

Significante toename van het kredietrisico sinds de eerste opname

In overeenstemming met het ECL-model worden financiële activa geboekt met de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen zodra hun kredietrisico na de eerste opname significant toeneemt. Bijgevolg bepaalt de beoordeling van wat 'een significante toename van het kredietrisico' is, hoe financiële activa in categorieën worden ingedeeld. De beoordeling van een significante toename van het kredietrisico is een relatieve beoordeling op basis van het kredietrisico dat bij de eerste opname werd toegewezen. Dit is een beoordeling op grond van meerdere factoren en bijgevolg heeft KBC een benadering met meerdere niveaus ontwikkeld.

Benadering met meerdere niveaus – obligatieportefeuille

Voor de obligatieportefeuille bestaat de benadering uit drie niveaus:

- Uitzondering voor laag kredietrisico: obligaties worden altijd geboekt met de binnen twaalf maanden te verwachten kredietverliezen als ze op de verslagdatum een laag kredietrisico hebben (d.w.z. categorie 1). KBC gebruikt deze uitzondering voor obligaties met een investment grade-rating.
- Interne rating [alleen van toepassing als niet aan het eerste niveau wordt voldaan]: dit is een relatieve beoordeling die de kans op default (PD) bij de eerste opname vergelijkt met die op de verslagdatum. KBC voert de beoordeling voor elke verslagperiode uit op het niveau van de faciliteit. De relatieve verandering van de PD die aanleiding geeft tot een wijziging van categorie, is een verhoging met twee PD-notches.
- Beoordeling door het bestuur: tot slot bestudeert en beoordeelt het bestuur de significante toename van het kredietrisico van financiële activa op individueel niveau (tegenpartij) en op portefeuilleniveau, wanneer wordt geconcludeerd dat er in de eerste twee niveaus van de benadering met meerdere niveaus onvoldoende rekening wordt gehouden met idiosyncratische gebeurtenissen. Voorbeelden van idiosyncratische gebeurtenissen zijn onverwachte ontwikkelingen in de macro-economische omgeving (onder andere door de coronacrisis), onzekerheden over geopolitieke gebeurtenissen en de secundaire impact van belangrijke defaults (bv. op leveranciers, klanten en medewerkers van een bedrijf dat in gebreke is gebleven).

Als geen van deze triggers leidt tot een overgang naar categorie 2, blijft de obligatie in categorie 1. Een financieel actief wordt geacht tot categorie 3 te behoren zodra het aan de definitie van default voldoet. De benadering met meerdere niveaus is symmetrisch, wat betekent dat kredieten die zijn overgeheveld naar categorie 2 of 3, kunnen terugkeren naar categorie 1 of 2 als op een volgende verslagdatum niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden die tot de overheveling hebben geleid.

Kredietportefeuille

Voor de kredietportefeuille gebruikt KBC een benadering met vijf niveaus. Deze benadering met meerdere niveaus is een getrappt systeem (als de beoordeling van het eerste niveau niet leidt tot overheveling naar categorie 2, wordt het tweede niveau beoordeeld, enz.). Als na beoordeling van alle niveaus overheveling naar categorie 2 niet nodig is gebleken, blijft het financiële actief in categorie 1.

- Interne rating: de interne rating wordt gebruikt als de voornaamste maatstaf om een toename van het kredietrisico te beoordelen. Dit is een relatieve beoordeling die de kans op default bij de eerste opname vergelijkt met die op de verslagdatum. KBC voert de beoordeling voor elke verslagperiode uit op het niveau van de faciliteit (d.w.z. contract). De relatieve verandering van de PD die aanleiding geeft tot een wijziging van categorie, is een verhoging met twee PD-notches.
- Kredietherstructurering: geherstructureerde financiële activa worden altijd beschouwd als categorie 2, tenzij ze reeds aan de definitie van default voldoen. In dat geval worden ze overgeheveld naar categorie 3.
- Aantal dagen betalingsachterstand: KBC gebruikt de 'backstop' zoals omschreven in de standaard. Een financieel actief met meer dan 30 dagen betalingsachterstand wordt overgeheveld naar categorie 2.
- Interne rating als 'backstop': KBC gebruikt een absolute waarde van de PD als 'backstop' voor financiële activa die moeten worden overgeheveld naar categorie 2. Die backstop komt overeen met de hoogste PD (namelijk PD 9 op basis van de interne rating van KBC) vooraleer een financieel actief als defaulted wordt beschouwd.
- Beoordeling door het bestuur: tot slot bestudeert en beoordeelt het bestuur de significante toename van het kredietrisico van financiële activa op individueel niveau (tegenpartij) en op portefeuilleniveau, wanneer wordt geconcludeerd dat er in de eerste vier niveaus van de benadering met meerdere niveaus onvoldoende rekening wordt gehouden met idiosyncratische gebeurtenissen (zie hierboven voor enkele voorbeelden).

Een financieel actief dat onder het ECL-model valt, wordt geacht tot categorie 3 te behoren zodra het aan de definitie van default voldoet. De benadering met meerdere niveaus is symmetrisch, wat betekent dat kredieten die zijn overgeheveld naar categorie 2 of 3, kunnen terugkeren naar categorie 1 of 2 als op de verslagdatum niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden die tot de overheveling hebben geleid.

Waardering van te verwachten kredietverliezen

De te verwachten kredietverliezen (ECL) worden berekend als het product van de kans op wanbetaling (PD), de geraamde blootstelling op het moment van wanbetaling (EAD) en het verlies bij wanbetaling (LGD).

De te verwachten kredietverliezen worden berekend als weergave van:

- een objectief en kansgewogen bedrag;
- de tijdswaarde van geld; en
- informatie over gebeurtenissen uit het verleden, de heersende omstandigheden en prognoses van economische omstandigheden.

De tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen komen overeen met de som van alle tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen, gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet.

De binnen twaalf maanden te verwachten kredietverliezen komen overeen met het deel van de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen dat voortvloeit uit een default binnen de periode van twaalf maanden na de verslagdatum.

KBC gebruikt specifieke IFRS 9-modellen voor PD, EAD en LGD om de ECL te berekenen. In de mate van het mogelijke en om de efficiëntie te bevorderen, gebruikt KBC modelvormingstechnieken die vergelijkbaar zijn met de technieken die werden ontwikkeld voor prudentiële doeleinden (de Baselmodellen). Meer informatie over de kredietrisicomodellen die KBC heeft ontwikkeld, vindt u in het deel 'Internal Modelling' van het Risk Report op www.kbc.com. KBC ziet er niettemin op toe dat de Baselmodellen worden aangepast om te voldoen aan IFRS 9:

- KBC maakt geen gebruik van de voorzichtigheidsmarges die de toezichthouder voor de Baselmodellen voorschrijft.
- KBC brengt aanpassingen aan om rekening te houden met de impact van macro-economische factoren op het resultaat om te garanderen dat de IFRS 9-modellen een raming op een bepaald tijdstip weerspiegelen (point-in-time) en geen raming over de hele cyclus (through-the-cycle), zoals vereist door de toezichthouder.
- KBC maakt in de modellen gebruik van macro-economische prognoses.

Voor de leningen die in default zijn, wordt de ECL eveneens berekend als het product van PD, EAD en LGD. Maar in dit specifieke geval wordt de PD bepaald op 100%, is de EAD bekend gezien de defaultstatus en houdt de LGD rekening met de netto actuele waarde van het (niet-)recupereerbare bedrag.

KBC gebruikt de IRB en gestandaardiseerde modellen om de Basel PD toe te wijzen, die vervolgens dient als input voor de IFRS 9 ECL-berekeningen en staging. Als er geen Basel PD-model is met een vergelijkbare scope als die van het IFRS 9-model, wordt voor alle faciliteiten in de portefeuille de op lange termijn waargenomen default rate als PD gebruikt. Voor portefeuilles met een lage default rate kan het voorkomen dat er zich in de beschouwde periode geen of slechts een klein aantal wanbetalingen heeft voorgedaan. In dat geval wordt de PD bepaald op basis van deskundige input en externe ratings.

KBC houdt bij de berekening van de ECL rekening met toekomstgerichte informatie via macro-economische variabelen en op basis van de beoordeling door het management van eventuele idiosyncratische gebeurtenissen. De hoofdeconoom van KBC ontwikkelt drie verschillende macro-economische scenario's (basis, optimistisch en pessimistisch) voor alle KBC-kerlanden en bepaalt voor elk scenario een overeenkomstige waarschijnlijkheid. Elk kwartaal herziet KBC de economische scenario's en de toegekende wegingen die worden gebruikt voor de berekening van de ECL, op basis van de input van de hoofdeconoom. De integratie van de macro-economische variabelen in deze scenario's in de PD-, EAD- en LGD-componenten van de ECL-berekening is gebaseerd op statistische correlatie in historische datasets.

De maximale periode voor waardering van de te verwachten kredietverliezen is de maximale contractuele periode (inclusief verlengingsopties), behalve voor specifieke financiële activa die bestaan uit een opgenomen en een opvraagbaar niet-opgenomen bedrag, waarbij de blootstelling aan het kredietrisico niet beperkt wordt tot de contractuele periode door de contractuele mogelijkheid van KBC om terugbetaling van het opgenomen bedrag te vragen en het niet-opgenomen bedrag te annuleren. Alleen voor dergelijke activa kan de waarderingsperiode langer zijn dan de contractuele periode.

Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (Purchased or Originated Credit impaired, POCI)

KBC definieert verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI) als financiële activa waarop bijzondere waardevermindering conform IFRS 9 van toepassing is en waarbij reeds bij de creatie sprake was van default (d.w.z. die op dat ogenblik aan de definitie van default beantwoordden). POCI-activa worden bij eerste opname gewaardeerd tegen een bedrag na aftrek van bijzondere waardeverminderingen en worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van een effectieve interestvoet die aangepast wordt voor de kredietwaardigheid. In latere verslagperiodes worden alle wijzigingen aan de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Gunstige wijzigingen worden opgenomen als een terugname van waardeverminderingen, zelfs als de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen op de verslagdatum lager zijn dan die op het moment van uitgifte.

Belangrijke beoordelingen en onzekerheden

De berekening van de te verwachten kredietverliezen (en de significante toename van het kredietrisico sinds de eerste opname) vereist een verregaande oordeelsvorming over verschillende aspecten, waaronder de financiële situatie en aflossingscapaciteit van de kredietnemer, de realiseerbare waarde van waarborgen, prognoses en macro-economische informatie. KBC past een neutrale, onbevooroordeelde benadering toe ten aanzien van onzekerheden en bij het nemen van beslissingen op basis van verregaande oordeelsvorming.

Geldmiddelen, tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's bij kredietinstellingen

'Geldmiddelen' omvat contanten en direct opvraagbare deposito's, zoals cheques, kasmiddelen en saldi bij centrale banken en andere banken.

Financiële verplichtingen

Financiële instrumenten of hun componenten worden bij eerste opname geïnclassificeerd als verplichting of als eigen vermogen op grond van de bepalingen van de contractuele overeenkomsten en de definities van financiële verplichtingen en eigenvermogensinstrumenten. Een financieel instrument wordt geïnclassificeerd als een verplichting als:

- KBC een contractuele verplichting heeft om aan de houder ervan geldmiddelen of een ander financieel actief te leveren of met de houder een ander financieel instrument te ruilen onder voorwaarden die potentieel nadelig zijn voor KBC; of
- KBC een contractuele verplichting heeft om het financiële instrument af te wikkelen in een variabel aantal van zijn eigen aandelen.

Een financieel instrument wordt geïnclassificeerd als een aandeel als aan geen van beide voorwaarden is voldaan. In dat geval wordt het administratief verwerkt zoals beschreven onder 'Eigen vermogen'.

Financiële verplichtingen – opname en niet langer opnemen in de balans

KBC neemt een financiële verplichting op wanneer het partij wordt bij de contractuele bepalingen van het betreffende instrument. Dat is gewoonlijk de datum waarop de vergoeding in de vorm van geldmiddelen of een ander financieel actief wordt ontvangen. Bij eerste opname wordt de financiële verplichting gewaardeerd tegen reële waarde verminderd met de transactiekosten die direct aan de uitgifte van het instrument kunnen worden toegerekend, behalve voor financiële verplichtingen die worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.

Financiële verplichtingen worden niet langer in de balans opgenomen wanneer ze tenietgaan, dat wil zeggen wanneer de in het contract vastgelegde verplichting nagekomen of ontbonden wordt, dan wel afloopt. KBC kan de financiële verplichting ook niet langer in de balans opnemen en een nieuwe financiële verplichting in de balans opnemen wanneer een ruil plaatsvindt tussen KBC en de kredietgevers van de financiële verplichting, waarbij sprake is van aanzienlijk afwijkende voorwaarden of als er aanzienlijke wijzigingen zijn aan de voorwaarden van een bestaande financiële verplichting. Om te bepalen of de voorwaarden verschillen, vergelijkt KBC de contante waarde van de kasstromen onder de nieuwe voorwaarden, met inbegrip van het saldo van betaalde en ontvangen provisies gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet, met de contante waarde van de resterende kasstromen van de oorspronkelijke financiële verplichting. Als het verschil 10% of meer bedraagt, neemt KBC de oorspronkelijke financiële verplichting niet langer op in de balans en neemt het een nieuwe financiële verplichting op. Wanneer een ruil van schuldinstrumenten of de wijziging van voorwaarden wordt geboekt als schulddelging, worden gemaakte kosten of provisies opgenomen als deel van de winst of het verlies op de gedelgde schuld.

Financiële verplichtingen – classificatie en waardering

KBC brengt opgenomen financiële verplichtingen onder in drie verschillende categorieën, zoals voorgeschreven door IFRS 9:

- Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden (HFT). Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden zijn financiële verplichtingen die hoofdzakelijk worden aangegaan om winst te behalen uit prijsschommelingen op korte termijn of uit de handelsmarge. Een verplichting wordt ook beschouwd als voor handelsdoeleinden aangehouden als ze deel uitmaakt van een portefeuille van afzonderlijk door de handelsdesk voor handelsdoeleinden aangehouden financiële instrumenten waarvoor een recent patroon bestaat van winstnemingen op korte termijn. Voor handelsdoeleinden aangehouden verplichtingen kunnen verplichtingen zijn in de vorm van derivaten, shortposities in schuldinstrumenten en aandelen, termijndeposito's en schuldcertificaten. Verplichtingen in de vorm van derivaten worden door KBC opgedeeld in derivaten voor handelsdoeleinden en derivaten voor afdekkingsdoeleinden, net als bij activa in de vorm van derivaten. Bij eerste opname worden voor handelsdoeleinden aangehouden verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde. Op het einde van de verslagperiode worden voor handelsdoeleinden aangehouden verplichtingen in de vorm van derivaten gewaardeerd tegen reële waarde. Aanpassingen van de reële waarde worden altijd opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

- Financiële verplichtingen bij eerste opname door de entiteit aangewezen als tegen reële waarde gewaardeerd met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (FVO). Krachtens IFRS 9 kan een financiële verplichting of groep van financiële verplichtingen bij eerste opname worden gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij veranderingen in de reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, met uitzondering van veranderingen in de reële waarde die betrekking hebben op veranderingen in het eigen kredietrisico, die afzonderlijk worden gepresenteerd in de niet-gerealiseerde resultaten. KBC gebruikt de waardering tegen reële waarde om de volgende redenen:
 - beheerd op basis van de reële waarde: KBC waardeert een financiële verplichting of een groep van financiële verplichtingen tegen reële waarde wanneer die wordt beheerd en de prestaties ervan worden beoordeeld op basis van de reële waarde. Ze wordt gebruikt voor de administratieve verwerking van (ontbundelde) depositocomponenten (d.w.z. financiële verplichtingen die geen discretionaire winstdeling bevatten);
 - boekhoudkundige mismatch: waardering tegen reële waarde mag worden gebruikt wanneer dat een opname- of waarderingsinconsistentie voorkomt of aanzienlijk beperkt die anders zou zijn ontstaan als de waardering van activa of verplichtingen of de opname van de winsten en verliezen hierop op basis van verschillende grondslagen had plaatsgevonden;
 - hybride instrumenten: een financieel instrument wordt als hybride beschouwd wanneer het een of meer besloten derivaten omvat die geen nauw verband vertonen met het basiscontract. Waardering tegen reële waarde kan worden gebruikt wanneer het niet mogelijk is om de in een contract besloten derivaten zonder nauw verband te scheiden van het basiscontract, in welk geval het volledige hybride instrument mag worden aangeduid als gewaardeerd tegen reële waarde. Dat betekent dat zowel de in het contract besloten derivaten als het basiscontract worden gewaardeerd tegen reële waarde. KBC gebruikt deze mogelijkheid wanneer gestructureerde producten besloten derivaten zonder nauw verband met het basiscontract omvatten. In dat geval worden zowel het basiscontract als de in het contract besloten derivaten gewaardeerd tegen reële waarde.
- Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (AC). KBC classificeert de meeste van zijn financiële verplichtingen in deze categorie, ook die financiële verplichtingen die worden gebruikt om handelsactiviteiten te financieren maar zelf niet voor handelsdoeleinden bestemd zijn (bv. uitgegeven obligaties). Deze financiële verplichtingen worden bij eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs, wat overeenkomt met de reële waarde van de ontvangen vergoeding, inclusief transactiekosten. Later worden ze gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, wat overeenkomt met het bedrag waartegen de financieringsverplichting bij eerste opname werd gewaardeerd, verminderd met de hoofdsomaflossingen en vermeerderd of verminderd met de cumulatieve amortisatie van het eventuele verschil tussen dat eerste bedrag en het aflossingsbedrag. Het verschil tussen het ter beschikking gestelde bedrag en de nominale waarde wordt pro rata temporis opgenomen als een rentelast. De reeds opgelopen maar nog niet betaalde rentelasten worden geboekt op de overlopende rekeningen.

Financiële verplichtingen – eigen kredietrisico

Voor financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde schrijft IFRS 9 voor dat de financiële verplichting bij eerste opname tegen reële waarde moet worden gewaardeerd. Latere veranderingen in de reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, met uitzondering van veranderingen in het eigen kredietrisico, die afzonderlijk worden gepresenteerd in de niet-gerealiseerde resultaten.

Dienovereenkomstig worden ontwikkelingen in de reële waarde van de verplichting op verschillende plaatsen gepresenteerd: veranderingen in het eigen kredietrisico worden gepresenteerd in de niet-gerealiseerde resultaten en alle andere veranderingen in reële waarde worden gepresenteerd in de winst-en-verliesrekening onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'. De in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedragen met betrekking tot het eigen kredietrisico worden niet overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening, zelfs niet als de verplichting niet langer in de balans wordt opgenomen en de bedragen worden gerealiseerd. Hoewel overboeking niet is toegelaten, hevelt KBC de in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedragen wel over naar het overgedragen resultaat in het eigen vermogen wanneer de verplichting niet langer in de balans wordt opgenomen. De enige situatie waarin opname van het eigen kredietrisico in de niet-gerealiseerde resultaten niet wordt toegepast, is wanneer dat een boekhoudkundige mismatch in de winst-en-verliesrekening zou veroorzaken. Dat kan zich voordoen wanneer er een nauw economisch verband bestaat tussen de tegen reële waarde gewaardeerde financiële verplichting (waarvoor het eigen kredietrisico is opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten) en het financiële actief, waarvan alle veranderingen in de reële waarde worden gewaardeerd en opgenomen tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Dat is het geval bij tak 23-beleggingsovereenkomsten, waar wijzigingen in de reële waarde van de verplichting volledig worden gesaldeerd met het actief.

Financiële verplichtingen – financiëlegarantiecontract

Een financiëlegarantiecontract is een contract op grond waarvan KBC verplicht is bepaalde betalingen te verrichten om de houders te compenseren voor verliezen die ze lijden omdat een bepaalde debiteur zijn betalingsverplichting uit hoofde van de oorspronkelijke of herziene voorwaarden van een schuldinstrument niet nakomt. Een financiëlegarantiecontract wordt bij eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde en later gewaardeerd tegen het hoogste van de volgende bedragen: (a) het bedrag dat is bepaald overeenkomstig de bepalingen van IFRS 9 inzake bijzondere waardeverminderingen (zie 'Financiële activa – Bijzondere waardeverminderingen') en (b) het oorspronkelijk opgenomen bedrag, verminderd met, in voorkomend geval, de cumulatieve amortisatie die in overeenstemming met het beginsel van IFRS 15 inzake de opname van opbrengsten is opgenomen.

Reverse repo's en repo's

Een reverse repo is een transactie waarbij KBC een financieel actief koopt en tegelijkertijd een overeenkomst aangaat om het actief (of een vergelijkbaar actief) tegen een vaste prijs op een datum in de toekomst te verkopen. Deze overeenkomst wordt geboekt als een lening of voorschot en het onderliggende actief wordt niet opgenomen in de jaarrekening.

In een repotransactie verkoopt KBC een effect en tegelijkertijd stemt het ermee in om het opnieuw te kopen (of een actief dat in essentie hetzelfde is) tegen een vaste prijs op een toekomstige datum. KBC blijft de effecten volledig in de balans opnemen, omdat het vrijwel alle risico's en voordelen van eigendom behoudt. De ontvangen geldelijke vergoeding wordt opgenomen als een financieel actief en de financiële verplichting wordt opgenomen als verplichting om de terugkoopprijs te betalen.

Compensatie (offsetting)

KBC saldeert en presenteert in zijn balans voor een financieel actief en een financiële verplichting uitsluitend een nettobedrag als (i) het op dat ogenblik een in rechte afdwingbaar recht heeft om de opgenomen bedragen te compenseren; en (ii) het van plan is om de verplichting op nettobasis af te wikkelen of om het actief te realiseren op hetzelfde moment dat de verplichting wordt afgewikkeld.

Reële waarde

KBC definieert 'reële waarde' als 'de prijs die zou worden ontvangen uit de verkoop van een actief of die zou worden betaald om een verplichting over te dragen in een regelmatige transactie tussen marktdeelnemers op de waardingsdatum'. De reële waarde is niet het bedrag dat een entiteit zou ontvangen of betalen op grond van een gedwongen transactie, een onvrijwillige liquidatie of een gedwongen verkoop. Een onevenwichtigheid tussen vraag en aanbod (bv. minder kopers dan verkopers, waardoor de prijzen dalen) is niet hetzelfde als een gedwongen transactie of een gedwongen verkoop.

Wijzigingen van de marktwaarde worden opgenomen voor alle posities die worden gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij wijzigingen in de reële waarde worden gerapporteerd in de winst-en-verliesrekening of in de niet-gerealiseerde resultaten. Ze houden verband met afwikkelingskosten, aanpassingen voor posities of markten met verminderde liquiditeit, wijzigingen van waarderingen op basis van een modellenbenadering, tegenpartijrisico (aanpassing van kredietwaardering) en financieringskosten:

- Aanpassingen van de kredietwaardering (CVA's) worden gebruikt bij het waarderen van derivaten om te garanderen dat hun marktwaarde wordt aangepast om het kredietrisico van de tegenpartij te weerspiegelen. Daarbij wordt zowel de huidige vervangingswaarde van het contract (mark-to-market) als de verwachte toekomstige marktwaarde van het contract in rekening genomen. Die waarderingen worden gewogen op basis van het kredietrisico van de tegenpartij, dat bepaald wordt door middel van een genoteerde Credit Default Swap (CDS)-spread, of, als die er niet is, afgeleid wordt uit obligaties waarvan de emittenten vergelijkbaar zijn met die van de tegenpartij van het financiële instrument (wat betreft rating, sector en geografische ligging). Een aanpassing van de schuldwaardering (DVA) vindt plaats voor contracten waarbij de tegenpartij is blootgesteld aan KBC. Die is gelijkaardig aan de CVA, waarbij de verwachte toekomstige negatieve marktwaarde van de contracten in rekening wordt gebracht.
- Een FVA (funding value adjustment) is een aanpassing van de marktwaarde van niet door zekerheden gedekte derivaten om bij de waardering ervan rekening te houden met de (toekomstige) financieringskosten of -opbrengsten die gepaard gaan met het aangaan en afdekken van dergelijke instrumenten.

Hedge accounting (afdekkingstransacties)

KBC kiest ervoor om gebruik te maken van de grondslagen van hedge accounting van IAS 39 (de EU-carve-out-versie). KBC wijst bepaalde voor risicobeheerdoeleinden aangehouden derivaten en bepaalde niet-afgeleide financiële instrumenten aan als afdekkingsinstrumenten die in aanmerking komen voor afdekkingsconstructies. Bij de eerste aanwijzing van de afdekking legt KBC formeel de relatie vast tussen de afdekkingsinstrumenten en de afgedekte posities, inclusief de risicobeheerdoelstelling en -strategie bij het aangaan van de afdekkingstransactie, evenals de methode die zal worden gebruikt om de effectiviteit van de afdekkingsrelatie te beoordelen. KBC beoordeelt zowel bij aanvang van de afdekkingsrelatie als daarna doorlopend of de door de afdekkingsinstrumenten gerealiseerde compensatie van de wijzigingen in de reële waarde of kasstromen van de overeenkomstige afgedekte posities tijdens de periode waarvoor de afdekking is aangewezen, naar verwachting zeer effectief zullen zijn, en of de werkelijke resultaten van elke afdekking binnen een vork van 80 tot 125% liggen. KBC beoordeelt voor een kasstroomafdekking van een verwachte transactie of het zeer waarschijnlijk is dat die zal plaatsvinden en een blootstelling aan kasstroomschommelingen inhoudt die uiteindelijk van invloed zou kunnen zijn op de winst-en-verliesrekening.

KBC gebruikt de volgende afdekkingstechnieken: kasstroomafdekking, micro-hedge op basis van reële waarde, reëlewaardeafdekking voor een portefeuille met renterisico en afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse activiteiten.

Kasstroomafdekkingen: als een derivaat is aangewezen als afdekkingsinstrument bij een afdekking van kasstroomschommelingen die toe te rekenen zijn aan een bepaald risico dat aan een opgenomen actief, verplichting of zeer waarschijnlijke, verwachte transactie verbonden is en dat invloed zou kunnen hebben op de winst-en-verliesrekening, wordt het effectieve deel van wijzigingen in de reële waarde van het derivaat opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten en gepresenteerd in de afdekkingsreserve (kasstroomafdekking) binnen het eigen vermogen. Elk niet-effectief deel van wijzigingen in de reële waarde van een derivaat wordt onmiddellijk opgenomen in de winst-en-verliesrekening onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'. Het in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedrag wordt overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening (als een herclassificatieaanpassing in de periode waarin de afgedekte kasstromen de winst-en-verliesrekening beïnvloeden) onder 'Nettorente-inkomsten'. Als het voor afdekkingsdoeleinden aangehouden derivaat afloopt of wordt verkocht, beëindigd of uitgeoefend, als de afdekking niet langer aan de criteria voor kasstroomafdekking voldoet of als de aanwijzing als afdekking wordt ingetrokken, worden de afdekkingstransacties prospectief beëindigd. Eventuele cumulatieve winsten of verliezen die op dat moment bestaan in de niet-gerealiseerde resultaten, blijven in de niet-gerealiseerde resultaten en worden opgenomen onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening' wanneer de verwachte transactie uiteindelijk wordt opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Wanneer verwacht wordt dat een verwachte transactie niet langer zal plaatsvinden, wordt de cumulatieve winst die of het cumulatieve verlies dat in de niet-gerealiseerde resultaten is opgenomen, onmiddellijk overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'.

Micro-hedging op basis van reële waarde: wanneer een derivaat is aangewezen als afdekkingsinstrument voor het afdekken van de verandering in de reële waarde van een opgenomen actief of verplichting of een portefeuille van opgenomen activa of verplichtingen of een vaststaande toezegging die van invloed kan zijn op de winst-en-verliesrekening, worden veranderingen in de reële waarde van het derivaat onmiddellijk opgenomen in de winst-en-verliesrekening, evenals de veranderingen in de reële waarde van de afgedekte positie die toerekenbaar zijn aan het afgedekte risico (in dezelfde post van de winst-en-verliesrekening als de afgedekte positie). Maar de geprorateerde rente van renteswaps wordt opgenomen in 'Nettorente-inkomsten'. Als het voor afdekkingsdoeleinden aangehouden derivaat afloopt of wordt verkocht, beëindigd of uitgeoefend, als de afdekking niet langer aan de criteria voor reëlewaardeafdekking voldoet of als de aanwijzing als afdekking wordt ingetrokken, worden de afdekkingstransacties prospectief beëindigd. Elke aanpassing van een afgedekte positie waarvoor de effectieve rentevoet wordt gebruikt, wordt tot op het ogenblik van beëindiging geamortiseerd naar de winst-en-verliesrekening als onderdeel van de herberekende effectieve rentevoet van de positie over haar resterende looptijd of rechtstreeks opgenomen wanneer de afgedekte positie niet langer wordt opgenomen.

Reëlewaardeafdekkingen voor een portefeuille met renterisico (macro-hedging): de uitzondering van de EU inzake macro-hedging betekent dat een groep van derivaten (of delen van derivaten) mag worden beschouwd als combinatie en gezamenlijk als afdekkingsinstrument mag worden aangewezen, en neemt een deel van de beperkingen op reëlewaardeafdekkingen met betrekking tot de afdekking van kerndeposito's en op onderafdekking gerichte strategieën weg. Krachtens de EU-uitzondering mogen afdekkingstransacties worden toegepast op kerndeposito's en zijn ze alleen ineffectief wanneer de herziene raming van het bedrag van de kasstromen in geplande tijdsintervallen daalt tot onder het aangewezen bedrag voor dat tijdsinterval. KBC dekt het renterisico van portefeuilles van financiële activa en portefeuilles van financiële verplichtingen af. Renteswaps worden gewaardeerd tegen reële waarde en wijzigingen in de reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. De geprorateerde rente van renteswaps wordt opgenomen in 'Nettorente-inkomsten'. Het afgedekte bedrag aan financiële activa en verplichtingen wordt eveneens gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij de wijzigingen van de reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Bij afgedekte posities gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs wordt de reële waarde van het afgedekte bedrag in de balans opgenomen als een aparte post bij de activa of de verplichtingen. Als een afdekking niet effectief is, wordt de cumulatieve wijziging in de reële waarde van het afgedekte bedrag dat als een aparte post op de balans werd opgenomen, geamortiseerd in de winst-en-verliesrekening over de resterende looptijd van de afgedekte activa of onmiddellijk uit de balans verwijderd als de ineffectiviteit voortvloeit uit het feit dat de overeenkomstige financiële activa en verplichtingen niet langer worden opgenomen.

Afdekking van netto-investeringen in buitenlandse activiteiten: wanneer een derivaat of een niet-afgeleid financieel instrument wordt aangewezen als afdekkingsinstrument voor afdekking van een netto-investering in een buitenlandse activiteit met een andere functionele munt dan die van de directe holdingmaatschappij van de buitenlandse activiteit, wordt het effectieve deel van wijzigingen in de reële waarde van het afdekkingsinstrument opgenomen in de afdekkingsreserve (investeringen in buitenlandse activiteiten) in de niet-gerealiseerde resultaten. Het niet-effectieve deel van de wijzigingen in de reële waarde van het derivaat wordt onmiddellijk opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Het in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedrag wordt overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening als een herclassificatieaanpassing bij vervreemding van de buitenlandse activiteit (inclusief een dividenduitkering of kapitaalverlaging).

Verzekeringscontracten

Algemeen

KBC past alle vereisten van IFRS 17 toe vanaf 1 januari 2023.

Toepassingsgebied

Om als verzekeringcontract te worden aangemerkt, moet het daaraan verbonden verzekeringsrisico aanzienlijk zijn, ook al is het uiterst onwaarschijnlijk dat de verzekerde gebeurtenis zich voordoet, bijvoorbeeld catastrofale gebeurtenissen zoals een aardbeving. Of het verzekeringsrisico aanzienlijk is, wordt beoordeeld bij de eerste opname van elk individueel contract op basis van de actuele waarde.

In het algemeen vallen de volgende soorten contracten binnen KBC binnen het toepassingsgebied van IFRS 17: schadeverzekeringcontracten, herverzekeringcontracten (aangenomen en afgestane), levensverzekeringcontracten, met name de tak 21-contracten, de tak 23-contracten, de hybride producten en beleggingscontracten met discretionaire winstdeling als ze zijn uitgegeven door een KBC-verzekeringentiteit.

In het algemeen vallen de volgende soorten contracten buiten het toepassingsgebied van IFRS 17: beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling (IFRS 9), de meeste tak 23-contracten van KBC Verzekeringen België (IFRS 9), omdat die verzekeringcontracten geen aanzienlijk verzekeringsrisico inhouden, kredietkaarten die bepaalde dekkingen bevatten uitgegeven door een entiteit van KBC Bank (IFRS 15), en pechverhelpingscontracten (IFRS 15).

Afzonderlijke niet-verzekeringgebonden componenten worden gescheiden van de verzekeringscomponenten in het contract en derhalve geboekt in overeenstemming met de toepasselijke IFRS.

Aggregatieniveau

IFRS 17-berekeningen worden uitgevoerd op een geaggregeerd niveau, in plaats van per contract, waarbij rekening wordt gehouden met de volgende vier dimensies:

- IFRS 17-portefeuille (samenvoeging van contracten met gelijksoortige risico's die samen worden beheerd);
- cohorten van een jaar (jaar waarin de polis wordt gesloten);
- winstgevendheid van de groep contracten (verlieslatend, winstgevend, onzeker; wordt beoordeeld bij aanvang);
- reeks contracten (samenvoeging van contracten met een homogene winstgevendheidsverwachting).

Aggregatie per IFRS 17-portefeuille

IFRS 17-portefeuilles zijn landspecifiek en worden bepaald door de lokale productmix (vergelijkbare risico's) en de manier waarop het lokale verzekeringsbedrijf wordt beheerd (gezamenlijk beheer). De portefeuilles zijn minimaal onderverdeeld als volgt:

- Leven
 - Tak 23
 - Tak 21
 - Hybride producten
- Schadeverzekeringen
 - Personenverzekering
 - Aansprakelijkheid - BA Motorrijtuigen
 - Aansprakelijkheid - andere dan BA Motorrijtuigen
 - Zaakschadeverzekering (inclusief andere) anders dan volledige omnium
 - Volledige omnium
 - Aangenomen herverzekering
- Afgestane herverzekering

Aggregatie per cohorten van een jaar

KBC hanteert cohorten van een jaar (een cohort is een tijdsblok van contracten die in hetzelfde jaar zijn uitgegeven), die overeenstemmen met het begin en het einde van het boekjaar van KBC. Op 23 november 2021 publiceerde de EU een verordening ter bekrachtiging van IFRS 17 Verzekeringcontracten, inclusief de wijzigingen in de oorspronkelijke IFRS 17 en een oplossing voor de vereisten van cohorten van een jaar voor bepaalde soorten verzekeringcontracten, voor gebruik in de Europese Unie. KBC zal de Europese facultatieve vrijstelling van de vereiste van cohorten van een jaar niet toepassen.

Aggregatie per groep contracten: verlieslatend, winstgevend of onzeker

BBA en VFA – Verwachte winstgevendheid bij eerste opname

Voor contracten die worden gewaardeerd volgens de bouwsteenbenadering (BBA, zie verder) en de variabelevergoedingsbenadering (VFA, zie verder), wordt de toewijzing aan de verlieslatende, winstgevende of onzekere groep contracten (GC) bepaald op basis van de aanwezigheid van een contractuele dienstenmarge (CSM is de niet-verdiende winst in de groep contracten bij aanvang) onder verschillende risicoaanpassingsniveaus (d.i. compensatie voor onzekerheid in bedrag en tijdstip van toekomstige kasstromen):

- als $CSM < 0$ wanneer de risicoaanpassing wordt berekend met een betrouwbaarheidsniveau van 75%: verlieslatende groep contracten;
- als $CSM > 0$ wanneer de risicoaanpassing wordt berekend met een betrouwbaarheidsniveau van 75% EN
 - als $CSM < 0$ wanneer de risicoaanpassing wordt berekend met een betrouwbaarheidsniveau van 90%: onzekere groep contracten;
 - als $CSM > 0$ wanneer de risicoaanpassing wordt berekend met een betrouwbaarheidsniveau van 90%: winstgevende groep contracten.

PAA – Verwachte winstgevendheid bij eerste opname

Voor de premietoerekeningsbenadering (Premium Allocation Approach, PAA) worden feiten en omstandigheden die erop wijzen dat de groep contracten verlieslatend kan zijn, beoordeeld aan de hand van de verwachte economische gecombineerde ratio volgens IFRS 17 van meer dan 100%. Deze ratio verschilt van de extern gepubliceerde gecombineerde ratio. De verwachte economische gecombineerde ratio volgens IFRS 17 wordt op jaarbasis berekend voor een reeks contracten. Bijgevolg wordt de nieuwe productie van een jaar volgens IFRS 17 toegewezen aan één specifieke groep contracten. In uitzonderlijke gevallen, wanneer kwaliteitsvolle informatie feiten en omstandigheden aan het licht brengt die wijzen op een negatieve trend in de verwachte economische ratio volgens IFRS 17, wordt in de loop van het boekjaar een herberekening uitgevoerd.

Aggregatie per reeks contracten

Een reeks contracten is een samenvoeging van contracten met een homogene winstgevendheidsverwachting. Een reeks contracten wordt zo gedefinieerd dat de conclusie over de verwachte winstgevendheid van de reeks contracten en de bijbehorende classificatie (winstgevend, onzeker of verlieslatend) gelijk is aan de conclusie die zou zijn getrokken als de beoordeling van de verwachte winstgevendheid was uitgevoerd op het niveau van het individuele contract.

Opname in en verwijdering uit de balans

KBC neemt een groep verzekeringscontracten (en aangenomen herverzekeringscontracten) die het uitgeeft, op vanaf het vroegste van de volgende tijdstippen:

- het begin van de dekkingsperiode van de groep contracten;
- de datum waarop de eerste betaling door een verzekeringnemer in de groep verschuldigd is;
- voor een groep verlieslatende contracten, wanneer de groep verlieslatend wordt.

Als er geen contractuele vervaldatum is, wordt de eerste betaling door de verzekeringnemer geacht verschuldigd te zijn wanneer ze wordt ontvangen.

Naarmate de cohort vordert, kunnen nieuwe contracten worden toegevoegd aan een groep contracten als zij voldoen aan de criteria voor eerste opname.

KBC neemt een groep afgestane herverzekeringscontracten die het aanhoudt, op vanaf het vroegste van de volgende tijdstippen:

- het begin van de dekkingsperiode van de groep aangehouden herverzekeringscontracten;
- de datum waarop de entiteit een verlieslatende groep van onderliggende verzekeringscontracten opneemt, als de entiteit het daarmee verband houdende afgestane herverzekeringscontract is aangegaan in de groep herverzekeringscontracten die op of vóór die datum worden aangehouden.

KBC stelt de opname van een groep aangehouden herverzekeringscontracten die proportionele dekking bieden, uit tot de datum waarop een onderliggend verzekeringscontract voor het eerst wordt opgenomen, als die datum later valt dan het begin van de dekkingsperiode van de groep aangehouden herverzekeringscontracten.

Een verzekeringsverplichting wordt niet langer in de balans opgenomen wanneer ze beëindigd is, d.w.z. wanneer de in het contract vastgelegde verplichting vervuld of geannuleerd is, dan wel afloopt.

Waardering

IFRS 17 past uniforme waarderingsgrondslagen toe voor verzekeringsverplichtingen, waarbij rekening wordt gehouden met de kenmerken van het verzekeringscontract.

- Het algemene model, de bouwsteenbenadering (Building Block Approach, BBA), wordt toegepast voor de meeste levensverzekeringsproducten.
- De optionele premietoerekeningsbenadering (Premium Allocation Approach, PAA) is een vereenvoudigd waarderingsmodel dat kan worden gebruikt wanneer aan de PAA-criteria is voldaan en wordt toegepast voor de meeste schadeverzekeringsproducten en herverzekeringscontracten.
- De variabelevergoedingsbenadering (Variable Fee Approach, VFA) is een aangepaste BBA voor levensverzekeringscontracten, waarbij de aan de verzekeringnemer te betalen kasstromen in aanzienlijke mate afhangen van het rendement van de belegde activa. Dit is een verplicht waarderingsmodel wanneer aan de VFA-criteria wordt voldaan en het wordt toegepast voor tak 23-producten en sommige hybride producten van Centraal-Europese entiteiten.

Voor elke IFRS 17-portefeuille kan slechts één waarderingsmodel worden toegepast.

De verzekeringsverplichtingen vertegenwoordigen alle rechten en plichten die voortvloeien uit uitgegeven verzekeringscontracten en bestaan uit twee componenten, namelijk een verplichting uit hoofde van resterende dekking (Liability for Remaining Coverage, LRC) en een verplichting uit hoofde van ontstane claims (Liability for Incurred Claims, LIC).

Waardering van levensverzekeringsverplichtingen

De levensverzekeringsverplichtingen worden meestal gewaardeerd volgens het BBA- of het VFA-model:

- Waardering volgens de BBA wordt toegepast om de verplichtingen te berekenen voor tak 21-levensverzekeringscontracten en voor sommige hybride producten.
- Waardering volgens de VFA wordt in Centraal-Europese entiteiten toegepast om de verplichtingen te berekenen van tak 23-contracten en sommige hybride producten waarbij de aan de verzekeringnemer te betalen kasstromen sterk afhankelijk zijn van het rendement van de belegde activa.

Waardering volgens de bouwsteenbenadering (BBA)

De verzekeringsverplichting bestaat uit de volgende vier bouwstenen:

- actuair geschatte waarde van verwachte toekomstige kasstromen;
- discontering om de schatting om te zetten in een actuele waarde;
- risicoaanpassing ter compensatie van de onzekerheid over het bedrag en het tijdstip van de verwachte toekomstige kasstromen;
- contractuele dienstenmarge (CSM), zijnde de niet-verdiende winst die over de termijn van het contract van de balans in de winst-en-verliesrekening vrijvalt op basis van de geleverde diensten; er is dus geen winst op de eerste dag.

Schatting van verwachte toekomstige kasstromen

Als basisprincipe worden de kasstromen volgens Solvency II gebruikt om de consistentie met IFRS 17 te waarborgen. De schatting van toekomstige kasstromen volgens IFRS 17 wijkt af van Solvency II op de volgende punten:

- Ingevolge Solvency II zijn alle kosten opgenomen in de beste schatting. Ingevolge IFRS 17 worden uitgaven opgedeeld in rechtstreeks toerekenbare kosten en niet-rechtstreeks toerekenbare kosten. Rechtstreeks toerekenbare kosten zijn kosten die rechtstreeks verband houden met verzekeringscontracten. Alleen deze rechtstreeks toerekenbare kosten worden opgenomen in de schatting van de verwachte toekomstige kasstromen.
- Contracten waarbij de verzekeraar risico loopt, stilzwijgende verlengingen en contracten met een dekkingsperiode die in de toekomst begint, vallen binnen de Solvency II-contractgrens. Ingevolge IFRS 17 vallen kasstromen binnen de contractgrens als ze voortvloeien uit rechten en plichten die tijdens de verslagperiode bestaan,
 - waarbij de entiteit de verzekeringnemer kan dwingen de premies te betalen; of
 - waarbij de entiteit een wezenlijke verplichting heeft om diensten te verlenen.

Contracten waarbij de verzekeraar dekking verleent, d.w.z. waarbij de verzekeraar risico loopt, vallen binnen de IFRS 17-contractgrenzen. Stilzwijgende verlengingen van schadeverzekeringscontracten en contracten met een dekkingsperiode die in de toekomst begint, vallen buiten de IFRS 17-contractgrenzen.

Aggregatieniveau van verwachte kasstromen: de aggregatieniveaus van Solvency II zijn bedrijfstakken (Lines of Business, LoB's) en risicocategorieën. De IFRS 17-rekeneenheid is gebaseerd op portefeuilles, cohorten en verwachte winstgevendheid.

Discontering - tijdswaarde van geld

Per valuta wordt een disconteringsvoet vastgesteld die overeenstemt met de valuta van de kasstromen. Het uitgangspunt voor de opstelling van de curves zijn waarneembare marktprijzen van een reeks activa met verschillende looptijden.

De inflatie-aanname voor de nominale kasstromen en de disconteringsvoeten zijn consistent. Bij de projectie van de kasstromen wordt rekening gehouden met de inflatie. Hoewel wordt verwezen naar 'kasstromen', staat de standaard toe dezelfde disconteringscurve toe te passen voor alle kasstromen in hetzelfde contract. Die vereenvoudiging wordt bij KBC toegepast.

Voor kasstromen die variëren naargelang van de onderliggende posten, wordt de disconteringsvoet bepaald via een top-downbenadering. Kasstromen die variëren naargelang van de onderliggende posten, zijn typisch kasstromen zoals rentegaranties op toekomstige premies die niet vastliggen bij aanvang van het contract, toekomstige winstdeling, toekomstig verval, enz. Voor een top-downbenadering wordt gebruik gemaakt van een risicovrije rente, gecorrigeerd met een spread op basis van een referentieportefeuille van activa. Een dergelijke portefeuille is gebaseerd op de huidige activamix die een entiteit aanhoudt. Bovendien moet de disconteringscurve alleen de kenmerken van de verzekeringsverplichtingen weergeven. De risicocurve wordt aangepast om het gedeelte dat geen verband houdt met de verzekeringsverplichtingen, buiten beschouwing te laten.

Per valuta wordt een Last Liquid Point (LLP) vastgesteld op KBC-niveau, dat voor alle entiteiten consistent is. De LLP's per valuta worden bepaald door de laatst beschikbare looptijd van de risicovrije rentevoet in de desbetreffende valuta te nemen.

Voor langlopende levensverzekeringscontracten worden de kasstromen gemodelleerd over een looptijd van 110 jaar. De Ultimate Forward Rate (UFR) is het percentage van de 110-jarige looptijd waarnaar de disconteringscurve moet convergeren. Deze UFR wordt gedefinieerd als de som van een verwachte reële rentevoet en een verwacht inflatiepercentage.

Voor kasstromen die niet afhankelijk zijn van onderliggende posten, kiest KBC ervoor om de bottom-upbenadering toe te passen. De bottom-upbenadering wordt bepaald door een illiquiditeitspremie toe te voegen aan een risicovrije rentevoet, zodat de disconteringscurve de illiquiditeitskenmerken van de verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten weerspiegelt. Deze

benadering wordt gebruikt voor verplichtingen uit hoofde van ontstane claims in Niet-leven. De illiquiditeitspremie is de premie die door de verzekeringnemer wordt gevorderd, omdat de verplichtingen van het verzekeringscontract niet gemakkelijk tegen reële marktwaarde in contanten kunnen worden omgezet.

Risicoaanpassing van levensverzekeringsverplichtingen

De risicoaanpassing voor niet-financiële risico's is de compensatie die de entiteit vraagt voor het dragen van de onzekerheid over het bedrag en het tijdstip van kasstromen die voortvloeit uit niet-financiële risico's. Het is een buffer boven op de beste schatting van toekomstige kasstromen, die een waarschijnlijkheid van 50% inhoudt dat toekomstige verplichtingen kunnen worden nagekomen en dus ook een waarschijnlijkheid van 50% dat toekomstige verplichtingen voor uitstaande contracten niet kunnen worden nagekomen.

Levensverzekeringsverplichtingen worden gekenmerkt door (langetermijn-)kasstromen gebaseerd op biometrische parameters. De risicoaanpassing wordt gedefinieerd als het verschil tussen de Value at Risk (VaR) en de beste schatting van toekomstige kasstromen als onderdeel van de vervullingskasstromen. De VaR wordt berekend met een betrouwbaarheidsniveau van 75%. Niet-financiële risico's die in het VaR-model zijn opgenomen, zijn het sterfterisico, het langlevensrisico, het ziekte-/invaliditeitsrisico, het vervalrisico, het kostenrisico en het herzieningsrisico. De correlaties tussen de verschillende risicotypes zijn afgestemd op de correlatiematrix van Solvency II.

Contractuele dienstenmarge

De contractuele dienstenmarge (CSM) vertegenwoordigt de niet-verdiende winst die de verzekeraar in de winst-en-verliesrekening opneemt naarmate hij diensten uit hoofde van verzekeringscontracten verleent. De CSM wordt in de balans opgenomen als deel van de verzekeringsverplichting bij de eerste opname, om een winst op de eerste dag te vermijden. De CSM op de balans valt geleidelijk vrij, op basis van de in de periode verleende diensten, en moet aan het einde van de dekkingperiode voor een groep contracten nul zijn.

Het vrijvalpatroon van de CSM is gebaseerd op dekkingseenheden in de groep contracten (GC). Het aantal dekkingseenheden is de omvang van de diensten die de verzekeraar verleent uit hoofde van de contracten in de GC, en wordt bepaald door voor elk contract de omvang van de uitkeringen waarin het contract voorziet en de verwachte periode van de dekking in aanmerking te nemen. Het CSM-bedrag dat in de winst-en-verliesrekening wordt opgenomen, is het bedrag van de dekkingseenheden die aan de lopende periode zijn toegewezen voor de verzekeringsdekking die in de lopende periode wordt verstrekt. Het aantal dekkingseenheden wordt aan het einde van elke verslagperiode opnieuw beoordeeld om rekening te houden met de meest actuele veronderstellingen van het contract.

KBC heeft ervoor gekozen om de tijdswaarde van geld op dekkingseenheden weer te geven. Door discontering van de dekkingseenheden wordt een stabielere toerekening van de CSM aan de winst-en-verliesrekening bereikt. Voor contracten die meerdere diensten aanbieden, d.w.z. verzekeringsdekking, beleggingsrendementsdiensten en beleggingsbeheerdiensten, werkt KBC met zogenaamde 'multivariabele dekkingseenheden', waarbij rekening wordt gehouden met het volgende:

- Dekkingseenheden worden bepaald op basis van de afzonderlijke individuele uitkeringscomponenten.
- Aan elke component wordt een weging toegekend die een passend niveau van dienstverlening weergeeft.

Dergelijke wegingen weerspiegelen op passende wijze de vrijval van CSM op basis van de hoeveelheid voordelen die worden geboden voor elke dienst. Analoot aan de dekkingseenheden worden ook deze wegingen aan het einde van elke verslagperiode opnieuw beoordeeld.

Dekkingseenheden kunnen niet negatief zijn. Ze hebben een positief teken en hun bodemgrens ligt op nul. Als het aantal dekkingseenheden in een bepaalde periode nul is, wordt geen CSM toegerekend aan de winst-en-verliesrekening, aangezien in die periode geen diensten zijn verleend. Dit is in sommige gevallen mogelijk, bijvoorbeeld wanneer er wachtperiodes in contracten zijn opgenomen. In dergelijke gevallen is het contract door de verzekeringnemer ondertekend, maar is er een verplichte wachttijd voordat de klant de verzekeringsdekking geniet.

Waardering volgens de variabelevergoedingsbenadering (VFA)

Volgens de VFA weerspiegelt de CSM voornamelijk de vergoeding die KBC verwacht te verdienen op de marktwaarde van het beheerde vermogen (AUM), ook wel onderliggende posten genoemd. De CSM wordt bepaald als het saldo van de reële waarde van de onderliggende posten en de totale verplichting van de entiteit ten aanzien van de verzekeringnemer. De verandering in de variabele vergoeding die van invloed is op de CSM, wordt bepaald als het saldo van:

- de verandering in de reële waarde van de onderliggende posten; en
- de verandering in de totale verplichting van de entiteit aan de verzekeringnemer.

Om het eenvoudig te houden, past KBC een gecombineerd bedrag toe en niet de verschillende aanpassingen die CSM vrijmaken, afzonderlijk.

Bij de VFA ligt het verschil in waardering met de BBA in de waardering na eerste opname van contracten met directe winstdeling. Alle veranderingen in vervullingskasstromen worden geabsorbeerd door de CSM, tot de CSM negatief wordt en een verlies wordt opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

In België kan de verzekeringsmaatschappij naar eigen goeddunken beslissen over het bedrag van de winstdeling dat aan de verzekeringnemers wordt toegekend. De verzekeringnemer heeft geen 'afdwingbaar recht' om deel te nemen in de winst van de verzekeringsmaatschappij en derhalve is niet voldaan aan de VFA-criteria en wordt BBA toegepast.

Waardering van schadeverzekeringsverplichtingen

Waardering volgens de PAA wordt toegepast voor de verplichtingen van de meeste schadeverzekeringsproducten. De PAA-verplichting uit hoofde van resterende dekking (LRC) weerspiegelt de ontvangen premies en de met de acquisitie van verzekeringen verband houdende kasstromen, aangepast voor bedragen die pro rata temporis in de resultatenrekening zijn opgenomen. Wanneer zich een verzekerde schade voordoet, wordt een verplichting uit hoofde van ontstane claims (LIC) opgenomen, vergelijkbaar met de LIC bij BBA (zie verder). Bij verlieslatende contracten wordt een bijkomende verplichting ter dekking van verwachte toekomstige verliezen toegevoegd aan de LRC op de balans en wordt een verlies rechtstreeks in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Waardering volgens de premietoerekeningsbenadering

De PAA-LRC geeft alleen de ontvangen premies en de met de acquisitie van verzekeringen verband houdende kasstromen weer. Om de verzekeringsverplichting op kasbasis correct weer te geven, wordt een aanpassing uitgevoerd door de verzekeringsschulden en -vorderingen te verrekenen met de LRC-waarde.

In het kader van de PAA zal KBC geen gebruik maken van de mogelijkheid om acquisitiekosten te boeken wanneer die gemaakt zijn. Aan het einde van elke verslagperiode worden de met de acquisitie van verzekeringen verband houdende kasstromen geamortiseerd (d.w.z. geboekt als kosten van verzekeringsdiensten) en wordt een deel van de premieontvangsten verworven (d.w.z. geboekt als verzekeringsinkomsten). Beide componenten van de LRC worden toegewezen aan de winst-en-verliesrekening op basis van het verstrijken van de tijd of het verwachte tijdstip van ontstane claims en uitkeringen, als dat patroon het verval van risico beter weergeeft.

Waardering van de verplichting uit hoofde van ontstane claims (LIC) voor uitstaande vorderingen

De verplichting uit hoofde van ontstane claims wordt afzonderlijk berekend. In de balans wordt een voorziening opgenomen voor een verdisconteerde beste schatting van de toekomstige kasuitstromen met een risicoaanpassing als veiligheidsmarge. Er is geen CSM opgenomen in de LIC, aangezien de verplichting uit hoofde van ontstane claims geen rekening houdt met toekomstige dekking, d.w.z. dat de LIC bestaat uit vervullingskasstromen die verband houden met in het verleden verleende diensten.

Er wordt een voorziening voor de interne schadeafwikkelingskosten opgenomen, die wordt berekend als een percentage op basis van opgedane ervaring. De risicoaanpassing voor schadeverzekeringsverplichtingen wordt alleen berekend voor ontstane schade. Bijgevolg wordt alleen reserverisico in aanmerking genomen. Vergelijkbaar met de levensverzekeringsverplichtingen wordt een 'Value at Risk'-methode (VaR) gebruikt, maar hier wordt ze berekend met een betrouwbaarheidsniveau van 90%.

Waardering na eerste opname

BBA/VFA – verplichting uit hoofde van resterende dekking

Aan het einde van elke verslagperiode, na de eerste opname, werkt KBC zijn schattingen en veronderstellingen bij om de meest actuele situatie weer te geven. Als gevolg van die updates zal de boekwaarde van vervullingskasstromen verschillen van de ene periode tot de andere.

De waardering na eerste opname volgens de BBA/VFA voor de LRC gebeurt op basis van:

- ervaringsaanpassingen – hetzij geabsorbeerd door de CSM (d.w.z. in verband met toekomstige diensten), hetzij opgenomen in het verzekeringsresultaat (d.w.z. in verband met lopende of in het verleden verleende diensten) – en roll-forward van de portefeuille;
- updates van niet-economische parameters voor de vervullingskasstromen;
- updates van economische parameters voor de vervullingskasstromen;
- CSM-vrijval.

PAA – verplichting uit hoofde van resterende dekking

Volgens de PAA wordt de LRC pro rata temporis afgewikkeld om de zogenaamde 'verdiende premies' te verkrijgen, d.w.z. de premiereserve en de reserve voor uitgestelde overlopende aanbrengprovisies. Aan het einde van elke verslagperiode worden de met de acquisitie van verzekeringen verband houdende kasstromen geamortiseerd (d.w.z. geboekt als kosten van verzekeringsdiensten) en wordt een deel van de premieontvangsten verworven (d.w.z. geboekt als verzekeringsinkomsten). Beide componenten van de LRC worden toegewezen aan de winst-en-verliesrekening op basis van het verstrijken van de tijd of het verwachte tijdstip van ontstane claims en uitkeringen, als dat patroon het verval van risico beter weergeeft.

BBA/VFA/PAA – verplichting uit hoofde van ontstane claims

Wijzigingen in de verplichting uit hoofde van ontstane claims worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Afhankelijk van de reden voor die wijzigingen, worden ze opgenomen in:

- lasten uit hoofde van verzekeringsdiensten. Belangrijkste redenen: updates van vervullingskasstromen, d.w.z. hogere of lagere totale verwachte schade-uitkeringen, wijzigingen in het statistische percentage van interne schadebeheerkosten, enz.; of
- verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten. Belangrijkste redenen: een verandering in de disconteringsvoet, rente uit deposito's bij de cederende onderneming.

Overige elementen

KBC heeft gekozen voor een 'year-to-date'-benadering, d.w.z. een herberekening van eerder gerapporteerde kwartalen, waarbij de impact van de herberekening wordt meegenomen in de lopende periode.

KBC kiest ervoor om verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten op te splitsen tussen winst-en-verliesrekening en OCI. Dat betekent dat de rentelasten van de verzekeringsverplichting over de verslagperiode in de winst-en-verliesrekening worden opgenomen, waarbij die rentelasten worden berekend op basis van de locked-in rate (de rentecurve die van toepassing is bij de aanvang van het IFRS 17-contract), en dat het effect van veranderingen in de marktrente over de verslagperiode in OCI wordt opgenomen.

De passiva van verzekeringscontracten en de activa van herverzekeringscontracten worden in de balans gepresenteerd op basis van de ontvangen bedragen. Afgestane herverzekeringscontracten (aangehouden herverzekeringscontracten) moeten afzonderlijk van de onderliggende contracten waarop ze betrekking hebben, worden geboekt en gepresenteerd.

Bij de overname van een andere verzekeringsmaatschappij of een portefeuille-overdracht bestaat de ontvangen of betaalde vergoeding gedeeltelijk uit de Value of Business In-force (VBI). Verzekeringscontracten die via een bedrijfscombinatie verworven zijn, worden op dezelfde wijze gewaardeerd als verzekeringscontracten die door de entiteit zijn uitgegeven, behalve dat de vervullingskasstromen worden opgenomen op de overnamedatum.

Leasing

Alle leaseovereenkomsten moeten worden geclassificeerd als financiële leasing of operationele leasing. De classificatie volgens IFRS 16 is gebaseerd op de mate waarin de aan de eigendom van een geleased actief verbonden risico's en voordelen bij de leasinggever of de leasingnemer liggen. Een financiële lease draagt nagenoeg alle aan de eigendom van een actief verbonden risico's en voordelen over.

Deze classificatie is cruciaal voor posities als leasinggever. Voor posities als leasingnemer is deze classificatie van minder belang aangezien beide classificaties resulteren in een vergelijkbare opname en waardering van de lease op de balans en in de winst-en-verliesrekening.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen vertegenwoordigt het overblijvende belang in de totale activa van KBC na aftrek van alle verplichtingen (de 'nettoactiva' genoemd) en omvat alle door KBC uitgegeven aandelen, aan de houders van de aandelen toerekenbare reserves en de minderheidsbelangen.

KBC classificeert alle uitgegeven financiële instrumenten als eigen vermogen of als een financiële verplichting op basis van de bepalingen van de contractuele overeenkomsten. Het cruciale kenmerk om een financiële verplichting te onderscheiden van een aandeel is of KBC een onvoorwaardelijk recht heeft om te voorkomen dat de afwikkeling van een contractuele verplichting verloopt door middel van de levering van geldmiddelen of een ander financieel actief.

Minderheidsbelangen vertegenwoordigen het eigen vermogen in een dochteronderneming dat niet toerekenbaar is aan de houders van KBC-aandelen. Wanneer het aandeel van minderheidsbelangen in het eigen vermogen wijzigt, past KBC de boekwaarde van de controlerende belangen en de minderheidsbelangen aan om wijzigingen in hun relatieve belangen in de geconsolideerde vennootschappen te weerspiegelen. KBC neemt in het eigen vermogen elk verschil op tussen het bedrag waarmee de minderheidsbelangen worden aangepast, en de reële waarde van de betaalde of ontvangen vergoeding, en rekent dat toe aan het controlerende belang.

KBC kan binnen het wettelijke kader eigen aandelen inkopen. Deze ingekochte (gewone) aandelen worden een eerste maal erkend op de balans op transactiedatum onder de rubriek 'eigen aandelen'. De aanschaffingsprijs (inclusief de transactiekosten) wordt afgetrokken van het eigen vermogen. De dividendinkomsten m.b.t. 'eigen aandelen' worden erkend in eigen vermogen.

Personeelsbeloningen

Kortetermijnpersoneelsbeloningen

Kortetermijnpersoneelsbeloningen, zoals salarissen, betaalde vakantie, prestatiegebonden geldelijke voordelen en socialezekerheidsbijdragen, worden opgenomen in de periode waarin de werknemers de overeenkomstige diensten verlenen. De bijbehorende uitgaven worden gepresenteerd in de winst-en-verliesrekening als 'Exploitatiekosten' onder de rubriek 'Personeelskosten'.

Vergoedingen na uitdiensttreding

KBC biedt zijn personeelsleden pensioenplannen aan in de vorm van toegezegdebijdrageregelingen of toegezegdpensioenregelingen. Uit hoofde van de toegezegdebijdrageregelingen is de in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting van KBC beperkt tot de toegezegde bijdrage aan het fonds. Het bedrag van de vergoedingen na uitdiensttreding dat de werknemer ontvangt, wordt bepaald door het bedrag van de bijdragen die KBC en de werknemer hebben betaald aan een regeling inzake vergoedingen na uitdiensttreding, evenals het beleggingsrendement dat resulteert uit die bijdragen. Het actuariële risico wordt gedragen door de werknemer.

Daarentegen heeft KBC bij toegezegdpensioenregelingen de verplichting de overeengekomen vergoedingen aan huidige en voormalige werknemers te verschaffen en vallen het actuariële risico en het beleggingsrisico ten laste van KBC. Dat betekent dat als de opbrengst vanuit actuariële of beleggingsoogpunt slechter is dan verwacht, de verplichting van KBC kan worden verhoogd.

In België gaan toegezegdebijdrageregelingen gepaard met een wettelijk gewaarborgd minimumrendement en kan het werkelijke rendement lager liggen dan het wettelijk voorgeschreven rendement. Bovendien vertonen deze regelingen kenmerken van toegezegdpensioenregelingen en verwerkt KBC ze administratief als toegezegdpensioenregelingen.

Verplichtingen uit hoofde van de toegezegdpensioenregelingen en de Belgische toegezegdebijdrageregelingen (of pensioenverplichtingen) worden opgenomen in de post 'Overige verplichtingen' en hebben betrekking op de verplichtingen voor rust- en overlevingspensioenen, bruggpensioenen en vergelijkbare pensioenen en renten.

De pensioenverplichtingen voor werknemers uit hoofde van de toegezegdpensioenregelingen worden berekend met behulp van de 'projected unit credit'-methode, waarbij elke dienstprestatieperiode bijkomende pensioenrechten genereert.

De actuariële waardering wordt elke verslagperiode uitgevoerd. De verplichtingen uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen worden gediscoteerd op basis van een disconteringsvoet die is gebaseerd op het rendement van hoogwaardige bedrijfsobligaties in de valuta waarin de vergoedingen zullen worden uitbetaald en met een vergelijkbare looptijd als de overeenkomstige pensioenverplichtingen.

Wijzigingen in de nettoverplichtingen/-activa uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen, uitgezonderd kasmutaties, worden gegroepeerd in drie hoofdcategorieën en opgenomen in de exploitatiekosten (pensioenkosten), de rentelasten (nettorentelasten) en de niet-gerealiseerde resultaten (herwaarderingen).

Nettoprovisie-inkomsten

Het grootste deel van de nettoprovisie-inkomsten valt onder het toepassingsgebied van IFRS 15 (Opbrengsten uit contracten met klanten), aangezien ze betrekking hebben op diensten die KBC aan zijn klanten verleent en buiten het toepassingsgebied van andere IFRS-normen vallen. Voor de verantwoording van opbrengsten identificeert KBC het contract en bepaalt het wat de beloften (prestatieverplichtingen) in de transactie zijn. Opbrengsten worden alleen opgenomen als KBC de prestatieverplichting heeft vervuld.

De opbrengsten die worden gepresenteerd onder 'Effecten en assetmanagement', vallen onder het toepassingsgebied van IFRS 15 en houden in beginsel in dat KBC activa bewaart in een trust voor de begunstigde ('fonds') en verantwoordelijk is voor het beleggen van de van de klant ontvangen bedragen ten gunste van de klant. Die transacties zijn duidelijk omdat KBC een reeks afzonderlijke diensten verricht die de klant gelijktijdig verbruikt wanneer hij de voordelen ontvangt. KBC ontvangt daarvoor een maandelijks of driemaandelijks beheersvergoeding die wordt berekend als een vast percentage van de netto-inventariswaarde, of een inschrijvingsvergoeding die van de begunstigde wordt ingehouden. De vergoedingen omvatten geen variabele component. Opbrengsten gerapporteerd als Provisies i.v.m. beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling vertegenwoordigen het gerealiseerde bedrag op de beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling, d.w.z. dat een vast percentage of vast bedrag wordt ingehouden op de betalingen van klanten, zodat de verzekeringsmaatschappij haar uitgaven kan dekken.

Betalingsdiensten waarbij KBC de klant een vergoeding aanreikt voor bepaalde transacties met zijn zichtrekeningen, voor binnenlandse of buitenlandse betalingen, voor betalingsdiensten via geldautomaten, enz. worden meestal verrekend wanneer de eigenlijke transactie is uitgevoerd, zodat de betreffende vergoeding op dat tijdstip direct kan worden opgenomen.

Heffingen

Overheden kunnen KBC diverse heffingen opleggen. Het bedrag van de heffingen kan afhankelijk zijn van het bedrag van de opbrengsten (voornamelijk rentebaten) van KBC, het bedrag van de van klanten aangenomen deposito's en het totale balansvolume, inclusief correcties op basis van bepaalde specifieke ratio's. In overeenstemming met IFRIC 21 worden heffingen opgenomen wanneer de gebeurtenis die aanleiding geeft tot opname van de verplichting, zich heeft voorgedaan, zoals vermeld in de wetgeving ter zake. Afhankelijk van de tot een verplichting leidende gebeurtenis kunnen heffingen worden opgenomen op een bepaald punt in de tijd of gespreid in de tijd. De meeste heffingen die aan KBC worden opgelegd, moeten worden opgenomen op een bepaald punt in de tijd, meestal het begin van het boekjaar. KBC neemt de heffingen op onder 'Exploitatiekosten'.

Winstbelasting

Winstbelasting bestaat uit drie elementen: over de verslagperiode betaalde/verschuldigde belastingen, te weinig/te veel aangelegde voorzieningen in voorgaande jaren en wijzigingen in uitgestelde belastingvorderingen/-verplichtingen. De winstbelasting wordt verwerkt in de winst-en-verliesrekening of in de niet-gerealiseerde resultaten, afhankelijk van de manier waarop de posten die tot de belasting hebben geleid, zijn geboekt. Winstbelastingen die voor het eerst worden verwerkt in de niet-gerealiseerde resultaten en die betrekking hebben op winsten of verliezen die later worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, worden overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening in de periode waarin die post wordt verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Uitgestelde en actuele belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd wanneer er zowel een juridisch recht tot saldering bestaat als een voornemen om tot afwikkeling op nettobasis over te gaan of om de vordering te realiseren op hetzelfde moment dat de verplichting wordt afgewikkeld.

Actuele belastingvorderingen/-verplichtingen

Actuele belastingen voor de verslagperiode worden gewaardeerd tegen het bedrag dat naar verwachting zal worden betaald aan of teruggevorderd van de belastingautoriteiten, op basis van de belastingtarieven die tijdens de verslagperiode van kracht waren.

Uitgestelde belastingvorderingen/-verplichtingen

Uitgestelde belastingverplichtingen worden opgenomen voor alle belastbare tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde en de fiscale waarde van de activa en de verplichtingen. Ze worden gewaardeerd op basis van de belastingtarieven die op de

verslagdatum wettelijk zijn vastgelegd en die naar verwachting van toepassing zullen zijn bij de realisatie van de vordering of de afwikkeling van de verplichting waarop zij betrekking hebben en die de fiscale gevolgen weerspiegelen die voortvloeien uit de wijze waarop de entiteit op de balansdatum de boekwaarde van de onderliggende activa of verplichtingen verwacht te realiseren of af te wikkelen.

Bij de opname van uitgestelde belastingvorderingen wordt rekening gehouden met alle verrekenbare tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en verplichtingen en hun fiscale boekwaarde, evenals de voorwaartse compensatie van niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden, voor zover het waarschijnlijk is dat er belastbare winst beschikbaar zal zijn waarmee de verrekenbare tijdelijke verschillen kunnen worden verrekend. KBC berekent uitgestelde belastingvorderingen voor de voorwaartse compensatie van niet-gecompenseerde fiscale verliezen. Bij het beoordelen van de periode waarover fiscale verliezen kunnen worden verrekend met toekomstige belastbare winsten, gebruikt KBC prognoses voor een periode van acht tot tien jaar.

Uitgestelde belastingvorderingen/-verplichtingen die betrekking hebben op bedrijfscombinaties worden rechtstreeks geboekt als goodwill.

Uitgestelde belastingvorderingen/-verplichtingen worden niet verdisconteerd.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden bij eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs (inclusief direct toerekenbare acquisitiekosten). KBC waardeert in daaropvolgende verslagperiodes materiële vaste activa tegen de initiële kostprijs verminderd met de geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingspercentages worden bepaald op basis van de geschatte gebruiksduur van de activa en worden toegepast volgens de lineaire methode vanaf het ogenblik waarop de activa gebruiksklaar zijn. Materiële vaste activa worden niet langer in de balans opgenomen na vervreemding of wanneer het actief in kwestie permanent buiten gebruik wordt gesteld en er geen toekomstige economische voordelen worden verwacht bij de vervreemding ervan. Winsten of verliezen als gevolg van het niet langer opnemen in de balans worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin de activa uit de balans worden verwijderd.

Materiële vaste activa worden aan een bijzonderewaardeverminderingstoets onderworpen wanneer er een aanwijzing is dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan.

Afschrijvingskosten, bijzonderewaardeverminderingverliezen en winsten of verliezen bij vervreemding worden opgenomen onder 'Exploitatiekosten' in de winst-en-verliesrekening, met uitzondering van activa die worden geleased uit hoofde van operationele leasing (KBC als leasinggever), waarvoor de kosten worden opgenomen in de post 'Overige netto-inkomsten'. Wanneer een vervreemding voldoet aan de definitie van een beëindigde bedrijfsactiviteit, wordt het nettoresultaat opgenomen in een enkele post in de winst-en-verliesrekening (zie het hoofdstuk over beëindigde bedrijfsactiviteiten hieronder).

Vastgoedbeleggingen

Een vastgoedbelegging wordt gedefinieerd als vastgoed dat KBC heeft gebouwd, gekocht of verworven uit hoofde van een financiële lease en dat wordt aangehouden om huuropbrengsten of een waardestijging te realiseren en niet om door KBC te worden gebruikt voor de levering van diensten of voor bestuurlijke doeleinden.

Vastgoedbeleggingen worden bij eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs (inclusief rechtstreeks toerekenbare kosten). KBC waardeert vastgoedbeleggingen in daaropvolgende verslagperiodes tegen de initiële kostprijs verminderd met de geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingskosten worden opgenomen in de post Overige netto-inkomsten van de winst-en-verliesrekening.

Immateriële activa

Immateriële activa omvatten goodwill, intern ontwikkelde software, extern ontwikkelde software en andere immateriële activa. Immateriële activa kunnen (i) verworven zijn als onderdeel van een bedrijfscombinatie (zie 'Bedrijfscombinaties en goodwill' hieronder), (ii) afzonderlijk verworven zijn of (iii) intern ontwikkeld zijn.

Afzonderlijk verworven immateriële activa (voornamelijk extern ontwikkelde software) worden bij eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs. Intern ontwikkelde immateriële activa (voornamelijk intern ontwikkelde software) worden alleen opgenomen als ze voortvloeien uit ontwikkeling en KBC het volgende kan aantonen:

- de technische haalbaarheid om ze te voltooien;
- de intentie om ze te voltooien en te gebruiken of te verkopen;
- het vermogen om ze te gebruiken of te verkopen;
- de manier waarop de immateriële activa toekomstige economische voordelen zullen genereren;
- de beschikbaarheid van adequate technische, financiële en andere middelen om de ontwikkeling te voltooien en de immateriële activa te gebruiken of te verkopen;
- de mogelijkheid om de uitgaven die aan de immateriële activa kunnen worden toegerekend tijdens de ontwikkeling ervan, op een betrouwbare wijze te waarderen.

Intern gegenereerde immateriële activa worden bij eerste opname gewaardeerd tegen de ontwikkelingskosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan het ontwerpen en testen van de unieke software waarover KBC de zeggenschap heeft.

Rechtstreeks toerekenbare kosten die worden gekapitaliseerd als onderdeel van de intern ontwikkelde software, omvatten personeelskosten voor softwareontwikkeling en rechtstreeks toerekenbare algemene kosten.

Onderzoekskosten, overige ontwikkelingsuitgaven, kosten in verband met het onderhoud van software en investeringsprojecten (grootschalige projecten die een belangrijke bedrijfsdoelstelling of een belangrijk bedrijfsmodel introduceren of vervangen) die niet aan de criteria voor opname voldoen, worden opgenomen als kosten in de periode waarin ze zijn ontstaan.

Immateriële activa worden in latere verslagperiodes geboekt tegen kostprijs verminderd met geaccumuleerde afschrijvingen en geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingen. De afschrijving vangt aan wanneer het actief gebruiksklaar is zoals door het management bedoeld. De afschrijving van software gebeurt als volgt:

- Systeemsoftware (oorspronkelijk aangekochte software die onlosmakelijk verbonden is met hardware) wordt afgeschreven tegen hetzelfde percentage als hardware.
- Standaardsoftware en door een derde partij of intern ontwikkelde maatsoftware worden lineair afgeschreven over vijf jaar vanaf het moment dat de software beschikbaar is voor gebruik.
- Kernsystemen (doorgaans toepassingen voor de verwerking van depositorekeningen, leningen en kredieten, interfaces met het grootboek en tools voor rapportering) worden lineair afgeschreven over minimum acht jaar.

Bijzondere waardeverminderingen van niet-financiële activa

Wanneer KBC zijn jaarrekening opmaakt, ziet het erop toe dat de boekwaarde van het niet-financiële actief niet hoger is dan het bedrag dat zou kunnen worden verkregen door het te gebruiken of verkopen ('realiseerbare waarde'). Materiële vaste activa, vastgoedbeleggingen en software worden alleen doorgelicht op bijzondere waardeverminderingen wanneer er objectieve bewijzen van bijzondere waardevermindering bestaan. Goodwill en immateriële activa met een onbepaalde gebruiksduur worden minstens jaarlijks doorgelicht op bijzondere waardeverminderingen en bovendien driemaandelijks doorgelicht op aanwijzingen van bijzondere waardevermindering.

Aanwijzingen dat een bijzonder waardeverminderingverlies moet worden opgenomen, kunnen afkomstig zijn van een interne bron (bv. De toestand van het actief) of een externe bron (bv. Nieuwe technologie of een aanzienlijke afname van de marktwaarde van het actief).

Wanneer een aanwijzing van bijzondere waardevermindering aanwezig is, licht KBC de realiseerbare waarde van het actief door en wordt een bijzondere waardevermindering op het actief geboekt indien de realiseerbare waarde ervan lager is dan de boekwaarde op de verslagdatum. De realiseerbare waarde wordt gedefinieerd als het hoogste van de volgende twee bedragen: de bedrijfswaarde of de reële waarde verminderd met de verkoopkosten.

De bedrijfswaarde wordt gedefinieerd als de gediscoteerde toekomstige kasstromen die een actief of een kasstroomgenererende eenheid naar verwachting zal leveren.

Een bijzondere waardevermindering wordt opgenomen op het niveau van het individuele actief, maar wanneer het individuele actief geen instroom van kasmiddelen genereert die in ruime mate onafhankelijk is van de instroom van kasmiddelen van andere activa of groepen van activa, wordt de realiseerbare waarde bepaald voor de zogeheten 'kastroomgenererende eenheid' waartoe het actief of de groep van activa behoort. Om de kasstroomgenererende eenheden tot stand te brengen, bepaalt KBC naar zijn eigen oordeel de kleinste identificeerbare groep activa die een instroom van kasmiddelen genereert die in ruime mate onafhankelijk is van de instroom van kasmiddelen uit andere activa of groepen van activa. Dit proces is voornamelijk van toepassing op goodwill die werd opgenomen in het kader van overnames.

Bijzondere waardeverminderingverliezen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin ze zich voordoen. Een bijzonder waardeverminderingverlies kan worden teruggenomen als de voorwaarde die tot het bijzondere waardeverminderingverlies heeft geleid, niet langer aanwezig is, behalve voor goodwill, die nooit kan worden teruggenomen. Bijzondere waardeverminderingwinsten worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin ze zich voordoen.

Voorzieningen, voorwaardelijke verplichtingen en voorwaardelijke activa

Voorzieningen worden uitsluitend opgenomen op de verslagdatum als aan de volgende criteria is voldaan:

- Er is een bestaande (in rechte afdwingbare of feitelijke) verplichting ten gevolge van een gebeurtenis in het verleden.
- Het is waarschijnlijk dat een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen, vereist zal zijn om de verplichting af te wikkelen.
- Het bedrag van de verplichting kan op betrouwbare wijze worden geschat.

Het bedrag dat als voorziening wordt opgenomen, is de beste schatting van de uitgaven die vereist zijn om de bestaande verplichting op de balansdatum af te wikkelen. Wanneer de tijd een essentiële factor is, komt het als voorziening opgenomen bedrag overeen met de netto actuele waarde van de beste schatting.

Het is inherent aan de aard van een voorziening dat oordeelsvorming van het management vereist is om het bedrag en het tijdstip te bepalen van de waarschijnlijke uitstroom van economische middelen in de toekomst.

Geconsolideerde jaarrekening / tussentijdse jaarrekening

Alle materiële entiteiten (inclusief gestructureerde entiteiten) waarover KBC rechtstreeks of onrechtstreeks zeggenschap uitoefent zoals gedefinieerd in IFRS 10, worden geconsolideerd volgens de integrale consolidatiemethode. Veranderingen in eigendomsbelangen (die niet leiden tot verlies van zeggenschap) worden verwerkt als eigenvermogenstransacties. Ze hebben geen invloed op goodwill of winst of verlies.

Dochterondernemingen die wegens hun immateriële aard niet zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening, worden geclassificeerd als aandelen tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten, waarbij alle wijzigingen in de reële waarde worden gerapporteerd in de niet-gerealiseerde resultaten, met uitzondering van dividendinkomsten, die worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Materiële ondernemingen waarover rechtstreeks of onrechtstreeks gezamenlijke zeggenschap wordt uitgeoefend en materiële investeringen in geassocieerde deelnemingen

(ondernemingen waarover KBC een invloed van betekenis uitoefent), worden allemaal verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode.

Consolidatiedrempel: dochterondernemingen worden opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening volgens de integrale consolidatiemethode als minstens twee van de volgende materialiteitscriteria zijn overschreden:

- aandeel van de groep in het eigen vermogen: 2 500 000 euro;
- aandeel van de groep in het resultaat: 1 000 000 euro (absolute waarde);
- aandeel van de groep in het balanstotaal: 100 000 000 euro.

Om te vermijden dat te veel entiteiten worden uitgesloten, controleert KBC of het gecombineerde balanstotaal van de van consolidatie uitgesloten entiteiten niet meer bedraagt dan 1% van het geconsolideerde balanstotaal.

Bedrijfscombinaties en goodwill

Bedrijfscombinaties worden verwerkt volgens de overnamemethode. Volgens deze methode wordt de kostprijs van een overname gewaardeerd als de som van de betaalde overnameprijs (gewaardeerd tegen reële waarde op datum van de overname) en het bedrag van eventuele minderheidsbelangen in de overgenomen entiteit. Voor de waardering van minderheidsbelangen kan KBC voor elke bedrijfscombinatie apart beslissen of het minderheidsbelang wordt gewaardeerd tegen reële waarde of tegen het proportionele aandeel van KBC in de identificeerbare nettoactiva van de overgenomen entiteit. De wijze waarop het minderheidsbelang wordt gewaardeerd op de verwervingsdatum, is van invloed op de boeking van de acquisitie als gevolg van de berekening van de goodwill.

Goodwill is het surplus van de overnamekosten boven op de reële waarde van de aangekochte identificeerbare activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen, zoals verondersteld op de datum van de aankoop. Om de boekhoudkundige verwerking van de overname te voltooien en de goodwill te bepalen, past KBC een waarderingsperiode van twaalf maanden toe. De classificatie van de verworven financiële activa en de overgenomen financiële verplichtingen in de bedrijfscombinatie is gebaseerd op feiten en omstandigheden op de overnamedatum (behalve voor lease- en verzekeringsovernamecontracten, die worden geclassificeerd op basis van de contractuele voorwaarden en andere factoren bij de totstandkoming van het contract in kwestie). Goodwill wordt gepresenteerd in de post 'Goodwill en andere immateriële activa' en wordt geboekt tegen kostprijs verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen. Goodwill wordt niet afgeschreven, maar wordt minstens jaarlijks of wanneer er objectieve (externe of interne) bewijzen zijn dat een bijzondere waardevermindering op goodwill moet worden geboekt, getoetst op bijzondere waardevermindering. Als de verwerking van de overname niet is voltooid omdat de waarderingsperiode van twaalf maanden nog niet is verstreken, wordt de goodwill niet als definitief beschouwd en alleen getoetst op bijzondere waardevermindering als er objectief bewijs is dat de voorlopige goodwill aan bijzondere waardevermindering onderhevig is. Om goodwill te toetsen op bijzondere waardevermindering wordt hij toegerekend aan elke kasstroomgenererende eenheid van KBC die naar verwachting voordeel zal halen uit de synergie van de bedrijfscombinatie, ongeacht het feit of er activa of verplichtingen van de overgenomen entiteit aan die eenheden zijn toegekend. Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt opgenomen als de boekwaarde van de kasstroomgenererende eenheid waartoe de goodwill behoort, hoger is dan de realiseerbare waarde. Bijzondere waardeverminderingen op goodwill kunnen niet worden teruggenomen.

Effecten van wijzigingen in wisselkoersen

De functionele en presentatievaluta van KBC is de euro. Monetaire activa en verplichtingen, uitgedrukt in vreemde valuta's, worden omgerekend in hun tegenwaarde in de functionele valuta tegen de contantkoers op de balansdatum. Negatieve en positieve waarderingsverschillen, met uitzondering van waarderingsverschillen die betrekking hebben op de financiering van aandelen en deelnemingen van geconsolideerde ondernemingen in een vreemde munt, worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. De niet-monetaire posten gewaardeerd op basis van hun historische kostprijs, worden omgerekend in de functionele munt tegen de wisselkoers op de transactiedatum. Niet-monetaire posten geboekt tegen reële waarde worden omgerekend tegen de contantkoers op de datum waarop de reële waarde werd bepaald. Omrekeningsverschillen worden samen met wijzigingen in de reële waarde gerapporteerd. Opbrengsten en kosten in vreemde valuta's worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening tegen de wisselkoers op het tijdstip van opname.

Waarderingsverschillen worden verwerkt in de winst-en-verliesrekening of in de niet-gerealiseerde resultaten. Waarderingsverschillen die voor het eerst worden verwerkt in de niet-gerealiseerde resultaten en die betrekking hebben op winsten of verliezen die later worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, worden overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening in de periode waarin die post wordt verwerkt in de winst-en-verliesrekening. De balansen van buitenlandse dochterondernemingen worden omgerekend naar de presentatievaluta tegen de contantkoers op de verslagdatum (met uitzondering van het eigen vermogen, dat wordt omgerekend tegen de historische koers). De winst-en-verliesrekening wordt omgerekend tegen de gemiddelde koers van het boekjaar, als beste schatting van de wisselkoers op de transactiedatum.

Transacties met verbonden partijen

Een met KBC verbonden partij is een partij waar KBC zeggenschap over heeft of invloed van betekenis op uitoefent of een partij die zeggenschap heeft over of invloed van betekenis uitoefent op KBC. KBC definieert zijn verbonden partijen als volgt:

- dochterondernemingen van KBC en andere entiteiten van de KBC-groep (voornamelijk KBC Bank NV, KBC Groep NV en KBC Global Services NV)
- geassocieerde deelnemingen en joint ventures van KBC
- managers op sleutelposities bij KBC (zijnde de raad van bestuur en het directiecomité van KBC Verzekeringen NV).

Transacties met verbonden partijen moeten gebeuren conform het objectiviteitsbeginsel.

Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten, verplichtingen met betrekking tot groepen activa die worden afgestoten en beëindigde bedrijfsactiviteiten

Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten, verplichtingen met betrekking tot groepen activa die worden afgestoten

Vaste activa of groepen van activa en verplichtingen aangehouden voor verkoop zijn die waarvan KBC de boekwaarde zal realiseren door een verkooptransactie die naar verwachting binnen een jaar als een verkoop zal worden aangemerkt, en niet door het voortgezette gebruik ervan. Vaste activa en verplichtingen aangehouden voor verkoop worden op het einde van de verslagperiode afzonderlijk van de overige activa en verplichtingen in de balans gerapporteerd.

Beëindigde bedrijfsactiviteiten

Een beëindigde bedrijfsactiviteit is een onderdeel van KBC dat werd afgestoten of is geclassificeerd als aangehouden voor verkoop en:

- een afzonderlijke belangrijke bedrijfsactiviteit of geografisch operationeel gebied vertegenwoordigt; of
- deel uitmaakt van een enkel gecoördineerd plan om een afzonderlijke belangrijke bedrijfsactiviteit of geografisch operationeel gebied af te stoten; of
- een dochteronderneming is die uitsluitend is overgenomen met de bedoeling te worden doorverkocht.

Resultaten uit beëindigde bedrijfsactiviteiten worden afzonderlijk opgenomen in de winst-en-verliesrekening en in de niet-gerealiseerde resultaten en omvatten:

- de winst of het verlies na belastingen van de beëindigde bedrijfsactiviteiten; en
- de winst of het verlies na belastingen opgenomen bij de waardering tegen reële waarde min de kosten van de verkoop of vervreemding van de activa of groep van activa.

Gebeurtenissen na de verslagperiode

Gebeurtenissen na de verslagdatum zijn gunstige of ongunstige gebeurtenissen die plaatsvinden tussen de verslagdatum en de datum waarop de jaarrekening wordt goedgekeurd voor publicatie. Er zijn twee soorten gebeurtenissen na de verslagdatum:

- gebeurtenissen die wijzen op omstandigheden die bestonden op de verslagdatum (gebeurtenissen die leiden tot aanpassing van de jaarrekening);
- gebeurtenissen die wijzen op omstandigheden die zijn ontstaan na de verslagdatum (gebeurtenissen die niet leiden tot aanpassing van de jaarrekening).

De impact van gebeurtenissen die leiden tot aanpassing van de jaarrekening, is al weerspiegeld in de financiële positie en het resultaat van het lopende jaar. De impact en gevolgen van gebeurtenissen die niet leiden tot aanpassing van de jaarrekening, worden vermeld in de toelichtingen bij de jaarrekening.

Gebruikte wisselkoersen

	Wisselkoers op 31-12-2023		Wisselkoersgemiddelde in FY 2023	
	Wijzigingen t.o.v. 31-12-2022		Wijzigingen t.o.v. het gemiddelde FY 2022	
	1 EUR = ...	Positief: appreciatie tegenover EUR	1 EUR = ...	Positief: appreciatie tegenover EUR
	...vreemde munt	Negatief: depreciatie tegenover EUR	...vreemde munt	Negatief: depreciatie tegenover EUR
CZK	24,724	-2%	23,946	3%
HUF	382,80	5%	381,33	3%

Toelichting 1.3: Belangrijke schattingen en significante oordelen

Bij het opmaken van de geconsolideerde jaarrekening en het toepassen van de KBC-grondslagen voor financiële verslaggeving moet het management beoordelingen, schattingen en assumpties maken die een effect hebben op de gerapporteerde bedragen van activa, verplichtingen, opbrengsten en kosten. Enige mate van onzekerheid is inherent aan bijna alle gerapporteerde bedragen. De schattingen zijn gebaseerd op ervaring en assumpties, waarbij het KBC-management erop vertrouwt dat ze redelijk zijn op het moment dat de jaarrekening voorbereid wordt.

Bijsturingen van boekhoudkundige schattingen worden erkend in de periode waarin die worden herzien en in elke volgende periode die daardoor beïnvloed wordt. Belangrijke schattingen en beoordelingen toegepast in de grondslagen voor financiële verslaggeving die de sterkste invloed hebben op de bedragen in de geconsolideerde jaarrekening, vindt u onder meer in Toelichtingen 1.4, 1.5, 3.3, 3.6, 3.9, 3.11, 4.2, 4.4 t.e.m. 4.8, 5.2, 5.5 t.e.m. 5.7, 5.9, en 6.1.

Zie ook het hoofdstuk Klimaatgerelateerde en andere ESG-risico's in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?

Toelichting 1.4: Klimaatgerelateerde informatie

In overeenstemming met de ESMA-aanbevelingen ter zake, vindt u hierna de toelichtingen en andere hoofdstukken in het jaarverslag die direct of indirect refereren naar klimaat en klimaatrisico's.

In het Verslag van de Raad van Bestuur:

- Ons bedrijfsmodel, onder Hoe creëren we duurzame waarde
- Ons bedrijfsmodel, onder Onze belangrijkste uitdagingen
- Onze strategie, onder Onze rol in de samenleving en Focus op het klimaat en Overige informatie, onder EU-taxonomie: detailtabellen
- Hoe beheren we onze risico's, onder Klimaatgerelateerde en andere ESG-risico's

In de Geconsolideerde jaarrekening (telkens bij de toelichting onder de tabellen)

- Toelichting 3.6: Verzekeringsresultaten
- Toelichting 3.9: Bijzondere waardeverminderingen
- Toelichting 4.1: Financiële instrumenten volgens portefeuille en product
- Toelichting 5.4: Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen
- Toelichting 5.5: Goodwill en andere immateriële vaste activa
- Toelichting 5.9: Pensioenverplichtingen

Toelichting 1.5: IFRS 17 transitie

Achtergrondinformatie

Sinds 1 januari 2023 zijn de nieuwe boekhoudregels voor de opname, waardering en presentatie van verzekeringscontracten (IFRS 17) verplicht voor de verslagperiode die begint op 1 januari 2023, ter vervanging van IFRS 4. De in dit verslag opgenomen referentiecijfers van 2022 werden overeenkomstig herberekend. IFRS 17 geldt voor alle types verzekeringscontracten, ongeacht het type entiteit dat ze uitgeeft, en voor financiële instrumenten met discretionaire winstdeling. De algemene doelstelling van IFRS 17 is een boekhoudkundig model voor verzekeringscontracten te bieden dat nuttiger en consistent is voor verzekeraars. In tegenstelling tot de verplichtingen van IFRS 4, die grotendeels gebaseerd zijn op grandfathering van de vroegere lokale grondslagen van de financiële verslaggeving, biedt IFRS 17 een compleet model voor verzekeringscontracten dat alle relevante boekhoudkundige aspecten omvat. Meer informatie vindt u onder Belangrijkste grondslagen van de financiële verslaggeving, in dit verslag.

Impact van de eerste toepassing van IFRS 17 op 1 januari 2022

De volledige netto-impact (na belastingen) van de overgang naar IFRS 17 op het eigen vermogen van de aandeelhouders, inclusief de herclassificatie van financiële activa (IFRS 9), bedroeg -673 miljoen euro als gevolg van:

- IFRS 17-waarderingsverschillen: de negatieve impact op het eigen vermogen (-1 485 miljoen euro voor belastingen; -1 102 miljoen euro na belastingen) door de overgang naar IFRS 17 is toe te schrijven aan de levensverzekeringsactiviteiten (-1 857 miljoen euro voor belastingen) en wordt gedeeltelijk gecompenseerd door het schadebedrijf (+372 miljoen euro voor belastingen).
- De eerste toepassing van IFRS 17 staat ook een herclassificatie toe van financiële activa die beschikbaar zijn voor de verzekeringsmaatschappijen om een boekhoudkundige mismatch tussen activa en verplichtingen te voorkomen. Als gevolg daarvan werd voor 5 234 miljoen euro aan obligaties overgeheveld van "Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs" naar "Financiële activa gewaardeerd tegen FVOCI", terwijl in de tegenovergestelde richting voor 2 235 miljoen euro aan obligaties werd overgeheveld. Dat vertaalde zich in een positieve netto-impact na belastingen van 428 miljoen euro op het eigen vermogen. Als algemeen principe heeft KBC besloten om obligaties die gebruikt worden om levensverzekeringsverplichtingen af te dekken, te classificeren als gewaardeerd tegen FVOCI, en obligaties die gebruikt worden om schadeverzekeringsverplichtingen af te dekken als gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (90%) en tegen FVOCI (10%).
- De eerste toepassing van IFRS 17 resulteerde ook in de afschaffing van 'Financiële activa tegen reële waarde - overlaybenadering', wat heeft geleid tot de overheveling van 1 366 miljoen euro aan aandelen naar 'Financiële activa tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in niet-gerealiseerde resultaten' (FVOCI). Die overheveling heeft geen netto-impact op het eigen vermogen, maar resulteert wel in een verschuiving van 'Overgedragen resultaat' (-71 miljoen euro, met betrekking tot waardeverminderingen die in het verleden zijn opgenomen) en de 'Herwaarderingsreserve (FVPL aandelen) – overlaybenadering' (496 miljoen euro) naar de 'Herwaarderingsreserve (FVOCI aandelen)'.

Meer informatie vindt u in Toelichting 6.10 in het jaarverslag over 2022.

Voor IFRS 17 herberekende cijfers over boekjaar 2022

Als gevolg van de toepassing van IFRS 17 is de resultatenrekening van KBC Verzekeringen bijgewerkt om de nieuwe posten ingevoerd door IFRS 17 op te nemen (bv. verzekeringsinkomsten, verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten en lasten uit hoofde van verzekeringsdiensten). Andere posten van de resultatenrekening die verband hielden met IFRS 4 zijn uitgesloten of anders voorgesteld.

De volledige netto-impact op het resultaat na belastingen over 2022 van de herberekening naar IFRS 17, inclusief de herclassificatie van financiële activa (IFRS 9), bedroeg +75 miljoen euro als gevolg van:

- IFRS 17-waarderingsverschillen: de positieve impact op het resultaat na belastingen (+223 miljoen euro voor belastingen) door de overgang naar IFRS 17 is toe te schrijven aan de levensverzekeringsactiviteiten (+166 miljoen euro voor belastingen) en het schadebedrijf (+57 miljoen euro voor belastingen).
- De afschaffing van 'Financiële activa tegen reële waarde – overlaybenadering' (die heeft geleid tot de overheveling van de aandeleninstrumenten naar FVOCI) had een negatieve impact op het resultaat voor belastingen van 2022 van -86 miljoen euro, aangezien gerealiseerde winsten en waardeverminderingen op die overgehevelde aandeleninstrumenten niet langer worden overgedragen naar de winst-en-verliesrekening.
- Uitgestelde winstbelasting op deze posten: -62 miljoen euro.

Het eigen vermogen van de aandeelhouders op 31 december 2022 volgens IFRS 17 bedroeg 3 169 miljoen euro, 1 012 miljoen euro meer dan het eigen vermogen van de aandeelhouders volgens IFRS 4 op dezelfde datum, als gevolg van (alle bedragen na belastingen):

- de impact van de eerste toepassing van IFRS 17 op 1 januari 2022: -673 miljoen euro;
- het verschil tussen het resultaat na belastingen over 2022 volgens IFRS 17 tegenover IFRS 4: +75 miljoen euro (zie hierboven);
- de aanpassing voor het resultaat van de overlaybenadering: +86 miljoen euro, aangezien dit resultaat wordt uitgesloten onder IFRS 17 (en dus deel uitmaakt van het verschil van +75 miljoen euro in het resultaat na belastingen), maar geen netto-impact heeft op het eigen vermogen omdat het nu rechtstreeks in het eigen vermogen wordt opgenomen zonder overheveling naar de winst-en-verliesrekening;
- de impact op de niet-gerealiseerde resultaten van -744 miljoen euro in 2022 van geherclassificeerde obligaties die zijn overgeheveld van 'Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs' naar 'Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in niet-gerealiseerde resultaten', voornamelijk veroorzaakt door hogere rentevoeten;
- de stijging van de verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten via niet-gerealiseerde resultaten na herverzekering met +2 269 miljoen euro in 2022, voornamelijk door hogere rentevoeten.

Meer informatie op niveau KBC Groep vindt u in het persbericht van 18 april 2023 op www.kbc.com.

2.0 Toelichtingen in verband met segmentinformatie

Niet van toepassing bij KBC Verzekeringen, maar wel bij KBC Groep en KBC Bank.

3.0 Toelichtingen bij de winst-en-verliesrekening

Toelichting 3.1: Nettorente-inkomsten

(in miljoenen euro)	2023	2022
Totaal	392	442
Rente-inkomsten	544	468
Rente-inkomsten op financiële instrumenten berekend volgens de effectieve rentevoet		
Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs	250	133
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via OCI	267	308
Afdekkingsderivaten	20	15
Financiële verplichtingen (negatieve rente)	0	11
Overige	0	0
Rente-inkomsten op andere financiële instrumenten		
Financiële activa verplicht tegen reële waarde (niet voor handelsdoeleinden)	0	0
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	7	1
<i>Waarvan economische afdekkingen</i>	6	1
Overige financiële activa tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening	0	0
Rentelasten	- 152	- 26
Rentelasten op financiële instrumenten berekend volgens de effectieve rentevoet		
Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	- 142	- 6
Financiële activa (negatieve rente)	0	- 8
Afdekkingsderivaten	- 4	- 11
Overige	- 1	0
Rentelasten op andere financiële instrumenten		
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	- 6	- 1
<i>Waarvan economische afdekkingen</i>	- 6	- 1
Financiële verplichtingen tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening	0	0
Nettorentelasten m.b.t. toegezegdpensioenregelingen	1	0

Toelichting 3.2: Dividendinkomsten

(in miljoenen euro)	2023	2022
Totaal	40	39
Aandelen verplicht tegen reële waarde andere dan aangehouden voor handelsdoeleinden	0	0
Aandelen aangehouden voor handelsdoeleinden	0	0
Aandelen gewaardeerd tegen reële waarde via OCI	40	39

Toelichting 3.3: Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening

(in miljoenen euro)	2023	2022
Totaal	106	- 63
Opdeling totaal naar IFRS portefeuille		
Financiële instrumenten verplicht tegen reële waarde andere dan aangehouden voor handelsdoeleinden	1 152	- 1 960
Verplicht tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening gewaardeerde financiële instrumenten	1 152	- 1 960
Financiële instrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden (inclusief rente op niet-ALM tradingderivaten en marktwaardeveranderingen van alle instrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden)	0	4
Financiële instrumenten tegen reële waarde via winst- en verliesrekening	- 1 054	1 893
Wisselbedrijf	6	- 1
Resultaten uit de verwerking van afdekkingstransacties	1	1
Opdeling afdekkingstransacties		
Microhedge reëlewaardeafdekkingen	1	1
Reëlewaardeveranderingen van de afgedekte instrumenten	30	- 57
Reëlewaardeveranderingen van de afdekkingsderivaten	- 29	58
Kasstroomafdekkingen	0	0
Reëlewaardeveranderingen van afdekkingsinstrumenten, niet-effectief deel	0	0
Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit, niet-effectief deel	0	0
Reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille	0	0
Reëlewaardeveranderingen van de afgedekte instrumenten	0	0
Reëlewaardeveranderingen van de afdekkingsderivaten	0	0
Stopzetting van hedge accounting in geval van reëlewaardeafdekking	0	0
Stopzetting van hedge accounting in geval van kasstroomafdekking	0	0
Opdeling totaal naar driver		
Waardeverandering van afgeleide producten gebruikt voor balansbeheer en andere	11	3
Marktwaardeaanpassingen (xVA)	0	0
Resultaat van beleggingen m.b.t. tak 23-verzekeringscontracten onder IFRS 17	96	- 65

- ALM-afdekkingsderivaten (opgenomen in hedge accounting): het rentegedeelte van deze afdekkingsderivaten wordt weergegeven onder Nettorente-inkomsten. De reëlewaardeveranderingen van deze afdekkingsderivaten, met uitzondering van die waarvoor een effectieve kasstroomafdekkingsrelatie geldt, worden weergegeven onder Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Ook de reëlewaardeveranderingen van de afgedekte activa worden in een reëlewaardeafdekkingstransactie in diezelfde post weergegeven en daar gebeurt een opheffing voor zover het een effectieve afdekking betreft. De ALM-afdekkingsderivaten die niet in hedge accounting zijn opgenomen (en dus als tradinginstrumenten worden geklasseerd) volgen hetzelfde stramien, behalve dat de meeste gerelateerde activa niet tegen reële waarde (d.w.z. niet marked-to-market) worden geboekt.
- Dag 1-winsten: wanneer de transactieprijs op een niet-actieve markt verschillend is van de reële waarde van andere observeerbare markttransacties in hetzelfde instrument of van de reële waarde gebaseerd op een waarderingstechniek waarvan de variabelen alleen data van observeerbare markten bevatten, dan wordt het verschil tussen de transactieprijs en de reële waarde (een dag 1-winst) opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Als dat niet het geval is (als de variabelen dus niet alleen data van observeerbare markten bevatten), wordt de dag 1-winst gereserveerd en opgenomen in de winst-en-verliesrekening tijdens de looptijd en uiterlijk op de eindvervaldag van het financiële instrument. Deze dag 1-winsten betreffen beperkte bedragen.
- Het wisselbedrijf omvat de gerealiseerde en niet-gerealiseerde wisselkoersresultaten (bij herwaardering van de monetaire activa en passiva), ongeacht de IFRS-portefeuille, met uitzondering van financiële activa en passiva die tegen reële waarde in de winst-en-verliesrekening worden gewaardeerd, waarvoor de herwaardering in de reëlewaardeverandering is opgenomen. Merk op dat (ongerealiseerde) wisselkoerswinsten/-verliezen op verplichtingen uit verzekeringscontracten worden opgenomen onder verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten (voor uitgegeven verzekeringscontracten).
- De lijnen 'Resultaat van beleggingen m.b.t. tak 23-verzekeringscontracten onder IFRS 17' en 'Financiële instrumenten tegen reële waarde andere dan aangehouden voor handelsdoeleinden' worden respectievelijk volledig en ten dele samengesteld door de reëlewaardeschommelingen van onderliggende activa van langlopende unit-linked contracten in Centraal- en Oost-Europa (gewaardeerd volgens VFA onder IFRS 17). De compenserende impact van de reëlewaardeschommelingen van de betrokken unit-linked verplichtingen is opgenomen in de lijn Verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten in de winst-en-verliesrekening (zie ook Toelichting 3.6.1).
- Effectiviteit van afdekkingen: we bepalen de effectiviteit aan de hand van de volgende methodes:
 - Voor micro-hedge-reëlewaardeafdekkingen gebruiken we op kwartaalbasis de dollaroffsetmethode, waarbij reëlewaardeschommelingen van de afgedekte positie en reëlewaardeschommelingen van het afdekkingsinstrument elkaar compenseren binnen een marge van 80% – 125%.

- Voor kasstroomafdekkingen vergelijken we het aangegeven afdekkingsinstrument met een perfect hedge van de afgedekte kasstromen. Die vergelijking gebeurt vooruitkijkend (via BPV-meting) en terugkijkend (door vergelijking van de reële waarde van het aangegeven afdekkingsinstrument met de perfect hedge). De effectiviteit van beide tests moet zich binnen een marge van 80% – 125% bevinden.
- Voor reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille beoordelen we de effectiviteit volgens de regels voorgeschreven in de Europese versie van IAS 39 (carve-out). IFRS staat niet toe nettoposities weer te geven als afgedekte posities, maar staat wel toe om de afdekkingsinstrumenten toe te wijzen aan de brutopositie van activa (of eventueel de brutopositie van verplichtingen). Concreet zorgen we ervoor dat het volume activa (of verplichtingen) in elk looptijdsegment groter is dan het volume afdekkingsinstrumenten dat aan hetzelfde segment wordt toegewezen.

Toelichting 3.4: Nettoprovisie-inkomsten

(in miljoenen euro)	2023	2022
Totaal	90	80
Ontvangen provisies	166	156
Betaalde provisies	- 76	- 76
Indeling naar type		
Vermogensbeheerdiensten	80	73
<i>Ontvangen provisies</i>	143	135
<i>Betaalde provisies</i>	- 64	- 62
Bankdiensten	- 6	- 6
<i>Ontvangen provisies</i>	2	3
<i>Betaalde provisies</i>	- 8	- 9
Overige	16	13
<i>Ontvangen provisies</i>	20	18
<i>Betaalde provisies</i>	- 4	- 5

De lijn Vermogensbeheerdiensten bevat managementvergoedingen, instapvergoedingen en distributievergoedingen voor beleggingsfondsen en tak 23-levensverzekeringen onder IFRS 9. De lijn Bankdiensten bevat krediet- en garantieregelerelateerde vergoedingen, vergoedingen voor betalingsverkeer, netwerkinkomsten, effectengerelateerde vergoedingen, betaalde distributievergoedingen voor bankproducten en vergoedingen voor andere bankdiensten. Distributievergoedingen betaald voor verzekeringsproducten (leven en niet-leven onder IFRS 17) worden in de winst-en verliesrekening opgenomen onder Lasten uit hoofde van verzekeringsdiensten vóór afgestane herverzekering (zie Toelichting 3.6). De lijn Overige omvat distributievergoedingen van derde verzekeraars (niet onder IFRS 17) en platformicationinkomsten.

Toelichting 3.5: Netto overige inkomsten

(in miljoenen euro)	2023	2022
Totaal	78	56
waarvan meer- of minderwaarden als gevolg van		
verkoop van financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs	- 1	- 22
verkoop van schuldpapier tegen reële waarde via OCI	- 5	- 63
terugkoop van financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	0	0
andere, waaronder:	84	142
inkomsten van Groep VAB	52	51
meerwaarde op verkoop vastgoeddochteronderneming (KBC Vastgoed Nederland)	0	68
netto-huurinkomsten	14	12

Meer- of minderwaarden als gevolg van de verkoop van financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs: betreft in 2022 vooral het gerealiseerde verlies op de uitzonderlijke verkoop van laagrentende obligaties.

Toelichting 3.6: Winstgevendheid verzekeringen

Toelichting 3.6.1: Winstgevendheid verzekeringen – winst en -verliesrekening

- De reële waardeveranderingen met betrekking tot beleggingsverzekeringscontracten, gewaardeerd volgens de variabelevergoedingsbenadering onder IFRS 17 (de zogenaamde tak 23 of unit linked verzekeringscontracten in Centraal- en Oost-Europa), zorgen voor een impact in volgende winst- en verliesrekeningen:
 - 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen via winst- en verliesrekening', waar de reële waardeveranderingen van onderliggende investeringen ten opzichte van deze contracten worden opgenomen.
 - 'Verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten', waar de reële waardeveranderingen met betrekking tot de verzekeringsverplichtingen van deze contracten worden opgenomen in de lijn 'Wijzigingen in de reële waarde van passiva van unit linked contracten gewaardeerd volgens IFRS 17'.
- Op het niveau van het resultaat vóór belastingen compenseren beide reële waardeveranderingen elkaar echter volledig. Daarom kunnen de evoluties in de bovenvermelde winst- en verliesrekeningen best beoordeeld worden door abstractie te maken van deze reële waardeveranderingen.

(in miljoenen euro)	Leven	Waarvan directe winstdeling Leven (VFA)	Niet-leven	Niet- technisch	Totaal
2023					
Verzekeringstechnisch resultaat	149	12	418	—	567
Verzekeringsinkomsten vóór afgestane herverzekering	400	25	2 290	—	2 690
Lasten uit hoofde van verzekeringsdiensten	- 251	- 12	- 1 872	—	- 2 123
Waarvan lasten verbonden aan schadevorderingen Niet-leven	—	—	- 1 159	—	- 1 159
Beleggingsresultaat en verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten	151	0	63	—	233
Beleggingsresultaat	434	96	93	19	546
Nettorente-inkomsten	304	0	87	1	392
Dividendinkomsten	22	0	4	14	40
Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	100	96	0	6	106
Overige netto-inkomsten	10	0	2	- 3	10
Bijzondere waardeverminderingen	- 1	0	0	0	- 2
Verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten, vóór herverzekering	- 283	- 96	- 30	—	- 313
Opgelopen rente	- 186	—	- 31	—	- 217
Effect van wijzigingen in financiële veronderstellingen en wisselkoersverschillen	- 1	0	1	—	- 1
Wijzigingen in de reële waarde van passiva van unit linked contracten gewaardeerd volgens IFRS 17	- 96	- 96	—	—	- 96
Nettoverzekerings- en beleggingsresultaat vóór herverzekering	300	12	481	19	800
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	- 3	—	- 87	—	- 90
Premies betaald aan de herverzekeraar	- 30	—	- 95	—	- 125
Ontvangen provisies	7	—	10	—	17
Op de herverzekeraar verhaalbare bedragen	21	—	0	—	21
Totaal herverzekeringsfinancieringsbaten of -lasten	0	—	- 2	—	- 2
Nettoverzekerings- en beleggingsresultaat na herverzekering	297	12	394	19	710
Niet-rechtstreeks toerekenbare baten of lasten	10	- 1	- 50	9	- 31
Nettoprovisie-inkomsten	67	0	- 2	24	90
Overige netto-inkomsten	- 1	—	—	69	68
Exploitatiekosten (incl. verzekeringsheffingen)	- 56	- 1	- 48	- 83	- 188
Waardeverminderingen - overige	0	0	0	0	- 1
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	—	—	—	0	0
Belastingen	—	—	—	- 152	- 152
Resultaat na belastingen	307	11	344	- 124	527
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	—	—	—	—	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	—	—	—	—	527

(in miljoenen euro)	Waarvan directe winstdeling Leven (VFA)		Niet-leven	Niet- technisch	Totaal
	Leven				
2022					
Verzekeringstechnisch resultaat	198	9	324	—	522
Verzekeringsinkomsten vóór afgestane herverzekering	373	23	2 059	—	2 431
Lasten uit hoofde van verzekeringsdiensten	- 174	- 14	- 1 735	—	- 1 909
Waarvan lasten verbonden aan schadevorderingen Niet-leven	—	—	- 1 079	—	- 1 079
Beleggingsresultaat en verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten	179	0	95	—	318
Beleggingsresultaat uit activa	272	- 65	99	43	414
Nettorente-inkomsten	305	0	110	27	442
Dividendinkomsten	20	0	4	15	39
Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	- 65	- 65	5	- 2	- 63
Overige netto-inkomsten	12	0	- 20	1	- 8
Bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	3	3
Verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten, vóór herverzekering	- 92	66	- 4	—	- 96
Opgelopen rente	- 157	—	- 4	—	- 161
Effect van wijzigingen in financiële veronderstellingen en wisselkoersverschillen	- 1	0	0	—	- 1
Wijzigingen in de reële waarde van passiva van unit linked contracten gewaardeerd volgens IFRS 17	66	66	—	—	66
Nettoverzekerings- en beleggingsresultaat vóór herverzekering	377	10	419	43	840
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	- 1	—	- 19	—	- 20
Premies betaald aan de herverzekeraar	- 28	—	- 81	—	- 109
Ontvangen provisies	12	—	9	—	21
Op de herverzekeraar verhaalbare bedragen	15	—	54	—	69
Totaal herverzekeringsfinancieringsbaten of -lasten	0	—	- 1	—	- 1
Nettoverzekerings- en beleggingsresultaat na herverzekering	376	10	400	43	819
Niet-rechtstreeks toerekenbare baten of lasten	20	- 1	- 37	12	- 5
Nettoprovisie-inkomsten	62	0	- 2	19	80
Overige netto-inkomsten	0	—	—	64	64
Exploitatiekosten (incl. verzekeringsheffingen)	- 42	- 1	- 35	- 71	- 149
Waardeverminderingen - overige	0	0	0	0	0
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	—	—	—	0	0
Belastingen	—	—	—	- 179	- 179
Resultaat na belastingen	396	9	363	- 124	635
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	—	—	—	—	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	—	—	—	—	635

- 'Verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten, vóór herverzekering' omvat:
 - opgelopen rente op de verzekeringsverplichtingen volgens IFRS 17, die wordt gecompenseerd door het beleggingsresultaat op de overeenkomstige activa ter dekking van deze verplichtingen;
 - veranderingen in de reële waarde van verplichtingen onderliggend aan verzekeringscontracten gewaardeerd volgens de VFA, die de verandering in de reële waarde van tak 23-verplichtingen vertegenwoordigt, gewaardeerd volgens IFRS 17 (Variable Fee Approach), met het compenserende effect in de verandering in de reële waarde van onderliggende tak 23-activa in 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening' (zie ook Toelichting 3.3).
- De 'Exploitatiekosten' bevatten, door de invoering van IFRS 17, enkel de exploitatiekosten (incl. verzekeringsheffingen) die niet rechtstreeks toewijsbaar zijn aan verzekeringscontracten.

De exploitatiekosten die wel rechtstreeks toewijsbaar zijn aan verzekeringscontracten, worden op termijn (i.e. gespreid over de looptijd van de desbetreffende verzekeringscontracten) opgenomen in de 'Lasten uit hoofde van verzekeringsdiensten'.

- Het resultaat uit hoofde van levensverzekeringen daalde met -89 miljoen euro ten opzichte van 2022, sterk beïnvloed door:
 - een terugname van verliescomponent in 2022 voor een bedrag van 67 miljoen euro (vóór belastingen) vooral op moderne spaarproducten in België, als gevolg van een stijging in de voorziene winstmarges door hogere rentes.
 - een hogere 'Opgelopen rente' (-29 miljoen euro), als gevolg van stijgende locked-in rates (de rentecurve die van toepassing is bij de aanvang van het IFRS 17-contract);
- De kolom 'Waarvan directe winstdeling Leven (VFA)' heeft betrekking op de resultaten van langlopende beleggingsverzekeringscontracten (de zogenaamde tak 23 of unit linked contracten in Centraal- en Oost-Europa), gewaardeerd volgens de variabelevergoedingsbenadering (VFA methode) onder IFRS 17.

- Het resultaat uit hoofde van schadeverzekeringen daalde met -20 miljoen euro ten opzichte van 2022, sterk beïnvloed door:
 - Een toename van de 'Verzekeringsinkomsten vóór afgestane herverzekering' (dankzij een stijging van verdiende premies, gedreven door zowel portefeuillegroei als door tariefverhogingen) deels teniet gedaan door een toename in de 'Lasten uit hoofde van verzekeringsdiensten'.
 - Anderzijds werd 2022 negatief beïnvloed door stormen, voornamelijk in België, voor een bedrag van -89 miljoen euro vóór herverzekering (-35 miljoen euro na herverzekering) tegenover een bedrag van -29 miljoen euro vóór herverzekering (-34 miljoen euro na herverzekering) in 2023. Doordat er een negatieve afwikkeling is van stormen uit het verleden, is het resultaat na herverzekering in 2023 slechter dan vóór herverzekering.
- 'Niet-technisch' omvat de resultaten van niet-verzekeringsdochtermaatschappijen zoals VAB Groep en ADD. Ze zijn opgenomen in de toelichting over de 'verzekeringsactiviteiten', omdat ze dochtermaatschappijen zijn van KBC Verzekeringen (maar omdat ze niet kunnen worden opgenomen onder 'Leven' of 'Niet-leven', worden ze opgenomen onder 'Niet-technisch'). 'Niet-technisch' omvat ook de beleggingsopbrengsten van het eigen vermogen (d.w.z. voornamelijk rente-inkomsten uit obligaties) en belastingen. Het niet-technische resultaat na belastingen in 2023 is ongewijzigd ten opzichte van 2022. Het niet-technische resultaat vóór belastingen daalt ten opzichte van 2022, voornamelijk gedreven door lagere 'Netto rente-inkomsten', omwille van lagere inkomsten uit inflatie gelinkte obligaties en verhoogde kosten op achtergestelde leningen.

Toelichting 3.6.2: Winstgevendheid verzekeringen – niet-gerealiseerde resultaten (OCI)

(in miljoenen euro)	Leven	Waarvan directe winstdeling Leven (VFA)	Niet-leven	Niet-technisch	Totaal
2023					
Beleggingsresultaat (OCI) uit financiële activa tegen FVOCI	595	1	49	0	644
Wijziging in verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten – OCI, vóór herverzekering	- 538	- 1	- 23	—	- 561
Effect van wijzigingen in rentevoeten en andere financiële veronderstellingen in OCI, inclusief wisselkoersverschillen	- 537	0	- 23	—	- 560
Wijzigingen in de reële waarde van passiva van unit linked contracten gewaardeerd volgens IFRS 17- OCI	- 1	- 1	—	—	- 1
Nettoverzekerings- en beleggingsresultaat vóór herverzekering – OCI	56	0	25	0	81
Wijziging in herverzekeringsfinancieringsbaten of -lasten – OCI	0	—	7	—	7
Uitgestelde belastingen	—	—	—	13	13
Nettoverzekerings- en beleggingsresultaat na herverzekering, na belastingen – OCI	56	0	33	13	101
2022					
Beleggingsresultaat (OCI) tegen FVOCI	- 2 716	- 2	- 236	- 26	- 2 979
Wijziging in verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten – OCI, vóór herverzekering	2 615	1	424	—	3 039
Effect van wijzigingen in rentevoeten en andere financiële veronderstellingen in OCI, inclusief wisselkoersverschillen	2 613	0	424	—	3 037
Wijzigingen in de reële waarde van passiva van unit linked contracten gewaardeerd volgens IFRS 17- OCI	1	1	—	—	1
Nettoverzekerings- en beleggingsresultaat vóór herverzekering – OCI	- 102	0	188	- 26	60
Wijziging in herverzekeringsfinancieringsbaten of -lasten – OCI	0	—	- 25	—	- 25
Uitgestelde belastingen	—	—	—	- 106	- 106
Nettoverzekerings- en beleggingsresultaat na herverzekering, na belastingen – OCI	- 102	0	164	- 132	- 71

- Het 'Beleggingsresultaat (OCI) uit financiële activa tegen FVOCI' en het 'Effect van wijzigingen in rentevoeten en andere financiële veronderstellingen in OCI, inclusief wisselkoersverschillen' heffen elkaar (gedeeltelijk) op. Dat is het gevolg van een beslissing van KBC om een groot deel van de obligatieportefeuille ter afdekking van levensverzekeringscontracten en een deel van de obligatieportefeuille ter afdekking van schadeverzekeringscontracten te categoriseren als FVOCI-activa, wat resulteert in een natuurlijke afdekking tussen beleggingsresultaten van financiële activa tegen FVOCI en verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten via OCI.
- Voor meer informatie over het beleggingsresultaat en de wijziging in verzekeringsfinancieringsbaten en -lasten: zie 'Geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten'.
- Naast het beleggingsresultaat van de financiële activa opgenomen in het resultaat (Toelichting 3.6.1) en in OCI (Toelichting 3.6.2) worden gerealiseerde resultaten op FVOCI-aandelen rechtstreeks opgenomen in het eigen vermogen (zie Geconsolideerde vermogensmutaties – Overboeking van reserve naar overgedragen resultaat bij realisatie). Voor 2023 en 2022 betrof dit respectievelijk 24 en 133 miljoen euro.
- Belangrijke bewegingen in 2023:
 - Het 'Beleggingsresultaat (OCI) uit financiële activa tegen FVOCI' (+644 miljoen euro) wordt vooral verklaard door de positieve evolutie in de herwaarderingsreserve van de FVOCI-schuldinstrumenten (gedreven door lagere rentevoeten en het unwinding effect van de negatieve uitstaande herwaarderingsreserve) en in mindere mate door de herwaarderingsreserve FVOCI-aandelen (positieve reëlewaardeveranderingen gedreven door betere aandelenmarkten).
 - De 'Wijziging in verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten – OCI voor herverzekering' (-561 miljoen euro) wordt vooral verklaard door de gedaalde rentevoeten en het unwinding effect van de uitstaande positieve verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten via OCI.
- Belangrijke bewegingen in 2022:
 - Het 'Beleggingsresultaat (OCI) uit financiële activa tegen FVOCI' (-2 979 miljoen euro) wordt vooral verklaard door de negatieve evolutie in de herwaarderingsreserve van de FVOCI-schuldinstrumenten (hogere rentevoeten, grotendeels gerelateerd aan staatsobligaties van Europese landen) en in mindere mate door de herwaarderingsreserve FVOCI-aandelen (negatieve reëlewaardewijzigingen door gedaalde aandelenmarkten).
 - De 'Wijziging in verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten – OCI voor herverzekering' (-3 039 miljoen euro) wordt vooral verklaard door de hogere rentevoeten.

Toelichting 3.6.3: Verzekeringsinkomsten (Leven en Niet-leven) per component

(in miljoenen euro)

	2023			2022		
	Totaal	Leven	Niet-leven	Totaal	Leven	Niet-leven
Verzekeringsinkomsten voor BBA- en VFA-contracten	406	370	36	379	343	35
Bedragen met betrekking tot wijzigingen in verplichtingen uit hoofde van resterende dekking	390	355	35	372	337	35
<i>Verwachte claims en andere lasten uit hoofde van verzekeringsdiensten</i>	226	200	25	228	204	23
<i>Wijziging in risicoaanpassing voor verlopen risico (niet-financieel risico)</i>	15	11	3	14	10	4
<i>CSM opgenomen voor geleverde diensten</i>	150	143	6	131	123	8
Compensatie van met de acquisitie van verzekeringen verband houdende kasstromen	16	15	1	6	6	0
Verzekeringsinkomsten voor contracten gewaardeerd volgens de PAA	2 284	30	2 255	2 052	29	2 023
Totaal verzekeringsinkomsten	2 690	400	2 290	2 431	373	2 059

- De toename van de 'Verzekeringsinkomsten voor contracten gewaardeerd volgens de PAA', met 232 miljoen euro, is toe te wijzen aan een stijging van verdiende premies Niet-leven, gedreven door zowel portefeuillegroei als door tariefverhogingen.
- De toename van de 'Verzekeringsinkomsten voor BBA- en VFA-contracten', met 27 miljoen euro, zijn toe te wijzen aan een hogere CSM-vrijval, waarvan de grootste impact in België ten gevolge van een wijziging van een parameter in de verzekeringsmodellen m.b.t. de dekkingseenheden in 2023.

Toelichting 3.6.4: Verkoop levensverzekeringen

(in miljoenen euro)

	2023	2022
Totaal	2 328	2 071
IFRS 17 - tak 21	975	978
IFRS 17 - tak 23	171	99
IFRS 17 - hybride	131	115
Niet-IFRS 17	1 051	880

- De cijfers voor de verkoop van Niet-IFRS 17 levensverzekeringen hebben voornamelijk betrekking op beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling, gewaardeerd volgens IFRS 9. Het betreft de zogenaamde tak 23 of unit linked verzekeringscontracten in België, waarvoor de marges worden gerapporteerd onder 'Nettoprovisie-inkomsten'.
- Hybride producten: zie Toelichting 5.6.1.
- De verkoop van levensverzekeringen in 2023 is gestegen met 12% ten opzichte van 2022. Deze stijging is vooral gedreven door tak 23 verzekeringscontracten: voornamelijk te situeren in België (niet-IFRS 17) en in mindere mate in Hongarije en Bulgarije. Verder ook groei in hybride producten, voornamelijk te situeren in Tsjechië en in mindere mate in België.

Toelichting 3.6.5: Winstgevendheid schadeverzekeringen per product (winst-en-verliesrekening)

(in miljoenen euro)	Verzeke- rings- inkomsten	Lasten uit hoofde van verzekering- diensten	Verzekering- financierings- baten of - lasten vóór herverzekering in winst-en- verlies	Totaal vóór herverze- kering	Netto- resultaat uit afgestane herverze- kering	Totaal na herverze- kering
2023						
Totaal	2 290	- 1 872	- 30	388	- 87	301
Aangenomen herverzekering	18	- 2	0	17	- 54	- 38
Rechtstreekse zaken	2 272	- 1 870	- 31	371	- 33	338
<i>Personenverzekering</i>	274	- 211	- 4	59	—	—
<i>Burgerrechtelijke Aansprakelijkheid (BA) Motorrijtuigen</i>	562	- 542	- 13	7	—	—
<i>Aansprakelijkheid, andere dan BA Motorrijtuigen</i>	144	- 88	- 4	53	—	—
<i>Casco</i>	409	- 371	- 2	35	—	—
<i>Zaakschade, incl. andere dan casco</i>	883	- 658	- 8	217	—	—
2022						
Totaal	2 059	- 1 735	- 4	320	- 19	301
Aangenomen herverzekering	18	- 10	0	7	20	27
Rechtstreekse zaken	2 041	- 1 725	- 4	313	- 39	274
<i>Personenverzekering</i>	238	- 152	1	87	—	—
<i>Burgerrechtelijke Aansprakelijkheid (BA) Motorrijtuigen</i>	526	- 444	- 3	79	—	—
<i>Aansprakelijkheid, andere dan BA Motorrijtuigen</i>	129	- 117	- 1	11	—	—
<i>Casco</i>	358	- 313	0	44	—	—
<i>Zaakschade, incl. andere dan casco</i>	791	- 698	- 1	93	—	—

- De verminderde totale verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten vóór herverzekering in winst-en-verlies zijn ondermeer gedreven door een stijging in 'Opgelopen rente'.
- Het verminderde resultaat aangenomen herverzekering voor het netto-resultaat uit afgestane herverzekering is ondermeer te verklaren door een stijging van de te betalen herverzekeringpremies in combinatie met een verlaagde herverzekeringrecuperatie van de schadelasten.

Toelichting 3.7: Exploitatiekosten

(in miljoenen euro)	2023	2022
Totaal	- 571	- 509
Personeelskosten	- 262	- 245
Algemene beheerskosten	- 286	- 244
ICT	- 102	- 86
Facilitaire kosten	- 29	- 22
Marketing en communicatie	- 23	- 18
Vergoedingen professionele dienstverlening	- 10	- 9
Verzekeringshellingen	- 30	- 26
Andere	- 93	- 83
Afschrijvingen van vaste activa	- 22	- 20

- Bovenstaande tabel bevat de som van de lijnen 'Totale exploitatiekosten zonder verzekeringshellingen' en 'Verzekeringshellingen' uit de winst-en-verliesrekening.
- Algemene beheerskosten: omvat herstel- en onderhoudskosten, reclamekosten, huur, professionele vergoedingen, verschillen de (niet-inkomsten)belastingen, nutsvoorzieningen en dergelijke. Het omvat ook de kosten gerelateerd aan de bijzondere heffing voor financiële instellingen in verschillende landen.

Toelichting 3.8: Personeel

	2023	2022
Gemiddeld personeelsbestand, in vte's	4 067	4 024
Volgens statuut		
Arbeiders	335	341
Bedienden	3 706	3 658
Directieleden (senior management)	26	25

- Berekening: de cijfers vermeld in de tabel betreffen jaargemiddelden die inzake scope kunnen afwijken van de eindejaarscijfers die we elders vermelden.

Toelichting 3.9: Bijzondere waardeverminderingen (impairments) – winst-en-verliesrekening

(in miljoenen euro)	2023	2022
Totaal	- 2	3
Bijzondere waardeverminderingen op financiële activa tegen AC en reële waarde via OCI	- 2	1
Per IFRS-categorie		
<i>Bijzondere waardeverminderingen op financiële activa tegen AC</i>	- 1	0
<i>Bijz. waardeverminderingen op fin. activa tegen reële waarde via OCI</i>	- 1	1
Per product		
<i>Leningen en voorschotten</i>	0	0
<i>Schuldpapier</i>	- 2	1
<i>Verbintenissen en financiële garanties buiten balans</i>	0	0
Per type		
<i>Categorie 1 (ECL over 12 maanden)</i>	0	0
<i>Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)</i>	- 2	1
<i>Categorie 3 (non-performing; ECL over resterende looptijd)</i>	0	0
<i>Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid</i>	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op goodwill	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op overige	- 1	2
Immateriële vaste activa (zonder goodwill)	0	- 3
Materiële vaste activa, inclusief vastgoedbeleggingen	0	5
Geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	0
Overige	- 1	- 1

Toelichting 3.10: Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures

- 2023 en 2022 werden geen geassocieerde ondernemingen en joint ventures opgenomen volgens vermogensmutatie.
- Bijzondere waardeverminderingen van (goodwill op) geassocieerde ondernemingen en joint ventures zijn inbegrepen bij Bijzondere waardeverminderingen (zie Toelichting 3.9). Het aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures houdt bijgevolg geen rekening met die bijzondere waardeverminderingen.

Toelichting 3.11: Belastingen

(in miljoenen euro)	2023	2022
Totaal	- 152	- 179
Naar type		
Actuele belastingen	- 82	- 112
Uitgestelde belastingen	- 69	- 67
Componenten van de belastingberekening		
Resultaat vóór belastingen	679	814
Winstbelastingen tegen het Belgische statutaire tarief	25,00%	25,00%
Berekende winstbelastingen	- 170	- 203
Plus of min belastinggevolgen toe te schrijven aan		
<i>verschillen in belastingtarieven, België-buitenland</i>	23	13
<i>belastingvrije winst</i>	9	21
<i>aanpassingen m.b.t. voorgaande jaren</i>	- 1	- 4
<i>aanpassingen uitgestelde belastingen toe te schrijven aan wijziging belastingtarief</i>	4	0
<i>niet-gecompenseerde verliezen en ongebruikte fiscale verliezen en verrekenbare tegoeden die de huidige belastingkosten verminderen</i>	0	0
<i>niet-gecompenseerde verliezen en ongebruikte fiscale verliezen en verrekenbare tegoeden die de uitgestelde belastingkosten verminderen</i>	0	0
<i>terugboeking van vroeger erkende uitgestelde belastingvorderingen als gevolg van fiscale verliezen</i>	0	0
<i>overige, hoofdzakelijk niet-afrekbare uitgaven</i>	- 17	- 5

- Belastingvorderingen en belastingverplichtingen: zie Toelichting 5.2.
- Op 14 december 2023 heeft België, waar KBC Groep NV als uiteindelijke moedermaatschappij is gevestigd, de 'global minimum tax' (Pillar 2) wettelijk verankerd en van kracht verklaard met ingang van 1 januari 2024. Onder deze regels zal KBC verplicht zijn om (in België of in het buitenland) een 'top-up'-belasting te betalen op de winsten van haar dochterondernemingen en vaste inrichtingen (permanent establishments) die worden belast tegen een effectief belastingtarief van minder dan 15 procent. Op basis van de resultaten van 2023 zou de bijkomende top-up-heffing ongeveer 1 procent van het resultaat vóór belastingen van de groep bedragen. De groep heeft de tijdelijke uitzondering toegepast die de IASB in mei 2023 heeft uitgevaardigd m.b.t. de boekhoudkundige vereisten voor uitgestelde belastingen in IAS 12. De groep zal het effect van de Pillar 2-wetgeving op haar toekomstige financiële prestaties blijven opvolgen.

4.0 Toelichtingen bij de financiële instrumenten op de balans

Toelichting 4.1: Financiële instrumenten volgens portefeuille en product

(in miljoenen euro)	Tegen geamor- tiseerde kostprijs (AC)	Tegen reële waarde via OCI (FVOCI)	Verplicht tegen reële waarde (MFVPL) excl HFT	Aangehou- den voor handels- doeleinden (HFT)	Gewaar- deerd tegen reële waarde 1 (FVO)	Afdekkings- derivaten	Totaal
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2023							
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (excl. reverse repo's)	335	0	0	1	0	0	336
<i>waarvan terugbetaalbaar op verzoek en termijnen op minder dan drie maanden</i>							1
Leningen en voorschotten aan klanten (excl. reverse repo's)	1 927	0	0	0	0	0	1 927
<i>Handelsvorderingen</i>	1	0	0	0	0	0	1
<i>Afbetalingskredieten</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>Hypotheekleningen</i>	872	0	0	0	0	0	872
<i>Termijnkredieten</i>	859	0	0	0	0	0	859
<i>Financiële leasing</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>Voorschotten in rekening-courant</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>Overige</i>	195	0	0	0	0	0	195
Reverse repo's 2	0	0	0	0	0	0	0
Aandelen	0	1 479	4	5	0	0	1 488
Beleggingscontracten, verzekeringen ⁶	0	0	14 348	0	0	0	14 348
Schuld papier	3 884	11 759	1	13	0	0	15 657
<i>Van publiekrechtelijke emittenten</i>	2 036	8 352	0	9	0	0	10 397
<i>Van kredietinstellingen en beleggings-ondernemingen</i>	786	1 634	0	1	0	0	2 420
<i>Van ondernemingen</i>	1 061	1 774	1	3	0	0	2 840
Derivaten	0	0	0	2	0	38	41
Overige ³	29	0	0	0	0	0	29
Totaal	6 174	13 238	14 354	21	0	38	33 825
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2022							
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (excl. reverse repo's)	329	0	0	1	0	0	330
<i>waarvan terugbetaalbaar op verzoek en termijnen op minder dan drie maanden</i>							10
Leningen en voorschotten aan klanten (excl. reverse repo's)	1 997	0	0	0	0	0	1 997
<i>Handelsvorderingen</i>	1	0	0	0	0	0	1
<i>Afbetalingskredieten</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>Hypotheekleningen</i>	910	0	0	0	0	0	910
<i>Termijnkredieten</i>	914	0	0	0	0	0	914
<i>Financiële leasing</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>Voorschotten in rekening-courant</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>Overige</i>	173	0	0	0	0	0	173
Reverse repo's 2	0	0	0	0	0	0	0
Aandelen	0	1 364	0	3	0	0	1 367
Beleggingscontracten, verzekeringen ⁶	0	0	12 772	0	0	0	12 772
Schuld papier	3 862	11 700	1	21	0	0	15 584
<i>Van publiekrechtelijke emittenten</i>	1 971	8 255	0	17	0	0	10 243
<i>Met kredietinstellingen en beleggings-ondernemingen</i>	669	1 409	0	1	0	0	2 079
<i>Van ondernemingen</i>	1 222	2 036	1	3	0	0	3 263
Derivaten	0	0	0	0	0	69	69
Overige ³	27	0	0	0	0	0	27
Totaal	6 215	13 064	12 773	26	0	69	32 146

(in miljoenen euro)	Tegen geamor- tiseerde kostprijs (AC)	Aangehouden voor handels- doeleinden (HFT)	Gewaardeerd tegen reële waarde (FVO)	Afdekkings- derivaten	Totaal
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2023					
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (excl. repo's)	13	0	0	0	13
<i>waarvan terugbetaalbaar op verzoek en onmiddellijk terugbetaalbaar</i>					0
Deposito's van klanten en schuldpapier (excl. repo's)	501	0	0	0	501
<i>Zichtdeposito's (incl. deposito's van bijzondere aard en overige)</i>	0	0	0	0	0
<i>Termijndeposito's</i>	1	0	0	0	1
<i>Spaarrekeningen</i>	0	0	0	0	0
<i>Subtotaal deposito's van klanten, excl. repo's</i>	1	0	0	0	1
<i>Depositocertificaten</i>	0	0	0	0	0
<i>Kasbons</i>	0	0	0	0	0
<i>Niet-converteerbare obligaties</i>	0	0	0	0	0
<i>Niet-converteerbare achtergestelde schulden</i>	500	0	0	0	500
Repo's ⁴	205	0	0	0	205
<i>Met kredietinstellingen en beleggingsondernemingen</i>	205	0	0	0	205
<i>Met klanten</i>	0	0	0	0	0
Schulden m.b.t. beleggingscontracten ⁶	29	0	13 432	0	13 461
Derivaten	0	2	0	7	8
Baisseposities	0	0	0	0	0
<i>In aandelen</i>	0	0	0	0	0
<i>In schuldpapier</i>	0	0	0	0	0
Overige ⁵	28	0	0	0	28
Totaal	775	2	13 432	7	14 216
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2022					
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (excl. repo's)	24	0	0	0	24
<i>waarvan terugbetaalbaar op verzoek en onmiddellijk terugbetaalbaar</i>					0
Deposito's van klanten en schuldpapier (excl. repo's)	501	0	0	0	501
<i>Zichtdeposito's (incl. deposito's van bijzondere aard en overige)</i>	0	0	0	0	0
<i>Termijndeposito's</i>	1	0	0	0	1
<i>Spaarrekeningen</i>	0	0	0	0	0
<i>Subtotaal deposito's van klanten, excl. repo's</i>	1	0	0	0	1
<i>Depositocertificaten</i>	0	0	0	0	0
<i>Kasbons</i>	0	0	0	0	0
<i>Niet-converteerbare obligaties</i>	0	0	0	0	0
<i>Niet-converteerbare achtergestelde schulden</i>	500	0	0	0	500
Repo's ⁴	619	0	0	0	619
<i>Met kredietinstellingen en beleggingsondernemingen</i>	619	0	0	0	619
<i>Met klanten</i>	0	0	0	0	0
Schulden m.b.t. beleggingscontracten ⁶	30	0	11 996	0	12 026
Derivaten	0	3	0	7	11
Baisseposities	0	0	0	0	0
<i>In aandelen</i>	0	0	0	0	0
<i>In schuldpapier</i>	0	0	0	0	0
Overige ⁵	23	0	0	0	23
Totaal	1 197	3	11 996	7	13 203

1. De boekwaarde benadert het maximale kredietrisico.

2. Het bedrag van de reverse repo's is nagenoeg gelijk aan het bedrag van de onderliggende (uitgeleende) activa.

3. Het betreft financiële activa die niet werden opgenomen bij de leningen en voorschotten aan klanten, omdat ze geen rechtstreeks verband houden met de commerciële kredietverlening.

4. Het bedrag van de repo's is nagenoeg gelijk aan het bedrag van de onderliggende (ontleende) activa (deels op balans en deels verkregen via reverse repo's).

5. Het betreft financiële verplichtingen die niet werden opgenomen bij de deposito's van klanten, omdat ze geen rechtstreeks verband houden met de commerciële depositowerving.

6. Het verschil tussen 'beleggingscontracten, verzekeringen' en 'schulden m.b.t. beleggingscontracten' kan verklaard worden door de presentatie van de niet-ontbundelde beleggingscontracten, die wel opgenomen zijn bij de 'beleggingscontracten, verzekeringen' bij de financiële activa maar op het passief opgenomen worden bij de post 'Verplichtingen uit verzekeringcontracten'.

- Overgedragen activa die blijvend erkend worden in hun geheel: KBC leent op regelmatige basis effecten uit en/of verkoopt effecten met de verbintenis die op een latere datum terug te kopen (repotransacties). De effecten die uitgeleend of verkocht worden met de verbintenis ze op een latere datum terug te kopen, worden overgedragen aan de tegenpartij, waarbij KBC in ruil cash of andere financiële activa ontvangt. KBC behoudt evenwel de voornaamste risico's en opbrengsten met betrekking tot die effecten en blijft bijgevolg die effecten opnemen in zijn balans. Bovendien wordt er een financiële schuld erkend ten belope van de ontvangen cash.

Overgedragen activa die blijvend erkend worden in hun geheel (boekwaarde, in miljoenen euro)	31-12-2023	31-12-2022
Overgedragen activa die blijvend in hun geheel erkend worden in de vorm van repotransacties en uitgeleende effecten	4 453	2 857
<i>Aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	0	0
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI</i>	3 914	1 369
<i>Tegen geamortiseerde kostprijs</i>	539	1 488
Gerelateerde financiële schuld	4.205	2.978
<i>Aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	0	0
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI</i>	3 896	1 438
<i>Tegen geamortiseerde kostprijs</i>	309	1.540

- KBC heeft meer overgedragen activa op zijn balans dan repotransacties, omdat de cash-benen van bepaalde repotransacties worden gesaldeerd met reverserepotransacties als ze met dezelfde tegenpartij, in dezelfde valuta en met dezelfde einddatum worden uitgevoerd en er bovendien een wettelijk afdwingbaar recht en intentie bestaat om de transacties af te wikkelen op nettobasis of het financiële actief en financiële passief simultaan te realiseren.

Toelichting 4.2: Financiële activa volgens portefeuille en kwaliteit

Toelichting 4.2.1: Financiële activa waarvoor bijzondere waardeverminderingen zijn geboekt

(in miljoenen euro)	Boekwaarde voor bijzondere waarde- verminderingen	Bijzondere waarde- verminderingen	Boekwaarde na bijzondere waarde- verminderingen
31-12-2023			
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS			
Leningen en voorschotten *	2 263	- 1	2 262
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	2 198	0	2 198
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	62	0	62
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	3	- 1	2
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0
Schuldpapier	3 887	- 3	3 884
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	3 871	- 1	3 870
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	15	- 2	14
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE VIA OCI			
Schuldpapier	11 763	- 3	11 759
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	11 740	- 2	11 738
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	23	- 1	22
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0
31-12-2022			
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS			
Leningen en voorschotten *	2 327	- 1	2 326
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	2 273	0	2 273
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	54	0	54
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	- 1	0
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0
Schuldpapier	3 863	- 1	3 862
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	3 848	- 1	3 846
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	15	0	15
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE VIA OCI			
Schuldpapier	11 703	- 3	11 700
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	11 670	- 2	11 668
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	33	- 1	32
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0

(*) De boekwaarde na bijzondere waardeverminderingen in deze toelichting komt overeen met de som van de lijnen Leningen en voorschotten aan krediet-instellingen en beleggingsondernemingen, excl. reverse repo's, Leningen en voorschotten aan klanten, excl. reverse repo's en Reverse repo's in toelichting 4.1. (in de kolom Tegen geamortiseerde kostprijs)

- Boekwaarde (vóór bijzondere waardeverminderingen) van de leningen en voorschotten tegen geamortiseerde kostprijs: afname met 0,1 miljard euro in 2023, voornamelijk door een daling van de kredietportefeuille (voornamelijk hypothecaire kredieten en termijnkredieten) omwille van terugbetalingen;
- Boekwaarde (vóór bijzondere waardeverminderingen) van schuldpapier tegen geamortiseerde kostprijs: beperkte toename van 24 miljoen euro in 2023, volledig in categorie 1.
- Zie ook de klimaatgerelateerde en andere ESG-risico's in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? De commissaris heeft dat hoofdstuk niet geauditeerd.

Toelichting 4.2.2. Details over bijzondere waardeverminderingen m.b.t. leningen en voorschotten tegen geamortiseerde kostprijs

(in miljoenen euro)	Categorie 1 Onderhevig aan 12 maanden ECL	Categorie 2 Onderhevig aan ECL over resterende looptijd	Categorie 3 Onderhevig aan ECL over resterende looptijd	Onderhevig aan ECL over resterende looptijd - voor verworven of gecreëerde activa met verminderde kredietwaardigheid	Totaal
31-12-2023					
LENINGEN EN VOORSCHOTTEN TEGEN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS					
Bijzondere waardeverminderingen op 01-01-2023	0	0	1	0	1
Mutaties met resultaatinvloed ¹	0	0	0	0	0
Overdracht van financiële activa					
<i>Categorie 1 (ECL over 12 maanden)</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Nieuwe financiële activa (2)	0	0	0	0	0
Veranderingen in risicoparameters	0	0	0	0	0
Veranderingen in model of methodologie	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn ³	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0
Mutaties zonder resultaatinvloed	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn	0	0	0	0	0
Veranderingen in de consolidatiekring	0	0	0	0	0
Overdracht i.v.m. IFRS 5	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op 31-12-2023	0	0	1	0	1

(in miljoenen euro)	Categorie 1 Onderhevig aan 12 maanden ECL	Categorie 2 Onderhevig aan ECL over resterende looptijd	Categorie 3 Onderhevig aan ECL over resterende looptijd - non- performing	Onderhevig aan ECL over resterende looptijd (POCI)	Totaal
31-12-2022					
LENINGEN EN VOORSCHOTTEN TEGEN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS					
Bijzondere waardeverminderingen op 01-01-2022	0	0	1	0	1
Mutaties met resultaatinvloed ¹	0	0	0	0	0
Overdracht van financiële activa					
<i>Categorie 1 (ECL over 12 maanden)</i>	0	0	0	0	0
<i>Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)</i>	0	0	0	0	0
<i>Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)</i>	0	0	0	0	0
Nieuwe financiële activa (2)	0	0	0	0	0
Veranderingen in risicoparameters	0	0	0	0	0
Veranderingen in model of methodologie	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn ³	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0
Mutaties zonder resultaatinvloed	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn	0	0	0	0	0
Veranderingen in de consolidatiekring	0	0	0	0	0
Overdracht i.v.m. IFRS 5	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op 31-12-2022	0	0	1	0	1

1. Recuperaties op al afgeschreven kredieten worden wel verwerkt in de winst-en-verliesrekening bij de 'bijzondere waardeverminderingen op financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs en tegen reële waarde via OCI', maar worden niet in deze tabel opgenomen aangezien ze geen invloed hebben op de waardeverminderingen die in de balans zijn uitgedrukt.

2. Bevat ook bijzondere waardeverminderingen gerelateerd aan nieuwe financiële activa ten gevolge van uitoefening van al bestaande verstrekte verbintenissen en financiële garanties buiten balans.

3. Derecognition zonder resultaatinvloed vindt plaats wanneer de aanpassing van de waardevermindering al upfront was doorgevoerd (bijvoorbeeld op het moment van de verkoopovereenkomst (desinvesteringen) of aanpassing van de waardevermindering vóór de afschrijving). Derecognition met resultaatinvloed vindt plaats wanneer de waardevermindering op hetzelfde moment plaatsvindt (bijvoorbeeld in geval van kwijtschelding van schulden).

- De tabel is beperkt tot bijzondere waardeverminderingen voor leningen en voorschotten tegen geamortiseerde kostprijs. De (bewegingen in) bijzondere waardeverminderingen voor schuld papier aan geamortiseerde kostprijs en voor schuld papier gewaardeerd tegen reële waarde via OCI zijn immers zeer beperkt.
- Invloed van wijzigingen in bijzondere waardeverminderingen op de winst-en-verliesrekening: zie Toelichting 3.9.
- De kredietportefeuille omvat een deel van de financiële activa. Op basis van interne managementrapportering lichten we in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? (onder Kredietrisico) de samenstelling en kwaliteit van de kredietportefeuille toe. De door de commissaris geauditeerde delen uit dat hoofdstuk sommen we vooraan in dat hoofdstuk op.

Toelichting 4.3: Maximaal kredietrisico en offsetting

(in miljoenen euro)	31-12-2023			31-12-2022		
	Maximaal kredietrisico (A)	Ontvangen waarborgen en andere credit enhancements (B)	Netto (A-B)	Maximaal kredietrisico (A)	Ontvangen waarborgen en andere credit enhancements (B)	Netto (A-B)
Onderhevig aan bijzondere waardeverminderingen	18 267	667	17 600	18 074	689	17 385
<i>Waarvan categorie 3 non-performing (AC en FVOCI)</i>	2	0	2	0	0	0
Schuldpapier	15 643	0	15 643	15 562	0	15 562
Leningen en voorschotten exclusief reverse repo's	2 262	667	1 595	2 326	689	1 638
Reverse repo's	0	0	0	0	0	0
Overige financiële activa	29	0	29	27	0	27
Buitenbalansverplichtingen	333	0	333	160	0	160
Onherroepelijke	333	0	333	160	0	160
Herroepelijke	0	0	0	0	0	0
Niet onderhevig aan bijzondere waardeverminderingen	56	0	56	93	0	93
Schuldpapier	14	0	14	22	0	22
Leningen en voorschotten exclusief reverse repo's	1	0	1	1	0	1
<i>Waarvan bij eerste opname aangeduid als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening (FVO)</i>	0	0	0	0	0	0
Reverse repo's	0	0	0	0	0	0
Derivaten	41	0	41	69	0	69
Overige financiële activa	0	0	0	0	0	0
Buitenbalansverplichtingen	0	0	0	0	0	0
Totaal	18 323	667	17 656	18 167	689	17 478

- Maximaal kredietrisico van een financieel actief is de nettoboekwaarde. Het maximale kredietrisico bevat, naast de bedragen op de balans, ook het niet-opgenomen deel van de verstrekte kredietlijnen, de verstrekte financiële garanties en de andere onherroepelijk verstrekte verbintenissen.
- De kredietportefeuille omvat het belangrijkste deel van de financiële activa. Op basis van interne managementrapportering lichten we in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? (onder Kredietrisico) de samenstelling en kwaliteit van de kredietportefeuille toe. De door de commissaris geauditeerde delen uit dat hoofdstuk sommen we vooraan in dat hoofdstuk op.
- Ontvangen waarborgen en credit enhancements worden opgenomen tegen marktwaarde en beperkt tot het uitstaande bedrag van betreffende leningen.

Financiële instrumenten onderhevig aan netting, afdwingbare netting-ramovereenkomsten en soortgelijke overeenkomsten	Bruto-bedrag van erkende financiële instrumenten	Brutobedragen van erkende financiële instrumenten die verrekend worden (netting)	Nettobedragen van financiële instrumenten gepresenteerd op de balans	Bedragen die niet verrekend worden op de balans (netting)			Netto-bedrag
				Financiële instrumenten	Kaswaarborgen	Effectenwaarborgen	
(in miljoenen euro)							
31-12-2023							
FINANCIËLE ACTIVA							
Derivaten	41	0	41	19	0	0	21
<i>Derivaten, exclusief central clearing houses</i>	41	0	41	19	0	0	21
<i>Derivaten met central clearing houses *</i>	0	0	0	0	0	0	0
Reverse repo's, geleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	0	0	0	0	0	0	0
<i>Reverse repo's</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>Geleende effecten</i>	0	0	0	0	0	0	0
Andere financiële instrumenten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	41	0	41	19	0	0	21
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN							
Derivaten	8	0	8	8	0	0	0
<i>Derivaten, exclusief central clearing houses</i>	8	0	8	8	0	0	0
<i>Derivaten met central clearing houses *</i>	0	0	0	0	0	0	0
Repo's, uitgeleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	205	0	205	0	0	205	0
<i>Repo's</i>	205	0	205	0	0	205	0
<i>Uitgeleende effecten</i>	0	0	0	0	0	0	0
Andere financiële instrumenten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	213	0	213	8	0	205	0
31-12-2022							
FINANCIËLE ACTIVA							
Derivaten	69	0	69	32	0	0	37
<i>Derivaten, exclusief central clearing houses</i>	69	0	69	32	0	0	37
<i>Derivaten met central clearing houses</i>	0	0	0	0	0	0	0
Reverse repo's, geleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	0	0	0	0	0	0	0
<i>Reverse repo's</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>Geleende effecten</i>	0	0	0	0	0	0	0
Andere financiële instrumenten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	69	0	69	32	0	0	37
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN							
Derivaten	11	0	11	10	0	0	0
<i>Derivaten, exclusief central clearing houses</i>	11	0	11	10	0	0	0
<i>Derivaten met central clearing houses</i>	0	0	0	0	0	0	0
Repo's, uitgeleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	619	0	619	0	0	619	0
<i>Repo's</i>	619	0	619	0	0	619	0
<i>Uitgeleende effecten</i>	0	0	0	0	0	0	0
Andere financiële instrumenten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	630	0	630	10	0	619	0

* Voor centrale clearinghuizen verwijst de nettingprocedure naar de netting tussen derivaten en de gerelateerde kaswaarborgen.

- De criteria voor netting zijn vervuld als KBC momenteel een wettelijk afdwingbaar recht heeft om de erkende financiële activa en financiële passiva te verrekenen en de intentie heeft om de transacties af te wikkelen op een nettobasis, of het financiële actief en het financiële passief simultaan te realiseren. De financiële activa en financiële passiva die op die manier verrekend worden, zijn gerelateerd aan financiële instrumenten die verhandeld werden via (centrale) clearinghuizen.
- Onder Bedragen die niet verrekend worden op de balans worden in de kolom Financiële instrumenten de bedragen van financiële instrumenten weergegeven die afgesloten worden onder een afdwingbaar nettingramakkoord of een gelijkaardig akkoord dat niet aan de criteria voldoet zoals gedefinieerd onder IAS 32. Die bedragen refereren aan de situaties waar netting alleen kan worden toegepast in het geval van verzuim, insolventie of bankroet van een van de tegenpartijen. Hetzelfde principe is van toepassing voor financiële instrumenten die gegeven of ontvangen worden als waarborg. Voor waarborgen ontvangen in de vorm van niet-contanten (in de kolom Effectenwaarborgen onder Bedragen die niet verrekend worden op de

balans) wordt in de tabel de marktwaarde weergegeven, en het is die waarde die gebruikt wordt in het geval van verzuim, insolventie of bankroet van een van de tegenpartijen.

Toelichting 4.4: Reële waarde van financiële instrumenten – algemeen

Reële waarde van financiële instrumenten die niet tegen reële waarde op de balans zijn opgenomen (in miljoenen euro)	Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs		Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	
	Boekwaarde	Reële waarde	Boekwaarde	Reële waarde
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2023				
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, inclusief rev. repo's	335	315	–	–
Leningen en voorschotten aan klanten inclusief reverse repo's	1 927	1 764	–	–
Schuldpapier	3 884	3 650	–	–
Overige	29	29	–	–
Correctie voor portefeuilles afgedekt tegen renterisico	0	–	–	–
Totaal	6 174	5 757	–	–
Niveau 1	–	2 883	–	–
Niveau 2	–	723	–	–
Niveau 3	–	2 151	–	–
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2023				
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. repo's	–	–	218	218
Deposito's van klanten en schuldpapier, incl. repo's	–	–	501	501
Schulden m.b.t. beleggingscontracten	–	–	29	29
Overige	–	–	28	28
Totaal	–	–	775	775
Niveau 1	–	–	–	0
Niveau 2	–	–	–	775
Niveau 3	–	–	–	0
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2022				
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen inclusief rev. repo's	329	352	–	–
Leningen en voorschotten aan klanten inclusief reverse repo's	1 997	1 773	–	–
Schuldpapier	3 862	3 411	–	–
Overige	27	27	–	–
Correctie voor portefeuilles afgedekt tegen renterisico	0	–	–	–
Totaal	6 215	5 562	–	–
Niveau 1	–	2 735	–	–
Niveau 2	–	1 056	–	–
Niveau 3	–	1 771	–	–
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2022				
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. repo's	–	–	643	643
Deposito's van klanten en schuldpapier, incl. repo's	–	–	501	501
Schulden m.b.t. beleggingscontracten	–	–	30	30
Overige	–	–	23	11
Totaal	–	–	1 197	1 186
Niveau 1	–	–	–	0
Niveau 2	–	–	–	1 186
Niveau 3	–	–	–	0

- Alle interne waardingsmodellen worden door een onafhankelijke Risk Validation Unit gevalideerd. Bovendien heeft het Directiecomité een Group Valuation Committee (GVC) aangesteld om ervoor te zorgen dat KBC voldoet aan alle wettelijke bepalingen over de waardering van financiële instrumenten tegen reële waarde. Het GVC bewaakt de consistente implementatie van het KBC Valuation Framework, dat bestaat uit verschillende richtlijnen (waaronder de Group Valuation Policy, de Group Market Value Adjustments Policy en de Group Parameter Review Policy). Het GVC komt minstens tweemaal per kwartaal samen om belangrijke wijzigingen in waardingsmethoden (inclusief, maar niet beperkt tot, modellen, marktgegevens en inputs) of afwijkingen van Group Policies voor financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde goed te keuren. Het GVC bestaat uit leden van Finance, Risicobeheer en Middle Office. Om de drie maanden worden er valuation uncertainty measurements uitgevoerd en gerapporteerd aan het GVC. Een speciaal daartoe samengesteld team neemt reële waarden onder de loep die het resultaat zijn van een waardingsmodel.

- De reële waarde van hypothecaire kredieten en termijnkredieten die niet tegen reële waarde op de balans zijn opgenomen (zie tabel), wordt bepaald door contractuele kasstromen tegen de risicovrije rentevoet te verdisconteren. Die berekening wordt dan gecorrigeerd voor kredietrisico door rekening te houden met marges verkregen op gelijkaardige, maar recent uitgegeven kredieten of door een spread te gebruiken, afgeleid van de spread van genoteerde obligaties. De reële waarde houdt voor de belangrijkste portefeuilles rekening met prepayment risks en cap-opties. De reële waarde van termijndeposito's wordt berekend door de contractuele kasstromen te verdisconteren met de risicovrije rente. De reële waarde van zichtdeposito's en depositoboekjes wordt verondersteld gelijk te zijn aan de boekwaarde.
- Het verschil tussen de reële waarde en de boekwaarde van de financiële instrumenten tegen geamortiseerde kostprijs werd veroorzaakt door de forse rentestijging in 2022, deels gecompenseerd door de rentedaling in 2023. Aan de activazijde betreft het een hold-to-collect businessmodel, waardoor tussentijdse reëlewaardeveranderingen minder relevant zijn.

Toelichting 4.5: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – waarderingshiërarchie

(in miljoenen euro)	31-12-2023				31-12-2022			
Waarderingshiërarchie	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE								
Verplicht tegen reële waarde, niet aangehouden voor handelsdoeleinden incl. overlay	14 241	107	6	14 354	12 638	134	1	12 773
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Leningen en voorschotten aan klanten, incl. reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Aandelen	0	0	4	4	0	0	0	0
Beleggingscontracten, verzekeringen	14 241	107	0	14 348	12 638	134	0	12 772
Schuldpapier	0	0	1	1	0	0	1	1
waarvan overheidsobligaties	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Aangehouden voor handelsdoeleinden	16	5	0	21	22	4	0	26
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. reverse repo's	0	1	0	1	0	1	0	1
Leningen en voorschotten aan klanten, incl. reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Aandelen	5	0	0	5	3	0	0	3
Schuldpapier	11	2	0	13	19	2	0	21
waarvan overheidsobligaties	8	1	0	9	16	1	0	17
Derivaten	0	2	0	2	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Bij eerste opname aangeduid als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in w&v	0	0	0	0	0	0	0	0
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Leningen en voorschotten aan klanten, incl. reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Schuldpapier	0	0	0	0	0	0	0	0
waarvan overheidsobligaties	0	0	0	0	0	0	0	0
Tegen reële waarde via OCI	10 239	2 458	541	13 238	10 220	2 448	395	13 064
Aandelen	1 199	0	280	1 479	1 132	0	232	1 364
Schuldpapier	9 040	2 458	261	11 759	9 088	2 448	163	11 700
waarvan overheidsobligaties	6 929	1 396	26	8 352	6 861	1 353	40	8 255
Afdekkingsderivaten	0	38	0	38	0	69	0	69
Derivaten	0	38	0	38	0	69	0	69
Totaal	24 496	2 609	547	27 651	22 880	2 655	396	25 931

(in miljoenen euro)		31-12-2023				31-12-2022			
Waarderingshiërarchie	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal	
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE									
Aangehouden voor handelsdoeleinden	0	2	0	2	0	3	0	3	
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. repo's	0	0	0	0	0	0	0	0	
Deposito's van klanten en schuldpapier, incl. repo's	0	0	0	0	0	0	0	0	
Derivaten	0	2	0	2	0	3	0	3	
Baissepositities	0	0	0	0	0	0	0	0	
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0	
Bij eerste opname aangeduid als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in w&v	13 432	0	0	13 432	11 996	0	0	11 996	
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. repo's	0	0	0	0	0	0	0	0	
Deposito's van klanten en schuldpapier, incl. repo's	0	0	0	0	0	0	0	0	
Schulden beleggingscontracten m.b.t.	13 432	0	0	13 432	11 996	0	0	11 996	
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0	
Afdekkingsderivaten	0	7	0	7	0	7	0	7	
Derivaten	0	7	0	7	0	7	0	7	
Totaal	13 432	8	0	13 441	11 996	11	0	12 007	

- De waarderingshiërarchie verdeelt de waarderingstechnieken, samen met de respectieve waarderingsparameters waarop die gebaseerd zijn, op basis van prioriteit, in drie niveaus.
 - De waarderingshiërarchie kent de hoogste prioriteit toe aan parameters van niveau 1. Dat betekent dat, als er een actieve markt bestaat, gepubliceerde prijsnoteringen moeten worden gebruikt om het financiële actief of passief tegen reële waarde te waarderen. Parameters van niveau 1 zijn gepubliceerde (genoteerde) prijzen afkomstig van een beurs, een handelaar, een makelaar, een sectorgroep, een waarderingsdienst (pricing service) of een regelgevende instantie. Die prijzen zijn eenvoudig en op regelmatige basis beschikbaar en zijn ontleend aan actuele en regelmatig uitgevoerde markttransacties tussen onafhankelijke partijen op actieve markten die voor KBC toegankelijk zijn. De reële waarde is dan gebaseerd op de marktwaarde die wordt afgeleid van de huidige beschikbare transactieprizen. Er wordt geen waarderingstechniek (model) gebruikt.
 - Als er geen prijsnoteringen beschikbaar zijn, bepaalt de rapporterende entiteit de reële waarde met behulp van een waarderingstechniek (model) op basis van waarneembare of niet-waarneembare parameters. Het gebruik van waarneembare parameters moet worden gemaximaliseerd. Waarneembare parameters worden ook parameters van niveau 2 genoemd. Ze weerspiegelen alle factoren die marktdeelnemers bij de waardering van het actief of de verplichting tegen reële waarde in overweging zouden nemen op basis van marktgegevens afkomstig van bronnen die onafhankelijk zijn van de rapporterende entiteit. Waarneembare waarderingsparameters zijn bijvoorbeeld de risicovrije rente, wisselkoersen van vreemde valuta, aandelenkoersen en de impliciete volatiliteit. Waarderingsstechnieken op basis van waarneembare parameters zijn onder andere: verdiscontering van toekomstige kasstromen, vergelijking met de huidige of recente reële waarde van een ander soortgelijk instrument.
 - Niet-waarneembare parameters worden ook parameters van niveau 3 genoemd. Ze zijn gebaseerd op de assumpties die marktpartijen volgens de rapporterende entiteit zouden gebruiken bij de waardering van het actief of de verplichting (inclusief assumpties over de betrokken risico's). Niet-waarneembare parameters weerspiegelen een markt die niet actief is. Waarderingsparameters die benaderingen zijn voor niet-waarneembare parameters (proxy) en correlatiefactoren kunnen worden beschouwd als niet-waarneembaar op de markt.
- Als de parameters die worden gebruikt om de reële waarde van een actief of passief te bepalen, in verschillende niveaus van de waarderingshiërarchie kunnen worden ondergebracht, dan wordt de reële waarde van het gehele actief of passief geklasseerd volgens het laagste niveau van de betreffende parameters die een belangrijke invloed hebben op de totale reële waarde van het actief of passief. Bijvoorbeeld: als de berekening van de reële waarde gebaseerd is op waarneembare parameters, waarbij belangrijke aanpassingen van die waarde nodig zijn op basis van niet-waarneembare parameters, dan valt die waarderingsmethode onder niveau 3 van de waarderingshiërarchie.
- De waarderingshiërarchie en de classificatie in die waarderingshiërarchie van de meest gebruikte financiële instrumenten vindt u in de tabel. Hoewel de meerderheid van een bepaald type financiële instrumenten geklasseerd wordt op het in de tabel vermelde niveau, kan een klein deel van die instrumenten geklasseerd zijn op een ander niveau.

- Bij overdrachten tussen verschillende niveaus van de waarderingshierarchie hanteert KBC het principe dat die plaatsvinden aan het einde van de rapporteringsperiode. Voor meer details over overdrachten tussen de verschillende niveaus: zie Toelichtingen 4.6. en 4.7.

Overzicht op niveau van KBC Groep:

	Soort instrument	Producten	Type waardering
Niveau 1	Liquide financiële instrumenten waarvoor genoteerde koersen regelmatig beschikbaar zijn	Valutacontracten, beursgenoteerde financiële futures, beursgenoteerde opties, beursgenoteerde aandelen, beursgenoteerde fondsen (ETF), liquide overheidsobligaties, andere liquide obligaties, liquide asset backed securities op actieve markten	Mark-to-market (gepubliceerde prijsnoteringen op een actieve markt), voor obligaties: BVAL of data vendor.
Niveau 2	Plain vanilla / liquide derivaten	(Cross-Currency) Renteswaps (IRS), valutaswaps, valutatermijncontracten, rentetermijncontracten (FRA), inflatieswaps, dividendswaps en -futures, reverse floaters, opties op obligatiefutures, opties op rentefutures, overnight index swaps, FX reset	Verdiscontering van toekomstige kasstromen op basis van verdisconterings- en inschattingcurves (op basis van gepubliceerde depositoquoteringen, valutaswaps en (CC)IRS)
		Caps en floors, renteopties, Europese aandelenopties, Europese en Amerikaanse valutaopties, forward start-opties, digitale valutaopties, FX strips van eenvoudige opties, Europese swaptions, European cancelable IRS	Waarderingsmodel voor opties op basis van waarneembare parameters (bv. volatiliteit)
	Lineaire financiële verplichtingen (zonder optionele kenmerken) – cashinstrumenten	Deposito's, eenvoudige kasstromen, transacties in het kader van repo's	Verdiscontering van toekomstige kasstromen op basis van verdisconterings- en inschattingcurves (op basis van gepubliceerde depositoquoteringen, valutaswaps en (CC)IRS)
	Halfliquide obligaties/ABS	Halfliquide obligaties / asset backed securities	BVAL, prijscontrole a.d.h.v. alternatieve observeerbare marktgegevens, of via vergelijkbare spreadmethode
	Schuldinstrumenten	Eigen uitgiftes door KBC Ifima (passiva)	Verdiscontering van toekomstige kasstromen en waardering van gerelateerde derivaten op basis van observeerbare parameters
	Lineaire financiële activa (cashinstrumenten)	Leningen, thesauriebewijzen	Verdiscontering van toekomstige kasstromen op basis van verdisconterings- en inschattingcurves (op basis van gepubliceerde depositoquoteringen, valutaswaps en (CC)IRS)
Niveau 3	Exotische derivaten	Target profit forwards, flexible forwards, Amerikaanse en Aziatische aandelenopties, Bermudan swaptions, digitale renteopties, quanto-renteopties, digitale aandelenopties, composite aandelenopties, barrieropties op aandelen, quanto-digital FX options, FX Asian options, FX European barrier options, FX simple digital barrier options, FX touch rebate, inflatieopties, Bermudan cancelable IRS, constant maturity swaps (CMS), CMS spread swaps, CMS spread options, CMS interest rate caps/floors, (callable) range accruals, autocallable options, lookback options, commodity swaps en forwards	Waarderingsmodel voor opties op basis van niet-waarneembare parameters (bv. correlatie)
	Illiquide instrumenten met kredietkoppeling	Collateralised debt obligations (notes)	Waarderingsmodel op basis van de correlatie tussen de respectieve defaultkansen van de onderliggende activa
	Private Equity Investments	Private equity en niet-genoteerde deelnemingen	Op basis van de waarderingsrichtlijnen van de European Private Equity & Venture Capital Association
	Illiquide obligaties / ABS	Illiquide (hypotheek)obligaties / Asset backed securities die indicatief worden geprijsd door één prijsleverancier op een niet-actieve markt	BVAL, prijsstelling door derden (bv. leadmanager), geen prijscontrole mogelijk door gebrek aan beschikbare/betrouwbare alternatieve marktgegevens
	Schuldinstrumenten	Eigen uitgiftes door KBC (KBC Ifima), hypotheekobligaties op het actief van ČSOB	Verdiscontering van toekomstige kasstromen en waardering van gerelateerde derivaten op basis van niet-observeerbare parameters (indicatieve prijsstelling door derden voor de derivaten)
	Gestructureerde leningen	Door de overheid gereguleerde leningen met ingebouwde hefboomrente en exotische vervroegde aflossingsmogelijkheden (K&H)	Verdiscontering van toekomstige kasstromen en waardering van gerelateerde derivaten op basis van niet-observeerbare parameters.

Toelichting 4.6: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – overdrachten tussen niveau 1 en 2

- Overdrachten in 2023: KBC herklasseerde voor 134 miljoen euro aan financiële instrumenten van niveau 1 naar niveau 2. Het herklasseerde ook voor ongeveer 69 miljoen euro aan financiële instrumenten van niveau 2 naar niveau 1. Alle herklasseringen gebeurden wegens een gewijzigde liquiditeit van overheids- en bedrijfsobligaties.
- Overdrachten in 2022: KBC herklasseerde voor 76 miljoen euro aan financiële instrumenten van niveau 1 naar niveau 2. Het herklasseerde ook voor ongeveer 358 miljoen euro aan financiële instrumenten van niveau 2 naar niveau 1. Het grootste deel van die herklassering gebeurde wegens een gewijzigde liquiditeit van overheids- en bedrijfsobligaties.

Toelichting 4.7: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – focus op niveau 3

- Belangrijke bewegingen m.b.t. financiële instrumenten geklasseerd in niveau 3 van de waarderingshiërarchie in 2023:
 - Activa gewaardeerd tegen reële waarde via OCI: de reële waarde van schuldinstrumenten steeg met 97 miljoen euro, voornamelijk door aankopen. De reële waarde van eigenvermogensinstrumenten steeg met 48 miljoen euro, vooral door aankopen.
- Belangrijke bewegingen m.b.t. financiële instrumenten geklasseerd in niveau 3 van de waarderingshiërarchie in 2022:
 - Activa tegen reële waarde via OCI: de reële waarde van de aandelen steeg met 63 miljoen euro voornamelijk door nieuwe posities.

Toelichting 4.8: Derivaten

Toelichting 4.8.1 Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden

(in miljoenen euro)	31-12-2023				31-12-2022			
	Boekwaarde		Gecontracteerde bedragen *		Boekwaarde		Gecontracteerde bedragen *	
	Activa	Verplichtingen	Aangekocht	Verkocht	Activa	Verplichtingen	Aangekocht	Verkocht
Totaal	2	2	52	51	0	3	40	38
Rentecontracten	2	2	38	38	0	3	26	26
<i>Waarvan renteswaps en futures</i>	2	2	38	38	0	3	26	26
<i>Waarvan opties</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
Valutacontracten	1	0	13	12	0	0	14	12
<i>Waarvan valuta- en renteswaps, termijnwisselverrichtingen en futures</i>	1	0	13	12	0	0	14	12
<i>Waarvan opties</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
Aandelencontracten	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Waarvan aandelenswaps</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Waarvan opties</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
Kredietcontracten	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Waarvan credit default swaps</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
Grondstoffen- en andere contracten	0	0	0	0	0	0	0	0

* In deze tabel worden bij de gecontracteerde bedragen beide benen van de derivaten gerapporteerd.

Toelichting 4.8.2 Afdekkingsderivaten

31-12-2023

(in miljoenen euro)

Hedgingstrategie		Gecontracteerde bedragen ¹		Boekwaarde		Type	Afdekkingsinstrument	Afgedekt instrument		Invloed op eigen vermogen	
		Aan-gekocht	Verkocht	Activa	Verplichtingen			Totaal (incl. reëlewaardeveranderingen)	Waarvan gecumuleerde aanpassingen van de reële waarde	Niet-effectief deel opgenomen in resultaat	Effectief deel opgenomen in OCI
							Reëlewaardeveranderingen van afdekkingsinstrumenten als basis voor de berekening van het niet-effectieve deel van de periode ²	Reëlewaardeveranderingen van afgedekte instrumenten als basis voor de berekening van het niet-effectieve deel van de periode ²			
Microhedge-reëlewaardeafdekkingen											
Renteswaps		700	700	38	3	- 29	Aangehouden schuldpapier aan AC	125	1	0	
Valuta- renteswaps	en	0	0	0	0	0	Leningen en voorschotten aan AC	0	0	0	
							Aangehouden schuldpapier aan FVOCI	563	- 41	30	
							Uitgegeven schuldpapier aan AC	0	0	0	
							Deposito's aan AC	0	0	0	
Totaal		700	700	38	3	- 29	Totaal			30	1 -
Reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille											
Renteswaps		0	0	0	0	0	Aangehouden schuldpapier aan AC	0	0	0	
Valuta- en renteopties		0	0	0	0	0	Leningen en voorschotten aan AC	0	0	0	
							Leningen en voorschotten aan FVOCI	0	0	0	
							Uitgegeven schuldpapier aan AC	0	0	0	
							Deposito's aan AC	0	0	0	
Totaal		0	0	0	0	0	Totaal			0	0 -
Kasstroomafdekkingen (microhedge en ter afdekking van een portefeuille)											
Renteswaps		0	0	0	0	2					
Valuta- renteswaps	en	0	0	0	3	0					
Totaal		0	0	0	3	2	Totaal			- 2	0 0
Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit											
Totaal³		0	0	0	0	0	Totaal			0	0 1

1 In deze tabel worden bij de gecontracteerde bedragen beide benen van de derivaten gerapporteerd.

2 Inefficiteit wordt erkend in het nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening – zie ook Toelichting 3.3

3 Boekwaarde verplichtingen: betreft afdekkingsinstrumenten onder de vorm van deposito's in vreemde munt.

31-12-2022

(in miljoenen euro)

		Gecontracteerde bedragen ¹				Boekwaarde		Afdekkingsinstrument	Type		Afgedekt instrument		Invloed op eigen vermogen	
		Aan-gekocht		Verkocht		Activa	Verplichtingen	Reëlewaardeveranderingen van afdekkingsinstrumenten als basis voor de berekening van het niet-effectieve deel van de periode			Reëlewaardeveranderingen van afgedekte instrumenten als basis voor de berekening van het niet-effectieve deel van de periode		Niet-effectief deel opgenomen in resultaat	Effectief deel opgenomen in OCI
Hedging strategy									Totaal (incl. reëlewaardeveranderingen)	Waarvan gecumuleerde aanpassingen van de reële waarde				
Microhegde-reëlewaardeafdekkingen														
Renteswaps		442	442	66	0	58	Aangehouden schuldpapier aan AC		0	0	0			
Valuta- renteswaps	en	6	6	1	0	0	Leningen en voorschotten aan AC		0	0	0			
							Aangehouden schuldpapier aan FVOCI		412	- 72	- 57			
							Uitgegeven schuldpapier aan AC		0	0	0			
							Deposito's aan AC		0	0	0			
Totaal		448	448	67	0	58	Totaal				- 57		1	-
Reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille														
Renteswaps		0	0	0	0	0	Aangehouden schuldpapier aan AC		0	0	0			
Valuta- en renteopties		0	0	0	0	0	Leningen en voorschotten aan AC		0	0	0			
							Leningen en voorschotten aan FVOCI		0	0	0			
							Uitgegeven schuldpapier aan AC		0	0	0			
							Deposito's aan AC		0	0	0			
Totaal		0	0	0	0	0	Totaal				0		0	-
Kasstroomafdekkingen (microhedge en ter afdekking van een portefeuille)														
Renteswaps		0	0	0	0	0								
Valuta- renteswaps	en	6	5	1	7	- 2								
Totaal		6	5	1	7	- 2	Totaal				2		0	- 2
Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit														
Totaal ³		0	0	0	0	0	Totaal				0		0	1

¹ In deze tabel worden bij de gecontracteerde bedragen beide benen van de derivaten gerapporteerd.

² Inefficiteit wordt erkend in het nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening – zie ook Toelichting 3.3

³ Boekwaarde verplichtingen: betreft afdekkingsinstrumenten onder de vorm van deposito's in vreemde munt.

- De Treasury-departementen van de verschillende entiteiten beheren het renterisico. Om de negatieve impact van renteschommelingen te vermijden, worden de looptijden van activa en passiva op de balans aangepast door middel van interest rate swaps en andere derivaten.
- Wat de verhouding tussen risicobeheer en boekhoudkundige vertaling ervan betreft, krijgt het economische beheer voorrang en worden de risico's afgedekt volgens het algemene ALM-kader. Pas daarna wordt gezocht naar de mogelijkheden om de eventuele boekhoudkundige mismatch die daardoor ontstaat, te beperken door een van de bovengenoemde indekkingstechnieken.

5.0 Toelichtingen bij de andere posten op de balans

Toelichting 5.1: Overige activa

(in miljoenen euro)	31-12-2023	31-12-2022
Totaal	297	259
Vooruitbetaalde kosten en verkregen opbrengsten	21	18
Overige	276	240

Toelichting 5.2: Belastingvorderingen en belastingverplichtingen

(in miljoenen euro)	31-12-2023	31-12-2022
ACTUELE BELASTINGEN		
Actuele belastingvorderingen	42	50
Actuele belastingverplichtingen	4	16
UITGESTELDE BELASTINGEN	- 262	- 206
Uitgestelde belastingvorderingen, per type van tijdelijk verschil	227	408
Personeelsbeloningen	2	2
Fiscaal overgedragen verliezen	0	2
Materiële en immateriële vaste activa	2	5
Voorziening voor risico's en kosten	1	1
Bijzondere waardeverminderingen voor verliezen op leningen en voorschotten	4	3
Financiële instrumenten tegen reële waarde via de winst- en verliesrekening en reëlewaardeafdekkingen	2	45
Reëlewaardeveranderingen, financiële activa tegen FVOCI, kasstroomafdekkingen en afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse entiteiten	178	321
Verplichtingen uit verzekeringscontracten	36	21
Overige inclusief herverzekeringsactiva	2	8
Uitgestelde belastingverplichtingen, per type van tijdelijk verschil	490	614
Personeelsbeloningen	7	7
Fiscaal overgedragen verliezen	0	0
Materiële en immateriële vaste activa	3	5
Voorziening voor risico's en kosten	9	9
Bijzondere waardeverminderingen voor verliezen op leningen en voorschotten	0	0
Financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening en reëlewaardeafdekkingen	1	40
Reëlewaardeveranderingen, financiële activa tegen FVOCI, kasstroomafdekkingen en afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse entiteiten	2	32
Verplichtingen uit verzekeringscontracten	467	516
Overige inclu Herverzekeringsactiva	0	5
Netto opgenomen in de balans als volgt		
Uitgestelde belastingvorderingen	38	47
Uitgestelde belastingverplichtingen	300	253
Niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden	0	0

- Uitgestelde belastingvorderingen worden geboekt voor zover het waarschijnlijk is dat er belastbare winsten beschikbaar zullen zijn op basis van realistische financiële projecties waardoor die aftrekbare tijdelijke verschillen kunnen worden gebruikt in de nabije toekomst (beperkt tot een periode van 8 à 10 jaar).
- Niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden hebben betrekking op fiscale verliezen van de groepsmaatschappijen die niet werden geactiveerd wegens onvoldoende bewijs van toekomstige belastbare winst. De meeste niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden zijn overdraagbaar gedurende twintig jaar of meer.
- De netto wijziging van de uitgestelde belastingen (-57 miljoen euro in 2023) is als volgt verdeeld:
 - Wijziging van de uitgestelde belastingvorderingen (-181 miljoen euro), voornamelijk door:

- Netto afname van uitgestelde belastingvorderingen door wijzigingen in de herwaarderingsreserve van financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via OCI, kasstroomafdekkingen en afdekkingen van netto investeringen in buitenlandse entiteiten (-143 miljoen euro), voor het grootste gedeelte rechtstreeks geboekt in OCI;
- Afname van uitgestelde belastingvorderingen via resultaat ondermeer door financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening en reëlewaardeafdekkingen
- Wijziging van de uitgestelde belastingverplichtingen (-124 miljoen euro), voornamelijk door:
 - Afname van uitgestelde belastingverplichtingen voor verplichtingen uit verzekeringscontracten (-49 miljoen euro), voor -120 miljoen euro rechtstreeks geboekt in OCI, deels gecompenseerd ondermeer via resultaat
 - Afname van uitgestelde belastingverplichtingen bij financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening en reëlewaardeafdekkingen (-38 miljoen euro);
 - Netto afname van uitgestelde belastingverplichtingen door wijzigingen in de herwaarderingsreserve van financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via OCI, kasstroomafdekkingen en afdekkingen van netto investeringen in buitenlandse entiteiten (-29 miljoen euro)

Toelichting 5.3: Investeringen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures

- In 2023 en 2022 werden geen geassocieerde ondernemingen en joint ventures opgenomen volgens vermogensmutatie.
- Geassocieerde ondernemingen: ondernemingen waarbij KBC een belangrijke invloed uitoefent op het management, maar zonder directe of indirecte, volledige of gezamenlijke controle. KBC heeft over het algemeen een aandeelhouderschap van 20% tot 50% in dergelijke ondernemingen. Joint ventures zijn ondernemingen waarvoor KBC gezamenlijke controle uitoefent.
- Goodwill betaald op geassocieerde ondernemingen en joint ventures: is opgenomen in het nominale bedrag van Investeringen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures in de balans. We voeren een waardeverminderingstoets uit en boeken indien vereist de nodige bijzondere waardeverminderingen op goodwill (zie tabel).

Toelichting 5.4: Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen

(in miljoenen euro)		31-12-2023	31-12-2022		
Materiële vaste activa		43	44		
Vastgoedbeleggingen		264	258		
Huurinkomsten		18	16		
Directe exploitatiekosten uit vastgoedbeleggingen die huurinkomsten hebben gegenereerd		4	4		
Directe exploitatiekosten uit vastgoedbeleggingen die geen huurinkomsten hebben gegenereerd		0	0		
MUTATIETABEL	Terreinen en gebouwen	IT-apparatuur	Overige uitrusting	Totaal materiële vaste activa	Vastgoedbeleggingen
2023					
Beginsaldo	38	3	4	44	258
Aanschaffingen	10	2	2	15	31
Vervreemdingen	0	0	0	0	- 8
Afschrijvingen	- 7	- 1	- 2	- 10	- 19
Overige mutaties	- 5	0	1	- 5	2
Eindsaldo	35	3	5	43	264
Geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	27	9	15	51	193
Reële waarde 31-12-2023					401
2022					
Beginsaldo	32	2	5	39	244
Aanschaffingen	3	2	2	6	15
Vervreemdingen	- 1	0	0	- 1	- 2
Afschrijvingen	- 7	- 1	- 1	- 10	- 17
Overige mutaties	11	0	- 1	10	19
Eindsaldo	38	3	4	44	258
Geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	28	8	11	47	186
Reële waarde 31-12-2022					392

- Jaarlijkse afschrijvingspercentages: hoofdzakelijk 3% voor gebouwen (inclusief vastgoedbeleggingen), 33% voor IT-apparatuur, tussen 5% en 33% voor overige uitrusting. Op terreinen wordt geen afschrijving toegepast.
- Er bestaan beperkte verplichtingen (ongeveer 0,4 miljard euro) voor de verwerving van materiële vaste activa. Er bestaan geen belangrijke beperkingen op eigendom en materiële vaste activa die als zekerheid dienen voor verplichtingen.
- De meeste vastgoedbeleggingen worden periodiek gewaardeerd door een onafhankelijke expert en jaarlijks door eigen specialisten in die materie. Die waardering is hoofdzakelijk gebaseerd op de kapitalisatie van de geschatte huurwaarde en eenheidsprijzen van soortgelijke onroerende goederen. Daarbij houden we rekening met alle marktparameters die beschikbaar zijn op de datum van de schatting (onder meer ligging en marktsituatie, bouwwijze en constructie, staat van onderhoud en bestemming).
- Eigen specialisten waarderen jaarlijks een aantal andere vastgoedbeleggingen en baseren zich daarbij op de actuele jaarhuur per gebouw en de verwachte ontwikkeling ervan, en op een geïndividualiseerde kapitalisatievoet per gebouw.
- De impact van de zware overstromingen en de andere bijzondere weersomstandigheden in 2023 en 2022 op de (waardeverminderingen op) materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen was niet wezenlijk. Voor informatie met betrekking tot klimaat- en andere ESG-risico's: zie het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?
- De impact van onze eigen activiteiten als verzekeraar op het milieu is, zeker in vergelijking met industriële bedrijven en met onze indirecte impact via onder meer kredietverlening, zeer beperkt. Het betreft dan voornamelijk onze gebouwen en voertuigen (woon-werkverkeer). Niettemin berekenen we ook onze directe eigen broeikasgasimpact en hanteren daarvoor ook bepaalde doelstellingen. Verdere uitleg vindt u in het deel Verslag van de Raad van Bestuur, onder Focus op het klimaat en het milieu. De commissaris heeft dat hoofdstuk niet geauditeerd. Meer details vindt u in ons Climate Report en ons Sustainability Report, op www.kbc.com.

Toelichting 5.5: Goodwill en andere immateriële vaste activa

(in miljoenen euro)	Goodwill	Intern ontwikkelde software	Extern ontwikkelde software	Overige	Totaal
2023					
Beginsaldo	167	0	36	7	210
Aanschaffingen	0	1	21	5	26
Vervreemdingen	0	0	0	- 1	- 2
Afschrijvingen	0	0	- 12	0	- 12
Overige mutaties	0	0	10	- 2	7
Eindsaldo	167	1	54	8	230
<i>Geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen</i>	199	0	68	9	277
2022					
Beginsaldo	167	3	33	9	212
Aanschaffingen	0	0	12	8	19
Vervreemdingen	0	0	0	- 2	- 2
Afschrijvingen	0	- 3	- 8	0	- 11
Overige mutaties	0	- 1	- 1	- 7	- 8
Eindsaldo	167	0	36	7	210
<i>Geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen</i>	199	9	45	25	278

- Goodwill: omvat de goodwill betaald op ondernemingen uit de consolidatiekring en betaald bij de overname van activiteiten. Goodwill betaald op geassocieerde ondernemingen is opgenomen in het nominale bedrag van Investerings in geassocieerde ondernemingen in de balans.
- Goodwill met betrekking tot recente overnames: zie Toelichting 6.6.
- Waardeverminderingstoets: we voerden die waardeverminderingstoets uit om na te gaan of er waardeverminderingen op goodwill moesten worden geboekt (zie tabel en Toelichting 3.9). We voeren de waardeverminderingstoets minstens jaarlijks uit. Bovendien voeren we op kwartaalbasis een high level assessment uit om na te gaan of er een indicatie voor waardevermindering bestaat. In die toets beschouwen we elke entiteit als een aparte kasstroom genererende eenheid (KGE). De entiteiten op zich hebben een specifiek risicoprofiel en binnen de entiteiten zelf komen in veel mindere mate verschillende profielen voor.
- Bijzondere waardeverminderingen op goodwill als gevolg van de toepassing van IAS 36: nemen we in het resultaat op als het realiseerbare bedrag van een investering lager is dan de boekwaarde ervan. Het realiseerbare bedrag bepalen we als het hoogste van de bedrijfswaarde (bepaald op basis van de DCF-methode (DCF staat voor Discounted Cash Flow)) en de reële waarde (via multi-pele analyse en dergelijke) min directe verkoopkosten.
- De voornaamste groepsmaatschappijen waarop de goodwill betrekking heeft, vindt u in de tabel. Ze werden allemaal gewaardeerd op basis van de DCF-methode. Bij de DCF-methode wordt het realiseerbare bedrag van een investering berekend als de huidige waarde van alle toekomstige vrije kasstromen van het bedrijf. Daarbij gaan we uit van langetermijnprognoses over de activiteit van de onderneming en de daaruit resulterende kasstromen (enerzijds gaat het om voorspellingen voor een aantal jaren in de toekomst, anderzijds om de restwaarde van het bedrijf na die expliciete voorspellingsperiode). Die langetermijnprognoses zijn het resultaat van een combinatie van een beoordeling van de vroegere en huidige prestaties, en externe informatiebronnen inzake toekomstige ontwikkelingen in de respectieve markten en de globale macro-economische omgeving. Waar in de onderliggende financiële prognoses rekening gehouden wordt met elementen van en producten/projecten inzake duurzaamheid, heeft dat bijgevolg ook een invloed op de waardering. De uiteindelijke groeivoet bepalen we op basis van het langetermijngemiddelde van de groei van de markt. De huidige waarde van die toekomstige kasstromen berekenen we door een samengestelde discontovoet toe te passen. We bepalen de samengestelde discontovoet aan de hand van de CAPM-theorie (Capital Asset Pricing Model) en gebruiken daarbij een landenspecifieke risicovrije rente, samen met een marktriscopremie (vermenigvuldigd met een activiteitsafhankelijke bèta). Binnen KBC hebben we twee specifieke DCF-modellen ontwikkeld: een bankmodel en een verzekeringsmodel. In beide gevallen beschouwen we als vrije kasstromen de dividenden die kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders van het bedrijf, rekening houdend met de reglementaire vereisten voor het minimumkapitaal.

Uitstaande goodwill (in miljoenen euro)	31-12-2023	31-12-2022	Discontovoeten over de expliciete periode van kasstroomprognose heen	
			31-12-2023	31-12-2022
DZI Insurance	75	75	11,2% - 10,4%	10,5% - 8,1%
UBB PIC	56	56	8,4% - 8,3%	9,3% - 9,1%
CSOB Pojist'ovna	18	18	10,9% - 10,7%	10,5% - 7,7%
Rest	18	18	–	–
Totaal	167	167	–	–

- De periode waarop de kasstroombudgetten en prognoses betrekking hebben, is in de meeste gevallen 10 jaar. We gebruiken die langere periode vanwege de huidige sterke groei in de Centraal- en Oost-Europese landen waarbij de verwachting is dat op langere termijn de groeivoet evolueert naar een meer gematigd niveau.
- Het gebruikte groeipercentage voor de extrapolatie van de kasstroomprognoses na die periode is gelijk aan de verwachte nominale langetermijngroei van het bruto binnenlands product. Dat laatste is afhankelijk van het land en bedroeg in 2023 tussen 5,2% en 4,0% (2022: tussen 4,7% en 3,2%).
- We voerden geen gevoeligheidsanalyse gezien het overschot van de realiseerbare waarde op de boekwaarde zo aanzienlijk is dat geen redelijke verandering in de hoofdparameters ertoe zou leiden dat de realiseerbare waarde gelijk is aan of kleiner wordt dan de boekwaarde.

Toelichting 5.6: Balans verzekeringen

Toelichting 5.6.1: Verdeling van vorderingen en verplichtingen m.b.t.uit (her)verzekeringscontracten

(in miljoenen euro)	2023					2022				
	Totaal	PAA	Totaal excl. PAA	BBA	VFA	Totaal	PAA	Totaal excl. PAA	BBA	VFA
Leven										
Afgestane herverzekeringsoverdrachten	0	0	—	—	—	0	0	—	—	—
Verplichtingen uit verzekeringscontracten	13 862	55	13 807	12 878	928	13 444	52	13 392	12 600	792
LRC (verplichting uit hoofde van resterende dekking)	13 674	2	13 673	12 762	910	13 268	2	13 266	12 491	775
Tak 23	798	0	798	—	798	675	0	675	—	675
Tak 21	12 651	2	12 650	12 650	—	12 383	2	12 381	12 381	—
Hybride	225	0	225	112	112	210	0	210	110	100
Aangenomen herverzekering	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
LIC (verplichting uit hoofde van ontstane claims)	188	54	134	116	18	176	50	126	109	17
Tak 23	13	0	13	—	13	12	0	12	—	12
Tak 21	153	54	99	99	—	142	50	92	92	—
Hybride	21	0	21	17	4	22	0	22	17	5
Aangenomen herverzekering	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Activa aanschaffingskosten voor	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Niet-leven										
Afgestane herverzekeringsoverdrachten	64	64	—	—	—	55	55	—	—	—
Verplichtingen uit verzekeringscontracten	2 924	2 719	206	206	—	2 740	2 488	252	252	—
LRC (verplichting uit hoofde van resterende dekking)	702	512	190	190	—	678	441	238	238	—
Personenverzekering	205	16	190	190	—	254	17	238	238	—
Burgerrechtelijke Aansprakelijkheid (BA) Motorrijtuigen	160	160	0	—	—	146	146	0	—	—
Aansprakelijkheid, andere dan BA Motorrijtuigen	25	25	0	—	—	24	24	0	—	—
Casco	96	96	0	—	—	81	81	0	—	—
Zaakschade, andere dan casco	216	216	0	—	—	173	173	0	—	—
Aangenomen herverzekering	0	0	0	0	—	- 1	- 1	0	0	—
LIC (verplichting uit hoofde van ontstane claims)	2 222	2 206	16	16	—	2 061	2 047	14	14	—
Personenverzekering	611	595	16	16	—	566	552	14	14	—
Burgerrechtelijke Aansprakelijkheid (BA) Motorrijtuigen	864	864	0	—	—	771	771	0	—	—
Aansprakelijkheid, andere dan BA Motorrijtuigen	357	357	0	—	—	358	358	0	—	—
Casco	53	53	0	—	—	42	42	0	—	—
Zaakschade, andere dan casco	320	320	0	—	—	308	308	0	—	—
Aangenomen herverzekering	18	18	0	0	—	17	17	0	0	—
Activa aanschaffingskosten voor	0	0	0	0	—	0	0	0	0	—

- Verplichtingen uit verzekeringscontracten houden verband met verzekeringscontracten en beleggingscontracten met discretionaire winstdeling. Verplichtingen uit beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling worden gewaardeerd tegen reële waarde. Ze hebben betrekking op tak 23-contracten, die zijn opgenomen onder financiële verplichtingen (zie Toelichting 4.1).
- De LRC (behalve PAA) wordt berekend op basis van verschillende veronderstellingen. Bij het maken van deze veronderstellingen is beoordelingsvermogen vereist en ze zijn gebaseerd op verschillende interne en externe informatiebronnen. Deze verplichtingen worden over het algemeen berekend aan de hand van veronderstellingen die van toepassing waren bij het afsluiten van de verzekeringscontracten en bepalen als zodanig de CSM bij eerste opname. De belangrijkste veronderstellingen zijn:
 - Vervalassumpties zowel op contract als op premieniveau alsook de ziekte- en sterfecijfers, gebaseerd op de standaardstertetabellen en aangepast waar nodig op basis van de eigen ervaring van de groep;
 - veronderstellingen over de exploitatiekosten die de verwachte kosten weerspiegelen voor het onderhouden en uitvoeren van bestaande polissen en de bijbehorende overheadkosten die als rechtstreeks toerekenbaar worden beschouwd. Kosten worden als rechtstreeks toerekenbaar beschouwd als ze worden gemaakt in het kader van het uitvoeren van verzekeringsactiviteiten voor lopende contracten;
 - veronderstellingen kunnen verschillen naargelang het soort verzekering, de generatie van contracten (voornamelijk het moment van sluiting van het contract en de toepasselijke voorwaarden) en het land. Daardoor is het onmogelijk deze veronderstellingen te kwantificeren voor de hele groep.
- Veronderstellingen voor de LIC zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden met claims, schade-uitkeringen en schaderegelingskosten, gecorrigeerd om rekening te houden met factoren als de verwachte marktontwikkeling, inflatie in schadegevallen en externe factoren zoals gerechtelijke uitspraken, wetgeving en discontering.
- Voor contracten die meerdere diensten aanbieden, d.w.z. verzekeringsdekking, beleggingsrendementsdiensten en beleggingsbeheerdiensten, worden 'multivariabele dekkingseenheden' gebruikt, waarbij (a) dekkingseenheden worden bepaald op basis van de afzonderlijke individuele uitkeringscomponenten en (b) aan elke component een weging wordt toegekend die een passend niveau van dienstverlening weergeeft. Dergelijke wegingen weerspiegelen op passende wijze de vrijval van CSM op basis van de hoeveelheid voordelen die worden geboden voor elke dienst. Analoog aan de dekkingseenheden worden ook deze wegingen aan het einde van elke verslagperiode opnieuw beoordeeld.
- Dekkingseenheden hebben een positieve waarde en hun bodemgrens ligt op nul. Als het aantal dekkingseenheden in een bepaalde periode nul is, wordt geen CSM toegerekend aan de winst-en-verliesrekening, aangezien in die periode geen diensten zijn verleend. Dit is bijvoorbeeld mogelijk wanneer er wachtperiodes in contracten zijn opgenomen. In dergelijke gevallen is het contract door de verzekeringnemer ondertekend, maar is er een verplichte wachttijd voordat de klant de verzekeringsdekking geniet.
- Het bepalen van IFRS 17-portefeuilles is een lokale beslissing, genomen door elke verzekeringsentiteit van de KBC-groep. Ze is landspecifiek en wordt bepaald door de lokale productmix en de manier waarop het verzekeringsbedrijf lokaal wordt beheerd. De tabel geeft een high-level uitsplitsing per product.
- Bij hybride producten kan de verzekeringnemer binnen hetzelfde contract, dat een aanzienlijk verzekeringsrisico dekt, overstappen van de tak 23- naar de tak 21-component en omgekeerd.
- De LRC BBA Niet-leven (238 miljoen euro in 2022, 190 miljoen euro in 2023) vertegenwoordigt de LRC in ziekteverzekeringen (als onderdeel van personenverzekeringen), omdat dat meestal langetermijncontracten zijn en ze daarom worden gewaardeerd volgens de BBA. De LIC PAA Niet-leven m.b.t. personenverzekering (530 miljoen euro in 2022, 594 miljoen euro in 2023) vertegenwoordigt de ontstane claims binnen personenverzekeringen met betrekking tot de arbeidsongevallenverzekering, die gewoonlijk over een lange periode worden afgewikkeld.
- De meeste herverzekeringsprogramma's beschermen tegen de invloed van uitzonderlijk grote verliezen of de opeenstapeling van verliezen. Daarom is het herverzekeringsresultaat niet van dezelfde grootteorde als het directe verzekeringsresultaat, wat betekent dat de veranderingen in herverzekeringsvorderingen beperkt zijn.

De volgende rentecurves worden gebruikt om kasstromen te verdisconteren die niet variëren op basis van het rendement van onderliggende posten. Aangezien deze bottom-upverdisconteringscurves niet entiteitsgebonden maar valuta-afhankelijk zijn, worden er voor elke munt twee curves opgenomen, één met volatiliteitsaanpassing en één zonder (deze laatste wordt gebruikt voor VFA-verplichtingen, de eerste voor alle andere verplichtingen waarvoor bottom-upcurves worden gebruikt).

Rentecurve gebruikt om kasstromen te verdisconteren die niet variëren op basis van onderliggende posten; bottom-upmethode

Munt	Illiquiditeitspremie	Looptijd van de portefeuille			
		1 jaar	5 jaar	10 jaar	20 jaar
2023					
EUR	Met volatiliteitsaanpassing	3,14%	2,51%	2,96%	2,34%
	Zonder volatiliteitsaanpassing	2,92%	2,29%	2,74%	2,13%
CZK	Met volatiliteitsaanpassing	4,83%	3,19%	3,70%	3,98%
	Zonder volatiliteitsaanpassing	4,67%	3,03%	3,54%	3,82%
HUF	Met volatiliteitsaanpassing	5,55%	5,25%	6,29%	5,49%
	Zonder volatiliteitsaanpassing	5,44%	5,14%	6,18%	5,38%
BGN	Met volatiliteitsaanpassing	3,16%	2,50%	3,00%	2,43%
	Zonder volatiliteitsaanpassing	3,16%	2,50%	3,00%	2,43%
2022					
EUR	Met volatiliteitsaanpassing	4,77%	3,26%	3,36%	1,87%
	Zonder volatiliteitsaanpassing	4,56%	3,05%	3,15%	1,69%
CZK	Met volatiliteitsaanpassing	7,92%	4,46%	4,51%	6,04%
	Zonder volatiliteitsaanpassing	7,61%	4,16%	4,21%	5,70%
HUF	Met volatiliteitsaanpassing	13,96%	7,21%	8,52%	9,40%
	Zonder volatiliteitsaanpassing	13,77%	7,04%	8,34%	9,22%
BGN	Met volatiliteitsaanpassing	5,27%	3,57%	3,67%	1,97%
	Zonder volatiliteitsaanpassing	5,27%	3,57%	3,67%	1,97%

Toelichting 5.6.2: Wijzigingen in verplichtingen uit levensverzekeringscontracten

(in miljoenen euro)	Verplichtingen uit hoofde van resterende dekking		Verplichtingen uit hoofde van ontstane claims			Totaal
	Excl. verlies- component	Verlies- component	Contracten niet gewaardeerd volgens PAA	Contracten gewaardeerd volgens PAA		
				Contante waarde van toekomstige kasstromen	Risico-aan- passing	
2023						
Openingsbalans	13 258	10	126	47	3	13 444
Verzekeringstechnisch resultaat	- 381	- 2	218	16	1	- 149
Verzekeringsinkomsten	- 400	—	—	—	—	- 400
BBA + VFA per overgangsmethode	- 370	—	—	—	—	- 370
Herziene retrospectieve benadering	- 10	—	—	—	—	- 10
Reëlewaardebenadering	- 267	—	—	—	—	- 267
Overige	- 93	—	—	—	—	- 93
PAA	- 30	—	—	—	—	- 30
Lasten uit hoofde van verzekeringsdiensten	19	- 2	218	16	1	251
Ontstane claims (excl. terugbetalingen van beleggingscomponenten)	—	- 1	156	13	1	169
Gemaakte kosten andere dan claims	0	- 7	92	2	0	87
Geamortiseerde lasten en provisies uit hoofde van acquisitie	19	—	—	—	—	19
Veranderingen in vervullingskasstromen die betrekking hebben op toekomstige diensten – verliezen op en terugname van verliezen op verlieslatende contracten	—	6	—	—	—	6
Veranderingen in vervullingskasstromen die betrekking hebben op diensten in het verleden	—	—	- 30	1	1	- 30
Beleggingscomponenten	-1 284	—	1 284	—	—	0
Verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten	815	0	3	3	0	821
In winst-en-verliesrekening	281	0	1	0	0	283
In OCI	534	0	2	3	0	538
Totaal wijzigingen in gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	- 850	- 2	1 505	19	1	672
Totaal kasstromen	1 271	—	-1 497	- 16	—	- 242
Ontvangen premies	1 401	—	—	—	—	1 401
Betaalde claims	—	—	-1 404	- 14	—	-1 419
Andere kosten dan betaalde claims	—	—	- 92	- 2	—	- 94
Betaalde acquisitiekosten	- 130	—	—	—	—	- 130
Overige	- 12	0	0	0	0	- 13
Slotbalans	13 667	7	134	50	3	13 862

(in miljoenen euro)	Verplichtingen uit hoofde van resterende dekking		Verplichtingen uit hoofde van ontstane claims			Totaal
	Excl. verlies- component	Verlies- component	Contracten niet gewaardeerd volgens PAA	Contracten gewaardeerd volgens PAA		
				Contante waarde van toekomstige kasstromen	Risico-aan- passing	
2022						
Openingsbalans	16 576	76	138	56	2	16 847
Verzekeringstechnisch resultaat	- 361	- 73	219	16	1	- 198
Verzekeringsinkomsten	- 372	—	—	—	—	- 372
BBA + VFA per overgangsmethode	- 343	—	—	—	—	- 343
Herziene retrospectieve benadering	- 11	—	—	—	—	- 11
Reëlewaardebenadering	- 263	—	—	—	—	- 263
Overige	- 69	—	—	—	—	- 69
PAA	- 29	—	—	—	—	- 29
Lasten uit hoofde van verzekeringsdiensten	12	- 73	219	16	1	174
Ontstane claims (excl. terugbetalingen van beleggingscomponenten)	—	- 1	160	14	0	173
Gemaakte kosten andere dan claims	0	- 6	84	3	0	81
Geamortiseerde lasten en provisies uit hoofde van acquisitie	12	—	—	—	—	12
Veranderingen in vervullingskasstromen die betrekking hebben op toekomstige diensten – verliezen op en terugname van verliezen op verlieslatende contracten	—	- 67	—	—	—	- 67
Veranderingen in vervullingskasstromen die betrekking hebben op diensten in het verleden	—	—	- 25	- 1	- 1	- 25
Beleggingscomponenten	-1 606	—	1 606	—	—	0
Verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten	-2 510	7	- 10	- 8	0	-2 521
In winst-en-verliesrekening	91	0	1	0	0	92
In OCI	-2 601	7	- 12	- 8	0	-2 614
Totaal wijzigingen in gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	-4 477	- 66	1 815	8	1	-2 719
Totaal kasstromen	1 151	—	-1 827	- 17	—	- 692
Ontvangen premies	1 259	—	—	—	—	1 259
Betaalde claims	—	—	-1 742	- 14	—	-1 756
Andere kosten dan betaalde claims	—	—	- 84	- 3	—	- 87
Betaalde acquisitiekosten	- 108	—	—	—	—	- 108
Overige	8	0	0	0	0	8
Slotbalans	13 258	10	126	47	3	13 444

- Bij de overgang van IFRS 4 naar IFRS 17 heeft KBC voor recente jaren de volledige retroactieve benadering (Full Retrospective Approach, FRA) toegepast. De FRA toepassen voor niet-recente jaren is niet haalbaar door ofwel een gebrek aan historische gegevens (data en hypothesen), ofwel de hoge kosten om informatie uit het verleden beschikbaar te maken voor FRA-overgangsberekeningen. Waar de FRA praktisch niet haalbaar is, werd hoofdzakelijk de reëlewaardebenadering (Fair Value Approach, FVA) toegepast om de CSM op de overgangsdatum te bepalen. De herziene retrospectieve benadering (Modified Retrospective Approach, MRA) wordt zelden toegepast, omdat die overgangsbepaling te ingewikkeld is en de kosten niet opwegen tegen de voordelen. KBC berekent een reële waarde volgens IFRS 13 op basis van de IFRS 17-kasstromen en past vervolgens enkele veronderstellingen of parameters aan. De aanpassingen hebben betrekking op het opnemen in de reële waarde volgens IFRS 13 van de totale kosten, d.w.z. inclusief niet-rechtstreeks toerekenbare kosten, en op het opnemen van een risicopremie die niet alleen niet-financiële risico's dekt, maar ook systeem- en integratiekosten en kapitaal financieringskosten. Alle afgelopen jaren worden samengevoegd tot één cohort voor de FVA-overgangsberekeningen. De FVA CSM vloeit voort uit verschillen in kosten en risicomarge tussen de IFRS 17- en IFRS 13-waarderingsmethoden. Het OCI-bedrag op de overgangsdatum volgens de FVA wordt bepaald in overeenstemming met de overgangsvrijstellingen waarin IFRS 17 voorziet.
- Mutatie in verplichtingen uit verzekeringscontracten in 2023:

- Door de daling van de markttrentes in de loop van 2023 wordt in OCI een kost van 538 miljoen euro vóór belastingen erkend, aangezien KBC voor alle portefeuilles binnen de groep de keuze heeft gemaakt om in zijn financiële verslaggeving de verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten uit te splitsen over winst-en-verliesrekening en OCI.
- De verandering in de beleggingscomponent van 1 284 miljoen euro van LRC naar LIC geeft de bedragen weer van contracten die op vervalddag komen of vervallen zijn.
- Mutatie in verplichtingen uit verzekeringscontracten in 2022:
 - Door de stijging van de markttrentes in de loop van 2022 wordt in OCI een winst van 2 614 miljoen euro vóór belastingen erkend, aangezien KBC voor alle portefeuilles binnen de groep de keuze heeft gemaakt om in zijn financiële verslaggeving de verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten uit te splitsen over winst-en-verliesrekening en OCI. Het resultaat uit hoofde van levensverzekeringsdiensten werd positief beïnvloed door een nettoterugname van een verliescomponent voor een bedrag van 67 miljoen euro.
 - De verandering in de beleggingscomponent van 1 606 miljoen euro van LRC naar LIC geeft de bedragen weer van contracten die op vervalddag komen of vervallen zijn.
- Bij de overgang naar IFRS 17 heeft KBC voornamelijk de reëlewaardebenadering toegepast. Daarom zijn de geamortiseerde lasten uit hoofde van acquisitie laag, aangezien ze niet zijn geschat volgens de reëlewaardebenadering (d.w.z. de prospectieve benadering).
- De levensverzekeringscontracten zijn meestal langetermijncontracten en worden daarom gewaardeerd volgens de BBA of VFA. Deze laatste wordt alleen toegepast bij de Centraal- en Oost-Europese entiteiten voor tak 23-contracten of hybride producten, omdat die verkochte contracten verplicht een dekking van verzekeringsrisico's bevatten.
- Sommige verzekeringscontracten kunnen bedragen vermelden die betaalbaar zijn wanneer zich geen verzekerde gebeurtenis voordoet, en onder alle omstandigheden terugbetaalbaar zijn en in die zin een beleggingscomponent bevatten. Om de beleggingscomponent te bepalen, moet een onderzoek worden gevoerd op basis van de kenmerken van het contract. Binnen KBC worden alleen beleggingscomponenten geïdentificeerd binnen levensverzekeringen, zoals levenslange overlijdensdekking. Wanneer een verzekeringscontract afkoop toestaat, wordt de brutoafkoopwaarde beschouwd als een beleggingscomponent. Eventuele afkoopkosten naar aanleiding van de afkoop worden beschouwd als verzekeringscomponenten.

Toelichting 5.6.3: Wijzigingen in verplichtingen uit schadeverzekeringscontracten

(in miljoenen euro)	Verplichtingen uit hoofde van resterende dekking		Verplichtingen uit hoofde van ontstane claims			Totaal
	Excl. verlies- component	Verlies- component	Contracten niet gewaardeerd volgens PAA	Contracten gewaardeerd volgens PAA		
				Contante waarde van toekomstige kasstromen	Risico- aanpassing	
2023						
Openingsbalans	677	1	14	1 826	222	2 739
Verzekeringstechnisch resultaat	-1 799	0	28	1 346	7	- 418
Verzekeringsinkomsten	-2 290	—	—	—	—	-2 290
BBA per overgangsmethode	- 36	—	—	—	—	- 36
Herziene retrospectieve benadering	0	—	—	—	—	0
Reëlewaardebenadering	- 29	—	—	—	—	- 29
Overige	- 7	—	—	—	—	- 7
PAA	-2 255	—	—	—	—	-2 255
Lasten uit hoofde van verzekeringsdiensten	491	0	28	1 346	7	1 872
Ontstane claims (excl. terugbetalingen van beleggingscomponenten)	—	- 1	26	1 093	62	1 179
Gemaakte kosten andere dan claims	1	0	3	219	0	223
Geamortiseerde lasten en commissies uit hoofde van acquisitie	490	—	—	—	—	490
Veranderingen in vervullingskasstromen die betrekking hebben op toekomstige diensten – verliezen op en terugname van verliezen op verlieslatende contracten	—	1	—	—	—	1
Veranderingen in vervullingskasstromen die betrekking hebben op diensten in het verleden	—	—	0	34	- 55	- 21
Beleggingscomponenten	0	—	0	—	—	0
Verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten	- 48	0	1	89	12	54
In winst-en-verliesrekening	0	0	0	27	4	30
In OCI	- 48	0	0	63	8	24
Totaal wijzigingen in gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	-1 848	0	29	1 435	19	- 364
Totaal kasstromen	1 870	—	- 27	-1 291	—	553
Ontvangen premies	2 366	—	—	—	—	2 366
Betaalde claims	—	—	- 24	- 1 073	—	- 1 097
Andere kosten dan betaalde claims	—	—	- 3	- 218	—	- 221
Betaalde acquisitiekosten	- 496	—	—	—	—	- 496
Overige	1	0	0	- 4	0	- 3
Eindbalans	700	1	16	1 966	240	2 924

(in miljoenen euro)	Verplichtingen uit hoofde van resterende dekking		Verplichtingen uit hoofde van ontstane claims			Totaal
	Excl. verlies-component	Verlies-component	Contracten niet gewaardeerd volgens PAA	Contracten gewaardeerd volgens PAA		
				Contante waarde van toekomstige kasstromen	Risico-aanpassing	
2022						
Openingsbalans	795	1	15	2 001	266	3 078
Verzekeringstechnisch resultaat	-1 617	0	24	1 288	- 16	- 321
Verzekeringsinkomsten	-2 057	—	—	—	—	-2 057
BBA per overgangsmethode	- 35	—	—	—	—	- 35
Herziene retrospectieve benadering	0	—	—	—	—	0
Reëlewaardebenadering	- 30	—	—	—	—	- 30
Overige	- 5	—	—	—	—	- 5
PAA	-2 022	—	—	—	—	-2 022
Lasten uit hoofde van verzekeringsdiensten	441	0	24	1 288	- 16	1 736
Ontstane claims (excl. terugbetalingen van beleggingscomponenten)	—	- 1	21	1 108	65	1 193
Gemaakte kosten andere dan claims	- 1	0	3	214	0	216
Geamortiseerde commissies en lasten uit hoofde van acquisitie	441	—	—	—	—	441
Veranderingen in vervullingskasstromen die betrekking hebben op toekomstige diensten – verliezen op en terugname van verliezen op verlieslatende contracten	—	1	—	—	—	1
Veranderingen in vervullingskasstromen die betrekking hebben op diensten in het verleden	—	—	0	- 34	- 81	- 116
Beleggingscomponenten	0	—	0	—	—	0
Verzekeringsfinancieringsbatens of -lasten	- 131	0	- 2	- 253	- 28	- 413
In winst-en-verliesrekening	- 2	0	0	5	1	4
In OCI	- 129	0	- 1	- 258	- 29	- 417
Totaal wijzigingen in gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	-1 747	0	22	1 035	- 44	- 735
Totaal kasstromen	1 630	—	- 23	-1 213	—	394
Ontvangen premies	2 084	—	—	—	—	2 084
Betaalde claims	—	—	- 20	- 999	—	-1 020
Andere kosten dan betaalde claims	—	—	- 3	- 214	—	- 216
Betaalde acquisitiekosten	- 454	—	—	—	—	- 454
Overige	- 1	0	0	2	0	2
Eindbalans	677	1	14	1 826	222	2 739

- In Niet-leven past KBC meestal de PAA toe, aangezien de dekkingsperiode 1 jaar of minder is.
- De kosten van uitstaande claims zijn gebaseerd op ervaringen met claims in het verleden om de ontwikkeling van toekomstige claims te voorspellen. Deze methoden extrapoleren de ontwikkeling van betaalde en geleden verliezen, de gemiddelde kosten per schadegeval (inclusief schaderegelingskosten) en het aantal schadegevallen op basis van de waargenomen schadeontwikkeling van voorgaande jaren en de ratio van verwachte verliezen. Historische claims worden voornamelijk geanalyseerd per ongevalsjaar. Grote claims worden apart behandeld.
- Schattingen van schaderecuperaties en vergoedingen uit indeplaatsstelling worden in aanmerking genomen bij het bepalen van de uiteindelijke schadekosten.
- Er wordt momenteel geen actief voor met de acquisitie van verzekeringen verband houdende kasstromen erkend.

Toelichting 5.6.4: Veranderingen in componenten van verplichtingen uit levensverzekeringscontracten (BBA, VFA)

(in miljoenen euro)	Contante waarde van toekomstige kasstromen (incl. LIC)	Risico-aanpassing (incl. LIC)	Contractuele dienstenmarge			Totaal verplichtingen uit verzekeringscontracten
			Verzekeringscontracten die bestonden op de overgangsdatum, herzien retrospectieve benadering	Verzekeringscontracten die bestonden op de overgangsdatum, reëlewaardebenadering	Overige verzekeringscontracten	
2023						
Openingsbalans	11 378	112	45	1 377	480	13 393
Verzekeringstechnisch resultaat	- 390	47	- 1	8	198	- 139
Veranderingen i.v.m. toekomstige diensten	- 399	56	4	120	224	5
<i>Nieuwe contracten</i>	- 161	17	—	—	150	6
<i>Schattingwijzigingen gereflecterd in de CSM</i>	- 238	39	4	120	74	- 1
<i>Schattingwijzigingen die leiden tot verliezen en terugnemingen op verlieslatende contracten</i>	0	0	—	—	—	0
Veranderingen i.v.m. lopende diensten	38	- 8	- 5	- 113	- 26	- 113
<i>CSM opgenomen in winst-en-verliesrekening</i>	—	—	- 5	- 113	- 26	- 143
<i>Veranderingen in de risicoaanpassing (verwacht)</i>	—	- 8	—	—	—	- 8
<i>Ervaringsaanpassingen</i>	38	—	—	—	—	38
Veranderingen in verplichtingen uit hoofde van ontstane claims i.v.m.. in het verleden verleende diensten	- 29	- 2	—	—	—	- 30
Verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten	809	- 7	1	9	7	818
<i>In winst-en-verliesrekening</i>	264	2	1	9	7	283
<i>In OCI</i>	544	- 9	—	—	—	535
Totaal wijzigingen in gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	418	40	0	16	205	679
Totaal kasstromen	- 252	—	—	—	—	- 252
<i>Ontvangen premies</i>	1 371	—	—	—	—	1 371
<i>Betaalde claims</i>	- 1 404	—	—	—	—	- 1 404
<i>Andere kosten dan betaalde claims</i>	- 92	—	—	—	—	- 92
<i>Betaalde acquisitiekosten</i>	- 126	—	—	—	—	- 126
Overige veranderingen	- 7	- 1	2	- 6	- 1	- 14
Slotbalans	11 538	152	47	1 387	683	13 807

(in miljoenen euro)

	Contante waarde van toekomstige kasstromen (incl. LIC)	Risico-aanpassing (incl. LIC)	Contractuele dienstenmarge			Totaal verplichtingen uit verzekeringscontracten
			Verzekeringscontracten die bestonden op de overgangsdatum, herzien retrospectieve benadering	Verzekeringscontracten die bestonden op de overgangsdatum, reëlewaardebenadering	Overige verzekeringscontracten	
2022						
Openingsbalans	15 426	110	55	981	215	16 787
Verzekeringstechnisch resultaat	- 831	4	- 7	382	263	- 189
Veranderingen i.v.m. toekomstige diensten	- 842	13	- 2	476	288	- 67
<i>Nieuwe contracten</i>	- 126	14	—	—	135	23
<i>Schattingswijzigingen gereflecterd in de CSM</i>	- 626	0	- 2	476	152	0
<i>Schattingswijzigingen die leiden tot verliezen en terugnemingen op verlieslatende contracten</i>	- 90	0	—	—	—	- 90
Veranderingen i.v.m. lopende diensten	33	- 8	- 5	- 94	- 24	- 98
<i>CSM opgenomen in winst-en-verliesrekening</i>	—	—	- 5	- 94	- 24	- 123
<i>Veranderingen in de risicoaanpassing (verwacht)</i>	—	- 8	—	—	—	- 8
<i>Ervaringsaanpassingen</i>	33	—	—	—	—	33
Veranderingen in verplichtingen uit hoofde van ontstane claims i.v.m.. in het verleden verleende diensten	- 23	- 2	—	—	—	- 25
Verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten	-2 519	- 2	1	6	1	-2 513
<i>In winst-en-verliesrekening</i>	83	2	1	6	1	92
<i>In OCI</i>	-2 602	- 4	—	—	—	-2 606
Totaal wijzigingen in gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	-3 350	1	- 7	389	264	-2 702
Totaal kasstromen	- 700	—	—	—	—	- 700
<i>Ontvangen premies</i>	1 231	—	—	—	—	1 231
<i>Betaalde claims</i>	-1 742	—	—	—	—	-1 742
<i>Andere kosten dan betaalde claims</i>	- 84	—	—	—	—	- 84
<i>Betaalde acquisitiekosten</i>	- 105	—	—	—	—	- 105
Overige veranderingen	2	1	- 3	7	1	8
Slotbalans	11 378	112	45	1 377	480	13 393

- Het bedrag dat in de winst-en-verliesrekening wordt opgenomen als CSM-vrijval wordt bepaald door:
 - de dekkingseenheden in de groep te identificeren. Het aantal dekkingseenheden in een groep is de omvang van de diensten die de verzekeraar verleent uit hoofde van de contracten in de groep contracten (GC) en wordt bepaald door voor elk contract de omvang van de uitkeringen waarin het contract voorziet en de verwachte periode van de dekking in aanmerking te nemen;
 - het toewijzen van de CSM aan het einde van de periode in gelijke mate aan elke dekkingseenheid die in de huidige periode is verleend en naar verwachting in de toekomst zal worden verleend, en het opnemen in de winst-en-verliesrekening van het bedrag dat is toegewezen aan dekkingseenheden die aan de huidige periode zijn toegewezen.
- Belangrijkste veranderingen in 2023: er waren geen belangrijke uitzonderlijke wijzigingen.
- Belangrijkste veranderingen in 2022: de nettomutatie in de verliescomponent bedroeg 67 miljoen euro en was voornamelijk toe te schrijven aan (i) nieuwe contracten in 2022 waarvoor een verliescomponent van -24 miljoen euro werd opgenomen en (ii) een terugboeking van een verliescomponent van 90 miljoen euro als gevolg van stijgende rentevoeten, wat resulteert in een hogere marge die naar verwachting zal worden verdiend op toekomstige premies. De stijgende rentevoeten waren ook de voornaamste reden voor de stijging van 626 miljoen euro in de CSM, omdat er meer marge wordt verwacht op toekomstige premies.

Toelichting 5.6.5: Veranderingen in componenten van verplichtingen uit schadeverzekeringscontracten (BBA)

(in miljoenen euro)	Contante waarde van toekomstige kasstromen (incl. LIC)	Risico-aanpassing (incl. LIC)	Contractuele dienstenmarge			Totaal verplichtingen uit verzekeringscontracten
			Verzekeringscontracten die bestonden op de overgangsdatum, herzien retrospectieve benadering	Verzekeringscontracten die bestonden op de overgangsdatum, reëlewaardebenadering	Overige verzekeringscontracten	
2023						
Openingsbalans	17	75	0	93	67	252
Verzekeringstechnisch resultaat	11	16	0	-41	7	-7
Veranderingen i.v.m. toekomstige diensten	9	19	0	-38	10	0
<i>Nieuwe contracten</i>	-18	1	—	—	17	0
<i>Schattingwijzigingen gereflecteerd in de CSM</i>	27	17	0	-38	-7	0
<i>Schattingwijzigingen die leiden tot verliezen en terugnemingen op verlieslatende contracten</i>	0	0	—	—	—	0
Veranderingen i.v.m. lopende diensten	2	-3	0	-3	-4	-7
<i>CSM opgenomen in winst-en-verliesrekening</i>	—	—	0	-3	-4	-6
<i>Veranderingen in de risicoaanpassing (verwacht)</i>	—	-3	—	—	—	-3
<i>Ervaringsaanpassingen</i>	2	—	—	—	—	2
Veranderingen in verplichtingen uit hoofde van ontstane claims i.v.m. in het verleden verleende diensten	0	0	—	—	—	0
Verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten	-29	-19	0	0	1	-48
<i>In winst-en-verliesrekening</i>	0	0	0	0	1	0
<i>In OCI</i>	-28	-19	—	—	—	-48
Totaal wijzigingen in gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	-17	-4	0	-41	7	-54
Totaal kasstromen	8	—	—	—	—	8
<i>Ontvangen premies</i>	43	—	—	—	—	43
<i>Betaalde claims</i>	-24	—	—	—	—	-24
<i>Andere kosten dan betaalde claims</i>	-3	—	—	—	—	-3
<i>Betaalde acquisitiekosten</i>	-7	—	—	—	—	-7
Overige veranderingen	0	0	0	0	0	0
Slotbalans	8	71	0	52	74	206

(in miljoenen euro)

	Contante waarde van toekomstige kasstromen (incl. LIC)	Risico-aanpassing (incl. LIC)	Contractuele dienstenmarge			Totaal verplichtingen uit verzekeringscontracten
			Verzekeringscontracten die bestonden op de overgangsdatum, herzien retrospectieve benadering	Verzekeringscontracten die bestonden op de overgangsdatum, reëlewaardebenadering	Overige verzekeringscontracten	
2022						
Openingsbalans	136	117	0	96	36	386
Verzekeringstechnisch resultaat	- 36	- 3	0	- 3	31	- 11
Veranderingen i.v.m. toekomstige diensten	- 36	1	0	2	34	0
<i>Nieuwe contracten</i>	- 18	1	—	—	17	0
<i>Schattingswijzigingen gereflecteerd in de CSM</i>	- 19	0	0	2	17	0
<i>Schattingswijzigingen die leiden tot verliezen en terugnemingen op verlieslatende contracten</i>	0	0	—	—	—	0
Veranderingen i.v.m. lopende diensten	0	- 4	0	- 5	- 3	- 11
<i>CSM opgenomen in winst-en-verliesrekening</i>	—	—	0	- 5	- 3	- 8
<i>Veranderingen in de risicoaanpassing (verwacht)</i>	—	- 4	—	—	—	- 4
<i>Ervaringsaanpassingen</i>	0	—	—	—	—	0
Veranderingen in verplichtingen uit hoofde van ontstane claims i.v.m. in het verleden verleende diensten	0	0	—	—	—	0
Verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten	- 93	- 39	0	0	0	- 132
<i>In winst-en-verliesrekening</i>	- 1	0	0	0	0	- 2
<i>In OCI</i>	- 92	- 39	—	—	—	- 131
Totaal wijzigingen in gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	- 129	- 42	0	- 3	30	- 144
Totaal kasstromen	9	—	—	—	—	9
<i>Ontvangen premies</i>	39	—	—	—	—	39
<i>Betaalde claims</i>	- 20	—	—	—	—	- 20
<i>Andere kosten dan betaalde claims</i>	- 3	—	—	—	—	- 3
<i>Betaalde acquisitiekosten</i>	- 6	—	—	—	—	- 6
Overige veranderingen	0	0	0	0	0	0
Slotbalans	17	75	0	93	67	252

- In Niet-leven wordt de BBA toegepast op 'individuele ziekteverzekeringen'.
- De daling van 48 miljoen euro van de verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten via OCI in 2023 wordt verklaard door de stijging van de discontocurve op lange termijn (op meer dan 20 jaar). De daling van 131 miljoen euro in 2022 wordt verklaard door de scherpe stijging van de disconteringscurve tijdens het eerste halfjaar. Kenmerkend voor de portefeuille hospitalisatie is de hogere impact van rentebewegingen op de kasuitstromen dan op de kasinstromen. De hospitalisatiepremies zijn genivelleerd (constante kasinstroom tijdens de looptijd van het contract) en de schadeclaims stijgen naarmate de verzekerde ouder wordt (kasuitstroom meer naar het einde van het contract toe).

Toelichting 5.6.6: Nieuwe contracten van het jaarproductie (BBA/VFA)

(in miljoenen euro)	Uitgegeven (her)-verzekeringscontracten		Verworven (her)-verzekeringscontracten		Totaal
	Niet-verlieslatend	Verlieslatend	Niet-verlieslatend	Verlieslatend	
2023					
Schattingen van de contante waarde van uitstromen van kasmiddelen	1 194	212	0	0	1 406
Verwachte claims	1 034	171	0	0	1 205
Verwachte overige lasten uit hoofde van verzekeringsdiensten	63	19	0	0	82
Met de acquisitie van verzekeringen verband houdende kasstromen	97	22	0	0	119
Schattingen van de contante waarde van instromen van kasmiddelen	-1 378	- 207	0	0	-1 585
Risicoaanpassing voor niet-financieel risico	16	2	0	0	18
Contractuele dienstenmarge	166	—	0	—	166
Toename van verplichtingen uit verzekeringscontracten: verliescomponent	—	7	—	0	7
2022					
Schattingen van de contante waarde van uitstromen van kasmiddelen	781	440	0	0	1 221
Verwachte claims	657	375	0	0	1 032
Verwachte overige lasten uit hoofde van verzekeringsdiensten	41	43	0	0	84
Met de acquisitie van verzekeringen verband houdende kasstromen	83	22	0	0	105
Schattingen van de contante waarde van instromen van kasmiddelen	- 946	- 419	0	0	-1 365
Risicoaanpassing voor niet-financieel risico	12	3	0	0	15
Contractuele dienstenmarge	152	—	0	—	152
Toename van verplichtingen uit verzekeringscontracten: verliescomponent	—	24	—	0	24

- In 2022 was het lagerenteklimaat aan het begin van het jaar de belangrijkste verklaring voor de verkoop van verlieslatende producten. De stijgende rentevoeten verbeterden de algehele winstgevendheid van nieuwe contracten (verzekeringen en de financiële marge) tijdens het jaar.

Toelichting 5.6.7: Toekomstige opname van CSM m.b.t. verzekeringscontracten in de winst-en-verliesrekening (aan het einde van de verslagperiode) (BBA/VFA)

(in miljoenen euro)	1e jaar	2e jaar	3e jaar	4e jaar	5e jaar	6e tot 10e jaar	+10e jaar
2023							
Leven	149	142	135	129	122	529	973
Niet-leven	6	6	6	6	5	24	51
2022							
Leven	123	118	113	109	105	471	928
Niet-leven	8	8	7	7	7	30	62

- Deze tabel toont de toekomstige opname van CSM voor de volgende 25 jaar.

Toelichting 5.6.8: Reële waarde van activa ter dekking van verzekerings- en beleggingscontracten

(in miljoenen euro)	Leven	Waarvan directe winstdeling Leven (VFA)	Niet-leven	Niet- technisch	Totaal
2023					
Totaal (onderliggende) activa	27 930	928	4 152	1 686	33 769
Tegen geamortiseerde kostprijs	1 949	0	2 926	882	5 757
Tegen FVOCI	11 490	15	1 158	590	13 238
Schuldpapier	10 441	15	933	386	11 759
Eigenvermogensinstrumenten	1 050	0	225	204	1 479
Verplicht tegen reële waarde (excl. derivaten)	14 364	913	0	8	14 372
Instrumenten ter dekking van tak 23-contracten	14 348	912	—	—	14 348
Overige	16	1	0	8	24
Tegen FVO	0	0	0	0	0
Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen	127	0	68	207	401
2022					
Totaal (onderliggende) activa	26 268	786	3 800	1 748	31 816
Tegen geamortiseerde kostprijs	1 947	0	2 625	990	5 562
Tegen FVOCI	11 428	12	1 104	531	13 064
Schuldpapier	10 519	12	890	292	11 700
Eigenvermogensinstrumenten	910	0	215	240	1 364
Verplicht tegen reële waarde (excl. derivaten)	12 781	774	0	18	12 798
Instrumenten ter dekking van tak 23-contracten	12 772	774	—	—	12 772
Overige	9	0	0	18	26
Tegen FVO	0	0	0	0	0
Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen	112	0	71	209	392

- De tabel bevat ook de activa ter dekking van de verplichtingen met betrekking tot beleggingscontracten (IFRS 9).

Toelichting 5.6.9: Wijzigingen in geaccumuleerde OCI voor FVOCI die staan tegenover verzekeringscontracten waarvoor de reëlewaarde-benadering is gebruikt

(in miljoenen euro)	2023	2022
OCI die kunnen worden overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening	340	-1 748
Nettowijziging van de herwaarderingsreserve (FVOCI schuldinstrumenten)	340	-1 748
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	446	-2 367
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	- 108	582
Overboeking van reserve naar nettoresultaat	2	37
<i>Bijzondere waardeverminderingen</i>	2	0
<i>Nettowinsten of -verliezen bij vervreemding</i>	0	48
<i>Uitgestelde belastingen</i>	- 1	- 11
OCI die niet worden overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening	110	- 199
Nettowijziging van de herwaarderingsreserve (FVOCI eigenvermogensinstrumenten)	110	- 199
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	110	- 199
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	0	0

- IFRS 17 staat vereenvoudigingen toe om de geaccumuleerde OCI voor de verzekeringsverplichtingen op de overgangsdatum op nul te zetten, terwijl de geaccumuleerde OCI voor de financiële activa die tot dekking dienen, behouden blijven. Deze toelichting geeft inzicht in de onevenwichtigheid tussen financiële activa die tot dekking dienen en verzekeringsverplichtingen, omdat ze de classificatie binnen het eigen vermogen verstoort op de overgangsdatum en de jaren daarna, totdat de portefeuille die onder de overgangsbepaling valt, de vervaldatum bereikt. Evenwel werden bij de eerste toepassing van IFRS 17 een groot deel van de obligatieportefeuille van KBC Verzekeringen overgeboekt naar FVOCI (zie Toelichting 1.6 voor meer informatie), waardoor dit onevenwicht zeer beperkt was in 2022 en 2023.

Toelichting 5.7: Voorzeningen voor risico's en kosten

Toelichting 5.7.1: Overzicht

(in miljoenen euro)	31-12-2023	31-12-2022
Totale voorzieningen voor risico's en kosten	3	2
Voorzeningen voor verbintenissen en financiële garanties buiten balans	0	0
Voorzeningen voor andere risico's en kosten	3	2
<i>Voorzeningen voor herstructurering</i>	0	0
<i>Voorzeningen voor belastingen en lopende rechtsgeschillen</i>	0	0
<i>Overige</i>	2	2

Toelichting 5.7.2: Details van voorzieningen voor verbintenissen en financiële garanties buiten balans

Is onbelangrijk voor KBC Verzekeringen.

Toelichting 5.7.3: Details van de voorzieningen voor andere risico's en kosten

(in miljoenen euro)	Voorzeningen voor herstructurering	Voorzeningen voor belastingen en lopende rechtsgeschillen	Overige	Totaal
2023				
Beginsaldo	0	0	2	2
Mutaties met resultaatimpact				
<i>Bedragen aangelegd</i>	0	0	1	1
<i>Bedragen gebruikt</i>	0	0	0	0
<i>Bedragen teruggenomen wegens overtolligheid</i>	0	0	0	0
Verschuivingen i.v.m.groepen activa die worden afgestoten	0	0	0	0
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0
Eindsaldo	0	0	2	3
2022				
Beginsaldo	0	1	2	3
Mutaties met resultaatimpact				
<i>Bedragen aangelegd</i>	0	0	0	0
<i>Bedragen gebruikt</i>	0	0	0	0
<i>Bedragen teruggenomen wegens overtolligheid</i>	0	- 1	- 1	- 2
Verschuivingen i.v.m.groepen activa die worden afgestoten	0	0	0	0
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0
Eindsaldo	0	0	2	2

- Voor het grootste deel van de aangelegde voorzieningen kunnen we redelijkerwijs niet inschatten wanneer ze zullen worden gebruikt.

Toelichting 5.8: Overige verplichtingen

(in miljoenen euro)	31-12-2023	31-12-2022
Totaal	728	619
Indeling naar type		
Werknemerspensioenverplichtingen of andere lange termijn personeelsvoordelen	4	5
Overlopende rekeningen	61	58
Lonen en veiligheidslasten	42	37
Leaseverplichtingen	2	2
Overige	618	517

- Meer informatie over pensioenverplichtingen: zie Toelichting 5.9 (noteer dat het in Toelichting 5.8 opgenomen bedrag van werknemerspensioenverplichtingen of andere personeelsvoordelen een ruimere scope heeft dan de in Toelichting 5.9 opgenomen bedragen).

Toelichting 5.9: Pensioenverplichtingen

(in miljoenen euro)	31-12-2023	31-12-2022
TOEGEZEGDPENSIOENREGELINGEN		
Aansluiting van brutoverplichtingen uit toegezegdpensioenregelingen		
Brutoverplichtingen uit toegezegdpensioenregelingen (begin van het jaar)	173	223
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	6	9
Rentekosten	7	1
Actuariële winst of verlies ten gevolge van wijzigingen in demografische veronderstellingen	0	- 1
Actuariële winst of verlies ten gevolge van wijzigingen in financiële veronderstellingen	11	- 55
Ervaringsaanpassingen	- 2	4
Pensioenkosten toegerekend aan verstreken dienstjaren	0	- 9
Betaalde uitkeringen	- 10	0
Andere	0	0
Brutoverplichting uit toegezegdpensioenregelingen op jaareinde	185	173
Aansluiting van de reële waarde van fondsbeleggingen		
Reële waarde van fondsbeleggingen (begin van het jaar)	196	234
Feitelijk rendement op fondsbeleggingen	19	- 35
<i>Verwachte rente-inkomsten op de planactiva, berekend op basis van de markrentevoeten van bedrijfsobligaties van hoge kwaliteit</i>	8	2
Bijdragen van de werkgever	6	6
Bijdragen van de deelnemers aan de regeling	0	0
Betaalde uitkeringen	- 10	- 9
Andere	0	0
Reële waarde van fondsbeleggingen op jaareinde	212	196
<i>Waarvan financiële instrumenten uitgegeven door de groep</i>	0	0
<i>Waarvan vastgoed in eigendom van KBC</i>	0	0
Financieringsstatus		
Fondsbeleggingen meer dan brutoverplichting uit toegezegdpensioenregelingen	27	23
Restitutierecht	0	0
Begrenzing van het financieringsplafond	- 2	0
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten	25	23
Mutatie in de nettoverplichting of het nettoactief		
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten (begin van het jaar)	23	- 3
In de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen	- 5	- 9
Niet in de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen	0	30
Bijdragen van de werkgever	6	6
Andere	0	0
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten op jaareinde	25	23
In de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen		
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	- 6	- 9
Rentekosten	1	0
Bijdragen van de bij het plan aangesloten werknemers	0	
Andere	0	0
Wijzigingen van de niet in de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen		
Actuariële winst/verlies t.g.v. wijzigingen in demografische veronderstellingen	0	1
Actuariële winst/verlies t.g.v. wijzigingen in financiële veronderstellingen	- 11	55
Actuariële resultaten op fondsbeleggingen	11	- 36
Ervaringsaanpassingen	2	- 4
Aanpassingen aan begrenzingen van het financieringsplafond	0	14
Overige	- 2	0
TOEGEZEGDEBIJDRAGEREGELINGEN		
Kosten voor toegezegdebijdrageregelingen	0	0

- De actieve pensioenopbouw voor de Belgische personeelsleden van KBC Bank, KBC Verzekeringen en het grootste deel van hun Belgische dochterondernemingen verloopt uitsluitend via het KBC-Pensioenfonds. De pensioenopbouw gefinancierd met werkgeverstoelagen gebeurde tot en met 2018 voornamelijk via een vasteprestatieplan (toegezegdpensioenregeling), waarbij de pensioenprestatie wordt berekend op basis van het loon voorafgaand aan de pensionering, de periode van aansluiting en een formule in schijven met progressieve percentages. Sinds 1 januari 2014 is er een toegezegdebijdrageplan voor alle nieuwe indiensttredingen en werknemers die overstapt zijn, waarbij op basis van het maandloon voor de lopende maand een bijdrage wordt gestort. Bij pensionering worden de gestorte bijdragen vermeerderd met het (gewaarborgde) rendement

uitbetaald. Beide types pensioenplannen worden beheerd door het KBC-Pensioenfonds, dat voor de beleggingsstrategie een beroep doet op KBC Asset Management. Bijkomend zijn er een aantal kleinere stopgezette groepsverzekeringen uit het verleden die verder gefinancierd worden en beheerd worden door het KBC-Pensioenfonds. Op 1 januari 2019 werd een nieuw toegezegdebijdragenplan geïntroduceerd ter vervanging van het toegezegdebijdragenplan van 2014, waarbij ook alle werknemers eenmalig de mogelijkheid hadden om over te stappen van het vasteprestatieplan naar het nieuwe toegezegdebijdrageplan. Op 31 december 2023 waren er 52% actief aangesloten werknemers in de toegezegdpensioenregeling en 48% in het toegezegdebijdrageplan (op 31 december 2022 was dat 55% en 45%).

- In de bepaling van de brutoverplichtingen uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen wordt rekening gehouden met de verwachte wettelijke pensioenleeftijd van iedere werknemer en een verwachte looninflatie op basis van een inflatiecurve afgeleid uit de marktwaarde van inflatiegerelateerde obligaties. Tijdens 2023 werden de marktgegevens integraal overgenomen zonder uitvlakkingen van de percentages en werd de looptijd van de marktgegevens uitgebreid van 22 jaar tot 30 jaar.
- Vanaf 1 januari 2020 zijn de verzekeringsrisico's voor overlijden en invaliditeit volledig herverzekerd via een extern herverzekeringsprogramma.
- Pensioenfonds KBC gelooft in een evenwichtige ESG-aanpak die het mogelijk maakt om de broeikasgasintensiteit te verbeteren, maar ook andere milieuthema's zoals biodiversiteit en sociale en governance-gerelateerde zaken in rekening brengt. Wat het beheer van de activa betreft, was het aandeel van verantwoorde beleggingen eind december ongeveer 89%. Het KBC-Pensioenfonds streeft ook naar een klimaatneutrale investeringsportefeuille tegen 2050. Zo bedroeg eind september 2023 de broeikasgasintensiteit van de aandelenportefeuille ongeveer 40% van de MSCI World AC-benchmark, van de bedrijfsobligatieportefeuille ongeveer 36% van de Iboxx Euro Corporates-benchmark en van de overheidsobligatieportefeuille ongeveer 121% van de JPM EMU Government Bond-benchmark. Dat is een daling t.o.v. 2019 van respectievelijk 56%, 40% en 25%.
- Door de hogere gemiddelde interestvoeten liggen de pensioenreserves van de aangeslotenen veelal hoger dan de bruto verplichtingen die berekend worden als de huidige waarde van de minimaal gegarandeerde pensioenkapitalen van het toegezegdebijdragenplan. Vanaf 2023 werd het netto-actief daarom verlaagd met verschil tussen de aldus berekende bruto verplichtingen en de hogere minimaal gegarandeerde reserves en/of de pensioenreserves berekend aan de toegekende fondsreturn. Het verschil per einde 2023 bedraagt 41 miljoen euro en wordt toegevoegd aan de aan de rubriek 'Aanpassingen aan begrenzingen van het financieringsplafond' waardoor het netto-actief met dit bedrag wordt verminderd. Doordat het jaar voordien de pensioenverplichting van het toegezegdebijdragenplan nog als het maximum tussen de huidige bruto-verplichting en de minimaal gegarandeerde reserves werd uitgedrukt, is er nu een hogere interestgevoeligheid.
- In het tweede kwartaal van 2023 werd het model aangepast door de disconteringscurve van een externe leverancier te vervangen door een KBC-curve die gebaseerd is op Bloomberg-gegevens van koersen van bedrijfsobligaties met een AA-rating. Als dezelfde methode was gebruikt geweest om de curve aan het begin van het jaar te bepalen, zou de pensioenverplichting 25 miljoen euro lager zijn geweest.
- Er bestaan geen belangrijke toegezegdpensioenregelingen in de andere kernlanden van de groep.

Bijkomende informatie pensioenverplichtingen (in miljoenen euro)	2023	2022	2021	2020	2019
Ontwikkeling belangrijkste elementen uit hoofdtabel					
Brutoverplichting uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen	185	173	223	231	227
Reële waarde van fondsbeleggingen	212	196	234	207	200
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten	25	23	- 3	- 24	- 27

Toelichting 5.10: Eigen vermogen van de aandeelhouders

In aantal	31-12-2023	31-12-2022
Gewone aandelen	1 050 906	1 050 906
Waarvan gewone aandelen die de houder recht geven op een dividenduitkering	1 050 906	1 050 906
Waarvan eigen aandelen	48 889	48 889
Overige informatie		
Fractiewaarde per aandeel (in euro)	62,00	62,00
Aantal uitgegeven maar niet-volgestorte aandelen	0	0

- Het aandelenkapitaal van KBC Verzekeringen NV bestaat uit gewone aandelen zonder nominale waarde.

Toelichting 5.11: Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten en verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten (IFRS 5)

Niet van toepassing bij KBC Verzekeringen, maar wel bij KBC Groep en KBC Bank.

6.0 Andere toelichtingen

Toelichting 6.1: Verstrekte en ontvangen verbintenissen en financiële garanties buiten balans

(in miljoenen euro)	31-12-2023			31-12-2022		
	Nominaal bedrag	Voorziening	Netto-exposure	Nominaal bedrag	Voorziening	Netto-exposure
Niet-opgenomen deel van verstrekte kredietlijnen						
Categorie 1	0	0	0	0	0	0
Categorie 2	0	0	0	0	0	0
Categorie 3 – non-performing	0	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	0	0
<i>Waarvan onherroepelijke kredietlijnen</i>	0	0	0	0	0	0
Verstrekte financiële garanties						
Categorie 1	3	0	3	3	0	3
Categorie 2	0	0	0	0	0	0
Categorie 3 – non-performing	0	0	0	0	0	0
Totaal	3	0	3	3	0	3
Andere versterkte verbintenissen						
Totaal	331	0	331	157	0	157
Verbintenissen en financiële garanties buiten balans						
Totaal	333	0	333	160	0	160

- Reële waarde van financiële garanties: gebaseerd op de beschikbare marktwaarde.
- De boekwaarde van financiële activa door KBC als waarborg gegeven bedroeg 239 miljoen euro voor verplichtingen en 0 miljoen euro voor eventuele verplichtingen (2022: 692 miljoen euro en 0 miljoen euro).
- Voor de aangehouden waarborgen (die mogen worden verkocht of doorverpand zonder in gebreke blijven van de eigenaar – zie tabel) bestaat de verplichting die terug te geven in hun oorspronkelijke vorm, of eventueel in geldmiddelen. Waarborgen die kunnen worden opgeëist als kredieten, worden beëindigd om verschillende redenen, zoals wanbetaling en faillissement. Bij faillissement verkoopt de curator de waarborgen. In de andere gevallen regelt de bank zelf de uitwinning of neemt ze de waarborgen in eigendom. Ontvangen waarborgen met betrekking tot OTC-derivaten betreffen vooral geldmiddelen die door KBC worden erkend op de balans (en niet in de tabel zijn opgenomen). Meer informatie vindt u in Toelichting 4.3.

Aangehouden (die mogen worden verkocht of doorverpand zonder in gebreke blijven van de eigenaar) (in miljoenen euro)	Reële waarde van ontvangen waarborgen		Reële waarde van verkochte of doorverpande waarborgen	
	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2022
Financiële activa	4 196	2 253	0	0
Aandelen	0	0	0	0
Schuldpapier	4 196	2 253	0	0
Leningen en voorschotten	0	0	0	0
Liquiditeiten	0	0	0	0
Andere activa	0	0	0	0

Toelichting 6.2: Leasing

Niet van toepassing bij KBC Verzekeringen, maar wel bij KBC Groep en KBC Bank.

Toelichting 6.3: Transacties met verbonden partijen

Transacties met verbonden partijen, exclusief key management (in miljoenen euro)	2023					2022				
	Dochtermaatschappijen en entiteiten van de groep	Geassocieerde maatschappijen	Joint ventures	Overige	Totaal	Dochtermaatschappijen en entiteiten van de groep	Geassocieerde maatschappijen	Joint ventures	Overige	Totaal
Activa	663	1	0	0	664	523	1	0	0	524
Leningen en voorschotten	335	0	0	0	335	336	0	0	0	336
Aandelen (incl. investeringen in geassocieerde ondernemingen en jv)	80	1	0	0	81	66	1	0	0	67
Overige	248	0	0	0	248	121	0	0	0	121
Verplichtingen	248	0	0	0	248	685	0	0	0	685
Deposito's	218	0	0	0	218	643	0	0	0	643
Andere financiële verplichtingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige	30	0	0	0	30	42	0	0	0	42
Winst-en-verliesrekening	13	0	0	6	19	13	0	0	2	15
Nettorente-inkomsten	121	0	0	0	121	110	0	0	0	110
<i>Rente-inkomsten</i>	236	0	0	0	236	126	0	0	0	126
<i>Rentelasten</i>	- 116	0	0	0	- 116	- 16	0	0	0	- 16
Verzekeringsinkomsten (vóór afgestane herverzekering)	11	0	0	1	13	9	0	0	0	9
Lasten uit hoofde van verzekeringsdiensten (vóór afgestane herverzekering)	- 125	0	0	0	- 125	- 114	0	0	0	- 114
Dividend-inkomsten	7	0	0	3	10	3	0	0	2	5
Nettoprovisie-inkomsten	44	- 1	0	2	45	42	0	0	0	42
<i>Provisie-inkomsten</i>	112	0	0	2	114	109	0	0	0	109
<i>Provisie-lasten</i>	- 68	- 1	0	0	- 69	- 66	0	0	0	- 66
Overige netto-inkomsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal exploitatiekosten	- 45	0	0	0	- 45	- 37	0	0	- 1	- 37
Niet opgenomen deel van kredietlijnen, financiële garanties en andere verbintenissen										
Gegeven door de groep	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangen door de groep	167	0	0	0	167	177	0	0	0	177

Transacties met key management (leden Raad van Bestuur en Directiecomité) (in miljoenen euro) *	2023	2022
Totaal *	0,4	0,4
Indeling naar type bezoldiging		
Kortetermijnpersoneelsbeloningen	0,4	0,4
Vergoedingen na uitdiensttreding	0,0	0,0
<i>Toegezegdpensioenregelingen</i>	0,0	0,0
<i>Toegezegdebijdrageregelingen</i>	0,0	0,0
Andere langetermijnpersoneelsbeloningen	0,0	0,0
Vergoedingen bij uitdiensttreding	0,0	0,0
Betalingen in aandelen	0,0	0,0
Aandelenopties, in eenheden		
Aan het begin van het jaar	0,0	0,0
Toegestaan	0,0	0,0
Uitgeoefend	0,0	0,0
Verandering van samenstelling	0,0	0,0
Aan het einde van het jaar	0,0	0,0
Voorschotten en leningen toegestaan aan key management en partners	0,0	0,0

* Bedragen van de bezoldiging van het key management of de partners van de consoliderende onderneming, op grond van hun werkzaamheden in de consoliderende onderneming, haar dochterondernemingen en geassocieerde ondernemingen, met inbegrip van het bedrag van op die grond aan gewezen key management toegekende rustpensioenen.

- Dochtermaatschappijen en andere entiteiten van dezelfde groep in de eerste tabel: omvat transacties met de niet-geconsolideerde dochtermaatschappijen (transacties met geconsolideerde dochtermaatschappijen zijn reeds geëlimineerd in de geconsolideerde financiële staten) en transacties met zusterondernemingen van KBC Groep (voornamelijk KBC Bank NV en KBC Global Services NV).
- Alle transacties met verbonden partijen gebeuren at arm's length.
- Key management zijn de leden van de Raad van Bestuur en het Directiecomité van KBC Verzekeringen.
- Er staan geen belangrijke waardeverminderingen uit ten opzichte van verbonden partijen.

Toelichting 6.4: Bezoldiging van de commissaris

Bezoldigingen van de commissaris (PwC; in euro)	2023	2022
KBC Verzekeringen NV en dochtervennootschappen		
Standaardcontroleopdrachten	1 517 116	1 656 652
Overige diensten	88 968	25 870
Andere controleopdrachten	88 968	25 870
Belastingadviesopdrachten	0	0
Andere opdrachten buiten revisoraatsopdrachten	0	0
KBC Verzekeringen NV(alleen)		
Standaardcontroleopdrachten	643 559	800 982
Overige diensten	20 390	20 332

Toelichting 6.5: Dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen

Naam	Zetel	Vennootschaps- nummer	Gehouden deel van het kapitaal op groepsniveau (%)	Activiteit
KBC Verzekeringen: dochterondernemingen die integraal geconsolideerd worden				
KBC Verzekeringen NV	Leuven - BE	0403.552.563	100	Verzekeringsmaatschappij
ADD NV	Heverlee - BE	0406.080.305	100	Verzekeringsmakelaar
KBC Group Re SA	Luxemburg - LU	--	100	Herverzekeringsmaatschappij
ČSOB Pojišťovna a.s.	Pardubice - CZ	--	100	Verzekeringsmaatschappij
ČSOB Poist'ovňa a.s.	Bratislava - SK	--	99,76	Verzekeringsmaatschappij
Double U Building BV	Rotterdam - NL	--	100	Vastgoed
DZI Life Insurance Jsc	Sofia - BG	--	100	Levensverzekeringen
DZI - General Insurance EAD	Sofia - BG	--	100	Schadeverzekeringen
UBB Pension Insurance Company EAD	Sofia - BG	--	100	Pensioenverzekeringen
Groep VAB NV	Zwijndrecht - BE	0456.920.676	100	Holding
VAB NV	Zwijndrecht - BE	0436.267.594	100	Reisbijstand
K&H Biztosító Zrt	Boedapest - HU	--	100	Verzekeringsmaatschappij
Renaissance Magister Invest NV	Brussel - BE	0893.518.666	100	Vastgoed
KBC Verzekeringen: dochterondernemingen die niet integraal geconsolideerd worden				
ČSOB Pojišťovací servis, s. r. o.	Pardubice - CZ	--	100	Verzekeringsmakelaar
Depannage 2000 NV	Hoboken - BE	0403.992.429	100	Voertuigen
Agentuur voor Brandherverzekering cvba	Leuven - BE	0403.552.761	90,10	Herverzekeringen
Olympus Mobility NV	Brussel - BE	0638.809.930	50,08	Computerprogrammeeractiviteiten
Omnia Travel NV	Leuven - BE	0413.646.305	100	Reisagentschap
Pardubická Rozvojeová, a.s.	Pardubice - CZ	--	100	Vastgoed
VAB Training & Consult NV	Sint-Niklaas - BE	0435.357.180	100	Rijschool
Sportcomplex Aalst NV	Brussel - BE	0506.736.215	100	Vastgoed
Sportcomplex Heist-op-den-Berg NV	Brussel - BE	0841.432.438	100	Vastgoed
Traject NV	Gent - BE	0448.394.475	76,14	Mobiliteit
VAB Banden NV	Zwijndrecht - BE	0459.070.118	100	Voertuigen
Lubaco BVBA	Ranst - BE	0426.985.189	100	Voertuigen
VAB Koopman Automotive Solutions NV	Zwijndrecht - BE	0866.583.053	77,89	Voertuigen
VAB Rijschool NV	Sint-Niklaas - BE	0448.109.811	100	Rijschool
24+ NV	Zwijndrecht - BE	0895.810.836	50	Customer care center
KBC Verzekeringen: joint ventures die worden opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode				
-				
KBC Verzekeringen: joint ventures die niet worden opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode				
-				
KBC Verzekeringen: ondernemingen die worden opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode				
-				
KBC Verzekeringen: ondernemingen die niet worden opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode				
AIA-Pool cvba	Brussel - BE	0453.634.752	33,47	Verzekeringsmakelaar
AssurCard NV	Leuven - BE	0475.433.127	20,00	Geïnfomatiseerd derdebetalersysteem
Optimobil Belgium NV	Brussel - BE	0471.868.277	25,33	Voertuigen

- Een onderneming die in aanmerking komt voor consolidatie wordt ook werkelijk in de consolidatie opgenomen als twee van de volgende criteria worden overschreden:
 - (1) het deel van de groep in het eigen vermogen overschrijdt 2,5 miljoen euro,
 - (2) het deel van de groep in het resultaat overschrijdt 1 miljoen euro en
 - (3) het balanstotaal overschrijdt 100 miljoen euro.
- Het gezamenlijke balanstotaal van de uitgesloten vennootschappen mag niet meer bedragen dan 1% van het geconsolideerde balanstotaal.

- Belangen in niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten
 - Sponsored niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten worden gedefinieerd als gestructureerde entiteiten waarbij KBC Groep of een van zijn dochterondernemingen optreedt als arranger van het emissieprogramma, maar waarbij de beslissingsbevoegdheid van de gestructureerde entiteiten niet bij KBC Groep of een van zijn dochterondernemingen ligt en die dus niet geconsolideerd zijn. Voor meer info over de niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten verwijzen we naar het KBC Groep jaarverslag.
 - Op 31 december 2023 had KBC Verzekeringen de volgende inkomsten uit de niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten: beheersvergoeding: 4,2 miljoen euro.
 - Op 31 december 2023 had KBC Verzekeringen notes in handen uitgegeven door de niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten voor een bedrag van 1,8 miljard euro.
 - Een eventuele waardedaling van de notes wordt doorgerekend aan de eindklant en zal dus geen invloed hebben op KBC.

Toelichting 6.6: Belangrijkste wijzigingen in de consolidatiekring

- 2022: Verkoop van KBC Verzekeringen Vastgoed Nederland I BV (zie toelichting 3.6) en aankoop van Renaissance Magister Invest NV (aanschaffingsprijs 52 miljoen euro, geen goodwill noch badwill betrokken in deze transactie na reële waardeaanpassingen).

Toelichting 6.7: Risicobeheer en kapitaaltoereikendheid

Kapitaalbeheer is een essentieel beheerproces dat betrekking heeft op alle beslissingen over het niveau en de samenstelling van ons kapitaal, zowel voor het bank- als het verzekeringsbedrijf. Het betreft alle instrumenten die geschikt zijn om verliezen op te vangen in *going concern*- en/of *gone concern*-situaties. Kapitaalbeheer moet voor een optimaal evenwicht zorgen tussen de reglementaire vereisten, de beleggersverwachtingen, de standpunten van ratingbureaus en de ambities van het management. De uiteindelijke verantwoordelijkheid voor het kapitaalbeheer ligt bij de Raad van Bestuur.

Kapitaalbeheer omvat een brede waaier van activiteiten, waaronder strategische onderwerpen (bv. beleid, doelstellingen bepalen, enz.), kaders en modellen (bv. reglementaire kapitaalmodellen, interne kapitaalmodellen, kost van eigen vermogen, prestatiemeting, enz.), planning en toewijzing (bv. toewijzing van kapitaal aan activiteiten, planning inzake uitgifte van kapitaalinstrumenten, raming van kapitaalratio's, enz.), uitvoering (bv. dividenden, kapitaaltransacties) en bewaking (bv. huidige solvabiliteitspositie op verschillende niveaus, naleving van de groepsbeleidslijnen en reglementaire vereisten, enz.).

Het ICAAP (*Internal Capital Adequacy Assessment Process*) bestaat uit een aantal bedrijfs- en risicoprocessen die samen bijdragen tot de doelstelling om altijd voldoende gekapitaliseerd te zijn, rekening houdend met ons risicoprofiel en de kwaliteit van onze risicobeheer- en controleomgeving. Naast de geïntegreerde aanpak op groepsniveau voeren KBC Verzekeringen en zijn verzekerings- en herverzekeringsdochtermaatschappijen regelmatig een beoordeling van hun eigen risico en solvabiliteit (*Own Risk and Solvency Assessment*, ORSA) uit, zoals vereist door Solvency II.

We rapporteren over de solvabiliteit van de verzekeringsmaatschappij op basis van IFRS-gegevens en volgens de regels die de toezichthouder oplegt.

De solvabiliteit van KBC Verzekeringen wordt berekend op basis van Solvency II; de reglementaire minimumvereiste is 100%. Eind 2023 bedroeg de Solvency II-ratio 206%, ruim het dubbele tegenover de minimumvereiste van 100%.

Samenvatting solvabiliteitscijfers voor KBC Verzekeringen

Solvabiliteit, KBC Verzekeringen volgens Solvency II (in miljoenen euro)	31-12-2023	31-12-2022
Eigen vermogen	4 130	3 721
Tier 1	3 629	3 220
Eigen vermogen van de aandeelhouders volgens IFRS	3 302	2 157
Dividenduitkering	- 233	- 309
Aftrek van immateriële vaste activa en goodwill (na belastingen)	- 198	- 194
Waarderingsverschillen (na belastingen)	597	1 410
Volatiliteitsaanpassing	137	150
Overige	25	6
Tier 2	501	501
Achtergestelde schulden	501	501
Solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR)	2 005	1 833
Marktrisico	1 434	1 252
Niet-leven	786	714
Leven	1 131	1 114
Ziekte	278	230
Tegenpartijkrediet	124	122
Diversificatie	-1 293	-1 185
Overige	- 455	- 414
Solvency II-ratio	206%	203%

U vindt meer gedetailleerde informatie in het hoofdstuk Hoe beheren we ons kapitaal? Van dit verslag en in het Risk Report.

De vereiste informatie in verband met risico's (IFRS 4 en IFRS 7) nemen we op in de door de commissaris geauditeerde delen van het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?. Die delen maken dus deel uit van de jaarrekening.

Toelichting 6.8: Gebeurtenissen na balansdatum

Belangrijke gebeurtenissen tussen de balansdatum en de goedkeuring voor publicatie van de jaarrekening door de Raad van Bestuur op 14 maart 2024 die niet hebben geleid tot aanpassingen in de jaarrekening voor 2023:

- Geen.

Toelichting 6.9: Algemene gegevens betreffende de vennootschap

- Naam: KBC Verzekeringen NV
- Oprichting: 24 oktober 1922
- Oprichtingsland: België
- Zetel: Professor Van Overstraetenplein 2, 3000 Leuven, België
- Btw: BE 0403.552.563
- RPR: Leuven
- Naamloze vennootschap naar Belgisch recht; organisatie van openbaar belang; de vennootschap is een verzekeringsonderneming die onder het prudentieel toezicht staat van de Nationale Bank van België.
- Duur: onbepaalde duur
- Voorwerp: De vennootschap heeft tot voorwerp alle verzekerings-, medeverzekerings-, herverzekerings- en kapitalisatieverrichtingen te doen en gemeenschappelijke pensioenfondsen te beheren (artikel 2 van de statuten).
- Plaatsen waar de voor het publiek toegankelijke documenten kunnen worden ingezien: De statuten van de vennootschap liggen ter inzage op de griffie van de Ondernemingsrechtbank van Leuven en worden bekendgemaakt op www.kbc.com. De jaarrekeningen en het jaarverslag worden bij de Nationale Bank van België neergelegd en zijn beschikbaar op www.kbc.com. Het jaarverslag is ook verkrijgbaar op de zetel van de vennootschap en het wordt verstuurd aan de personen die erom hebben gevraagd. De beslissingen inzake de benoeming en de beëindiging van mandaten van leden van het Directiecomité en van de Raad van Bestuur worden in de Bijlagen bij het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.
- Algemene Vergadering van Aandeelhouders: Jaarlijks wordt op de zetel van de vennootschap of op een andere in de oproeping vermelde plaats een Algemene Vergadering gehouden op de woensdag die onmiddellijk voorafgaat aan de laatste donderdag van april of, als die dag een wettelijke feestdag of banksluitingsdag is, op de laatste daaraan voorafgaande bankwerkdag, om 11 u 30. Ieder aandeel geeft recht op één stem.
- Voor informatie over de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en het recht van een aandeelhouder om deel te nemen aan de Algemene Vergadering, verwijzen we naar artikel 20 e.v. van de statuten, die beschikbaar zijn op www.kbc.com.



VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS VAN KBC VERZEKERINGEN NV OVER DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING VOOR HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2023

In het kader van de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van KBC Verzekeringen NV (de "Vennootschap") en haar filialen (samen "de Groep"), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de geconsolideerde jaarrekening en de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Het vormt één geheel en is ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 27 april 2022, overeenkomstig het voorstel van de raad van bestuur uitgebracht op aanbeveling van het auditcomité en op voordracht van de ondernemingsraad. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2024. Wij hebben de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van de Groep uitgevoerd gedurende acht opeenvolgende boekjaren.

Verslag over de geconsolideerde jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van de Groep, die de geconsolideerde balans op 31 december 2023 omvat, alsook de geconsolideerde winst-en-verliesrekening, de geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, de geconsolideerde vermogensmutaties en het geconsolideerd kasstroomoverzicht over het boekjaar afgesloten op die datum, en de toelichting met de belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen. Deze geconsolideerde jaarrekening vertoont een totaal van de geconsolideerde balans van EUR 35.338 miljoen en de geconsolideerde winst-en-verliesrekening sluit af met een winst van het boekjaar (toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij) van EUR 527 miljoen.

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de geconsolideerde financiële toestand van de Groep per 31 december 2023, alsook van zijn geconsolideerde resultaten en van zijn geconsolideerde kasstromen over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de *International Financial Reporting Standards* (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Basis voor het oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA) zoals van toepassing in België. Wij hebben bovendien de door de IAASB goedgekeurde internationale controlestandaarden toegepast die van toepassing zijn op de huidige afsluitdatum en nog niet goedgekeurd zijn op nationaal niveau. Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie "*Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening*" van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van de raad van bestuur en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kernpunten van de controle

Kernpunten van onze controle betreffen die aangelegenheden die naar ons professioneel oordeel het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode. Deze aangelegenheden zijn behandeld in de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover, en wij verschaffen geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheden.

Onzekerheid met betrekking tot schattingen gerelateerd aan de overgang naar en eerste toepassing van IFRS 17 en IFRS 9

Beschrijving van het kernpunt van de controle

Het boekjaar dat eindigt op 31 december 2023 is het eerste jaar waarin IFRS 17 “Verzekeringscontracten” van toepassing is voor KBC Verzekeringen. Deze wijzigt de boekhoudkundige criteria voor de erkenning en waardering van verzekeringscontracten aanzienlijk ten opzichte van IFRS 4. Op 1 januari 2023 is de Groep ook gestopt met het toepassen van de tijdelijke “overlay” benadering van IFRS 9, waardoor de classificatie en opsplitsing van financiële activa en verplichtingen in de geconsolideerde jaarrekening van de Groep zijn gewijzigd.

Als onderdeel van de eerste toepassing van deze boekhoudnormen moet de vergelijkende informatie op 1 januari 2022 (transitiebalans) worden opgesteld en moeten de overeenkomstige cijfers voor het jaar 2022 in de geconsolideerde jaarrekening van de Groep worden herzien. De overgang naar IFRS 17 en IFRS 9 heeft een aanzienlijke invloed op het eigen vermogen per 1 januari 2022 en omvat een complex proces dat de toepassing van assumpties en schattingen vereist.

De overgang naar en eerste toepassing van IFRS 17 en IFRS 9 wordt daarom beschouwd als een kernpunt van de controle.

Informatie met betrekking tot de overgang naar en eerste toepassing van IFRS 17 en IFRS 9 is opgenomen in Toelichting 1.5 bij de geconsolideerde jaarrekening.

Onze auditbenadering met betrekking tot het kernpunt van de controle

Onze controlewerkzaamheden met betrekking tot de overgang naar IFRS 17 en IFRS 9 bestonden voornamelijk uit de volgende procedures:

- Beoordeling van de overeenstemming van de boekhoudkundige principes van de Groep met IFRS 17 en IFRS 9;
- Begrip en beoordeling van de bijgewerkte interne controleomgeving met betrekking tot het financiële rapporteringsproces volgens IFRS 17 en IFRS 9;
- Beoordeling en testen van de toegepaste overgangsmethoden om de transitiebalans vast te stellen;
- Beoordeling van de boekhoudkundige principes, de methodologie en de redelijkheid van de actuariële modellen en assumpties die worden gebruikt bij de berekening van de huidige waarde van de vervullingskasstromen (“PVFCF”), Contractuele Dienstenmarge (“CSM”) en de risicoaanpassing voor niet-financiële risico's (“RA”);
- Herberekening van de actuariële vervullingskasstromen, CSM en CSM-vrijval via dekkingseenheden, opgenomen in de verplichting uit hoofde van de resterende dekking (“LRC”) voor een steekproef van contracten die zijn gewaardeerd volgens de Bouwsteenbenadering (“BBA”) en variabelevergoedingsbenadering (“VFA”);
- Onafhankelijke beoordeling van de actuariële modellen die worden gebruikt om de verplichting uit hoofde van ontstane schades (“LIC”) te waarderen, volgens de premietoerekeningsbenaderingsmethode (“PAA”), voor een op risico gebaseerde steekproef van een groep contracten;
- Beoordeling van de criteria voor de toepassing van de PAA of de VFA; en
- Uitvoering van een analyse van de wijzigingen in de beoordelingen van het bedrijfsmodel en beoordeling van de vervulling van de criteria voor dergelijke wijzigingen in het kader van IFRS 9.

We hebben ook de geschiktheid van de toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening met betrekking tot de overgang beoordeeld, rekening houdend met de eisen van de International Financial Reporting Standards zoals geïmplementeerd door de Europese Unie.

We hebben een beroep gedaan op onze interne actuariële experts bij het uitvoeren van de bovengenoemde controleprocedures.

Onzekerheid met betrekking tot de waardebeoordeling van verzekeringsverplichtingen

Beschrijving van het kernpunt van de controle

De LRC van contracten gewaardeerd met behulp van de BBA (EUR 12.952 miljoen) of de VFA (EUR 910 miljoen) omvat de PVFCF met betrekking tot toekomstige verzekeringsdiensten, evenals de CSM en de RA. De assumpties die worden gebruikt voor de projecties van deze kasstromen hebben met name betrekking op sterfte, levensduur, vroegtijdige beëindiging, winstgevendheid, toekomstige stortingen en de bepaling van direct toerekenbare kosten. De actuariële berekening van de kasstromen die voortvloeien uit de verzekeringscontracten is complex en berust op een hoge graad van subjectieve beoordeling en op veronderstellingen die beïnvloed worden door de toekomstige economische en politieke omstandigheden, alsook door overheidsreglementeringen. Bovendien wordt de bepaling van de passende verdiscontering van deze kasstromen met behulp van de top-down benadering als complex en zeer subjectief beschouwd, hetgeen ons ertoe leidt dit als een kernpunt van de controle te beschouwen.

De LIC van contracten gewaardeerd met behulp van de PAA (EUR 2.260 miljoen) houdt rekening met de geschatte kosten van vorderingen die zich voordoen tot op de rapporteringsdatum. De actuariële projectiemethoden van de huidige waarde van de vervullingskasstromen met betrekking tot verzekeringsdiensten uit het verleden, voortvloeiend uit dergelijke verzekeringscontracten, zijn complex en zeer subjectief omdat ze zijn gebaseerd op een aantal belangrijke assumpties die zijn afgeleid van historische informatie, namelijk met betrekking tot het bedrag van de vordering en patronen van schadebetalingen inclusief de verwachte toekomstige ontwikkeling. Bovendien wordt de bepaling van de passende verdiscontering van deze kasstromen met behulp van de bottom-up benadering als complex en zeer subjectief beschouwd, hetgeen ons ertoe leidt dit als een kernpunt van de controle te beschouwen.

Informatie over de waardering van verzekeringsverplichtingen is opgenomen in Toelichting 5.6.1 bij de geconsolideerde jaarrekening, in toepassing van de beleidslijnen zoals beschreven in Toelichting 1.2 "Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving".

Onze auditbenadering met betrekking tot het kernpunt van de controle

We hebben werkzaamheden uitgevoerd met betrekking tot het ontwerp en de effectiviteit van de controles van de Groep om vast te stellen dat de gegevens die worden gebruikt bij de waardering en de opzet van de verzekeringsverplichtingen adequaat en volledig zijn. We hebben controlewerkzaamheden uitgevoerd op de procedures van de Groep om de hierboven genoemde assumpties te bepalen, het valideren van de assumpties op basis van op de markt observeerbare gegevens en een actuariële analyse door backtesting van de gebruikte assumpties.

Onze controlewerkzaamheden met betrekking tot de LRC voor verzekeringscontracten gewaardeerd onder de BBA of de VFA bestonden voornamelijk uit de volgende procedures:

- Beoordeling van de boekhoudkundige principes, de methodologie en de redelijkheid van de actuariële modellen en assumpties die worden gebruikt bij de berekening van de PVFCF;
- Test van de volledigheid en nauwkeurigheid van de gegevens die worden gebruikt bij het bepalen van de assumpties, evenals de gegevens die worden gebruikt bij actuariële berekeningen;
- Verificatie van de nauwkeurigheid van de verwachte toekomstige kasstromen op risico gebaseerde steekproef basis;
- Verificatie van de methodologie en redelijkheid van de RA;
- Uitvoering van een herberekening van de CSM voor een steekproef van cohorten, inclusief nieuwe contracten;
- Analyse van wijzigingen en een herberekening van de vrijval van de CSM op basis van dekkingseenheden, voor een geselecteerde steekproef van reeksen van contracten; en
- Verificatie van de vergrendelde en huidige verdisconteringspercentages (top-down).

Onze controlewerkzaamheden met betrekking tot de LIC voor verzekeringscontracten gewaardeerd onder de PAA bestonden voornamelijk uit de volgende procedures:

- Beoordeling van de boekhoudkundige principes, de methodologie en de redelijkheid van de actuariële modellen en assumpties die worden gebruikt bij de berekening van de huidige waarde van de vervullingskasstromen;
- Testen van de volledigheid en nauwkeurigheid van de gegevens die worden gebruikt bij actuariële berekeningen;
- Onafhankelijke beoordeling van de actuariële modellen voor een op risico gebaseerde steekproef van een groep contracten; en
- Verificatie van de vergrendelde en huidige verdisconteringspercentages (bottom-up).

Tot slot hebben we de volledigheid en nauwkeurigheid van de toelichtingen met betrekking tot verzekeringscontracten beoordeeld om te evalueren of aan de vereisten voor toelichting is voldaan die zijn opgenomen in de International Financial Reporting Standards zoals geïmplementeerd door de Europese Unie.

We hebben een beroep gedaan op onze interne actuariële experts bij het uitvoeren van onze controleprocedures.

We hebben onze conclusies van onze actuariële analyse besproken met de actuariële functie van de Groep. Onze controlewerkzaamheden hebben ons toegelaten de waardering en de opzet van de verzekeringscontracten te beoordelen.

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met de *International Financial Reporting Standards* (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor de interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht voor het opstellen van een geconsolideerde jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening is de raad van bestuur verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de Groep te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen, of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de geconsolideerde jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze geconsolideerde jaarrekening, beïnvloeden.

Bij de uitvoering van onze controle leven wij het wettelijk, reglementair en normatief kader na dat van toepassing is op de controle van de jaarrekening in België. Een wettelijke controle biedt evenwel geen zekerheid omtrent de toekomstige levensvatbaarheid van de Groep, noch omtrent de efficiëntie of de doeltreffendheid waarmee de raad van bestuur de bedrijfsvoering van de Groep ter hand heeft genomen of zal nemen. Onze verantwoordelijkheden inzake de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling worden hieronder beschreven.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. Wij voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het omzeilen van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de Groep.

- Het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door de raad van bestuur gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen.
- Het concluderen of de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de Groep zijn continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de geconsolideerde jaarrekening, en van de vraag of de geconsolideerde jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld.
- Het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de entiteiten of bedrijfsactiviteiten binnen de Groep gericht op het tot uitdrukking brengen van een oordeel over de geconsolideerde jaarrekening. Wij zijn verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. Wij blijven ongedeeld verantwoordelijk voor ons oordeel.

Wij communiceren met het auditcomité onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Wij verschaffen aan het auditcomité tevens een verklaring dat wij de relevante deontologische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd, en wij communiceren met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en, waar van toepassing, over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Uit de aangelegenheden die met het auditcomité zijn gecommuniceerd bepalen wij die zaken die het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode, en die derhalve de kernpunten van onze controle uitmaken. Wij beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van onze opdracht en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden, is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening

Na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij van oordeel dat dit jaarverslag overeenstemt met de geconsolideerde jaarrekening voor hetzelfde boekjaar en is opgesteld overeenkomstig het artikel 3:32 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

In de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, in het bijzonder op basis van de kennis verkregen tijdens de controle, of het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening, zijnde de secties:

- “Vennootschappelijke jaarrekening”;
- “Gebruikte ratio’s”

een afwijking van materieel belang bevatten, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, hebben wij geen afwijking van materieel belang te melden.

Wat betreft de niet-financiële informatie, en zoals vermeld in het jaarverslag, wordt de informatie verstrekt op het niveau van de hoogste Belgische consoliderende entiteit, KBC Groep NV, in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

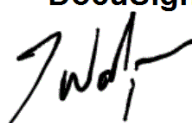
- Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening en ons bedrijfsrevisorenkantoor is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Groep.
- De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening bedoeld in artikel 3:65 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening.

Andere vermelding


Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de Verordening (EU) nr. 537/2014.

Diegem, 29 maart 2024

De commissaris
PwC Bedrijfsrevisoren BV
vertegenwoordigd door

DocuSigned by:

07FB08B09FE24A7...
Damien Walgrave*
Bedrijfsrevisor

*Handelend in naam van Damien Walgrave BV

DocuSigned by:

6FAE0B50D5714BF...
Kurt Cappoen**
Bedrijfsrevisor

**Handelend in naam van Kurt Cappoen BV

Vennootschappelijke jaarrekening

**JAARREKENING EN ANDERE OVEREENKOMSTIG HET WETBOEK
VAN VENNOOTSCHAPPEN EN VERENIGINGEN NEER TE LEGGEN
DOCUMENTEN – VERZEKERINGSMAATSCHAPPIJEN**

IDENTIFICATIEGEGEVENS (op datum van neerlegging)

NAAM: KBC Verzekeringen

Rechtsvorm¹: Naamloze Vennootschap

Adres: Professor Roger Van Overstraetenplein

Nr.: 2 Bus:

Postnummer: 3000 Gemeente: LEUVEN

Land: BELGIE

Rechtspersonenregister (RPR) - Ondernemingsrechtbank va BRUSSEL

Internetadres²: <http://www.kbc.be>E-mailadres²:

Ondernemingsnummer 403552563

DATUM 09/11/2023 van de neerlegging van het recentste stuk dat de datum van bekendmaking van de oprichtingsakte en van de akte tot statutenwijziging vermeldt.

JAARREKENING in EURO goedgekeurd door de algemene vergadering van 24/04/2024
 met betrekking tot het boekjaar dat de periode dekt van 1/01/2023 tot 31/12/2023
 Vorig boekjaar van 1/01/2022 tot 31/12/2022

De bedragen van het vorige boekjaar **zijn / zijn niet**⁴ identiek met die welke eerder openbaar werden gemaakt.
 Model van jaarrekening dat afwijkt van datgene wat voorzien is door het K.B. van 29 april 2019 op grond van⁵:

Zijn gevoegd bij deze jaarrekening²:

Totaal aantal neergelegde bladen:

Handtekening
(naam en hoedanigheid)Handtekening
(naam en hoedanigheid)

1 In voorkomend geval wordt na de rechtsvorm "in vereffening" vermeld.

2 Facultatieve vermelding.

3 Indien nodig, aanpassen van de eenheid en munt waarin de bedragen zijn uitgedrukt.

4 Schrappen wat niet van toepassing is.

5 Vermelding van de wettelijke of reglementaire basis die het gebruik van een afwijkend model rechtvaardigt.

**LIJST VAN DE BESTUURDERS, ZAAKVOERDERS EN
COMMISSARISSEN EN VERKLARING BETREFFENDE EEN
AANVULLENDE OPDRACHT VOOR NAZICHT OF CORRECTIE**

LIJST VAN DE BESTUURDERS, ZAAKVOERDERS en COMMISSARISSEN

VOLLEDIGE LIJST met naam, voornamen, beroep, woonplaats (adres, nummer, postnummer en gemeente)

en functie in de onderneming, van de BESTUURDERS, ZAAKVOERDERS en COMMISSARISSEN

De heer K. Debackere, Voorzitter Raad van Bestuur, A. Stesselstraat 8 / 3012 Leuven

De heer F. Depickere, Ondervoorzitter Raad van Bestuur, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven

De heer Peter Andronov, Uitvoerend Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven

De heer A. Blazek, Uitvoerend Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven

De heer A. Bostoën, Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven

De heer M. De Ceuster, Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven vanaf 26/04/2023

De heer E. Clinck, Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven

Mevrouw S. De Becker, Bestuurder, Meerbeekstraat 20 / 3071 Erps-Kwerps

De heer P. Vlerick, Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven

De heer F. Donck, Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven

De heer R. Sels, Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven vanaf 26/04/2023

De heer P. Hermann, Onafhankelijk Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven

De heer A. Langford, Onafhankelijk Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven

De heer E. Luts, Uitvoerend Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven

De heer D. Moucheron, Uitvoerend Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven

Mevrouw L. Okkerse, Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven

De heer L. Popelier, Uitvoerend Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven

De heer T. Roussis, Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven

De heer J. Thijs, Uitvoerend Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven

Mevrouw C. Van Rijsseghem, Uitvoerend Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven

PWC Bedrijfsrevisoren

Culliganlaan 5 1831 DIEGEM BTW BE 0458.263.335, Lidmaatschapsnummer B00009

Vertegenwoordigd door:

Damien Walgrave A02037

Kurt Cappoen A01969

btw			VOL-ver 2.2
-----	--	--	-------------

VERKLARING BETREFFENDE EEN AANVULLENDE OPDRACHT VOOR NAZICHT OF CORRECTIE

Het bestuursorgaan verklaart dat geen enkele opdracht voor nazicht of correctie werd gegeven aan iemand die daar wettelijk niet toe gemachtigd is met toepassing van artikel 5 van de wet van 17 maart 2019 betreffende de beroepen van accountant en belastingadviseur.

De jaarrekening ~~werd~~ / **werd niet*** geverifieerd of gecorrigeerd door een gecertificeerd accountant of door een bedrijfsrevisor die niet de commissaris is.

In bevestigend geval, moeten hierna worden vermeld: naam, voornamen, beroep en woonplaats van elke gecertificeerde accountant of bedrijfsrevisor en zijn lidmaatschapsnummer bij zijn Instituut, evenals de aard van zijn opdracht:

- A. Het voeren van de boekhouding van de onderneming (**),
- B. Het opstellen van de jaarrekening van de onderneming (**),
- C. Het verifiëren van deze jaarrekening en/of
- D. Het corrigeren van deze jaarrekening.

Indien taken bedoeld onder A. of onder B. uitgevoerd zijn door accountants of door fiscaal accountants, kunnen hierna worden vermeld: naam, voornamen, beroep en woonplaats van elke accountant of fiscaal accountant en zijn lidmaatschapsnummer bij het Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants (IBA), evenals de aard van zijn opdracht.

(*) Schrappen wat niet van toepassing is.

(**) Facultatieve vermelding.

Naam, voornamen, beroep en woonplaats	Lidmaatschapsnummer	Aard van de opdracht (A, B, C en/of D)
---------------------------------------	---------------------	--

Bijlage bij het koninklijk besluit met betrekking tot de jaarrekening van verzekeringsondernemingen

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling I. Balans op 31/12/... (in eenheden van Euro.)

Actief	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar	Passief	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
A. -	-			A. Eigen vermogen	11	1.367.776.639	1.368.154.575
B. Immateriële activa (staat nr. 1)	21	0	0	I. Geplaatst kapitaal of equivalent fonds, onder aftrek van het niet-opgevraagd kapitaal	111	65.156.172	65.156.172
I. Oprichtingskosten	211	0	0	1. Geplaatst kapitaal	111.1	65.156.172	65.156.172
II. Immateriële vaste activa	212	0	0	2. Niet opgevraagd kapitaal (-)	111.2	(0)	(0)
1. Goodwill	212.1	0	0	II. Uitgiftepremies	112	1.085.606.052	1.085.606.053
2. Overige immateriële vaste activa	212.2	0	0	III. Herwaarderingsmeerwaarden	113	0	0
3. Vooruitbetalingen	212.3	0	0	IV. Reserves	114	216.985.305	217.352.217
C. Beleggingen (staten nrs. 1, 2 en 3)	22	18.565.491.444	19.011.081.049	1. Wettelijke reserve	114.1	6.515.617	6.515.617
I. Terreinen en gebouwen (staat nr. 1)	221	132.114.925	121.828.830	2. Onbeschikbare reserve	114.2	203.833.639	203.833.638
1. Onroerende goederen bestemd voor bedrijfsdoeleinden	221.1	0	0	a) voor eigen aandelen	114.21	203.184.640	203.184.639
2. Overige	221.2	132.114.925	121.828.830	b) andere	114.22	648.999	648.999
II. Beleggingen in verbonden ondernemingen en deelnemingen (staten nrs. 1, 2 en 18)	222	1.167.777.152	1.136.798.036	3. Vrijgestelde reserve	114.3	6.636.049	7.002.962
Verbonden ondernemingen	222.1	1.152.313.141	1.121.596.962	4. Beschikbare reserve	114.4	0	0
1. Deelnemingen	222.11	1.152.313.141	1.121.596.962	V. Overgedragen resultaat	115	29.110	40.133
2. Bons, obligaties en vorderingen	222.12	0	0	1. Overgedragen winst	115.1	29.110	40.133
- Andere ondernemingen waarmee een deelnemings-verhouding bestaat	222.2	15.464.011	15.201.074	2. Overgedragen verlies (-)	115.2	(0)	(0)
3. Deelnemingen	222.21	15.464.011	15.201.074	VI. -	-		
4. Bons, obligaties en vorderingen	222.22	0	0	B. Achtergestelde schulden (staten nrs.7 en 18)	12	500.000.000	500.000.000
III. Overige financiële beleggingen	223	17.265.272.823	17.751.918.108	Bbis. Fonds voor toekomstige toewijzingen	13	231.578.708	231.578.708
1. Aandelen, deelnemingen en andere niet-vastrentende effecten (staat nr.1)	223.1	968.790.869	966.277.843				

Bijlage bij het koninklijk besluit met betrekking tot de jaarrekening van verzekeringsondernemingen

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling I. Balans op 31/12/... (in eenheden van Euro.)

Actief	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar	Passief	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
2. Obligaties en andere vastrentende effecten (staat nr.1)	223.2	14.072.595.907	14.476.205.061	C. Technische voorzieningen (staat nr. 7)	14	16.525.997.151	16.405.274.234
3. Deelnemingen in gemeenschappelijke beleggingen	223.3	28.552.618	14.656.513	I. Voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's	141	296.364.730	277.562.907
4. Hypothecaire leningen en hypoth. kredieten	223.4	870.896.743	908.747.488	II. Voorziening voor verzekering 'leven'	142	12.809.430.828	12.891.135.086
5. Overige leningen	223.5	1.048.834.753	1.080.444.154	III. Voorziening voor te betalen schaden	143	2.712.607.677	2.589.759.040
6. Deposito's bij kredietinstellingen	223.6	275.000.000	305.000.000	IV. Voorziening voor winstdeling en restorno's	144	46.786.544	38.528.154
7. Overige	223.7	601.933	587.049	V. Voorziening voor egalisatie en catastrofes	145	394.632.497	348.864.929
IV. Deposito's bij cederende ondernemingen	224	326.544	536.075	VI. Andere technische voorzieningen	146	266.174.875	259.424.118
D. Beleggingen betreffende de verrichtingen verbonden aan een beleggingsfonds van de groep van activiteiten 'Leven' en waarbij het beleggingsrisico niet gedragen wordt door de onderneming	23	13.435.676.106	11.998.416.368	D. Technische voorzieningen betreffende de verrichtingen verbonden aan een beleggingsfonds van de groep van activiteiten 'Leven' wanneer het beleggingsrisico niet gedragen wordt door de onderneming (staat nr. 7)	15	13.435.676.106	11.998.416.368
Dbis. Deel van de herverzekeraars in de technische voorzieningen	24	134.263.904	151.533.672	E. Voorzieningen voor overige risico's en kosten	16	5.476.271	5.126.895
I. Voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's	241	1.781.793	3.126.061	I. Voorziening voor pensioenen en soortgelijke verplichtingen	161	2.543.677	2.137.221
II. Voorziening voor verzekering 'leven'	242	15.391.515	12.690.866	II. Voorziening voor belastingen	162	2.212.131	2.334.435
III. Voorziening voor te betalen schaden	243	116.997.180	135.569.743	III. Andere voorzieningen (staat nr. 6)	163	720.463	655.239
IV. Voorziening voor winstdeelname en restorno's	244	0	0	F. Deposito's ontvangen van herverzekeraars	17	125.792.337	140.607.721
V. Andere technische voorzieningen	245	93.416	147.002				
VI. Voorzieningen betreffende de verrichtingen verbonden aan een beleggingsfonds van de groep van activiteiten 'leven' waarbij het beleggingsrisico niet gedragen wordt door de onderneming	246	0	0				
E. Vorderingen (staten nrs. 18 en 19)	41	202.286.147	235.963.696	G. Schulden (staten nrs. 7 en 18)	42	850.700.578	1.331.190.316

Bijlage bij het koninklijk besluit met betrekking tot de jaarrekening van verzekeringsondernemingen

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling I. Balans op 31/12/... (in eenheden van Euro.)

Actief	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar	Passief	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
I. Vorderingen uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen	411	119.628.254	107.114.106	I. Schulden uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen	421	266.645.738	270.061.600
1. Verzekeringnemers	411.1	35.909.649	31.978.642	II. Schulden uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen	422	40.815.676	23.149.527
2. Tussenpersonen	411.2	16.773.474	13.976.970	III. Niet-achtergestelde obligatieleningen	423	0	0
3. Overige	411.3	66.945.131	61.158.494	1. Converteerbare leningen	423.1	0	0
II. Vorderingen uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen	412	31.003.189	62.748.356	2. Niet-converteerbare leningen	423.2	0	0
III. Overige vorderingen	413	51.654.704	66.101.234	IV. Schulden t.a.v kredietinstellingen	424	218.506.863	643.913.360
IV. Opgevraagd, niet gestort	414	0	0	V. Overige schulden	425	324.732.301	394.065.829
F. Overige activabestanden	25	544.164.438	426.038.517	1. Schulden wegens belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	425.1	34.835.119	33.729.652
I. Materiële activa	251	266.843	270.909	a) belastingen	425.11	10.282.336	10.648.497
II. Beschikbare waarden	252	340.712.955	222.582.968	b) bezoldigingen en sociale lasten	425.12	24.552.783	23.081.155
III. Eigen aandelen	253	203.184.640	203.184.640	2. Overige	425.2	289.897.182	360.336.177
IV. Overige	254	0	0	H. Overlopende rekeningen (staat nr. 8)	434/436	18.906.154	24.999.035
G. Overlopende rekeningen (staat nr. 4)	431/433	180.021.905	182.314.550				
I. Verworven, niet-ervallen intresten en huurgelden	431	176.811.936	179.695.034				
II. Overgedragen acquisitiekosten	432	0	0				
1. Verzekeringsverrichtingen niet-leven	432.1	0	0				
2. Verzekeringsverrichtingen leven	432.2	0	0				
III. Overige overlopende rekeningen	433	3.209.969	2.619.516				
TOTAAL	21/43	33.061.903.944	32.005.347.852	TOTAAL	11/43	33.061.903.944	32.005.347.852

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling II.Resultatenrekening op 31/12/.. (in eenheden van Euro.)

I. Technische rekening niet-levensverzekering

Inhoud	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
1. Verdienende premies, onder aftrek van herverzekering	710	1.352.694.874	1.243.440.662
a) Brutopremies (staat nr.10)	710.1	1.426.236.810	1.298.976.435
b) Uitgaande herverzekeringspremies (-)	710.2	(53.395.844)	(42.618.747)
c) Wijziging van de voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's, zonder aftrek van herverzekering (stijging -, daling +)	710.3	-18.801.824	-13.444.241
d) Wijziging van de voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's, deel van de herverzekeraars (stijging +, daling -)	710.4	-1.344.268	527.215
2. Toegerekende opbrengst van beleggingen, overgebracht van de niet-technische rekening (post 6)	711	0	0
2bis. Opbrengsten van beleggingen	712	117.052.589	137.121.452
a) Opbrengsten van beleggingen in verbonden ondern. of deze waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	712.1	4.000.000	1.100.000
aa) verbonden ondernemingen	712.11	4.000.000	1.100.000
1° deelnemingen	712.111	4.000.000	1.100.000
2° bons, obligaties en vorderingen	712.112	0	0
bb) andere ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	712.12	0	0
1° deelnemingen	712.121	0	0
2° bons, obligaties en vorderingen	712.122	0	0
b) Opbrengsten van andere beleggingen	712.2	99.805.659	106.364.493
aa) opbrengsten van terreinen en gebouwen	712.21	3.449.232	3.290.891
bb) opbrengsten van andere beleggingen	712.22	96.356.427	103.073.602

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling II.Resultatenrekening op 31/12/.. (in eenheden van Euro.)

I. Technische rekening niet-levensverzekering

Inhoud	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
c) Terugneming van waardecorrecties op beleggingen	712.3	6.930.950	1.509.665
d) Meerwaarden op de realisatie	712.4	6.315.980	28.147.294
3. Overige technische opbrengsten, onder aftrek van herverzekering	714	513.062	478.180
4. Schadelast, onder aftrek van herverzekering (-)	610	(803.712.260)	(719.430.118)
a) Betaalde netto-bedragen	610.1	660.577.025	601.171.626
aa) bruto-bedragen (staat nr.10)	610.11	675.819.488	673.204.043
bb) deel van de herverzekeraars (-)	610.12	(15.242.463)	(72.032.417)
b) Wijziging van de voorziening voor te betalen schaden, zonder aftrek van herverzekering (stijging +, daling -)	610.2	143.135.235	118.258.492
aa) wijziging van de voorziening voor te betalen schaden, zonder aftrek van herverzekering (staat nr. 10) (stijging +, daling -)	610.21	124.554.553	121.889.889
bb) wijziging van de voorziening voor te betalen schaden, deel van de herverzekeraars (stijging -, daling +)	610.22	18.580.682	-3.631.397
5. Wijziging van de andere technische voorzieningen, onder aftrek van herverzekering (stijging -, daling+)	611	-6.870.526	-8.192.011
6. Winstdeling en restorno's, onder aftrek van herverzekering (-)	612	(36.038)	(-458.341)
7. Netto-bedrijfskosten (-)	613	(422.313.322)	(378.118.683)
a) Acquisitiekosten	613.1	329.815.571	299.367.643
b) Wijziging van het bedrag van de geactiveerde			

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling II.Resultatenrekening op 31/12/.. (in eenheden van Euro.)

I. Technische rekening niet-levensverzekering

Inhoud	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
acquisitiekosten (stijging -, daling +)	613.2	0	0
c) Administratiekosten	613.3	93.952.231	80.719.989
d) Van de herverzekeraars ontvangen commissie- lonen en winstdeelnemingen (-)	613.4	(1.454.480)	(1.968.949)
7bis. Beleggingslasten (-)	614	(51.619.914)	(30.947.737)
a) Beheerslasten van beleggingen	614.1	42.681.342	15.594.873
b) Waardecorrecties op beleggingen	614.2	3.385.078	11.143.750
c) Minderwaarden op de realisatie	614.3	5.553.494	4.209.114

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling II.Resultatenrekening op 31/12/.. (in eenheden van Euro.)

I. Technische rekening niet-levensverzekering

Inhoud	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
8. Overige technische lasten, onder aftrek van herverzekering (-)	616	(22.361.445)	(25.920.523)
9. Wijziging van de voorziening voor egalisatie en catastrofes, onder aftrek van herverzekering (stijging -, daling +)	619	-45.767.569	-23.896.092
10. Resultaat van de technische rekening niet-levensverzekering			
Winst (+)	710 / 619	117.579.451	194.993.471
Verlies (-)	619 / 710	(0)	(0)

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling II. Resultatenrekening op 31/12/... (in eenheden van Euro.)

II. Technische rekening levensverzekering

Inhoud	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
1. Premies, onder aftrek van herverzekering	720	1.888.932.090	1.717.538.054
a) Brutopremies (staat nr.10)	720.1	1.920.285.040	1.746.785.205
b) Uitgaande herverzekeringspremies (-)	720.2	(31.352.950)	(29.247.151)
2. Opbrengsten van beleggingen	722	810.996.811	713.968.191
a) Opbrengsten van beleggingen in verbonden ondernemingen of deze waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	722.1	533.648	4.900.000
aa) verbonden ondernemingen	722.11	533.648	4.900.000
1° deelnemingen	722.111	533.648	4.900.000
2° bons, obligaties en vorderingen	722.112	0	0
bb) andere ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	722.12	0	0
1° deelnemingen	722.121	0	0
2° bons, obligaties en vorderingen	722.122	0	0
b) Opbrengsten van andere beleggingen	722.2	708.625.129	493.543.462
aa) opbrengsten van terreinen en gebouwen	722.21	7.288.979	6.950.223
bb) opbrengsten van andere beleggingen	722.22	701.336.150	486.593.239
c) Terugneming van waardecorrecties op beleggingen	722.3	50.031.172	9.532.610
d) Meerwaarden op de realisatie	722.4	51.806.862	205.992.119
3. Waardecorrecties op beleggingen van de actiefpost D. (opbrengsten)	723	1.800.726.020	877.270.980
4. Overige technische opbrengsten, onder aftrek van herverzekering	724	2.019.160	2.852.515
5. Schadelast, onder aftrek van herverzekering (-)	620	(1.640.042.266)	(1.867.689.757)
a) Betaalde netto-bedragen	620.1	1.643.394.464	1.873.219.742
aa) bruto-bedragen	620.11	1.665.600.084	1.885.962.686
bb) deel van de herverzekeraars (-)	620.12	(22.205.620)	(12.742.944)
b) Wijziging van de voorziening voor te betalen schaden, onder aftrek van herverzekering (stijging +, daling -)	620.2	-3.352.198	-5.529.985
aa) wijziging van de voorziening voor te betalen schaden, zonder aftrek van herverzekering (stijging +, daling -)	620.21	-3.386.988	-6.797.703
bb) wijziging van de voorziening voor te betalen schaden, deel van de herverzekeraars (stijging -, daling +)	620.22	34.790	1.267.718
6. Wijziging van de andere technische voorzieningen, onder aftrek van herverzekering (stijging-, daling+)	621	-1.354.239.008	1.992.442.406
a) Wijziging van de voorziening voor verzekering 'leven', onder aftrek van herverzekering (stijging -, daling +)	621.1	84.963.231	356.553.764
aa) wijziging van de voorziening voor verzekering 'leven', zonder aftrek van herverzekering (stijging -, daling +)	621.11	82.262.582	353.382.984
bb) wijziging van de voorziening voor verzekering 'leven', deel van de herverzekeraars (stijging +, daling -)	621.12	2.700.649	3.170.780
b) Wijziging van de andere technische voorzieningen zonder aftrek van herverzekering (stijging -, daling +)	621.2	-1.439.202.239	1.635.888.642
7. Winstdeling en restorno's, onder aftrek van herverzekering (-)	622	(6.924.001)	(8.387.394)

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling II. Resultatenrekening op 31/12/... (in eenheden van Euro.)

II. Technische rekening levensverzekering

Inhoud	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
8. Netto-bedrijfskosten (-)	623	(167.320.929)	(138.003.304)
a) Acquisitiekosten	623.1	91.874.947	81.740.373
b) Wijziging van het bedrag van de geactiveerde acquisitiekosten (stijging -, daling +)	623.2	0	0
c) Administratiekosten	623.3	82.392.539	68.649.469
d) Van de herverzekeraars ontvangen commissie- lonen en winstdeelnemingen (-)	623.4	(6.946.557)	(12.386.538)
9. Beleggingslasten (-)	624	(435.733.059)	(260.481.939)
a) Beheerslasten van beleggingen	624.1	369.236.975	155.367.437
b) Waardecorrecties op beleggingen	624.2	26.789.258	62.662.764
c) Minderwaarden op de realisatie	624.3	39.706.826	42.451.738
10. Waardecorrecties op beleggingen van de actiefpost D. (kosten) (-)	625	(745.771.475)	(2.770.076.783)
11. Overige technische lasten, onder aftrek van herverzekering (-)	626	(13.878.866)	(15.577.462)
12. Toegerekende opbrengst van beleggingen, overge- boekt naar de niet-technische rekening (post 4) (-)	627	(0)	(0)
12bis. Wijziging van het fonds voor toekomstige dotaties (stijging -, daling +)	628	0	-50.000.000
13. Resultaat van de technische rekening levensverzekering			
Winst (+)	720 / 628	138.764.477	193.855.507
Verlies (-)	628 / 720	(0)	(0)

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling II.Resultatenrek. op 31/12/.. (in eenheden van Euro)

III. Niet-technische rekening

Inhoud	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
1. Resultaat van de technische rekening niet levensverzekering (post 10)			
Winst (+)	(710 / 619)	117.579.451	194.993.471
Verlies (-)	(619 / 710)	(0)	(0)
2. Resultaat van de technische rekening levensverzekering (post 13)			
Winst (+)	(720 / 628)	138.764.477	193.855.507
Verlies (-)	(628 / 720)	(0)	(0)
3. Opbrengsten van beleggingen	730	285.103.859	373.291.426
a) Opbrengsten van beleggingen in verbonden ondernemingen of deze waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	730.1	227.067.816	129.466.931
b) Opbrengsten van andere beleggingen	730.2	39.447.534	40.544.527
aa) opbrengsten van terreinen en gebouwen	730.21	3.681.250	3.600.314
bb) opbrengsten van andere beleggingen	730.22	35.766.284	36.944.213
c) Terugneming van waardecorrecties op beleggingen	730.3	16.156.861	203.015.869
d) Meerwaarden op de realisatie	730.4	2.431.648	264.099
4. Toegerekende opbrengst van beleggingen, overgeboekt van de technische rekening levensverzekering (post 12)	731	0	0
5. Beleggingslasten (-)	630	(22.781.148)	(15.049.915)
a) Beheerslasten van beleggingen	630.1	17.740.389	12.117.194
b) Waardecorrecties op beleggingen	630.2	2.605.203	2.913.159
c) Minderwaarden op de realisatie	630.3	2.435.556	19.562
6. Toegerekende opbrengst van beleggingen, overgeboekt naar de technische rekening niet-levensverzekering (post 2) (-)	631	(0)	(0)
7. Overige opbrengsten (staat nr. 13)	732	4.915.341	4.813.995
8. Overige kosten (staat nr. 13) (-)	632	(28.383.459)	(15.119.914)
8bis. Resultaat uit de gewone bedrijfsuitoefening, vóór belasting			
Winst (+)	710 / 632	495.198.521	736.784.570
Verlies (-)	632 / 710	(0)	(0)
9. -	-		
10. -	-		
11. Uitzonderlijke opbrengsten (staat nr. 14)	733	0	0
12. Uitzonderlijke kosten (staat nr. 14) (-)	633	(0)	(0)
13. Uitzonderlijk resultaat			
Winst (+)	733 / 633	0	0
Verlies (-)	633 / 733	(0)	(0)

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling II.Resultatenrek. op 31/12/.. (in eenheden van Euro)

III. Niet-technische rekening

Inhoud	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
14. -	-		
15. Belastingen op het resultaat (-/+)	634 / 734	-60.390.474	-75.591.367
15bis. Uitgestelde belastingen (-/+)	635 / 735	122.304	122.304
16. Resultaat van het boekjaar			
Winst (+)	710 / 635	434.930.351	661.315.507
Verlies (-)	635 / 710	(0)	(0)
17. a) Onttrekking aan de belastingvrije reserves	736	366.910	366.913
b) Overboeking naar de belastingvrije reserves (-)	636	(0)	(0)
18. Te bestemmen resultaat van het boekjaar			
Winst (+)	710 / 636	435.297.261	661.682.420
Verlies (-)	636 / 710	(0)	(0)

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling II.Resultatenrek. op 31/12/.. (in eenheden van Euro)

III. Niet-technische rekening

Inhoud	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
A. Te bestemmen winstsaldo	710 / 637.1	435.382.414	661.744.526
Te verwerken verliessaldo (-)	637.1 / 710	(0)	(0)
1. Te bestemmen winst van het boekjaar	710 / 636	435.297.261	661.682.420
Te verwerken verlies van het boekjaar (-)	636 / 710	(0)	(0)
2. Overgedragen winst van het vorig boekjaar	737.1	85.153	62.106
Overgedragen verlies van het vorig boekjaar(-)	637.1	()	()
B. Onttrekking aan het eigen vermogen	737.2 / 737.3		
1. aan het kapitaal en aan de uitgiftepremies	737.2		
2. aan de reserves	737.3		
C. Toevoeging aan het eigen vermogen (-)	637.2 / 637.3	()	()
1. aan het kapitaal en aan de uitgiftepremies	637.2		
2. aan de wettelijke reserve	637.31		
3. aan de overige reserves	637.32		
D. Over te dragen resultaat			
1. Over te dragen winst (-)	637.4	(74.131)	(85.153)
2. Over te dragen verlies	737.4	0	
E. Tussenkost van de vennoten in het verlies	737.5		
F. Uit te keren winst (-)	637.5 / 637.7	(435.308.284)	(661.659.373)
1. Vergoeding van het kapitaal	637.5	432.771.142	659.176.883
2. Bestuurders of zaakvoerders	637.6		
3. Andere rechthebbenden	637.7	2.537.142	2.482.490

Nr. 1. Staat van de immateriële activa, de onroerende goederen die tot belegging dienen en de effecten bestemd voor belegging.

BENAMING	Codes	Betrokken activa-posten		
		B. Immateriële activa	C.I. Terreinen en gebouwen	C.II.1. Deelnemingen in verbonden ondernemingen
		1	2	3
a) AANSCHAFFINGSWAARDE				
Per einde van het vorige boekjaar	8.01.01	9.345.032	243.744.615	1.137.596.968
Mutaties tijdens het boekjaar :				
. Aanschaffingen	8.01.021		17.752.733	17.716.538
. Nieuwe oprichtingskosten	8.01.022			
. Overdrachten en buitengebruikstellingen (-)	8.01.023	(9.041.032)	(6.033.449)	(3.000.360)
. Overboeking van een post naar een andere (+)(-)	8.01.024			
. Andere mutaties (+)(-)	8.01.025			
Per einde van het boekjaar	8.01.03	304.000	255.463.899	1.152.313.146
b) MEERWAARDEN				
Per einde van het vorige boekjaar	8.01.04			
Mutaties tijdens het boekjaar :				
. Geboekt	8.01.051			
. Verworven van derden	8.01.052			
. Afgeboekt (-)	8.01.053			
. Overboeking van een post naar een andere (+)(-)	8.01.054			
Per einde van het boekjaar	8.01.06	0	0	0
c) AFSCHRIJVINGEN EN WAARDEVERMINDERINGEN				
Per einde van het vorige boekjaar	8.01.07	9.345.032	121.915.786	16.000.005
Mutaties tijdens het boekjaar :				
. Geboekt	8.01.081		6.797.067	
. Teruggenomen want overtoellig (-)	8.01.082			(16.000.000)
. Verworven van derden	8.01.083			
. Afgeboekt (-)	8.01.084	(9.041.032)	(5.363.879)	
. Overgeboekt van een post naar een andere (+)(-)	8.01.085			
Per einde van het boekjaar	8.01.09	304.000	123.348.974	5
d) NIET-OPGEVRAAGDE BEDRAGEN (art. 29, § 1.)				
Per einde van het vorige boekjaar	8.01.10			
Mutaties tijdens het boekjaar (+)(-)	8.01.11			
Per einde van het boekjaar	8.01.12			
e) RESULTATEN UIT DE OMREKENING VAN VREEMDE VALUTA				
Per einde van het vorige boekjaar (+)(-)	8.01.13			
Mutaties tijdens het boekjaar (+)(-)	8.01.14			
Per einde van het boekjaar (+)(-)	8.01.15			
NETTO BOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR				
(a) + (b) - (c) - (d) +/- (e)	8.01.16	0	132.114.925	1.152.313.141

Nr. 1. Staat van de immateriële activa, de onroerende goederen die tot belegging dienen

BENAMING	Codes	Betrokken activa-posten		
		C.II.2. Bons, obligaties en vorderingen in verbonden ondernemingen	C.II.3. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	C.II.4. Bons, obligaties en vorderingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat
		4	5	6
a) AANSCHAFFINGSWAARDE				
Per einde van het vorige boekjaar	8.01.01		28.862.941	
Mutaties tijdens het boekjaar :				
. Aanschaffingen	8.01.021			
. Nieuwe oprichtingskosten	8.01.022			
. Overdrachten en buitengebruikstellingen (-)	8.01.023	(0)	(1.737.063)	(0)
. Overboeking van een post naar een andere (+)(-)	8.01.024			
. Andere mutaties (+)(-)	8.01.025			
Per einde van het boekjaar	8.01.03	0	27.125.878	0
b) MEERWAARDEN				
Per einde van het vorige boekjaar	8.01.04			
Mutaties tijdens het boekjaar :				
. Geboekt	8.01.051			
. Verworven van derden	8.01.052			
. Afgeboekt (-)	8.01.053			
. Overboeking van een post naar een andere (+)(-)	8.01.054			
Per einde van het boekjaar	8.01.06		0	
c) AFSCHRIJVINGEN EN WAARDEVERMINDERINGEN				
Per einde van het vorige boekjaar	8.01.07		157.867	
Mutaties tijdens het boekjaar :				
. Geboekt	8.01.081			
. Teruggenomen want overtollig (-)	8.01.082			
. Verworven van derden	8.01.083			
. Afgeboekt (-)	8.01.084			
. Overgeboekt van een post naar een andere (+)(-)	8.01.085			
Per einde van het boekjaar	8.01.09		157.867	
d) NIET-OPGEVRAAGDE BEDRAGEN (art. 29, § 1.)				
Per einde van het vorige boekjaar	8.01.10		13.504.000	
Mutaties tijdens het boekjaar (+)(-)	8.01.11		-2.000.000	
Per einde van het boekjaar	8.01.12		11.504.000	
e) RESULTATEN UIT DE OMREKENING VAN VREEMDE VALUTA				
Per einde van het vorige boekjaar (+)(-)	8.01.13			
Mutaties tijdens het boekjaar (+)(-)	8.01.14			
Per einde van het boekjaar (+)(-)	8.01.15			
NETTO BOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR				
(a) + (b) - (c) - (d) +/- (e)	8.01.16	0	15.464.011	0

Nr. 1. Staat van de immateriële activa, de onroerende goederen die tot belegging dienen

BENAMING	Codes	Betrokken activa-posten	
		C.III.1. Aandelen, deelnemingen en andere niet-vastrentende effecten	C.III.2. Obligaties en andere vastrentende effecten
		7	8
a) AANSCHAFFINGSWAARDE			
Per einde van het vorige boekjaar	8.01.01	1.062.078.718	14.478.040.234
Mutaties tijdens het boekjaar :			
. Aanschaffingen	8.01.021	148.462.389	6.791.160.114
. Nieuwe oprichtingskosten	8.01.022		
. Overdrachten en buitengebruikstellingen (-)	8.01.023	(175.821.045)	(7.245.047.393)
. Overboeking van een post naar een andere (+)(-)	8.01.024		
. Andere mutaties (+)(-)	8.01.025		51.807.627
Per einde van het boekjaar	8.01.03	1.034.720.062	14.075.960.582
b) MEERWAARDEN			
Per einde van het vorige boekjaar	8.01.04		
Mutaties tijdens het boekjaar :			
. Geboekt	8.01.051		
. Verworven van derden	8.01.052		
. Afgeboekt (-)	8.01.053	()	
. Overboeking van een post naar een andere (+)(-)	8.01.054		
Per einde van het boekjaar	8.01.06	0	0
c) AFSCHRIJVINGEN EN WAARDEVERMINDERINGEN			
Per einde van het vorige boekjaar	8.01.07	95.800.875	562.025
Mutaties tijdens het boekjaar :			
. Geboekt	8.01.081	25.898.518	30.766
. Teruggenomen want overtollig (-)	8.01.082	(19.230.855)	
. Verworven van derden	8.01.083		
. Afgeboekt (-)	8.01.084	(36.539.345)	
. Overgeboekt van een post naar een andere (+)(-)	8.01.085		
Per einde van het boekjaar	8.01.09	65.929.193	592.791
d) NIET-OPGEVRAAGDE BEDRAGEN (art. 29, § 1.)			
Per einde van het vorige boekjaar	8.01.10		
Mutaties tijdens het boekjaar (+)(-)	8.01.11		
Per einde van het boekjaar	8.01.12		
e) RESULTATEN UIT DE OMREKENING VAN VREEMDE VALUTA			
Per einde van het vorige boekjaar (+)(-)	8.01.13		-1.273.149
Mutaties tijdens het boekjaar (+)(-)	8.01.14		-1.498.736
Per einde van het boekjaar (+)(-)	8.01.15		-2.771.885
NETTO BOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR			
(a) + (b) - (c) - (d) +/- (e)	8.01.16	968.790.869	14.072.595.906

Nr. 2. Staat betreffende de deelnemingen en maatschappelijke rechten in andere ondernemingen

Hieronder worden de ondernemingen vermeld waarin de onderneming een deelneming bezit in de zin van het koninklijk besluit van 17 november 1994 (opgenomen in de posten C.II.1. , C.II.3. , D.II.1.en D.II.3. van de activa), alsmede de andere ondernemingen waarin de onderneming maatschappelijke rechten bezit (opgenomen in de posten C.III.1. en D.III.1. van de activa)ten belope van ten minste tien procent van het geplaatste kapitaal.

NAAM, volledig adres van de zetel en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het B.T.W.- of NATIONAAL NUMMER	Maatschappelijke rechten gehouden door			Gegevens geput uit de laatst beschikbare jaarrekening			
	de onderneming (rechtstreeks)		dochterondernemingen	Jaarrekening per	Munteenheid (*)	Eigen vermogen	Netto-resultaat
	Aantal	%	%				
KBC GROUP RE SA, 4 RUE DU FORT WALLIS, L-2714 LUXEMBOURG, LUXEMBURG	544,00	100,00		2022	EUR	51.319,00	-31,00
CSOB POIST'OVNA AS, ZIZKOVA 11, 811 020 BRATISLAVA, SLOVAKIJE	1.676,00	100,00		2022	EUR	41.296,00	9.524,00
K&H INSURANCE, LECHNER ODON FASOR 9, 1095 BUDAPEST, HONGARIJE	1.772,00	100,00		2022	HUF	34.445.000,00	6.236.000,00
OMNIA TRAVEL NV, MGR. LADEUZEPLEIN 15, 3000 LEUVEN	500,00	100,00		2022	EUR	2.763,00	322,00
ADD NV, INDUSTRIEWEG 1, 3001 HEVERLEE	10.000,00	100,00		2022	EUR	3,94	2,52
CSOB POJIST'OVNA A.S. CLEN HOLDINGU CSOB, MASARYKOVO NAM. 1458, 532 18	339,00	99,71		2022	CZK	7.648.801,00	2.152.644,00
DZI INSURANCE, 89B VITOSHA BLVD., 'MILENIUM' BUSINESS CENTER, SOFIA 1463	13.639.150,00	100,00		2022	BGN	332.438,00	56.578,00
GROEP VTB-VAB NV, PASTOOR COPLAAN 100, 2070 ZWIJNDRECHT	13.777,00	100,00		2022	EUR	17.319,00	2.171,00
SPORTCOMPLEX HEIST-OP-DEN-BERG NV, HAVENLAAN 2, 1080 BRUSSEL	1.060,00	100,00		2022	EUR	8.055,00	293,00
AGENTUUR VOOR BRANDHERVERZEKERING CV, PROF. ROGER VAN OVERSTRAE	24.799,00	90,10		2022	EUR	2.500,00	666,00
AIA-POOL CVBA, CHAUSSEE DE JETTE 221, 1080 BRUSSEL	502,00	33,47		2022	EUR	370,00	-5,00
ASSURCARD NV, FONTEINSTRAT 1A/301 , 3000 LEUVEN	900,00	20,00		2022	EUR	3.161,00	75,00
BUSINESS BREWERY, INTERLEUVENLAAN 62, 3001 LEUVEN	20,00	4,76		2022	EUR	1.376,00	-66,00
BEDR. CENTR. VILVOORDE NV, MECHELSESTEENWEG 277, 1800 VILVOORDE	300,00	8,26		2022	EUR	908,00	-73,00
BELGISCH GEMEENSCHAPPELIJK WAARBORGFONDS, LIEFDADIGHEIDSTRAT 3	1,00	2,56		2022	EUR	35,00	0,00
DOUBLE U BUILDING BV, WATERMANWEG 92, 3067 GG ROTTERDAM, NEDERLAND	330.000,00	100,00		2022	EUR	44.219,00	686,00
BEM NV, LOMBARDSTRAT 34-42, 1000 BRUSSEL	1.500,00	6,47		2022	EUR	3.516,00	-40,00
IMEC.XPAND, KAPELDREEF 75, 3001 HEVERLEE	100.000,00	8,56		2022	EUR	68.649,00	-2.516,00

Nr. 2. Staat betreffende de deelnemingen en maatschappelijke rechten in andere ondernemingen

Hieronder worden de ondernemingen vermeld waarin de onderneming een deelneming bezit in de zin van het koninklijk besluit van 17 november 1994 (opgenomen in de posten C.II.1. , C.II.3. , D.II.1.en D.II.3. van de activa), alsmede de andere ondernemingen waarin de onderneming maatschappelijke rechten bezit (opgenomen in de posten C.III.1. en D.III.1. van de activa)ten belope van ten minste tien procent van het geplaatste kapitaal.

NAAM, volledig adres van de zetel en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het B.T.W.- of NATIONAAL NUMMER	Maatschappelijke rechten gehouden door			Gegevens geput uit de laatst beschikbare jaarrekening			
	de onderneming (rechtstreeks)		dochterondernemingen	Jaarrekening per	Munteenheid (*)	Eigen vermogen	Netto-resultaat
	Aantal	%	%				
IMEC.XPAND II COMMV, KAPELDREEF 75, 3001 HEVERLEE	100.000,00	7,21		2022	EUR	9.336,00	-1.397,00
RENAISSANCE MAGISTER INVEST, AVENUE DU PORT 2, 1080 MOLENBEEK-SAINT-	35.820,00	100,00		2022	EUR	39.672,00	1.210,00
VLAAMSE ENERGIE HOLDING B CV, NOORDLAAN 9, 8820 TORHOUT	163,00	11,04		2022	EUR	271.386,00	21.927,00
IMMO NIGHTINGALE, AVENUE DU PORT 2, 1080 MOLENBEEK-SAINT-JEAN BELGIQ	100,00	100,00		2022	EUR	12,00	-11,00
SPORTCOMPLEX AALST NV, HAVENLAAN 2, 1080 BRUSSEL	1.000,00	100,00		2022	EUR	13.349,00	562,00
RE-TAIL RETURN PARTNERS I, KLEISTRAAT 68, 1785 MERCHTEM	846.387,00	10,04		2022	EUR	8.896,00	-33,00

(*) volgens de officiële codificering

Nr. 2bis. Lijst van de ondernemingen waarvoor de onderneming onbeperkt aansprakelijk is in haar hoedanigheid van onbeperkt aansprakelijke vennoot of lid

Voor elk van de ondernemingen waarvoor de onderneming onbeperkt aansprakelijk is, worden hieronder volgende gegevens verstrekt : de naam, de zetel, de rechtsvorm en zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ondernemingsnummer, en bij ontstentenis van een ondernemingsnummer, het btw-nummer of het nationale Identificatienummer.

Naam	Zetel	Rechtsvorm	Nummer

Nr. 3. Actuele waarde van de beleggingen (art. 38).

Activa - posten	Codes	Bedragen
C. Beleggingen	8.03	18.057.091.527
I. Terreinen en gebouwen.	8.03.221	245.264.227
II. Beleggingen in verbonden ondernemingen en deelnemingen.	8.03.222	1.359.384.373
- Verbonden ondernemingen.	8.03.222.1	1.295.870.414
1. Deelnemingen.	8.03.222.11	1.295.870.414
2. Bons, obligaties en vorderingen.	8.03.222.12	0
- Andere ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat.	8.03.222.2	63.513.959
3. Deelnemingen	8.03.222.21	63.513.959
4. Bons, obligaties en vorderingen.	8.03.222.22	0
III. Overige financiële beleggingen.	8.03.223	16.452.116.383
1. Aandelen, deelnemingen en andere niet-vastrentende effecten.	8.03.223.1	1.201.296.040
2. Obligaties en andere vastrentende effecten.	8.03.223.2	13.163.441.568
3. Deelbewijzen in gemeenschappelijke beleggingen.	8.03.223.3	24.770.747
4. Hypothecaire leningen en hypothecaire kredieten.	8.03.223.4	794.645.807
5. Overige leningen.	8.03.223.5	966.585.082
6. Deposito's bij kredietinstellingen.	8.03.223.6	300.775.206
7. Overige	8.03.223.7	601.933
IV. Deposito's bij cederende ondernemingen.	8.03.224	326.544

Nr.3bis Gegevens betreffende het niet-gebruik van de waarderingsmethode op basis van de reële waarde

A. Schatting van de reële waarde voor elke categorie afgeleide financiële instrumenten die niet gewaardeerd worden op basis van de reële waarde, met opgave van de omvang, de aard en het ingedekte risico van de instrumenten

Interest Rate Swap

Currency Interest Rate Swap

	Netto boekwaarde	Reële waarde
Interest Rate Swap	-2.347.166	13.334.376
Currency Interest Rate Swap	-6.044.139	-3.354.385

B. Voor de financiële vaste activa, vermeld in de posten C.II. en C.III., die in aanmerking worden genomen tegen een hoger bedrag dan hun reële waarde : de nettoboekwaarde en de reële waarde van de afzonderlijke activa, dan wel van passende groepen van deze afzonderlijke activa

Verbonden ondernemingen - Deelnemingen

	Netto boekwaarde	Reële waarde
Verbonden ondernemingen - Deelnemingen	439.714.966	198.581.857

Voor elk van de in B. vermelde financiële vaste activa, dan wel de in B. bedoelde passende groepen van deze afzonderlijke activa, die in aanmerking worden genomen tegen een hoger bedrag dan hun reële waarde, moeten hierna ook de redenen worden vermeld waarom de boekwaarde niet is verminderd, met opgave van de aard van de aanwijzingen die aan de veronderstelling ten grondslag liggen dat de boekwaarde zal kunnen worden gerealiseerd :

Voor de redenen waarom de boekwaarde van de in B. vermelde deelnemingen niet is verminderd

verwijzen wij naar toelichting nr.20 Waarderingsregels meer specifiek naar de paragraaf aangaande de deelnemingen onder punt 2. Waardeverminderingen.

A/

B/

C/

0403552563

2023-12-31

00014

EUR

Nr.4 Staat betreffende de overige overlopende rekeningen van het actief.

Uitsplitsing van de actiefpost G.III. indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt.

Revaluatieresultaat buitenbalans

Front-end fees

Bedrag
2.683.999
525.971

Nr.5 Staat van het kapitaal

A. MAATSCHAPPELIJK KAPITAAL

1. Geplaatst kapitaal (post A.I.1. van de passiva)

- Per einde van het vorige boekjaar
- Wijzigingen tijdens het boekjaar :

- Per einde van het boekjaar

2.Samenstelling van het kapitaal

2.1. Soorten aandelen volgens het vennootschapsrecht

2.2. Aandelen op naam of gedematerialiseerd

Op naam

Gedematerialiseerd

Codes	Bedragen	Aantal aandelen
8.05.111.101	65.156.172	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
8.05.111.102	65.156.172	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
	65.156.172	1.050.906
8.05.1.21	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx	1.050.906
8.05.1.22	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx	

B. NIET-GESTORT KAPITAAL (art.51 - S.W.H.V.)

Aandeelhouders die nog moeten volstorten

Codes	Niet-opgevraagd bedrag (post A.I.2. van de passiva)	Opgevraagd niet-gestort bedrag(actiefpost E.I.V.)
8.05.3		
8.05.2		

TOTAAL

Nr.5. Staat van het kapitaal (vervolg).

C.AANDELEN VAN DE ONDERNEMING GEHOUDEN DOOR

- de onderneming zelf
- haar dochters

D.VERPLICHTINGEN TOT UITGIFTE VAN AANDELEN

1.Als gevolg van de uitoefening van CONVERSIERECHTEN.

- .Bedrag van de lopende converteerbare leningen
- .Bedrag van het te plaatsen kapitaal
- .Maximum aantal uit te geven aandelen

2.Als gevolg van de uitoefening van de INSCHRIJVINGSRECHTEN.

- .Aantal inschrijvingsrechten in omloop
- .Bedrag van het te plaatsen kapitaal.
- .Maximum aantal uit te geven aandelen

3.Als gevolg van de betaling van derden in aandelen.

- .Bedrag van het te plaatsen kapitaal.
- .Maximum aantal uit te geven aandelen

Codes	Kapitaalbedrag	Aantal aandelen
8.05.3.1	3.031.118	48.889
8.05.3.2		
8.05.4.1		
8.05.4.2		
8.05.4.3		
8.05.4.4		
8.05.4.5		
8.05.4.6		
8.05.4.7		
8.05.4.8		

A/

B/

C/

0403552563

00014

EUR

Nr.5 Staat van het kapitaal (vervolg)

E.TOEGESTAAN, NIET-GEPLAATST KAPITAAL

Codes	Bedrag
8.05.5	

F.DEELBEWIJZEN BUITEN KAPITAAL

- waarvan :
- gehouden door de vennootschap zelf
 - gehouden door haar dochters

Codes	Aantal aandelen	Daaraan verbonden stemrecht
8.05.6		
8.05.6.1		
8.05.6.2		

A/

B/

C/

0403552563

00014

EUR

Nr.5. Staat van het kapitaal (vervolg en slot).

G.DE AANDEELHOUDERSSTRUCTUUR VAN DE ONDERNEMING OP DE DATUM VAN JAARAFSLUITING,
MET DE VOLGENDE INDELING

aandeelhoudersstructuur van de onderneming op de datum van de jaarafsluiting, zoals die blijkt uit de kennisgevingen die de onderneming heeft ontvangen ingevolge artikel 631, § 2, laatste lid, en artikel 632, § 2, laatste lid, van het Wetboek van vennootschappen :

KBC Groep 1.002.017

KBC Verzekeringen 48.889

aandeelhoudersstructuur van de onderneming op de datum van de jaarafsluiting, zoals die blijkt uit de kennisgevingen die de onderneming heeft ontvangen ingevolge artikel 14, vierde lid, van de wet van 2 mei 2007 op de openbaarmaking van belangrijke deelnemingen of ingevolge artikel 5 van het koninklijk besluit van 21 augustus 2008 houdende nadere regels betreffende bepaalde multilaterale handelsfaciliteiten :

Nr.6 Staat van de voorzieningen voor overige risico's en kosten - Andere voorzieningen.

Uitsplitsing van de passiefpost E.III. indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt.

Voorziening hangende geschillen

Andere voorzieningen

Overige risico's en lasten

Bedragen	
Voorziening hangende geschillen	630.912
Andere voorzieningen	44.551
Overige risico's en lasten	45.000

A/

B/

C/

0403552563

00014

EUR

Nr. 7. Staat van de technische voorzieningen en schulden

a)Uitsplitsing van de schulden (of een deel van de schulden) waarvan de resterende looptijd méér dan 5 jaar is.

Betrokken posten van de passiva	Codes	Bedragen
B. Achtergestelde schulden.	8.07.1.12	
I. Converteerbare leningen	8.07.1.121	
II. Niet-converteerbare leningen	8.07.1.122	
G. Schulden	8.07.1.42	
I. Schulden uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen	8.07.1.421	
II. Schulden uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen	8.07.1.422	
III. Niet-achtergestelde obligatieleningen.	8.07.1.423	
1.Converteerbare leningen.	8.07.1.423.1	
2.Niet-converteerbare leningen.	8.07.1.423.2	
IV. Schulden ten aanzien van kredietinstellingen	8.07.1.424	
V. Overige schulden	8.07.1.425	
TOTAAL	8.07.1.5	

Nr.7. Staat van de technische voorzieningen en schulden (vervolg).

b)Schulden (of gedeelte van de schulden) en technische voorzieningen (of gedeelte van de technische voorzieningen) gewaarborgd door zakelijke zekerheden gesteld of onherroepelijk beloofd op de activa van de onderneming.

Betrokken posten van de passiva		Bedragen
B. Achtergestelde schulden.	8.07.2.12	
I. Converteerbare leningen	8.07.2.121	
II. Niet-converteerbare leningen	8.07.2.122	
C. Technische voorzieningen	8.07.2.14	
D. Technische voorzieningen betreffende de verrichtingen verbonden aan een beleggingsfonds van de groep van activiteiten 'Leven' wanneer het beleggingsrisico niet gedragen wordt door de onderneming	8.07.2.15	
G. Schulden	8.07.2.42	218.506.863
I. Schulden uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen.	8.07.2.421	
II. Schulden uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen.	8.07.2.422	
III. Niet-achtergestelde obligatieleningen	8.07.2.423	
1.Converteerbare leningen	8.07.2.423.1	
2.Niet-converteerbare leningen	8.07.2.423.2	
IV. Schulden ten aanzien van kredietinstellingen	8.07.2.424	218.506.863
V. Overige schulden	8.07.2.425	
- schulden wegens belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	8.07.2.425.1	
a)belastingen	8.07.2.425.11	
b)bezoldigingen en sociale lasten	8.07.2.425.12	
- schulden van huurfinanciering en gelijkaardige	8.07.2.425.26	
- overige	8.07.2.425.3	
	TOTAAL 8.07.2.5	218.506.863

Nr.7. Staat van de technische voorzieningen en schulden (vervolg en slot).

c)Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten

Betrokken posten van de passiva	Codes	Bedragen
1.Belastingen (post G.V.1.a) van de passiva		
a)Vervallen belastingsschulden	8.07.3.425.11.1	
b)Niet-vervallen belastingsschulden	8.07.3.425.11.2	10.282.336
2.Bezoldigingen en sociale lasten (post G.V.1.b) van de passiva		
a)Vervallen schulden ten aanzien van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid	8.07.3.425.12.1	
b)Andere schulden met betrekking tot bezoldigingen en sociale lasten	8.07.3.425.12.2	24.552.783

A/

B/

C/

0403552563

00014 EUR

Nr.8. Staat betreffende de overlopende rekeningen van het passief.

Uitsplitsing van de passiefpost H indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt.

Beheersvergoeding

Pro rata te betalen intresten

Back-end fees

Proratering garantie Vastgoed NL

Bedragen	
	2.459.747
	6.260.818
	5.786.539
	3.400.000

A/

B/

C/

0403552563

00014 EUR

Nr. 9. Activa- en passivabestanden met betrekking tot het beheer voor eigen rekening ten gunste van een derde van de pensioenfondsen (art. 40bis.).

Betrokken posten en sub-posten van het actief (*)	Afgesloten boekjaar	Betrokken posten en sub-posten van het passief (*)	Afgesloten boekjaar
TOTAAL		TOTAAL	

(*) Met vermelding van de cijfers en letters betreffende de inhoud van de betrokken post of sub-post van de balans (voorbeeld : C.III.2. obligaties en andere vastrentende effecten).

Nr. 10. Inlichtingen betreffende de technische rekeningen.

I. Niet-Levensverzekering

Inhoud	Codes	RECHTSTREEKSE ZAKEN					RECHTSTREEKSE ZAKEN					RECHTSTREEKSE ZAKEN		AANGENOMEN ZAKEN
		Totaal	Totaal	Ongevallen en ziekte (takken 1 en 2)	Motorrijtuigen Burgerlijke aansprakelijkheid (tak 10)	Motorrijtuigen Andere takken (takken 3 en 7)	Scheepvaart Luchtvaart Transport (takken 4,5, 6,7,11 en 12)	Brand en andere schade aan goederen (takken 8 en 9)	Algemene Burgerlijke aansprakelijkheid (tak 13)	Wettelijk aansprakelijkheid en Borgtocht (takken 14 en 15)	Diverse geldelijke verliezen (tak 16)	Rechtsbijstand (tak 17)	Hulpverlening (tak 18)	
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1) Brutopremies.	8.10.01.710.1	1.426.236.808	1.415.885.328	229.286.901	249.358.763	190.264.162	1.680.950	514.385.181	102.197.847		24.853.527	70.222.483	33.635.514	10.351.480
2) Verdiende brutopremies	8.10.02	1.407.434.986	1.397.122.800	227.320.101	247.841.901	186.718.577	1.634.461	505.585.718	101.474.694		24.284.727	69.324.453	32.938.168	10.312.186
3) Bruto schaden	8.10.03	800.374.040	794.827.248	125.223.379	202.329.769	141.954.226	295.993	182.975.270	54.982.392		13.466.603	54.082.398	19.517.218	5.546.792
4) Bruto bedrijfskosten	8.10.04	423.767.801	419.773.635	48.542.425	66.878.734	56.843.219	437.957	177.374.613	33.040.790		7.351.546	18.213.386	11.090.965	3.994.166
5) Herverzekeringssaldo	8.10.05	-60.305.462	-61.683.358	-1.695.049	-2.701.203	-39.736		-47.429.041	-9.323.328		196.251	-222.788	-468.464	1.377.896
6) Commissielonen (art. 37)	8.10.06		276.084.777											

Nr.10. Inlichtingen betreffende de technische rekeningen (vervolg en slot)

II. Levensverzekering

Inhoud	Codes	Bedragen
A. Rechtstreekse zaken		
1) Brutopremies :	8.10.07.720.1	1.920.282.769
a) 1. Individuele premies :	8.10.08	1.641.205.123
2. Premies betreffende groepsverzekeringsovereenkomsten :	8.10.09	279.077.646
b) 1. Periodieke premies :	8.10.10	940.361.593
2. Enige premies :	8.10.11	979.921.176
c) 1. Premies van overeenkomsten zonder winstdeling :	8.10.12	337.576.260
2. Premies van overeenkomsten met winstdeling :	8.10.13	535.042.850
3. Premies van overeenkomsten waarbij het beleggingsrisico niet gedragen wordt door de onderneming :	8.10.14	1.047.663.659
2) Herverzekeringssaldo :	8.10.15	152.555
3) Commissielonen (art. 37):	8.10.16	59.329.128
B. Aangenomen zaken		
Bruto premies :	8.10.17.720.1	2.271
III. Niet-levensverzekering en levensverzekering, rechtstreekse zaken		
Bruto premies :		
- in België :	8.10.18	3.331.477.342
- in de andere Lid-Staten van de E.E.G :	8.10.19	4.690.756
- in de overige landen :	8.10.20	

A/

B/

C/

0403552563

00014

EUR

Nr 11. Staat betreffende de personeelsleden in dienst.

Wat personeel betreft :

- A. Volgende gegevens over het boekjaar en over het vorige boekjaar met betrekking tot de werknemers ingeschreven in het personeelsregister en verbonden met de onderneming door een arbeidsovereenkomst of een startbaanovereenkomst

Omschrijving	Codes	AFGESLOTEN BOEKJAAR	VORIG BOEKJAAR
a) het totale aantal op afsluitdatum van het boekjaar	8.11.10	1.151	1.162
b) het gemiddelde personeelsbestand tewerkgesteld door de onderneming tijdens het boekjaar en tijdens het vorige boekjaar, berekend in voltijdse equivalenten overeenkomstig artikel 15, § 4, van het Wetboek van Vennootschappen, en uitgesplitst naar volgende categorieën	8.11.11	1.031,0	1.041,0
- Directiepersoneel	8.11.11.1	11	9
- Bedienden	8.11.11.2	1.020	1.032
- Arbeiders	8.11.11.3		
- Andere	8.11.11.4		
c) het aantal gepresteerde uren	8.11.12	1.393.682	1.375.622

- B. Volgende gegevens over het boekjaar en over het vorige boekjaar met betrekking tot de uitzendkrachten en de ter beschikking van de onderneming gestelde personen

Omschrijving	Codes	AFGESLOTEN BOEKJAAR	VORIG BOEKJAAR
a) het totale aantal op afsluitdatum van het boekjaar	8.11.20	3	16
b) het gemiddeld aantal in voltijdse equivalenten berekend op een analoge manier als de werknemers ingeschreven in het personeelsregister	8.11.21	11,0	17,0
c) het aantal gepresteerde uren	8.11.22	21.657	32.863

Nr.12.Staat betreffende het geheel van de administratie- en beheerskosten, uitgesplitst volgens aard.

(Een asteriks (*) rechts van de inhoud van een post of een sub-post duidt op het bestaan van een definitie of een verklarende nota in hoofdstuk III van de bijlage bij het huidige besluit)

Benaming	Codes	Bedragen
I. Personeelskosten*	8.12.1	108.996.278
1. a)Bezoldigingen	8.12.111	76.396.997
b)Pensioenen	8.12.112	
c)Andere rechtstreekse sociale voordelen	8.12.113	
2.Patronale bijdragen voor sociale verzekeringen	8.12.12	19.774.149
3.Patronale toelagen en premies voor buitenwettelijke verzekeringen	8.12.13	6.362.507
4.Andere personeelsuitgaven	8.12.14	2.435.777
5.Voorzieningen voor pensioenen, bezoldigingen en sociale lasten	8.12.15	1.698.616
a)Dotaties (+)	8.12.15.1	23.726.159
b)Bestedingen en terugnemingen (-)	8.12.15.2	(22.027.543)
[6. Uitzendkrachten of personen ter beschikking gesteld van de onderneming	8.12.16]	2.328.232
II. Diverse goederen en diensten*	8.12.2	224.427.739
III. Afschrijvingen en waardeverminderingen op immateriële en materiële activa, andere dan de beleggingen*	8.12.3	61.135
IV. Voorzieningen voor overige risico's en lasten*	8.12.4	65.224
1.Dotaties (+)	8.12.41	65.224
2.Bestedingen en terugnemingen (-)	8.12.42	()
V.Overige lopende lasten*	8.12.5	12.306.259
1.Fiscale bedrijfskosten*	8.12.51	6.262.009
a)Onroerende voorheffing	8.12.511	694.079
b)Overige	8.12.512	5.567.930
2.Bijdragen gestort aan openbare instellingen*	8.12.52	5.726.164
3.Theoretische kosten*	8.12.53	
4.Overige	8.12.54	318.086
VI.Teruggewonnen administratiekosten en overige lopende opbrengsten (-)	8.12.6	(17.647.626)
1.Teruggewonnen administratiekosten	8.12.61	17.034.135
a)Ontvangen vergoedingen voor beheersprestaties van collectieve pensioenfondsen voor rekening van derden	8.12.611	
b)Overige*	8.12.612	17.034.135
2.Overige lopende opbrengsten.	8.12.62	613.491
TOTAAL	8.12.7	328.209.009

Aldus gewijzigd bij artikel 10, § 2 van het koninklijk besluit van 4 augustus 1996.

Nr.13. Overige opbrengsten, overige kosten.

A. Uitsplitsing van de OVERIGE OPBRENGSTEN (post 7. van de niet-technische rekening), indien het om belangrijke bedragen gaat.

Terugname waardevermindering dubieuze debiteuren

Fee met betrekking tot bondlending

Meerwaarde op realisatie van tussenpersonen

B. Uitsplitsing van de OVERIGE KOSTEN (post 8. van de niet-technische rekening), indien het om belangrijke bedragen gaat.

Waardeverminderingen dubieuze debiteuren

Betalingskosten bankinstellingen

Intresten op achtergestelde lening

Bedragen	
	1.906.467
	964.264
	1.112.801
	2.027.733
	423.000
	25.598.528

Nr.14. Uitzonderlijke resultaten.

A. Uitsplitsing van de UITZONDERLIJKE OPBRENGSTEN (post 11. van de niet-technische rekening), indien het om belangrijke bedragen gaat.

B. Uitsplitsing van de ANDERE UITZONDERLIJKE KOSTEN (post 12. van de niet-technische rekening), indien het om belangrijke bedragen gaat.

Bedragen

A/

B/

C/

0403552563

00014

EUR

Nr.15. Belastingen op het resultaat

A. UITSPLITSING VAN DE POST 15 a) 'Belastingen':

1. Belastingen op het resultaat van het boekjaar:

- a. Voorafbetalingen en terugbetaalbare voorheffingen
- b. Andere verrekenbare bestanddelen
- c. Overschot van de voorafbetalingen en/of van de geactiveerde terugbetaalbare voorheffingen (-)
- d. Geraamde belastingsupplementen (opgenomen onder post G.V.1.a) van de passiva)

2. Belastingen op het resultaat van vorige boekjaren :

- a) Verschuldigde of betaalde belastingsupplementen :
- b) Geraamde belastingsupplementen (opgenomen onder post G.V.1.a) van de passiva) of belasting-supplementen waarvoor een voorziening werd gevormd (opgenomen onder post E.II.2) van de passiva)

Codes	Bedragen
8.15.1.634	61.197.053
8.15.1.634.1	60.221.269
8.15.1.634.11	64.774.719
8.15.1.634.12	3.080.298
8.15.1.634.13	(7.633.748)
8.15.1.634.14	
8.15.1.634.2	975.784
8.15.1.634.21	975.784
8.15.1.634.22	

A/

B/

C/

0403552563

00014

EUR

Nr. 15. Belastingen op het resultaat.

B. BELANGRIJKSTE OORZAKEN VAN DE VERSCHILLEN TUSSEN DE WINST VOOR BELASTINGEN, zoals deze blijkt uit de jaarrekening, EN DE GERAAMDE BELASTBARE WINST, met bijzondere vermelding van die welke voortspuiten uit het tijdsverschil tussen de vaststelling van de boekwinst en de fiscale winst (in de mate waarin het resultaat van het boekjaar op belangrijke wijze werd beïnvloed op het stuk van de belastingen).

- Mutaties in belastbare reserves en voorzieningen
- Meerwaarden op aandelen aan een specifiek fiscaal regime, vrijstelling terugnemings waardeverminderingen, verworpen waardeverminderingen en gerealiseerde minwaarden op aandelen
- Niet belastbare bestanddelen DBI (na verminderingen door de nieuwe ingevoerde bank- en verzekeringstaks)
- Verworpen uitgaven (andere dan minderwaarden en waardeverminderingen op aandelen en vennootschapsbelasting)

Bedragen	
	25.855.399
	-57.244.074
	-245.114.273
	10.811.537

C.

INVLOED VAN DE UITZONDERLIJKE RESULTATEN OP DE BELASTINGEN OP HET RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR

A/

B/

C/

0403552563

2023-12-31

00014 EUR

Nr. 15. Belastingen op het resultaat (vervolg en slot).

D.BRONNEN VAN BELASTINGLATENTIES (in de mate waarin deze informatie belangrijk is om een inzicht te verkrijgen in de financiële positie van de onderneming).

1. Actieve latenties

- Gecumuleerde fiscale verliezen die aftrekbaar zijn van latere belastbare winsten

2. Passieve latenties

Codes	Bedragen
8.15.4.1	0
8.15.4.11	
8.15.4.2	0

Nr.16. Andere taken en belastingen ten laste van derden.

A. Taksen :

1.Taksen op verzekeringsovereenkomsten ten laste van derden

2.Andere taken ten laste van de onderneming

B. De ingehouden bedragen ten laste van derden bij wijze van :

1.Bedrijfsvoorheffing

2.Roerende voorheffing (op dividenden)

Codes	Bedragen van het boekjaar	Bedragen van het vorige boekjaar
8.16.11	132.649.177	123.219.753
8.16.12	9.379.594	10.820.039
8.16.21	54.885.444	51.636.649
8.16.22	0	

A/

B/

C/

0403552563

00014

EUR

Nr.17. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen (art. 14).

(Een asteriks (*) rechts van de inhoud van een post of een sub-post duidt op het bestaan van een definitie of een verklarende nota in hoofdstuk III van de bijlage bij het besluit van 17/11/1994)

	Codes	Bedragen
A. Zekerheden door derden gesteld of onherroepelijk beloofd voor rekening van de onderneming* :	8.17.00	
B. Persoonlijke zekerheden door de onderneming gesteld of onherroepelijk beloofd voor rekening van derden*	8.17.01	458.115.291
C. Zakelijke zekerheden door de onderneming gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen middelen als zekerheid van de rechten en verplichtingen* :		
a) van de onderneming :	8.17.020	4.226.756.255
b) van derden :	8.17.021	
D. Ontvangen zekerheden* (andere dan in baar geld) :		
a) effecten en waarden van herverzekeraars (CFR. Hoofdstuk III, Omschrijving en toelichting : actiefposten C.III.1 en 2 en passiefpost F :	8.17.030	
b) overige :	8.17.031	5.999.636.868
E. Termijnverrichtingen* :		
a)Verrichtingen op effecten (aankopen) :	8.17.040	
b)Verrichtingen op effecten (verkopen) :	8.17.041	
c)Verrichtingen op vreemde valuta (te ontvangen) :	8.17.042	38.883.094
d)Verrichtingen op vreemde valuta (te leveren) :	8.17.043	36.199.095
e)Verrichtingen op rente (aankopen, ...) :	8.17.044	571.400.000
f)Verrichtingen op rente (verkopen, ...) :	8.17.045	571.400.000
g)Overige verrichtingen (aankopen, ...) :	8.17.046	
h)Overige verrichtingen (verkopen, ...) :	8.17.047	
F. Goederen en waarden van derden gehouden door de onderneming* :	8.17.05	
G. Aard en zakelijk doel van de regelingen die niet in de balans zijn opgenomen, financiële gevolgen ervan, mits de risico's of voordelen die uit dergelijke regelingen voortvloeien van enige betekenis zijn en voor zover de bekendmaking van deze risico's of voordelen noodzakelijk is voor de beoordeling van de financiële positie van de onderneming. :	8.17.06	

A/

B/

C/

0403552563

00014

EUR

Nr.17. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen (art. 14).

(Een asteriks (*) rechts van de inhoud van een post of een sub-post duidt op het bestaan van een definitie of een verklarende nota in hoofdstuk III van de bijlage bij het besluit van 17/11/1994)

Gbis. Aard en de financiële gevolgen van materiële gebeurtenissen die zich na de balansdatum hebben voorgedaan en die niet in de resultatenrekening of balans worden weergegeven. :

H. Overige (nader te bepalen) :

Cash collateral received

Codes	Bedragen
8.17.06B	
8.17.07	11.760.000
	11.760.000

Nr.18. Betrekkingen met verbonden ondernemingen en met ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat

Betrokken balansposten	Codes	Verbonden ondernemingen		Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	
		Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
- C II. Beleggingen in verbonden ondernemingen en deelnemingen	8.18.222	1.152.313.141	1.121.596.963	15.464.011	15.201.074
1 + 3 Deelnemingen	8.18.222.01	1.152.313.141	1.121.596.963	15.464.011	15.201.074
2 + 4 Bons, obligaties en vorderingen	8.18.222.02		0		0
- achtergestelde	8.18.222.021				
- overige	8.18.222.022				
- D. II. Beleggingen in verbonden ondernemingen en deelnemingen	8.18.232		0		0
1 + 3 Deelnemingen	8.18.232.01				
2 + 4 Bons, obligaties en vorderingen	8.18.232.02		0		0
- achtergestelde	8.18.232.021				
- overige	8.18.232.022				
- E. Vorderingen	8.18.41	8.528.461	29.509.437	293.511	400.717
I. Vorderingen uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen	8.18.411	3.349.634	4.790.387		
II. Vorderingen uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen	8.18.412	3.072.740	22.155.484	293.511	400.717
III. Overige vorderingen	8.18.413	2.106.087	2.563.566		
- B. Achtergestelde schulden	8.18.12	500.000.000	500.000.000		

A/

B/

C/

0403552563

00014 EUR

Nr.18. Betrekkingen met verbonden ondernemingen en met ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat

Betrokken balansposten	Codes	Verbonden ondernemingen		Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	
		Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
- G. Schulden	8.18.42	483.761.353	979.509.030	0	1.000.983
I. Schulden uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen	8.18.421	4.905.942	5.710.421		
II. Schulden uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen	8.18.422	5.912.861	333.127	0	1.000.983
III. Niet-achtergestelde obligatieneringen	8.18.423				
IV. Schulden ten aanzien van kredietinstellingen	8.18.424	218.506.863	643.913.360		
V. Overige schulden	8.18.425	254.435.687	329.552.122		

Nr.18. Betrekkingen met verbonden ondernemingen en met ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat (vervolg en slot).

	Codes	Verbonden ondernemingen	
		Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
- Door de onderneming gestelde of onherroepelijk beloofde PERSOONLIJKE EN ZAKELIJKE ZEKERHEDEN als waarborg voor schulden of verplichtingen van verbonden ondernemingen	8.18.50	127.523.231	159.291.582
- Door verbonden ondernemingen gestelde of onherroepelijk beloofde PERSOONLIJKE EN ZAKELIJKE ZEKERHEDEN als waarborg voor schulden of verplichtingen van de onderneming	8.18.51		
- Andere betekenisvolle financiële verplichtingen	8.18.52		
- Opbrengsten van terreinen en gebouwen	8.18.53	748.196	894.568
- Opbrengsten van andere beleggingen	8.18.54	231.590.123	135.455.591

A/

B/

C/

0403552563

2023-12-31

00014

EUR

Nr. 18bis. Betrekkingen met geassocieerde ondernemingen (*).

Omschrijving	Codes	AFGESLOTEN BOEKJAAR	VORIG BOEKJAAR
1° Bedrag van de financiële vaste activa	8.18.60		
- Deelnemingen	8.18.60.1		
- Achtergestelde vorderingen	8.18.60.2		
- Andere vorderingen	8.18.60.3		
2° Vorderingen op geassocieerde ondernemingen	8.18.61		
- Op meer dan één jaar	8.18.61.1		
- Op ten hoogste één jaar	8.18.61.2		
3° Schulden aan geassocieerde ondernemingen	8.18.62		
- Op meer dan één jaar	8.18.62.1		
- Op ten hoogste één jaar	8.18.62.2		
4° Persoonlijke en zakelijke zekerheden	8.18.63		
- Door de onderneming gesteld of onherroepelijk beloofd als waarborg voor schulden of verplichtingen van geassocieerde ondernemingen	8.18.63.1		
- Door geassocieerde ondernemingen gesteld of onherroepelijk beloofd als waarborg voor schulden of verplichtingen van de onderneming	8.18.63.2		
5° Andere betekenisvolle financiële verplichtingen	8.18.64		

(*) Geassocieerde ondernemingen in de zin van artikel 12 van het Wetboek van Venootschappen.

A/

B/

C/

0403552563

00014

EUR

Nr.19. Financiële betrekkingen met :

A.bestuurders en zaakvoerders;

B.natuurlijke of rechtspersonen die de onderneming rechtstreeks of onrechtstreeks controleren zonder verbonden ondernemingen te zijn;

C.andere ondernemingen welke door de sub. B vermelde personen rechtstreeks gecontroleerd worden.

1.Uitstaande vorderingen op deze personen

2.Waarborgen toegestaan in hun voordeel

3.Andere betekenisvolle verplichtingen aangegaan in hun voordeel

4.Rechtstreekse en onrechtstreekse bezoldigingen en ten laste van de resultatenrekening toegekende

- aan bestuurders en zaakvoerders

- aan oud-bestuurders en oud-zaakvoerders

de interestvoet, de voornaamste voorwaarden en de eventueel afgeloste of afgeschreven bedragen of bedragen waarvan werd afgezien betreffende de bovenvermelde posten 1., 2. en 3.

Codes	Bedragen
8.19.1	
8.19.2	
8.19.3	
8.19.41	395.000
8.19.42	

Nr.19bis. Financiële betrekkingen met de commissaris(sen) en de personen met wie hij (zij) verbonden is (zijn).

1. Bezoldiging van de commissaris(sen)
2. Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de onderneming door de commissaris(sen)
 - Andere controleopdrachten
 - Belastingadviesopdrachten
 - Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten
3. Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de onderneming door personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn)
 - Andere controleopdrachten
 - Belastingadviesopdrachten
 - Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten

Codes	Bedragen
8.19.5	643.559
8.19.6	20.390
8.19.61	20.390
8.19.62	
8.19.63	
8.19.7	
8.19.71	
8.19.72	
8.19.73	

Vermeldingen in toepassing van het artikel 133, paragraaf 6 van het Wetboek van vennootschappen

Nr.20. Waarderingsregels.

(Deze staat wordt onder meer beoogd in de artikelen : 12bis, § 5 ; 15 ; 19, 3de lid ; 22bis, 3de lid ; 24, 2de lid ; 27, 1°, laatste lid en 2°, laatste lid ; 27bis, § 4, laatste lid ; 28, § 2, 1ste en 4de lid ; 34, 2de lid ; 34quinquies, 1ste lid ; 34sexies, 6°, laatste lid ; 34septies, § 2 en door Hoofdstuk III. 'Omschrijving en toelichting', Afdeling II, post 'Theoretische huur'.)

A.Regels die gelden voor de waardering van inventarissen (behalve de beleggingen van de actiefpost D)

1.Vorming en aanpassing van de afschrijvingen

Conform artikel 3 van het Koninklijk Besluit op de jaarrekening van verzekerings- en herverzekeringsondernemingen, wordt de jaarrekening opgesteld volgens het beginsel van het getrouw beeld. Een transparante, duidelijke en consistente financiële verslaggeving is belangrijk voor KBC als bankverzekeringsgroep. Daarom wordt het principe gehanteerd om de Bgaap waarderingsregels zoveel mogelijk te aligneren met de internationale boekhoudstandaarden IFRS, die van toepassing zijn op de geconsolideerde jaarrekening, daar waar wettelijk en systeemmatig mogelijk. Afschrijvingen worden geboekt op immateriële en materiële vaste activa waarvan de gebruiksduur beperkt is om de aanschaffingskosten - eventueel geheraardeerd - te spreiden over de waarschijnlijke nuttigheids- of gebruiksduur. De afschrijvingen worden toegepast op lineaire wijze vanaf het gebruiksklaar zijn van de activa. Oprichtingskosten worden in de resultatenrekening geboekt tenzij anders beslist door de Raad van Bestuur. De immateriële vaste activa waarvan de gebruiksduur beperkt is, worden afgeschreven over 5 jaar tenzij anders beslist door de Raad van Bestuur. Systeemsoftware, volgt het afschrijvingsritme van de hardware en wordt bijgevolg op 3 jaar afgeschreven. Software andere dan systeemsoftware wordt afgeschreven op 5 jaar. Kernsystemen met een langere looptijd worden pro rata temporis afgeschreven over de geschatte gebruiksduur met een minimum van 8 jaar. Kernsystemen zijn types van standaardsoftware waaronder ook back-end data toepassingen voor de dagverwerking en updates van de saldibalansen op de mainframe. De afschrijvingspercentages zijn berekend op basis van de verwachte economische levensduur en worden lineair toegepast. Alle materiële vaste activa worden pro rata temporis afgeschreven van het gebruiksklaar zijn van de activa. De bijkomende kosten worden mee afgeschreven over de levensduur van het actief. Voor de bijkomende kosten mbt de aanschaffing van terreinen wordt een waardevermindering geboekt.

2.Waardeverminderingen

Op niet afschrijfbaar activa worden desgevallend waardeverminderingen geboekt om rekening te houden met al dan niet definitief aan te merken ontwaardingen. Deze mogen niet gehandhaafd worden in die mate waarin ze op het einde van het boekjaar hoger zijn dan een actuele beoordeling van de minderwaarden waarvoor ze werden gevormd. Voor de immateriële en materiële vaste activa waarvan de gebruiksduur niet beperkt is, wordt tot waardeverminderingen overgegaan in geval

A/**B/****C/****0403552563****2023-12-31****00014****EUR**

van duurzame minderwaarde of ontwaarding. Voor de deelnemingen, de aandelen en de deelbewijzen, opgenomen onder de beleggingen in verbonden ondernemingen en deelnemingen', wordt tot waardevermindering overgegaan in geval van duurzame minderwaarde of ontwaarding, verantwoord door de toestand, de rentabiliteit of de vooruitzichten van de vennootschap waarin de deelnemingen, aandelen of deelbewijzen worden gehouden. Voor de effecten, onder de 'overige financiële beleggingen', worden waardeverminderingen geboekt zo deze duurzaam zijn. De geboekte waardeverminderingen worden teruggenomen zodra de beurskoers terug hoger ligt, evenwel tot maximaal de aanschaffingswaarde. Op genoteerde aandelen wordt een waardevermindering geboekt indien de beurskoers langdurig (> 1 jaar) of significant lager (>30%) is dan de boekwaarde waardoor blijkt dat de waardedaling voldoende duurzaam is. De waardevermindering is dan gelijk aan het verschil tussen de boekwaarde en de beurskoers. De geboekte waardeverminderingen worden teruggenomen zodra de beurskoers terug hoger ligt, evenwel tot maximaal de aanschaffingswaarde. Voor niet genoteerde aandelen wordt tot waardevermindering overgegaan in geval van duurzame minderwaarde of ontwaarding, verantwoord door de toestand, de rentabiliteit of vooruitzichten van de vennootschap waarin de deelnemingen, aandelen of deelbewijzen worden aangehouden. Op de vorderingen, inclusief de vastrentende effecten, wordt overgegaan tot het boeken van een duurzame waardevermindering overeenkomstig de principes die gelden voor de waardering van de niet in effecten belichaamde vorderingen. Ook bij sterk dalende markwaardes beneden de aankoopprijs wordt tot waardevermindering overgegaan wanneer op vaststaande wijze blijkt dat de verplichtingen uit deze effecten en vordering niet of niet volledig kunnen worden nagekomen. Op de vastrentende thesaurie-effecten (onder de post overige financiële beleggingen) die als liquiditeitssteun dienen, worden waardeverminderingen geboekt wanneer hun marktwaarde lager ligt dan de boekwaarde. Op vastgoedcertificaten worden waardeverminderingen geboekt indien de marktwaarde lager is dan de aanschafwaarde (LOCOM). Deze waardeverminderingen worden teruggenomen bij een stijgende marktwaarde tot maximaal de aanschafwaarde van het onderliggend effect is bereikt. Looptijdgebonden commerciële kredieten worden in de balans opgenomen voor het niet-afgeloste kapitaalsaldo verhoogd met de vervallen doch niet-betalde renten en de nog te betalen diverse kosten door cliënten. Verworven niet vervallen renten (op voorhand geïnde renten) worden pro rata temporis in het resultaat geboekt via een overlopende rekening. Voor dubieuze en oninbare kredieten worden specifieke waardeverminderingen op individuele basis aangelegd en toegerekend aan de actiefpost van de jaarrekening waarin de risico's voorkomen, teneinde de verliezen te dekken die als vaststaand of waarschijnlijk worden beschouwd met betrekking tot de uitstaande kredieten. De vervallen renten en kosten worden gereserveerd. Worden als oninbaar en dubieus aangemerkt, die kredieten waarvan de saldi opeisbaar zijn en waarvoor men overgaat tot minnelijke of gerechtelijke uitwinning. De beleggingen van de actiefpost D. (tak 23) worden in de balans opgenomen voor hun actuele waarde overeenkomstig de wettelijke bepalingen.

3. Voorzieningen voor risico's en kosten

Op het einde van het boekjaar worden voorzieningen aangelegd voor alle voorzienbare risico's, mogelijke verliezen en ontwaardingen, ontstaan tijdens het boekjaar waarop de jaarrekening betrekking heeft of tijdens voorgaande boekjaren.

4. Technische voorzieningen

De technische voorzieningen dienen op elk ogenblik voldoende te zijn om te waarborgen dat alle uit de verzekeringsovereenkomsten voortvloeiende verplichtingen kunnen worden nagekomen. Voor het rechtstreekse bedrijf wordt de voorziening voor niet-verdiende premies in principe berekend volgens de pro rata temporis methode, op dag basis en per contract, op de bruto premies verminderd met de commissielonen. Voor de ontvangen herverzekering wordt de voorziening voor niet-verdiende premies voor elke overeenkomst afzonderlijk bepaald op basis van de door de cedent meegeede informatie, waar nodig aangevuld op basis van eigen inzicht van het risico in de tijd. De voorzieningen voor de activiteitengroep Leven worden berekend volgens de geldende actuariële principes. De technische voorzieningen voor de klassieke levensverzekeringen in tak 21 en voorzieningen betreffende buitenwettelijke voordelen aan werknemers m.b.t. lopende renten, worden berekend volgens de prospectieve actuariële formules steunend op de technische basissen van de contracten. Bij de klassieke levensverzekeringen in tak 21 met een garantie van 4,75% wordt er echter geactualiseerd aan een rentevoet van 4% i.p.v. de tarifaire 4,75%. De technische voorzieningen voor de moderne levensverzekeringen in tak 21 en tak 26 en de voorzieningen betreffende buitenwettelijke voordelen aan werknemers m.b.t. nieuwe aanvullende stortingen, worden berekend volgens de retrospectieve formules steunend op de technische basissen van de contracten. De technische voorzieningen voor de levensverzekeringen in tak 23 worden bepaald door het aantal eenheden per fonds te vermenigvuldigen met de koers per eenheid van het desbetreffende fonds. De voorziening voor te betalen schaden wordt berekend per schadegeval of per contract op basis van de bekende elementen van het dossier en aangevuld met de nodige forfaitaire en wettelijke voorzieningen zoals onder meer voor interne schaderegelingskosten en voor nog niet (volledig) gemelde schadegevallen (IBNR en IBNER). In de voorziening voor equalisatie en catastrofes worden alle bedragen gereserveerd met de bedoeling om in de komende jaren het niet-terugkerend technisch verlies te compenseren, de schommelingen van de schaderatio te nivelleren en bijzondere risico's af te dekken. De aandelen van de herverzekeraars in de technische voorzieningen (opgenomen onder het actief) worden berekend voor hun werkelijke of geraamde bedragen op basis van de contractuele bepalingen in de herverzekeringsovereenkomsten en waar nodig aangevuld met eigen inzichten en ervaringen. Desgevallend worden hierop waardeverminderingen geboekt in geval van vastgesteld of waarschijnlijk in gebreke blijven van de herverzekeraar.

5. Herwaarderingen

De materiële vaste activa, de deelnemingen, aandelen en deelbewijzen die onder de actiefpost C 'Beleggingen' voorkomen kunnen geherwaardeerd worden wanneer de activa, in functie van hun nut voor de onderneming, op vaste en duurzame wijze

A/**B/****C/****0403552563****00014****EUR**

uitstijgt boven hun boekwaarde.

6.Andere

In geval van verkoop van effecten wordt de boekwaarde van de verkochte effecten bepaald volgens een systeem van individualisatie der effecten. Alle monetaire bestanddelen uitgedrukt in vreemde valuta worden omgerekend in hun tegenwaarde in euro tegen de contant koers op balansdatum. De saldi van de positieve en negatieve verschillen uit de omrekening van de technische voorzieningen, uitgedrukt in vreemde valuta, zijn inbegrepen in de overeenkomstige posten 'Wijziging van de technische voorzieningen' van de resultatenrekening. De saldi uit de omrekening van de technische voorzieningen herverzekering Niet-Leven, uitgedrukt in vreemde valuta, zijn inbegrepen in de overeenkomstige post 'Overige technische lasten' van de resultatenrekening Niet-Leven. Het saldo van de positieve of negatieve verschillen uit de omrekening van monetaire bestanddelen, andere dan de technische voorzieningen, wordt als financiële opbrengst of kost toegewezen aan de resultatenrekening. Er wordt gesaldeerd per munt. De niet-monetaire bestanddelen in vreemde valuta worden aan de tegenwaarde in EUR in de balans opgenomen aan de koers die geldt op het einde van de maand die voorafgaat aan de aanschaffing of, indien deze eerste de aanschaffingskoers niet dicht benadert, aan de koers op aanschaffingsdatum. In voorkomend geval wordt de koers gebruikt waartegen de voor de betaling van de prijs gebruikte vreemde valuta werd aangekocht. Kosten en opbrengsten uitgedrukt in vreemde valuta worden in de resultatenrekening opgenomen aan de contant koers op het tijdstip dat ze zich voordoen (in sommige gevallen de contant koers van het einde van de maand voordien), of aan een koers die deze laatste dicht benadert.

A/

B/

C/

0403552563

00014 EUR

B.Regels die gelden voor de waardering van inventarissen voor wat betreft de beleggingen van de actiefpost D.

1.Beleggingen andere dan terreinen en gebouwen

De beleggingen van de actiefpost D. worden in de balans opgenomen voor hun actuele waarde overeenkomstig de wettelijke bepalingen.

2.Terreinen en gebouwen

3.Andere

De technische voorzieningen voor de levensverzekeringen in tak 23 worden berekend door het aantal eenheden per fonds te vermenigvuldigen met de koers per eenheid van het betreffende fonds.

Nr.21. Wijzigingen in de waarderingsregels (art. 16) (art. 17).

A.Vermelding van de wijzigingen en hun verantwoordingen.

Kernsystemen met een langere looptijd worden pro rata temporis afgeschreven over de geschatte gebruiksduur met een minimum van 8 jaar.

Kernsystemen worden in de praktijk vaak langer gebruikt dan 8 jaar. Daarom is besloten om de verwachte gebruiksduur als algemene regel te hanteren, maar altijd met een minimum van 8 jaar.

B.Verschil in raming dat uit de wijzigingen volgt (de eerste keer te vermelden bij de jaarrekening van het boekjaar tijdens hetwelk die wijzigingen werden uitgevoerd).

Betrokken posten en subposten (*)	Bedragen	Betrokken posten en subposten (*)	Bedragen
B.II.2 Overige Immateriële Vaste Activa	0		

(*) Met vermelding van de cijfers en letters betreffende de inhoud van de betrokken post of sub-post van de balans (voorbeeld : C.III.2. Obligaties en andere

Nr.22. Verklaring met betrekking tot de geconsolideerde jaarrekening.

A. Inlichtingen te verstrekken door alle ondernemingen.

- De onderneming stelt op en publiceert, overeenkomstig het koninklijk besluit betreffende de geconsolideerde jaarrekening van verzekeringsondernemingen en herverzekeringsondernemingen, een geconsolideerde jaarrekening en een geconsolideerd jaarverslag

ja / ~~neen~~ (*): Ja

- De onderneming stelt noch een geconsolideerde jaarrekening, noch een geconsolideerd jaarverslag op, omwille van de volgende reden(en) (*):

* de onderneming oefent, alleen of gezamenlijk, geen controle uit op één of meerdere filialen naar

Belgisch of buitenlands recht;

ja /neen (*): Nee

* de onderneming is zelf een filiaal van een moederonderneming die een geconsolideerde jaarrekening opstelt en publiceert

ja /neen (*): Nee

. Verantwoording van het vervullen van de voorwaarden voorzien in artikel 8, paragrafen 2 en 3 van het koninklijk besluit van 6 maart 1990 betreffende de geconsolideerde jaarrekening van de ondernemingen :

. Naam, volledig adres van de zetel en indien het een ondernemingen naar Belgisch recht betreft, het B.T.W.-nummer of het nationaal nummer van de moederonderneming die de geconsolideerde jaarrekening opstelt en publiceert en voor dewelke de vrijstelling werd toegestaan :

* Het overbodige schrappen.

Nr.22. Verklaring met betrekking tot de geconsolideerde jaarrekening (vervolg en slot).

B. Inlichtingen te verstrekken door de onderneming wanneer ze gemeenschappelijke filiale is.

- . Naam, volledig adres van de zetel en indien het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het B.T.W.-nummer of het nationaal nummer van de moederonderneming(en) met de aanduiding of deze moederonderneming(en) een geconsolideerde jaarrekening waarin de jaarrekening door consolidatie werd opgenomen opstelt (opstellen) en publiceert (publiceren) (**):

- . Wanneer de moederonderneming(en) naar buitenlands recht is (zijn), de plaats waar de geconsolideerde jaarrekening, waarover sprake hierboven, kan worden bekomen (**):

(**) Indien de rekeningen van de ondernemingen op verscheidene niveau's worden geconsolideerd, worden de inlichtingen enerzijds verstrekt voor het grootste geheel en anderzijds voor het kleinste geheel van de ondernemingen waarvan de onderneming deel uitmaakt als filiale en waarvoor de geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld en gepubliceerd

Nr. 23. Bijkomende inlichtingen die de onderneming, op basis van het besluit van 17/11/94, moet verstrekken.

De onderneming, in voorkomend geval, somt de bijkomende inlichtingen op, vereist :

- door de artikelen :

2bis. ; 4, 2de lid ; 6 ; 8 ; 10, 2de lid ; 11, 3de lid ; 19, 4de lid ; 22; 27bis, § 3, laatste lid ; 33, 2de lid ;

34sexies, § 1, 4° ; 39.

- in Hoofdstuk III, Afdeling I. van de toelichting :

voor de actiefposten C.II.1., C.II.3., C.III.7.c) en F.IV.

en

voor de passiefpost C.I.b) en C.IV.

Vennootschap KBC verzekeringen is lid van een btw-eenheid

Vrijstelling van de verplichting tot dotatie aan de aanvullende voorzieningen:

conform het KB Jaarrekeningen Artikel 34quinquies §4 heeft KBC Verzekeringen bij de Nationale Bank van België een aanvraag ingediend tot vrijstelling van de verplichting tot dotatie aan de aanvullende voorzieningen.

De reglementaire eigenvermogensvereisten in toepassing van de Wet van 13 maart 2016 op het statuut van en het toezicht op de verzekerings- of herverzekeringsondernemingen van KBC Verzekeringen zijn voldoende gedekt, zonder beroep te moeten doen op de overgangsmaatregelen van de artikelen 668 en 669 van de genoemde wet. Ook na uitvoering van de door de Nationale Bank van België overeenkomstig artikel 322 van de Wet op het statuut van en het toezicht op de verzekerings- of herverzekeringsondernemingen gevraagde stress-tests met betrekking tot de blootstelling aan het renterisico, voldoet KBC Verzekeringen aan de eigenvermogensvereisten. Op basis van deze elementen heeft de Nationale Bank van België KBC Verzekeringen vrijgesteld van de verplichting tot dotatie aan de aanvullende voorzieningen.

Het gecumuleerd bedrag van de dotatie aan de aanvullende voorziening waarvan de onderneming op de balansdatum is vrijgesteld is gelijk aan 162.788.347 euro.

Nr. 24 Transacties door de onderneming aangegaan met verbonden partijen, onder andere voorwaarden dan de marktvoorwaarden

De onderneming vermeldt de transacties die zij met verbonden partijen is aangegaan, met opgave van het bedrag van deze transacties, de aard van de relatie met de verbonden partij, alsook alle andere informatie over de transacties die nodig is om een beter inzicht te krijgen in de financiële positie van de onderneming indien het om transacties van enige betekenis gaat die niet werden verricht onder de normale marktvoorwaarden.

De voormelde informatiegegevens kunnen overeenkomstig hun aard worden samengevoegd, behalve wanneer gescheiden informatie nodig is om inzicht te krijgen in de gevolgen van de transacties met verbonden partijen voor de financiële positie van de onderneming.

De voormelde informatie hoeft niet te worden verstrekt voor de transacties die zijn aangegaan tussen twee of meer leden van een groep, mits de dochterondernemingen die partij zijn bij de transactie, geheel eigendom zijn van een dergelijk lid.

Onder 'verbonden partij' wordt hetzelfde verstaan als in de internationale standaarden voor jaarrekeningen die zijn goedgekeurd overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1606/2002.

Nr 25. Thematische volksleningen (verzekeringsondernemingen).

Omschrijving	Codes	AFGESLOTEN BOEKJAAR	VORIG BOEKJAAR
1. Gelden aangetrokken in het kader van de wet van 26/12/2013	8.25.001		
2. Aanwending van de gelden aangetrokken in overeenstemming met de wet van 26/12/2013	8.25.002		
2.a. Geschikte projecten (art. 9 van de wet)	8.25.002.001		
2.b. Andere beleggingen	8.25.002.002		

4. SOCIALE BALANS

Nummers van de paritaire comités die bevoegd zijn voor de onderneming:

306

STAAT VAN DE TEWERKGESTELDE PERSONEN

WERKNEMERS WAARVOOR DE ONDERNEMING EEN DIMONA-VERKLARING HEEFT INGEDIEND OF DIE ZIJN INGESCHREVEN IN HET ALGEMEEN PERSONEELSREGISTER

Tijdens het boekjaar	Codes	Totaal	1. Mannen	2. Vrouwen
Gemiddeld aantal werknemers				
Voltijds	1001	635,00	338,00	297,00
Deeltijds	1002	517,00	98,00	419,00
Totaal in voltijdse equivalenten (VTE)	1003	1.031,00	412,00	619,00
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren				
Voltijds	1011	880.119,00	481.311,00	398.808,00
Deeltijds	1012	513.563,00	93.945,00	419.618,00
Totaal	1013	1.393.682,00	575.256,00	818.426,00
Personeelskosten				
Voltijds	1021	67.203.895,00	38.144.631,00	29.059.264,00
Deeltijds	1022	36.531.621,00	7.317.738,00	29.213.883,00
Totaal	1023	103.735.516,00	45.462.369,00	58.273.147,00
Bedrag van de voordelen bovenop het loon.....	1033	1.910.990,00	837.497,00	1.073.493,00

Tijdens het vorige boekjaar	Codes	P. Totaal	1P. Mannen	2P. Vrouwen
Gemiddeld aantal werknemers in VTE	1003	1.032,00	417,00	615,00
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	1013	1.375.622,00	578.986,00	796.636,00
Personeelskosten	1023	98.105.874,00	43.446.140,00	54.659.734,00
Bedrag van de voordelen bovenop het loon	1033	1.862.223,00	824.685,00	1.037.538,00

WERKNEMERS WAARVOOR DE ONDERNEMING EEN DIMONA-VERKLARING HEEFT INGEDIEND OF DIE ZIJN INGESCHREVEN IN HET ALGEMEEN PERSONEELSREGISTER (vervolg)

Op de afsluitingsdatum van het boekjaar	Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
Aantal werknemers	105	636,00	515,00	1.031,00
Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd.....	110	632,00	515,00	1.027,00
Overeenkomst voor een bepaalde tijd.....	111	4,00		4,00
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk.....	112			
Vervangingsovereenkomst.....	113			
Volgens het geslacht en het studieniveau				
Mannen.....	120	333,00	98,00	406,00
lager onderwijs.....	1200			
secundair onderwijs.....	1201	24,00	12,00	32,00
hoger niet-universitair onderwijs.....	1202	173,00	60,00	219,00
universitair onderwijs.....	1203	136,00	26,00	155,00
Vrouwen.....	121	303,00	417,00	625,00
lager onderwijs.....	1210			
secundair onderwijs.....	1211	24,00	58,00	65,00
hoger niet-universitair onderwijs.....	1212	161,00	280,00	378,00
universitair onderwijs.....	1213	118,00	79,00	182,00
Volgens de beroepscategorie				
Directiepersoneel.....	130	11,00		11,00
Bedienden.....	134	625,00	515,00	1.020,00
Arbeiders.....	132			
Andere.....	133			

UITZENDKRACHTEN EN TER BESCHIKKING VAN DE ONDERNEMING GESTELDE PERSONEN

Tijdens het boekjaar	Codes	1. Uitzendkrachten	2. Ter beschikking van de onderneming gestelde personen
Gemiddeld aantal tewerkgestelde personen.....	150	11,00	
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren.....	151	21.657,00	
Kosten voor de onderneming	152	994.273,00	

TABEL VAN HET PERSONEELSVEROOR TIJDENS HET BOEKJAAR

INGETREDEN	Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
Aantal werknemers waarvoor de onderneming tijdens het boekjaar een DIMONA-verklaring heeft ingediend of die tijdens het boekjaar werden ingeschreven in het algemeen personeelsregister.....	205	71,00	29,00	96,00
Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd.....	210	68,00	29,00	93,00
Overeenkomst voor een bepaalde tijd.....	211	3,00		3,00
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk.....	212			
Vervangingsovereenkomst.....	213			
UITGETREDEN	Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
Aantal werknemers met een in de DIMONA-verklaring aangegeven of een in het algemeen personeelsregister opgetekende datum waarop hun overeenkomst tijdens het boekjaar een einde nam.....	305	60,00	51,00	94,00
Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd.....	310	54,00	51,00	88,00
Overeenkomst voor een bepaalde tijd.....	311	6,00		6,00
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk.....	312			
Vervangingsovereenkomst.....	313			
Volgens de reden van beëindiging van de overeenkomst				
Pensioen.....	340	12,00	22,00	23,00
Werkloosheid met bedrijfstoelag.....	341			
Afdanking.....	342	2,00	2,00	3,00
Andere reden.....	343	46,00	27,00	67,00
waarvan: het aantal werknemers dat als zelfstandige ten minste op halftijdse basis diensten aan de onderneming blijft verlenen.....	350			

INLICHTINGEN OVER DE OPLEIDINGEN VOOR DE WERKNEMERS TIJDENS HET BOEKJAAR

**Totaal van de formele voortgezette
beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever**

	Codes	Mannen	Codes	Vrouwen
Aantal betrokken werknemers.....	5801	399,00	5811	657,00
Aantal gevolgde opleidingsuren.....	5802	6.723,00	5812	9.717,00
Nettokosten voor de onderneming.....	5803	747.541,00	5813	1.230.913,00
waarvan brutokosten rechtstreeks verbonden met de opleiding.....	58031	708.999,00	58131	1.167.449,00
waarvan betaalde bijdragen en stortingen aan collectieve fondsen.....	58032	38.542,00	58132	63.464,00
waarvan ontvangen tegemoetkomingen (in mindering).....	58033		58133	

**Totaal van de minder formele en informele voortgezette
beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever**

Aantal betrokken werknemers.....	5821	435,00	5831	701,00
Aantal gevolgde opleidingsuren.....	5822	7.354,00	5832	10.178,00
Nettokosten voor de onderneming.....	5823	539.049,00	5833	868.674,00

Totaal van de initiële beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever

Aantal betrokken werknemers.....	5841		5851	
Aantal gevolgde opleidingsuren.....	5842		5852	
Nettokosten voor de onderneming.....	5843		5853	

Bespreekng van de vennootschappelijke jaarrekening KBC Verzekeringen NV per 31.12.2023

De vennootschappelijke jaarrekening is volgens de Belgische boekhoudkundige normen opgesteld.

(1) Vennootschappelijke balans

KBC Verzekeringen NV		31/12/2023	31/12/2022	Vershil	%verschil
(x 1.000 EUR)					
ACTIEF		33.061.904	32.005.348	1.056.556	3,3%
21	Immateriele activa	0	0	0	-
22	Beleggingen	18.565.491	19.011.081	-445.590	-2,3%
23	Beleggingen Tak 23	13.435.676	11.998.416	1.437.260	12,0%
24	Deel van de herverzekeraar in de technische voorzieningen	134.264	151.534	-17.270	-11,4%
41	Vorderingen	202.286	235.964	-33.678	-14,3%
25	Overige activabestanddelen	544.164	426.039	118.126	27,7%
431/433	Overlopende rekeningen	180.022	182.315	-2.293	-1,3%
PASSIEF		33.061.904	32.005.348	1.056.556	3,3%
11	Eigen vermogen (na winstverdeling)	1.367.777	1.368.155	-378	0,0%
	Resultaat van het boekjaar		0	0	0,0%
12	Achtergestelde schulden	500.000	500.000	0	0,0%
13	Fonds voor toekomstige toewijzingen	231.579	231.579	0	0,0%
14	Technische voorzieningen	16.525.997	16.405.274	120.723	0,7%
15	Technische voorzieningen Tak 23	13.435.676	11.998.416	1.437.260	12,0%
16	Voorzieningen voor overige risico's en kosten	5.476	5.127	349	6,8%
17	Deposito's ontvangen van herverzekeraars	125.792	140.608	-14.815	-10,5%
42	Schulden	850.701	1.331.190	-480.490	-36,1%
434/436	Overlopende rekeningen	18.906	24.999	-6.093	-24,4%

De balans stijgt met EUR +1.057 mln. Op het actief betreft het vooral de stijging van de beleggingen tak 23 (EUR +1.437 mln.) deels gecompenseerd door de daling van de beleggingen (EUR -446 mln.). Op het passief betreft het vooral de stijging van de technische voorzieningen tak 23 (EUR +1.437 mln.) deels gecompenseerd door de daling van de schulden (EUR -480 mln.)

1.1 Activa

Beleggingen

(x 1.000 EUR)		31/12/2023	31/12/2022	Vershil	% verschil
22-23	Beleggingen	32.001.168	31.009.497	991.670	3,2%
222	Beleggingen in verbonden ondern. en deeln.	1.167.777	1.136.798	30.979	2,7% (1)
223.1	Aandelen	968.791	966.278	2.513	0,3% (2)
223.2	Obligaties en andere vastrentende effecten	14.072.596	14.476.205	-403.609	-2,8% (3)
223.21	- Obligaties en andere LT-beleggingen	13.809.409	14.476.205	-666.796	-4,6%
223.22	- Commercial paper	263.187	0	263.187	0,0%
23	Tak 23	13.435.676	11.998.416	1.437.260	12,0% (4)
223.4	Hypothecaire kredieten	870.897	908.747	-37.851	-4,2% (5)
223.61	Deposito' bij KI > 1 jaar (L&R deposito's)	275.000	305.000	-30.000	-9,8% (6)
223.62	Deposito' bij KI < 1 jaar	0	0	0	0,0%
221	Onroerende goederen.	132.115	121.829	10.286	8,4% (7)
223.52-53	Overige kredieten	856.571	910.765	-54.195	-6,0% (8)
223-224	Overige	221.745	185.458	36.287	19,6% (9)

(1) De beleggingen in verbonden ondernemingen en deelnemingen met participatieverhouding stijgen met EUR +31mln. Het gaat voornamelijk over:

- verwerven van vennootschap Immo Nightingale NV (EUR +18 mln., dit betreft een investeringsvastgoed);
- terugname van waardevermindering op ADD (EUR +16 mln.);
- kapitaalsverhoging in IMEX.XPAND CVA (EUR +1 mln.) (ondertussen werd 80% van het initiële commitment van EUR 10 mln. gestort);
- kapitaalsverhoging in IMEX.XPAND II CVA (EUR +1 mln.) (ondertussen werd 15% van het initiële commitment van EUR 10 mln. gestort);
- kapitaalsverlaging in Double U Building (EUR -3 mln.);
- verkoop Maison de L'Assurance (EUR -2 mln.).

(2) De aandelen stijgen met EUR +2,5 mln. (of +0,26% t.o.v. 31.12.2022). De lichte stijging heeft voornamelijk te maken met het streven naar een IFRS-doelvolumen van 1,05b, wat in tijden van een gunstig beursklimaat, zoals YTD23, aanleiding geeft tot hogere ver- dan aankopen (per 31/12/23 bedroeg de performance van de portefeuille van KBC V +18,9% t.o.v. 31/12/22)

(3) De obligaties en andere vastrentende effecten dalen met EUR -404 mln. t.o.v. 31.12.2022

(x 1.000 EUR)	Obligaties	Commercial paper	Vastgoedcert.
Obligaties (incl. vastgoedcertificaten)	-666.544,38	263.187,03	-251,81
Vervallen, verkocht (incl. gecall'd)	-1.593.696,08	0,00	0,00
<i>wv. vervallen</i>	-1.101.262,58	0,00	nvt
<i>wv. verkocht (incl. gecall'd)</i>	-492.433,50	0,00	0,00
Nieuw aangekocht	885.680,43	262.200,88	0,00
Evolutie pari	49.132,72	986,15	nvt
Terugbetalingen	-6.162,72	0,00	-221,04
Waardeverminderingen (-) / terugname (+)	0,00	0,00	-30,77
Wisselkoersverschillen	-1.498,74	0,00	nvt

Tijdens 12M23 werden obligaties met een nominaal volume t.w.v. EUR 456 mln. verkocht:

- een aantal obligatieposities werden verkocht met als doel een cash surplus te creëren om de volledige afbouw van de structurele repo positie en de opstroming van het materiële dividend

naar KBC Group mogelijk te maken (totaal nominaal EUR 398 mln., gerealiseerd resultaat EUR +0,7 mln.);

- twee obligatieposities werden verkocht, die voorkomen op de KBC Blacklist (nominaal EUR 36 mln., gerealiseerd verlies EUR -2,4 mln.);
- één obligatie werd uitgeboekt na een (contractuele) vervroegde terugbetaling door de debiteur (nominaal EUR 6 mln., gerealiseerd verlies EUR -0,1 mln.);
- één obligatiepositie werd verkocht en cash werd herbelegd in obligaties met een langere looptijd, met als doel om in de toekomst een totaal hogere NII te ontvangen (nominaal EUR 16 mln., gerealiseerd verlies EUR -0,6 mln.).

(4) Tak 23: zie passiefpost.

(5) De hypothecaire kredieten dalen met EUR -38 mln. Deze portefeuille is (voornamelijk) ontstaan door de maandelijkse overdracht van hypothecaire kredieten van KBC Bank aan KBC Verzekeringen in periode april '16 t.e.m. maart '19. Het doelvolume was 1,2b en t.e.m. 1Q20 werd deze portefeuille op het doelvolume gehouden. Hoewel, als gevolg van de economische impact van COVID-19 stelde Group Treasury haar liquiditeitsbeleid m.b.t. KBC Bank bij. Die bijstelling hield in dat, vanaf 2Q20, geen bijkomende hypothecaire leningen meer getransfereerd werden van KBC B naar KBC V. Sinds eind 2021 werd, in het kader van de review van de Treasury strategie, overeengekomen om de interne transfer tijdelijk te hervatten. De omvang hiervan, EUR 50 mln. op jaarbasis (waarvan EUR 25 mln. in maart en EUR 25 mln. in september), remt de volumedaling af maar is niet groot genoeg om de daling volledig te compenseren

(6) Deposito's op meer dan 1 jaar dalen met EUR -30 mln., integraal t.g.v. twee deposito's die op eindvervaldag kwamen (EUR -10 mln. op 23/01/23 en EUR -20 mln. op 20/07/23). Die deposito's werden herbelegd in andere activa, met een hogere yield dan de huidige depositorente.

(7) Onroerende goederen stijgen met EUR +10 mln. De belangrijkste bewegingen zijn:

- aankoop van beleggingsvastgoed Flanders Make Kortrijk in 4Q23 (EUR +17 mln.) (gezien het over een huurkoop transactie gaat wordt het vastgoed vanaf 1Q24 geassocieerd als een lease);
- investeringen in eigen (facilitaire) gebouwen (EUR +0,5 mln.) en in beleggingsvastgoed (EUR +0,4 mln.);
- verkoop van beleggingsvastgoed Pagodelaan Brussel in 2Q23 (EUR -6 mln., op deze transactie werd een meerwaarde t.w.v. EUR +3 mln. gerealiseerd);
- geboekte afschrijvingen (EUR -2 mln.), waarvan eigen gebouwen (EUR -3 mln.) en beleggingsvastgoed (EUR +1 mln., bestaande uit EUR -4 mln. afschrijvingen en EUR +5 mln. terugname van afschrijvingen Pagodelaan Brussel).

(8) De overige kredieten dalen met EUR -54 mln. Het betreft gewaarborgde en niet- gewaarborgde termijnekredieten. Er werden geen nieuwe toegestaan. De structurele geleidelijke daling van die portefeuille is een gevolg van de combinatie van contractuele terugbetalingen en een gebrek aan nieuwe productie. Tijdens 12M23 gebeurde een opname t.w.v. EUR +2 mln. van het nog op te nemen kapitaal, per 31/12/23 moet er nog voor +9 mln. worden opgenomen.

(9) De overige beleggingen stijgen met EUR +36 mln., deze stijging is voornamelijk het gevolg van:

- stijging voorschotten op reserves polissen Leven: EUR +22 mln.;
- stijging in de deelnemingen in gemeenschappelijke beleggingen (Nationaal Bankfonds): EUR +14 mln.

Andere posten van het actief

Het deel van de herverzekeraars in de technische voorzieningen daalt met EUR -17 mln.

(x 1.000 EUR)	31/12/2023	31/12/2022	Vershil	% verschil
24: Deel van de herverzekeraars in de technische voorzieningen	134.264	151.534	-17.270	-11,4%
- Voorziening voor te betalen schade	116.997	135.570	-18.573	-13,7% (1)
- Voorziening niet-verdiende premie en lopende risico	1.782	3.126	-1.344	-43,0% (2)
- Voorziening voor verzekeringen 'Leven'	15.392	12.691	2.701	21,3% (3)
- Andere technische voorzieningen	93	147	-54	-36,5%

Dit betreft het aandeel van de herverzekeraar in de technische voorzieningen (o.a. schadelasten Niet-Leven en Leven, premiereserve,...):

- (1) Bevat de nog te recupereren schadelasten: verschil tussen de schadereserves die samenhangen met de schadeaanvragen die gebeuren in het rechtstreeks bedrijf en die afgedekt worden door herverzekeringen (incl. IBNR) en wat er reeds aan gerecupereerde schadelasten werd ontvangen van de herverzekeraar (ontvangen schade doet de reserve dalen).
Een daling van deze voorziening gaat gepaard met een beweging van de ontvangen uitkeringen in de resultatenrekening (+44 mln.)
- (2) Premiereserves: m.a.w. proratering van betaalde verzekeringspremies aan de herverzekeraar.
- (3) De beweging in de voorziening voor verzekeringen 'Leven' heeft voornamelijk betrekking op de reserves in de contracten 'De Hoop', 'Long term Care' (Tak zorg), KB69 en gewaarborgd inkomen.

De vorderingen dalen met EUR -34 mln. Dit is het gevolg van een daling van de vorderingen uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen (EUR -32 mln.) en de overige vorderingen (EUR -14 mln.) gedeeltelijke gecompenseerd door een stijging van de vorderingen uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen (EUR +12 mln.).

De overige activabestanden stijgen met EUR +118 mln. tot EUR 544 mln. Het betreft een momentopname en deze post is zeer volatiel.

Het uitstaande saldo van de overlopende rekeningen (EUR 177 mln.) bevat voornamelijk geprorateerde intresten van obligaties, termijnbeleggingen, gewaarborgde en niet-gewaarborgde leningen, hypothecaire kredieten, swaps en repo's.

1.2 Passiva

Eigen vermogen

(x 1.000 EUR)	31/12/2023	31/12/2022	Vershil	% verschil
11 Eigen vermogen	1 367 777	1 368 155	-378	0,0%
111 Geplaatst kapitaal	65 156	65 156	0	0,0%
112 Uitgiftepremies	1 085 606	1 085 606	0	0,0%
114 Reserves	216 985	217 352	-367	-0,2%
115 Overgedragen resultaat	29	40	-11	-27,5%
Resultaat van het boekjaar	0	0	0	0,0%

Achtergestelde schulden

In het kader van de kapitaaloptimalisatie werd in maart 2015 een niet converteerbare achtergestelde lening van EUR 500 mln. met KBC Groep afgesloten.

Fonds voor toekomstige toewijzingen:

(x 1.000 EUR)		31/12/2023	31/12/2022	Vershil	% verschil
13	Fonds voor toekomstige toewijzingen	231.579	231.579	0	0,0%

Gedurende 2023 werd er geen dotatie of onttrekking gedaan aan dit fonds.

Technische voorzieningen

EUR)		31/12/2023	31/12/2022	Vershil	%verschil
	Totaal technische voorzieningen incl. tak 23	29.961.673	28.403.691	1.557.983	5,5%
15	Tak 23	13.435.676	11.998.416	1.437.260	12,0%(7)
	Totaal technische voorzieningen excl. tak 23	16.525.997	16.405.274	120.723	0,7%
141	Voorz. voor niet-verdiende premies en lopende risico's	296.365	277.563	18.802	6,8% (1)
142	Voorziening voor verzekering "leven"	12.809.431	12.891.135	-81.704	-0,6% (2)
143	Voorziening voor te betalen schade	2.712.608	2.589.759	122.849	4,7% (3)
144	Voorziening voor winstdeling en restorno's	46.787	38.528	8.258	21,4% (4)
145	Voorziening voor egalisatie en catastrofes	394.632	348.865	45.768	13,1% (5)
146	Andere technische voorzieningen	266.175	259.424	6.751	2,6% (6)
	- Indexatievoorziening	37.306	36.517	789	2,2%
	- vergrijzingsvoorziening	169.807	163.739	6.068	3,7%
	- bediende pensioenen (KB69)	992	1.098	-107	-9,7%
	- premium deficiency reserve	58.070	58.070	0	0,0%

- (1) Voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's stijgt met EUR +19 mln. t.o.v. 31/12/2022. Dit heeft betrekking op de premiereserve en commissieloonreserve van het schadebedrijf. De voorziening voor niet-verdiende premie stijgt met EUR +25 mln., de commissieloonreserve stijgt met -5 mln. (de commissieloonreserve wordt geboekt in mindering van de voorziening). In januari is de bruto uitgegeven premie hoger (contracten met startdatum 1/1 en éénmalige premiebetaling) met bijgevolg ook een hoge geboekte premiereserve. In de volgende maanden neemt deze premiereserve geleidelijk aan af. Daarnaast wordt er enkel op jaareinde een commissieloonreserve geboekt op vooraf toegekende commissies (voor fiscale doeleinden). Deze commissieloonreserve bedroeg EUR -10 mln. eind 2022 en EUR -11 mln. eind 2023: er is dus een toename van EUR -1 mln.
- (2) Voorzieningen Leven: De voorziening Leven daalt met EUR -82 mln. t.o.v. 31/12/2022. De daling heeft voornamelijk betrekking op de moderne portefeuille met een netto outflow ten bedrage van EUR -246 mln. te wijten aan interne transfers naar tak 23 en uitkeringen, afkopen, overlijden en einde termijn. De daling wordt afgezwakt door EUR +168 mln. uprenting en EUR +21 mln. winstdeelname. De klassieke portefeuille kende een daling van EUR -45 mln. Verder zien we een stijging van de vergrijzingsvoorziening (EUR +7 mln.) en de voorziening invaliditeitsrenten (EUR +13 mln.).
- (3) De voorziening voor te betalen schade heeft betrekking op zowel Niet-Leven als Leven. Deze voorziening stijgt met +123 mln. t.o.v. 31/12/2022. Dit heeft voor +126 mln. betrekking op het schadebedrijf en voor -3 mln. op Leven. Mutaties in de schadereserve zijn een momentopname en het resultaat van een wijziging in bestaande schadereserves als gevolg van een uitbetaling, een wijziging in de reserve als gevolg van parameterupdates, een wijziging in de reserve als gevolg van herschattingen, het afsluiten van bestaande schades en een voorziening voor nieuwe schadedossiers.

- (4) De voorziening voor winstdeling en restorno's stijgt met EUR +8 mln. ten opzichte van 31/12/2022. Er werd een winsttoekenning geboekt van EUR -21 mln. (intrest winstdeelname) en EUR -1 mln. (overlijden winstdeelname). Verder werd er een dotatie geboekt voor 2023 ten bedrage van EUR +29 mln. (intrest) en EUR +1 mln. (overlijden)
- (5) De voorziening voor egalisatie en catastrofes stijgt met EUR +46 mln. t.o.v. 31/12/2022. Voornamelijk als gevolg van een netto dotatie voor risico storm (EUR +20 mln.), overstroming (EUR +18 mln.), oogst (EUR +3 mln.), BA producten (EUR +1 mln.), aanslagen (EUR +2 mln.) en acceptatie (EUR +2 mln.)
- (6) Andere technische voorzieningen
De stijging met EUR +7 mln. betreft voornamelijk de aangroei van de vergrijzingsreserve (EUR +6 mln.) en de indexatievoorziening (EUR +1 mln.)
- (7) De voorzieningen Tak 23 (individueel en groep) stijgen met EUR +1.437 mln. ten opzichte van 31/12/2022.
Deze sterke stijging wordt verklaard door positieve koersevoluties van EUR +1.054 mln. (waarvan EUR +1 042 mln. bij individueel en EUR +12 mln. bij groep) en door een netto toename van intekeningen (premies, interne overdrachten) ten opzichte van uittekeningen (uitkeringen) van EUR +383 mln. (waarvan EUR +376 mln. bij individueel en EUR +7 mln. bij groep).

Andere passivaposten

De schulden dalen met EUR -480 mln. Dit is voornamelijk het gevolg van een daling van de schulden aan kredietinstellingen (EUR -425 mln.) en de overige schulden (EUR -69 mln.)

De daling van de schulden aan kredietinstellingen is het gevolg van een daling

- van de repo-positie aangegaan met KBC Bank (EUR -414 mln.). Het repo volume werd geleidelijk afgebouwd onder meer gedreven door de sterke stijging van korte termijn intresten.
- van de cash collateral positie voor Surplus CSA (EUR -11 mln.). Het gaat over een cash collateral ontvangen in het kader van 'marginering' (*) op repo- en reverse repo-transacties.

De daling van de overige schulden is hoofzakelijk het gevolg van een daling

- van de schuld te betalen dividend (EUR -76 mln.): op 31/12/2022 betreft dit het nog te betalen dividend i.k.v. de winstverdeling van 2022 zijnde EUR 309 mln., op 31/12/2023 betreft dit het nog te betalen dividend i.k.v. de winstverdeling van 2023 zijnde EUR 233 mln.

Verder zien we een lichte daling van de schulden uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen (EUR -3 mln.) en een stijging van de schulden uit hoofde van verzekeringsverrichtingen (EUR +18 mln.)

(*) 'marginering' betekent dat voor dergelijke transacties verplicht tussen partijen collateral (onderpand) uitgewisseld wordt op basis van de marktwaarde van de transacties. Dit onderpand kan in de vorm van cash of effecten.

(2) Vennootschappelijke resultatenrekening

Resultatenrekeningen 31/12/2023				
(x 1.000 EUR)	31/12/2023	31/12/2022	Difference	% difference
Schade				
Netto verdiende premies	1 352 694,87	1 243 440,66	109 254	8,8%
Netto schadelast	-878 234,77	-776 502,22	-101 733	13,1%
Netto technisch resultaat	474 460,10	466 938,44	7 522	1,6%
Netto beleggingsopbrengsten niet-leven	65 432,67	106 173,72	-40 741	-38,4%
Netto bedrijfskosten niet-leven	-422 313,32	-378 118,68	-44 195	11,7%
Resultaat niet-leven	117 579,45	194 993,47	-77 414	-39,7%
Netto schaderatio niet-leven	61,6%	60,7%		
Netto kostenratio niet-leven	30,8%	30,1%		
Combined ratio niet-leven	92,4%	90,8%		
Leven				
Tak 21 en 26				
Netto verdiende premies	841 300,94	842 359,87	-1 059	-0,1%
Netto technische lasten	-928 348,13	-929 927,28	1 579	-0,2%
Netto technisch resultaat	-87 047,19	-87 567,41	520	-0,6%
Netto beleggingsopbrengsten leven	312 940,51	394 174,10	-81 234	-20,6%
Netto bedrijfskosten leven	-130 978,30	-103 889,96	-27 088	26,1%
Fonds voor toekomstige toewijzing	0,00	-50 000,00	50 000	-100,0%
Resultaat tak 21 en 26	94 915,02	152 716,73	-57 802	-37,8%
Tak 23: netto resultaat	43 849,46	41 138,78	2 711	6,6%
Resultaat leven	138 764,48	193 855,51	-55 091	-28,4%
Niet-technisch				
Netto beleggingsopbrengsten	262 322,71	358 241,51	-95 919	-26,8%
Overige opbrengsten en kosten	-23 468,12	-10 305,92	-13 162	-127,7%
Uitzonderlijk resultaat	0,00	0,00	0,00	-
Resultaat niet-technisch	238 854,59	347 935,59	-109 081	-31,4%
Resultaat voor belastingen	495 198,52	736 784,57	-241 586	-32,8%
Belastingen	-60 268,17	-75 469,06	15 201	-20,1%
Beweging belastingvrije reserves	366,91	366,91	0	0,0%
Te bestemmen resultaat van het boekjaar	435 297,26	661 682,42	-226 385	-34,2%
Totaal				
Netto verdiende premies	2 193 995,81	2 085 800,53	108 195	5,2%
Netto technische lasten	-1 806 582,91	-1 706 429,50	-100 153	5,9%
Netto technisch resultaat	387 412,90	379 371,03	8 042	2,1%
Tak 23: netto resultaat	43 849,46	41 138,78	2 711	6,6%
Netto beleggingsopbrengsten	640 695,89	858 589,32	-217 893	-25,4%
Overige opbrengsten en kosten	-23 468,12	-10 305,92	-13 162	127,7%
Netto bedrijfskosten	-553 291,62	-482 008,64	-71 283	14,8%
Fonds voor toekomstige toewijzing	0,00	-50 000,00	50 000	-100,0%
Uitzonderlijk resultaat	0,00	0,00	0,00	-
Belastingen en beweging belastingvrije reserves	-59 901,26	-75 102,15	15 201	-20,2%
Te bestemmen resultaat van het boekjaar	435 297,26	661 682,42	-226 385	-34,2%

Het resultaat van het boekjaar ligt EUR -226 mln. lager dan vorig jaar (EUR 435 mln. t.o.v. EUR 662 mln. op 31.12.2022). Deze daling is het resultaat van een daling van het resultaat niet-leven (EUR -77 mln.), van het resultaat leven inclusief tak 23 (EUR -55 mln.), van het niet-technisch resultaat (EUR -109 mln.) en een stijging van de belastingen (EUR +15 mln.).

Niet Leven

De netto verdiende premie niet-leven ligt EUR +109 mln. hoger dan op 31.12.2022.

De bruto verdiende premie stijgt met EUR +122 mln. De stijging is voornamelijk te vinden in

- arbeidsongevallen (EUR +20 mln.): stijging is een combinatie van 'new business', tariefverhogingen, stijgende voorlopige premies en hogere definitieve schikkingen ten opzichte van vorig jaar (versus eerder geboekte voorzieningen);
- brand (EUR +52 mln.) waarvan de geschatte impact gerelateerd aan ABEX-/tariefverhogingen ongeveer +35 mln. is;
- stijging omnium dekking met EUR +15 mln. waarvan de geschatte impact gerelateerd aan tariefverhogingen ongeveer EUR +6 mln. is;
- algemene burgerlijke aansprakelijkheid (EUR +10 mln.) dat een combinatie is van 'new business', tariefverhogingen en stijgende premies;
- daarnaast is er een stijging van EUR +9 mln. in Ongevallen & Gezondheid dat een combinatie is van 'new business' en tariefverhogingen.

Afgestane premies zijn EUR -13 mln. hoger dan vorig jaar voornamelijk door de inflatie en moeilijkere marktomstandigheden waarin over contracten met de herverzekeraar moest worden onderhandeld.

De netto schadelast niet-leven ligt EUR -102 mln. hoger dan op 31.12.2022.

- hogere normale schadeclaims (EUR -82 mln.) voornamelijk een combinatie van een hoger aantal claims bij een iets hogere gemiddelde voorziening voor claims van het lopende jaar;
- gunstige bruto impact voor stormschadeclaims (EUR +80 mln.) voornamelijk door de afwezigheid van zeer grote stormen in FY23 (totale stormimpact EUR -20 mln. voornamelijk gerelateerd aan de storm Ciaran en overstromingen in november) versus grote impact van Eunice in februari '22 (totale stormimpact van EUR -101 mln.);
- bruto grote claims in lijn met vorig jaar (EUR +0,3 mln.). Grote claims liggen in beide jaren op een laag niveau;
- parameter update EUR -2 mln. (EUR -42 mln. in juni & oktober'23 vs. EUR -40 mln. in september & november'22) door o.a. hogere inflatie (impact op hogere loonverliescompensatie van slachtoffers, hogere compensatie voor bijstand aan derden) en verandering in sterftetabellen;
- update voorziening voor wettelijke interesten: EUR -11 mln.;
- hogere IBNR voorzieningen (EUR -4 mln.) in lijn met de toename van de portefeuille;
- ongunstige impact in IBNER (EUR -6 mln.) omdat
 - ✓ FY23 werd gekenmerkt door een toename van de voorzieningen met EUR -1 mln.
 - ✓ FY22 werd gekenmerkt door een netto terugname van voorzieningen van EUR +4 mln.
 - ✓ Rest: EUR -1 mln. o.a. terugname IBNER in FY22 wat betreft gewaarborgd inkomen (EUR +0,4 mln.) en hulp aan derden (EUR +0,4 mln.)
- verhaal (EUR +6 mln.) en aangenomen zaken (EUR +5 mln.);
- lagere afgestane schades (EUR -79 mln.) door hogere recuperaties voor storm en voor grote schade in FY22 (recuperatie stormimpact in FY22: EUR +57 mln. vs. immaterieel in 2023);
- overige posten (EUR -9 mln.): egalisatievoorziening (EUR -22 mln.), voorziening voor interne afwikkelingskosten (EUR -6 mln.) en voor indexatiekosten (EUR +2 mln.), lagere kosten VWR/DWR (EUR +14 mln.) en lagere overige technische kosten voornamelijk voor arbeidersongevallen (EUR +3 mln.).

De netto bedrijfskosten niet-leven stijgen met EUR -44 mln. door hogere netto betaalde commissies (EUR -26 mln.), voornamelijk gelinkt aan hogere premie-inkomsten, hogere administratiekosten (EUR -13 mln.) en hogere acquisitiekosten (EUR -5 mln.)

Leven tak 21 en 26

De netto verdiende premies leven dalen met EUR -1 mln.

De belangrijkste bewegingen zijn een daling binnen Life regular (EUR -30 mln.) en een stijging binnen Life experience (EUR +29 mln.). De daling in Life regular is voornamelijk toe te wijzen aan lagere premies in IPT (EUR -45 mln.) als gevolg van nieuwe regelgeving inzake fiscale aftrekbaarheid van IPT-premies, lagere premies in de schuldsaldoverzekering (EUR -3 mln.) in lijn met de lagere productie van hypothecaire leningen en lagere premies in levensverzekeringen (EUR -2 mln.). Deze dalingen worden gedeeltelijk gecompenseerd door een stijging in begrafenisverzekeringen (EUR +2 mln.), hospiplan (EUR +2 mln.), aanvullend pensioen voor zelfstandigen (VAPZ) (EUR +11 mln.) en groepsverzekeringen (EUR +6 mln.). De stijging in Life experience is gelinkt aan het feit dat vanaf januari '23 de beleggingsoptie voor 3 jaar en de beleggingsoptie voor 8 jaar toegankelijk zijn voor nieuwe verkopen.

De netto technische lasten leven dalen met EUR +2 mln.

De afname is voornamelijk te verklaren door een lagere uprenting kost (EUR +7 mln.), stijging van de winstdeelname (EUR -5 mln.) hogere technische lasten wat betreft aanvullende waarborgen (EUR -12 mln.) en hogere technische lasten gerecupereerd bij de herverzekeraar (EUR +10 mln.). Overige (EUR +2 mln.) is gelinkt aan een daling van de kosten van het depositogarantiefonds en de stijging van het resultaat overlijden.

De netto bedrijfskosten leven stijgen met EUR -27 mln. De redenen hiervoor zijn stijgende acquisitie kosten (EUR -8 mln.) en administratiekosten (EUR -14 mln.) en lagere winstdeelname met betrekking tot herverzekeringscontracten (EUR -5 mln.)

Leven tak 23

Het resultaat T23 stijgt met EUR +3 mln. voornamelijk door de lagere administratiekosten in de Ierse branche (EUR +2 mln.) Dit resultaat werd verder verhoogd door de hogere instapkosten (EUR +2 mln.), hogere netto ontvangen beheersvergoedingen (EUR +3 mln.) en hogere bedrijfskosten (EUR -4 mln.).

Beleggingslasten en – opbrengsten

De netto beleggingsopbrengsten (excl. tak 23) dalen met EUR -231 mln. tot EUR 617 mln. De voornaamste bewegingen zijn:

- daling van de intresten op obligaties EUR -37 mln. voornamelijk als gevolg van de lagere inkomsten op inflatie gekoppelde obligaties (delta ca. EUR -35 mln.) ten gevolge van de uitzonderlijke grote stijging van de inflatie-indexen in 2022. Er is ook de impact van de portefeuille evolutie (EUR -2 mln.), gedreven door lagere uitstaande volumes in vergelijking met FY22, gedeeltelijk gecompenseerd door een iets hoger gemiddeld rendement;
- daling intresten m.b.t. hypothecaire kredieten EUR -1 mln. als gevolg van de portefeuille in afbouw;
- daling intresten op termijnskredieten-en deposito's EUR -4 mln. als gevolg van een lager gemiddeld volume;
- intresten op (retro)cessie effecten EUR -5 mln. door lagere intresten op de asset swap portfolio (EUR -7 mln.) gedeeltelijk gecompenseerd door hogere intresten op de collateral swap overeenkomsten (EUR +2 mln.) daar het opgenomen gedeelte gemiddeld hoger was in FY23;
- stijging van de rente op de swaps (EUR +8 mln.) als gevolg van de rentestijging;
- betaalde intresten op achtergestelde leningen EUR -15 mln.;
- stijging van de interne dividenden (EUR +90 mln.): CSOB CZ (EUR +103 mln.), DZI Life Insurance (EUR +23 mln.), K&H Biztosito ZRT (EUR +1 mln.), CSOB SK (EUR -3 mln.), Double U Building BV (EUR +1 mln.), KBC Group RE (EUR -30 mln.), ADD (EUR -1 mln.) en KBC Vastgoed Nederland (EUR -5 mln.);
- stijging van de externe dividenden EUR +7 mln. met een gemiddelde aandelenportefeuille met een marktwaarde van 1.109 mln. en een gemiddeld dividendrendement van 2,82%. Het cijfer is inclusief een 'niet-structureel' dividend van Agentuur voor Brandherverzekering CV (EUR +6 mln.) in 2Q23, als gevolg van een kapitaalvermindering.

- daling van de indirecte vastgoeddividenden (EUR -6 mln.);
- netto gerealiseerde meerwaarde op aandelen (EUR -133 mln.) gedreven door materieel hogere realisaties in 2022 en portefeuille volume management;
- netto waardencorrecties (aanleg en terugname) op aandelen en dochterondernemingen (EUR -98 mln.): in 2023 hebben wij een positief resultaat (EUR +46 mln.) veroorzaakt door een hoge terugname van waardeverminderingen gekoppeld aan gunstige prestaties van de totale aandelenportefeuille en een terugname van de totale uitstaande waardevermindering op dochteronderneming ADD (EUR +16 mln.) aangezien de huidige waardering, die als duurzaam wordt beschouwd, hoger is dan de acquisitiewaarde van 41 mln.
In 2022 werd het cijfer (EUR +142 mln.) gedreven door de terugname van de totale waardevermindering op dochteronderneming DZI (EUR +203 mln.) en hoge waardeverminderingen (en beperkte terugname van waardeverminderingen) aangezien het totale rendement van de aandelenportefeuille daalde met -18,4%.
- vastgoedresultaten EUR +3 mln.;
- desinvesteringen EUR -66 mln. als gevolg van de verkoop KBC Verzekeringen Vastgoed Nederland in 2022 (EUR -71 mln.) en de gedeeltelijke vrijgave in 2023 van de uitstaande garanties op deze dochteronderneming wat leidde tot een bijkomende gerealiseerde winst van EUR +5 mln.;
- netto gerealiseerde resultaten op obligaties (EUR +24 mln.) gedreven door het gerealiseerd verlies in 2022 op de verkoop van meerdere obligaties, voornamelijk door de verkoop van meerdere laagrentende lange termijn obligaties (EUR +26 mln.). In 2023 is er slechts een verlies van EUR -2 mln. gerealiseerd.
- waardevermindering geboekt in 2022 op immateriële vast activa gerelateerd aan de Ierse branche (EUR +2 mln.).

VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS VAN KBC VERZEKERINGEN OVER DE JAARREKENING VOOR HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2023

In het kader van de wettelijke controle van de jaarrekening van KBC Verzekeringen NV (de "Vennootschap"), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de jaarrekening alsook de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Het vormt één geheel en is ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 27 april 2022, overeenkomstig het voorstel van de raad van bestuur uitgebracht op aanbeveling van het auditcomité en op voordracht van de ondernemingsraad. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2024. Wij hebben de wettelijke controle van de jaarrekening van de Vennootschap uitgevoerd gedurende acht opeenvolgende boekjaren.

Verslag over de jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de jaarrekening van de Vennootschap, die de balans op 31 december 2023 omvat, alsook de resultatenrekening van het boekjaar afgesloten op die datum en de toelichting. Deze jaarrekening vertoont een balanstotaal van EUR 33.061.903.944 en de resultatenrekening sluit af met een winst van het boekjaar van EUR 434.930.351.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de financiële toestand van de Vennootschap per 31 december 2023, alsook van haar resultaten over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Basis voor het oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA) zoals van toepassing in België. Wij hebben bovendien de door de IAASB goedgekeurde internationale controlestandaarden toegepast die van toepassing zijn op de huidige afsluitdatum en nog niet goedgekeurd zijn op nationaal niveau. Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie "*Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de jaarrekening*" van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van de raad van bestuur en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kernpunt van de controle

Een kernpunt van onze controle betreft die aangelegenheid die naar ons professioneel oordeel het meest significant was bij de controle van de jaarrekening van de huidige verslagperiode. Deze aangelegenheid is behandeld in de context van onze controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover, en wij verschaffen geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheid.

Onzekerheid met betrekking tot de waardebeoordeling van de technische voorzieningen van de verzekeringsactiviteit

Beschrijving van het kernpunt van de controle

Op jaareinde 31 december 2023 bedragen de technische voorzieningen (vóór herverzekering) EUR 16.525.997.151. Detailinformatie met betrekking tot de waardering van de technische voorzieningen is opgenomen in Toelichting 20 bij de jaarrekening (punt 4 “technische voorzieningen”).

De Vennootschap voert een toereikendheidstest uit om te bevestigen dat de technische voorzieningen voldoende zijn om de geschatte toekomstige kasstromen van de verzekeringscontracten te dekken. De berekening van de kasstromen die voortvloeien uit de verzekeringscontracten is complex en berust op een hoge graad van subjectieve beoordeling en op veronderstellingen die beïnvloed worden door de toekomstige economische en politieke omstandigheden, alsook door overheidsreglementeringen. De gebruikte veronderstellingen bij de projecties van voornoemde kasstromen in de levensverzekeringsactiviteiten hebben voornamelijk betrekking op sterfte, levensverwachting, afkopen en de algemene kosten. De gebruikte veronderstellingen hebben, wat betreft de technische voorzieningen van de activiteiten niet-levensverzekering, voornamelijk betrekking op de bedragen voor schades, op het aantal gelopen doch nog niet aangegeven schades en op de algemene kosten.

Onze auditbenadering met betrekking tot het kernpunt van de controle

Wij hebben op onze interne experts in actuariële wetenschappen beroep gedaan om ons te assisteren in het uitvoeren van onze controlewerkzaamheden. Wij hebben procedures uitgevoerd met betrekking tot de opzet en de operationele doeltreffendheid van de beheersingsmaatregelen van de Vennootschap om na te gaan of de gegevens gebruikt in de waardering van de technische voorzieningen van de verzekeringsactiviteit gepast en volledig zijn. Deze procedures omvatten analyse van data op basis van zakelijke regels en de opvolging van uitzonderingen.

Wij hebben de procedures van de Vennootschap voor het vastleggen van de veronderstellingen getest, wij hebben de veronderstellingen vergeleken met observeerbare marktgegevens en hebben een actuariële analyse uitgevoerd door middel van backtesting van de weerhouden veronderstellingen.

Voor de verzekeringsactiviteiten niet-leven hebben wij, op onafhankelijke wijze, het passend karakter van de schadesreserves herberekend op basis van erkende actuariële technieken. Vervolgens hebben wij onze resultaten vergeleken met de resultaten van de Vennootschap en hebben wij de nodige onderliggende documentatie bekomen die, in voorkomend geval, de geobserveerde materiële verschillen verantwoordt.

Voor de levensverzekeringsactiviteiten hebben wij de door de directie voorbereide analyse van de bewegingen van de technische voorzieningen voor levensverzekeringen beoordeeld en, indien nodig, de elementen van de aansluiting onderzocht. Voor een steekproef van contracten hebben wij ook de juistheid getest van de (inkomende en uitgaande) kasstromen die gebruikt werden in de toereikendheidstest.

Wij hebben onze conclusies van de actuariële analyse besproken met de actuariële functie van de Vennootschap. Onze controlewerkzaamheden hebben ons toegelaten de waardering en de opzet van de technische voorzieningen van de verzekeringsactiviteit te beoordelen.

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur voor het opstellen van de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel, alsook voor de interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht voor het opstellen van een jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de jaarrekening is de raad van bestuur verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Vennootschap om haar continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de Vennootschap te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen, of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig ISA is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze jaarrekening, beïnvloeden.

Bij de uitvoering van onze controle leven wij het wettelijk, reglementair en normatief kader na dat van toepassing is op de controle van de jaarrekening in België. Een wettelijke controle biedt evenwel geen zekerheid omtrent de toekomstige levensvatbaarheid van de Vennootschap, noch omtrent de efficiëntie of de doeltreffendheid waarmee de raad van bestuur de bedrijfsvoering van de Vennootschap ter hand heeft genomen of zal nemen. Onze verantwoordelijkheden inzake de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling worden hieronder beschreven.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig ISA, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. Wij voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het omzeilen van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de Vennootschap.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door de raad van bestuur gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen.
- Het concluderen of de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de Vennootschap om haar continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de Vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening, en van de vraag of de jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld.

Wij communiceren met het auditcomité onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Wij verschaffen aan het auditcomité tevens een verklaring dat wij de relevante deontologische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd, en wij communiceren met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en, waar van toepassing, over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Uit de aangelegenheden die met het auditcomité zijn gecommuniceerd bepalen wij die zaken die het meest significant waren bij de controle van de jaarrekening van de huidige verslagperiode, en die derhalve de kernpunten van onze controle uitmaken. Wij beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag, van de documenten die overeenkomstig de wettelijke en reglementaire voorschriften dienen te worden neergelegd, voor het naleven van de wettelijke en reglementaire voorschriften die van toepassing zijn op het voeren van de boekhouding, alsook voor het naleven van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen ('WVV') en van de statuten van de Vennootschap.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van onze opdracht en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag, bepaalde documenten die overeenkomstig de wettelijke en reglementaire voorschriften dienen te worden neergelegd, alsook de naleving van de statuten en van bepaalde verplichtingen uit het Wetboek van vennootschappen en verenigingen te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag

Na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag, zijn wij van oordeel dat dit jaarverslag overeenstemt met de jaarrekening voor hetzelfde boekjaar, en is opgesteld overeenkomstig de artikelen 3:5 en 3:6 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

In de context van onze controle van de jaarrekening, zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, in het bijzonder op basis van de kennis verkregen tijdens de controle, of het jaarverslag een afwijking van materieel belang bevat, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, dienen wij u geen afwijking van materieel belang te melden.

Met betrekking tot de niet-financiële informatie, zoals vermeld in het jaarverslag, wordt de informatie verstrekt op het niveau van de hoogste Belgische consoliderende entiteit, KBC Groep NV, in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening.

Vermelding betreffende de sociale balans

De sociale balans, neer te leggen bij de Nationale Bank van België overeenkomstig artikel 3:12, §1, 8° van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, bevat, zowel qua vorm als qua inhoud alle door dit Wetboek voorgeschreven inlichtingen, waaronder deze betreffende de informatie inzake de lonen en de vormingen, en bevat geen van materieel belang zijnde inconsistenties ten aanzien van de informatie waarover wij beschikken in het kader van onze opdracht.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

- Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de jaarrekening en ons bedrijfsrevisorenkantoor is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Vennootschap.
- De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de jaarrekening bedoeld in artikel 3:65 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de jaarrekening.


Andere vermeldingen

- Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, werd de boekhouding gevoerd in overeenstemming met de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften.
- De resultaatverwerking die aan de algemene vergadering wordt voorgesteld, stemt overeen met de wettelijke en statutaire bepalingen.
- Wij dienen u geen verrichtingen of beslissingen mede te delen die in overtreding met de statuten of het Wetboek van vennootschappen en verenigingen zijn gedaan of genomen.
- Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de Verordening (EU) nr. 537/2014.
- Wij hebben de vermogensrechtelijke gevolgen van de beslissingen van de raad van bestuur van 8 februari 2023 en 16 maart 2023 zoals beschreven in het jaarverslag onder punt “Belangenconflicten die onder artikel 7:115, 7:116 of 7:117 van het Belgisch Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen vallen” beoordeeld en hebben u hierover niets te melden.
- Tijdens het boekjaar werd, met toepassing van artikel 7:213 van het WVV, een interimdividend uitgekeerd waarover wij het hierbij gevoegd verslag hebben opgesteld, overeenkomstig de wettelijke vereisten.

Diegem, 29 maart 2024

De commissaris
PwC Bedrijfsrevisoren BV
vertegenwoordigd door

DocuSigned by:



07FB08B09FE24A7...

Damien Walgrave*
Bedrijfsrevisor

*Handelend in naam van Damien Walgrave BV

DocuSigned by:



6FAE0B50D5714BF...

Kurt Cappoen**
Bedrijfsrevisor

**Handelend in naam van Kurt Cappoen BV

Bijlage: Verslag van 7 november 2023 van de commissaris aan de raad van bestuur van KBC Verzekeringen NV over de staat van activa en passiva opgesteld ter gelegenheid van de uitkering van een interimdividend

Ter attentie van de raad van bestuur van KBC Verzekeringen NV

VERSLAG VAN DE COMMISSARIS INZAKE DE BEOORDELING VAN DE STAAT VAN ACTIVA EN PASSIVA VAN KBC VERZEKERINGEN NV IN HET KADER VAN DE UITKERING VAN EEN INTERIMDIVIDEND (ART. 7:213 WVV)

Overeenkomstig artikel 7:213 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (hierna “WVV”) en overeenkomstig de statuten van KBC Verzekeringen NV (hierna “Vennootschap”) brengen wij in onze hoedanigheid van commissaris hierbij aan de raad van bestuur het beoordelingsverslag uit over de staat van activa en passiva afgesloten op 30 september 2023.

Wij hebben de beoordeling uitgevoerd van de hierbij gevoegde staat van activa en passiva per 30 september 2023 van de Vennootschap opgesteld in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur voor het opstellen van de staat van activa en passiva

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van deze staat van activa en passiva per 30 september 2023 in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel volgens de principes van artikel 3:1, § 1, eerste lid van het WVV, alsook voor de naleving van de door artikel 7:213 van het WVV vereiste voorwaarden.

Verantwoordelijkheid van de commissaris

Onze verantwoordelijkheid bestaat erin een conclusie over de staat van activa en passiva te formuleren op basis van de door ons uitgevoerde beoordeling. We hebben onze beoordeling uitgevoerd overeenkomstig ISRE 2410, “*Beoordeling van tussentijdse financiële informatie, uitgevoerd door de onafhankelijke auditor van de entiteit*”. Een dergelijke beoordeling bestaat uit het verzoeken om inlichtingen, in hoofdzaak bij de voor de financiële en boekhoudkundige zaken verantwoordelijke personen, alsmede uit het uitvoeren van cijferanalyses en andere beoordelingswerkzaamheden. De reikwijdte van een beoordeling is aanzienlijk geringer dan die van een overeenkomstig de internationale controlestandaarden (ISA’s, International Standards on Auditing) uitgevoerde controle. Om die reden stelt de beoordeling ons niet in staat de zekerheid te verkrijgen dat wij kennis zullen krijgen van alle aangelegenheden van materieel belang die naar aanleiding van een controle mogelijk worden onderkend.

Bijgevolg brengen wij geen controle-oordeel over deze staat van activa en passiva tot uitdrukking.

Conclusie

Op grond van onze beoordeling is niets onder onze aandacht gekomen dat ons ertoe aanzet van mening te zijn dat de hierbij gevoegde staat van activa en passiva van de Vennootschap afgesloten op 30 september 2023 met een balanstotaal van EUR 32.331.464.814 en met een resultaat van de lopende periode van 9 maanden van EUR 316.067.559, niet in alle van materieel belang zijnde opzichten is opgesteld in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Beperking van gebruik van ons verslag

Dit verslag werd uitsluitend opgemaakt ingevolge artikel 7:213 WvV en mag niet voor andere doeleinden worden aangewend.

Diegem, 7 november 2023

De commissaris
PwC Bedrijfsrevisoren BV
vertegenwoordigd door

DocuSigned by:



6FAE0B50D5714BF...

Kurt Cappoen
Bedrijfsrevisor

DocuSigned by:



07FB08B09FE24A7...

Damien Walgrave
Bedrijfsrevisor

Bijlage: Staat van activa en passiva per 30 september 2023

KBC Verzekeringen NV

Staat van activa en passiva per 30-09-2023



Hoofdstuk I Schema van de jaarrekening

Afdeling I Balans op: 30/09/2023

*Bedragen in Eenheden

Actief	Codes	09-2023
A.	-	0,00
B.	Immateriële activa (staat nr. 1)	21
I.	Oprichtingskosten	211
II.	Immateriële vaste activa	212
1.	Goodwill	212.1
2.	Overige immateriële vaste activa	212.2
3.	Vooruitbetalingen	212.3
C.	Beleggingen (staten nrs. 1,2 en 3)	22
I.	Terreinen en gebouwen (Staat nr.1)	221
1.	Onroerende goederen bestemd voor bedrijfsdoeleinden	221.1
2.	Overige	221.2
II.	Beleggingen in verbonden ondernemingen en deelnemingen (staten nrs 1,2 en 18)	222
-	Verbonden ondernemingen	222.1
1.	Deelnemingen	222.11
2.	Bons, obligaties en vorderingen	222.12
-	Andere ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	222.2
3.	Deelnemingen	222.21
4.	Bons, obligaties en vorderingen	222.22
III.	Overige financiële beleggingen	223
1.	Aandelen, deelnemingen en andere niet-vastrentende effecten (staat nr.1)	223.1
2.	Obligaties en andere vastrentende effecten (staat nr.1)	223.2
3.	Deelnemingen in gemeenschappelijke beleggingen	223.3
4.	Hypothecaire leningen en hypothecaire kredieten	223.4
5.	Overige leningen	223.5
6.	Deposito's bij kredietinstellingen	223.6
7.	Overige	223.7
IV.	Deposito's bij cederende ondernemingen	224
D.	Beleggingen betreffende de verrichtingen verbonden aan een beleggingsfonds van de groep activiteiten 'Leven' en waarbij het beleggingsrisico niet gedragen wordt door de onderneming	23

Passief	Codes	09-2023
A.	Eigen vermogen (staat nr. 5)	11
I.	Geplaatst kapitaal of equivalent fonds, onder aftrek van het niet-opgevraagd kapitaal	111
1.	Geplaatst kapitaal	111.1
2.	Niet opgevraagd kapitaal (-)	111.2
II.	Uitgiftepremies	112
III.	Herwaarderingsmeerwaarden	113
IV.	Reserves	114
1.	Wettelijke reserve	114.1
2.	Onbeschikbare reserve	114.2
a)	voor eigen aandelen	114.21
b)	andere	114.22
3.	Vrijgestelde reserve	114.3
4.	Beschikbare reserve	114.4
V.	Overgedragen resultaat	115
1.	Overgedragen winst	115.1
2.	Overgedragen verlies (-)	115.2
VI.	-	.
A'		316.067.559,48
B.	Achternestelde schulden (staten nrs. 7 en 18)	12
Bbis.	Fonds voor toekomstige toewijzingen	13
C.	Technische voorzieningen (staat nr.7)	14
I.	Voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's	141
II.	Voorziening voor verzekering "leven"	142
III.	Voorziening voor te betalen schaden	143
IV.	Voorziening voor winstdeling en restorno's	144
V.	Egalisatievoorziening en voorziening voor rampen	145
VI.	Andere technische voorzieningen	146
D.	Technische voorzieningen betreffende de verrichtingen verbonden aan een beleggingsfonds van de groep van activiteiten 'Leven' en waarbij het beleggingsrisico niet gedragen wordt door de onderneming	15

Dbis.	Deel van de herverzekeraars in de technische voorzieningen	24	140.756.347,15
I.	Voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's	241	2.883.070,93
II.	Voorziening voor verzekering "leven"	242	14.813.261,30
III.	Voorziening voor te betalen schaden	243	122.967.017,50
IV.	Voorziening voor winstdeelname en restorno's	244	0,00
V.	Andere technische voorzieningen	245	92.997,42
VI.	Voorzieningen betreffende de verrichtingen verbonden aan een beleggingsfonds van de groep van activiteiten 'Leven' en waarbij het beleggingsrisico niet gedragen wordt door de onderneming	246	0,00
E.	Vorderingen (staten nrs 18 en 19)	41	240.943.682,16
I.	Vorderingen uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen	411	142.179.925,72
1.	Verzekeringnemers	411.1	33.597.346,99
2.	Tussenpersonen	411.2	45.758.862,26
3.	Overige	411.3	62.823.716,47
II.	Vorderingen uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen	412	39.774.642,04
III.	Overige vorderingen	413	58.989.114,40
IV.	Opgevraagd, niet gestort kapitaal	414	0,00
F.	Overige activabestanddelen	25	533.586.714,16
I.	Materiële activa	251	272.990,91
II.	Beschikbare waarden	252	330.129.083,69
III.	Eigen aandelen	253	203.184.639,56
IV.	Overige	254	0,00
G.	Overlopende rekeningen (staat nr. 4)	431/433	161.707.563,03
I.	Verworven, niet-vervallen intresten en huurgelden	431	158.009.686,98
II.	Overgedragen acquisitiekosten	432	0,00
1.	Verzekeringsverrichtingen niet-leven	432.1	0,00
2.	Verzekeringsverrichtingen leven	432.2	0,00
III.	Overige overlopende rekeningen	433	3.697.876,05
G'	-		0,00
Totaal		21/43	32.331.464.813,69

E.	Voorzieningen voor overige risico's en kosten	16	5.635.351,93
I.	Voorzieningen voor pensioenen en soortgelijke verplichtingen	161	2.718.243,62
II.	Voorziening voor belastingen	162	2.242.706,81
III.	Andere voorzieningen (staat nr. 6)	163	674.401,50
F.	Deposito's ontvangen van herverzekeraars	17	125.274.164,18
G.	Schulden (staten nrs. 7 en 18)	42	665.673.595,20
I.	Schulden uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen	421	285.124.449,84
II.	Schulden uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen	422	33.448.536,33
III.	Niet-achtergestelde obligatieleningen	423	0,00
1.	Converteerbare leningen	423.1	0,00
2.	Niet-converteerbare leningen	423.2	0,00
IV.	Schulden ten aanzien van kredietinstellingen	424	257.669.075,55
V.	Overige schulden	425	89.431.533,48
1.	Schulden wegens belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	425.1	43.630.323,73
a)	belastingen	425.11	19.586.259,83
b)	bezoldigingen en sociale lasten	425.12	24.044.063,90
2.	Overige	425.2	45.801.209,75
H.	Overlopende rekeningen (staat nr. 8)	434/436	19.428.254,44
H'	-		0,00
Totaal		11/43	32.331.464.813,69

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

	Codes	Bedragen
A. Zekerheden door derden gesteld of onherroepelijk beloofd voor rekening van de onderneming:	8.17.00	
B. Persoonlijke zekerheden door de onderneming gesteld of onherroepelijk beloofd voor rekening van derden:	8.17.01	294.561.486
C. Zakelijke zekerheden door de onderneming gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen middelen als zekerheid van de rechten en verplichtingen:		
a) van de onderneming:	8.17.020	4.236.782.507
b) van derden:	8.17.021	
D. Ontvangen zekerheden (andere dan in baar geld):		
a) effecten en waarden van herverzekeraars (CFR. Hoofdstuk III, Omschrijving en toelichting : actiefposten C.III.1 en 2 en passiefpost F:	8.17.030	
b) overige:	8.17.031	5.825.107.334
E. Termijnverrichtingen:		
a)Verrichtingen op effecten (aankopen):	8.17.040	33.260.462
b)Verrichtingen op effecten (verkopen):	8.17.041	
c)Verrichtingen op vreemde valuta (te ontvangen):	8.17.042	38.883.094
d)Verrichtingen op vreemde valuta (te leveren):	8.17.043	37.757.221
e)Verrichtingen op rente (aankopen, ...):	8.17.044	316.500.000
f)Verrichtingen op rente (verkopen, ...):	8.17.045	316.500.000
g)Overige verrichtingen (aankopen, ...):	8.17.046	
h)Overige verrichtingen (verkopen, ...):	8.17.047	
F. Goederen en waarden van derden gehouden door de onderneming:	8.17.05	
G. Aard en zakelijk doel van de regelingen die niet in de balans zijn opgenomen, financiële gevolgen ervan, mits de risico's of voordelen die uit dergelijke regelingen voortvloeien van enige betekenis zijn en voor zover de bekendmaking van deze risico's of voordelen noodzakelijk is voor de beoordeling van de financiële positie van de onderneming:	8.17.06	
Gbis. Aard en de financiële gevolgen van materiële gebeurtenissen die zich na de balansdatum hebben voorgedaan en die niet in de resultatenrekening of balans worden weergegeven:	8.17.06B	
H. Overige (nader te bepalen):	8.17.07	2.022.730.000
IBS forward rev repo (deriv) betw tr and settle		857.900.802
IBS Debit amounts borrowed to be receiv. - repo		1.142.099.198
IBS Cash collateral received		22.730.000

Waarderingsregels

A. Regels die gelden voor de waardering van inventarissen (behalve de beleggingen van de actiefpost D)

1. Algemeen

Conform artikel 3 van het Koninklijk Besluit op de jaarrekening van verzekerings- en herverzekeringsondernemingen, wordt de jaarrekening opgesteld volgens het beginsel van het getrouw beeld. Een transparante, duidelijke en consistente financiële verslaggeving is belangrijk voor KBC als bankverzekeringsgroep. Daarom wordt het principe gehanteerd om de Bgaap waarderingsregels zoveel mogelijk te aligneren met de internationale boekhoudstandaarden IFRS, die van toepassing zijn op de geconsolideerde jaarrekening, daar waar wettelijk en systeemmatig mogelijk.

2. Vorming en aanpassing van de afschrijvingen

Afschrijvingen worden geboekt op immateriële en materiële vaste activa waarvan de gebruiksduur beperkt is om de aanschaffingskosten - eventueel geherwaardeerd - te spreiden over de waarschijnlijke nuttigheids- of gebruiksduur. De afschrijvingen worden toegepast op lineaire wijze vanaf het gebruiksklaar zijn van de activa.

Oprichtingskosten worden in de resultatenrekening geboekt tenzij anders beslist door de Raad van Bestuur.

De immateriële vaste activa waarvan de gebruiksduur beperkt is, worden afgeschreven over 5 jaar tenzij anders beslist door de Raad van Bestuur. Systeemsoftware, volgt het afschrijvingsritme van de hardware en wordt bijgevolg op 3 jaar afgeschreven. Software andere dan systeemsoftware wordt afgeschreven op 5 jaar. Kernsystemen met een langere looptijd worden pro rata temporis afgeschreven over een looptijd van 8 jaar. Kernsystemen zijn types van standaardsoftware waaronder ook back-end data toepassingen voor de dagverwerking en updates van de saldibalansen op de mainframe.

De afschrijvingspercentages zijn berekend op basis van de verwachte economische levensduur en worden lineair toegepast. Alle materiële vaste activa worden pro rata temporis afgeschreven van het gebruiksklaar zijn van de activa. De bijkomende kosten worden mee afgeschreven over de levensduur van het actief. Voor de bijkomende kosten mbt de aanschaffing van terreinen wordt een waardevermindering geboekt.

3. Waardeverminderingen

Op niet afschrijfbaar activa worden desgevallend waardeverminderingen geboekt om rekening te houden met al dan niet definitief aan te merken ontwaarding. Deze mogen niet gehandhaafd worden in die mate waarin ze op het einde van het boekjaar hoger zijn dan een actuele beoordeling van de minderwaarden waarvoor ze werden gevormd.

Voor de immateriële en materiële vaste activa waarvan de gebruiksduur niet beperkt is, wordt tot waardeverminderingen overgegaan in geval van duurzame minderwaarde of ontwaarding.

Voor de deelnemingen, de aandelen en de deelbewijzen, opgenomen onder de beleggingen in verbonden ondernemingen en deelnemingen¹, wordt tot waardevermindering overgegaan

in geval van duurzame minderwaarde of ontwaarding, verantwoord door de toestand, de rentabiliteit of de vooruitzichten van de vennootschap waarin de deelnemingen, aandelen of deelbewijzen worden gehouden.

Voor de effecten, onder de 'overige financiële beleggingen', worden waardeverminderingen geboekt zo deze duurzaam zijn. De geboekte waardeverminderingen worden teruggenomen zodra de beurskoers terug hoger ligt, evenwel tot maximaal de aanschaffingswaarde.

Op genoteerde aandelen wordt een waardevermindering geboekt indien de beurskoers langdurig (> 1 jaar) of significant lager (>30%) is dan de boekwaarde waardoor blijkt dat de waardedaling voldoende duurzaam is. De waardevermindering is dan gelijk aan het verschil tussen de boekwaarde en de beurskoers. De geboekte waardeverminderingen worden teruggenomen zodra de beurskoers terug hoger ligt, evenwel tot maximaal de aanschaffingswaarde.

Voor niet genoteerde aandelen wordt tot waardevermindering overgegaan in geval van duurzame minderwaarde of ontwaarding, verantwoord door de toestand, de rentabiliteit of vooruitzichten van de vennootschap waarin de deelnemingen, aandelen of deelbewijzen worden aangehouden.

Op de vorderingen, inclusief de vastrentende effecten, wordt overgegaan tot het boeken van een duurzame waardevermindering overeenkomstig de principes die gelden voor de waardering van de niet in effecten belichaamde vorderingen. Ook bij sterk dalende marktwardes beneden de aankoopprijs wordt tot waardevermindering overgegaan wanneer op vaststaande wijze blijkt dat de verplichtingen uit deze effecten en vordering niet of niet volledig kunnen worden nagekomen.

Op de vastrentende thesaurie-effecten (onder de post overige financiële beleggingen) die als liquiditeitssteun dienen, worden waardeverminderingen geboekt wanneer hun marktwaarde lager ligt dan de boekwaarde.

Op vastgoedcertificaten worden waardeverminderingen geboekt indien de marktwaarde lager is dan de aanschafwaarde (LOCOM). Deze waardeverminderingen worden teruggenomen bij een stijgende marktwaarde tot maximaal de aanschafwaarde van het onderliggend effect is bereikt.

Looptijdgebonden commerciële kredieten worden in de balans opgenomen voor het niet-afgeloste kapitaalsaldo verhoogd met de vervallen doch niet-betaalde renten en de nog te betalen diverse kosten door cliënten. Verworven niet vervallen renten (op voorhand geïnde renten) worden pro rata temporis in het resultaat geboekt via een overlopende rekening.

Voor dubieuze en oninbare kredieten worden specifieke waardeverminderingen op individuele basis aangelegd en toegerekend aan de actiefpost van de jaarrekening waarin de risico's voorkomen, teneinde de verliezen te dekken die als vaststaand of waarschijnlijk worden beschouwd met betrekking tot de uitstaande kredieten. De vervallen renten en kosten worden gereserveerd. Worden als oninbaar en dubieus aangemerkt, die kredieten waarvan de saldi opeisbaar zijn en waarvoor men overgaat tot minnelijke of gerechtelijke uitwinning.

De beleggingen van de actiefpost D. (tak 23) worden in de balans opgenomen voor hun actuele waarde overeenkomstig de wettelijke bepalingen.

4. Voorzieningen voor risico's en kosten

Op het einde van het boekjaar worden voorzieningen aangelegd voor alle voorzienbare risico's, mogelijke verliezen en ontwaardingen, ontstaan tijdens het boekjaar waarop de jaarrekening betrekking heeft of tijdens voorgaande boekjaren.

5. Technische voorzieningen

De technische voorzieningen dienen op elk ogenblik voldoende te zijn om te waarborgen dat alle uit de verzekeringsovereenkomsten voortvloeiende verplichtingen kunnen worden nagekomen. Voor het rechtstreekse bedrijf wordt de voorziening voor niet-verdiende premies in principe berekend volgens de pro rata temporis methode, op dag basis en per contract, op de bruto premies verminderd met de commissielonen.

Voor de ontvangen herverzekering wordt de voorziening voor niet-verdiende premies voor elke overeenkomst afzonderlijk bepaald op basis van de door de cedent meegedeelde informatie, waar nodig aangevuld op basis van eigen inzicht van het risico in de tijd.

De voorzieningen voor de activiteitengroep Leven worden berekend volgens de geldende actuariële principes.

De technische voorzieningen voor de klassieke levensverzekeringen in tak 21 en voorzieningen betreffende buitenwettelijke voordelen aan werknemers m.b.t. lopende renten, worden berekend volgens de prospectieve actuariële formules steunend op de technische basissen van de contracten. Bij de klassieke levensverzekeringen in tak 21 met een garantie van 4,75% wordt er echter geactualiseerd aan een rentevoet van 4% i.p.v. de tarifaire 4,75%.

De technische voorzieningen voor de moderne levensverzekeringen in tak 21 en tak 26 en de voorzieningen betreffende buitenwettelijke voordelen aan werknemers m.b.t. nieuwe aanvullende stortingen, worden berekend volgens de retrospectieve formules steunend op de technische basissen van de contracten.

De technische voorzieningen voor de levensverzekeringen in tak 23 worden bepaald door het aantal eenheden per fonds te vermenigvuldigen met de koers per eenheid van het desbetreffende fonds.

De voorziening voor te betalen schaden wordt berekend per schadegeval of per contract op basis van de bekende elementen van het dossier en aangevuld met de nodige forfaitaire en wettelijke voorzieningen zoals onder meer voor interne schaderegelingskosten en voor nog niet (volledig) gemelde schadegevallen (IBNR en IBNER).

In de voorziening voor egalisatie en catastrofes worden alle bedragen gereserveerd met de bedoeling om in de komende jaren het niet-terugkerend technisch verlies te compenseren, de schommelingen van de schaderatio te nivelleren en bijzondere risico's af te dekken.

De aandelen van de herverzekeraars in de technische voorzieningen (opgenomen onder het actief) worden berekend voor hun werkelijke of geraamde bedragen op basis van de contractuele bepalingen in de herverzekeringsovereenkomsten en waar nodig aangevuld met eigen inzichten en ervaringen. Desgevallend worden hierop waardeverminderingen geboekt in geval van vastgesteld of waarschijnlijk in gebreke blijven van de herverzekeraar.

6. Herwaarderingen

De materiële vaste activa, de deelnemingen, aandelen en deelbewijzen die onder de actiefpost C 'Beleggingen' voorkomen kunnen geherwaardeerd worden wanneer de activa, in functie van hun nut voor de onderneming, op vaste en duurzame wijze uitstijgt boven hun boekwaarde.

7. Andere

In geval van verkoop van effecten wordt de boekwaarde van de verkochte effecten bepaald volgens een systeem van individualisatie der effecten.

Alle monetaire bestanddelen uitgedrukt in vreemde valuta worden omgerekend in hun tegenwaarde in euro tegen de contant koers op balansdatum. De saldi van de positieve en negatieve verschillen uit de omrekening van de technische voorzieningen, uitgedrukt in vreemde valuta, zijn inbegrepen in de overeenkomstige posten 'Wijziging van de technische voorzieningen' van de resultatenrekening. De saldi uit de omrekening van de technische voorzieningen herverzekering Niet-Leven, uitgedrukt in vreemde valuta, zijn inbegrepen in de overeenkomstige post 'Overige technische lasten' van de resultatenrekening Niet-Leven. Het saldo van de positieve of negatieve verschillen uit de omrekening van monetaire bestanddelen, andere dan de technische voorzieningen, wordt als financiële opbrengst of kost toegewezen aan de resultatenrekening. Er wordt gesaldeerd per munt.

De niet-monetaire bestanddelen in vreemde valuta worden aan de tegenwaarde in EUR in de balans opgenomen aan de koers die geldt op het einde van de maand die voorafgaat aan de aanschaffing of, indien deze eerste de aanschaffingskoers niet dicht benadert, aan de koers op aanschaffingsdatum. In voorkomend geval wordt de koers gebruikt waartegen de voor de betaling van de prijs gebruikte vreemde valuta werd aangekocht. Kosten en opbrengsten uitgedrukt in vreemde valuta worden in de resultatenrekening opgenomen aan de contant koers op het tijdstip dat ze zich voordoen (in sommige gevallen de contant koers van het einde van de maand voordien), of aan een koers die deze laatste dicht benadert.

B. Regels die gelden voor de waardering van inventarissen voor wat betreft de beleggingen van de actiefpost D.

1. Beleggingen andere dan terreinen en gebouwen

De beleggingen van de actiefpost D. worden in de balans opgenomen voor hun actuele waarde overeenkomstig de wettelijke bepalingen.

2. Terreinen en gebouwen

3. Andere

De technische voorzieningen voor de levensverzekeringen in tak 23 worden berekend door het aantal eenheden per fonds te vermenigvuldigen met de koers per eenheid van het betreffende fonds.

C. Wijziging van de waarderingsregels.

Overige informatie

Gebruikte ratio's

Gecombineerde ratio (schadeverzekeringen)

Geeft een inzicht in de technische winstgevendheid (d.w.z. onder meer abstractie makend van beleggingsresultaten) van de schadeverzekeringsactiviteiten, meer bepaald in welke mate de verzekeringspremies voldoen om de schade-uitkeringen en kosten te dekken. De gecombineerde ratio houdt rekening met afgestane herverzekering.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2023	2022
PAA Niet-leven – Claims en lasten verbonden aan schadevorderingen, na herverzekering (A)	Toelichting 3.6.1, onderdeel van 'Verzekeringsinkomsten vóór afgestane herverzekering' en van 'Nettoresultaat uit afgestane herverzekering'	1 204	1 080
+			
Andere kosten dan claims en provisies (B)	Toelichting 3.6.1, onderdeel van 'Lasten uit hoofde van verzekeringsdiensten' en van 'Niet-rechtstreeks toerekenbare baten of lasten' en van 'Nettoresultaat uit afgestane herverzekering'.	676	602
/			
PAA Niet-leven – Netto verdiende verwachte ontvangen premies (C)	Toelichting 3.6.1, onderdeel van 'Verzekeringsinkomsten vóór afgestane herverzekering' en van 'Nettoresultaat uit afgestane herverzekering'	2 160	1 943
= (A+B) / (C)		87,0%	86,6%

Solvabiliteitsratio

Een maatstaf voor de solvabiliteit van de verzekeringsactiviteiten, berekend volgens Solvency II.

(In miljoenen euro)	31-12-2023	31-12-2022
Beschikbaar kapitaal	4 130	3 721
Kapitaalvereiste	2 005	1 833
Solvency II ratio	206%	203%
Solvabiliteitssurplus	2 125	1 888

Verklaring van de verantwoordelijke personen

“Ik, Luc Popelier, chief financial officer van KBC Verzekeringen, verklaar namens het Directiecomité van KBC Verzekeringen NV dat, voor zover mij bekend, de jaarrekeningen, die zijn opgesteld overeenkomstig de toepasselijke standaarden voor jaarrekeningen, een getrouw beeld geven van het vermogen, de financiële toestand en de resultaten van KBC Verzekeringen NV en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen, en dat het jaarverslag een getrouw overzicht geeft van de ontwikkeling, de resultaten en de positie van KBC Verzekeringen NV en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen, alsook een beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee zij geconfronteerd worden.”